



การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ของกลุ่มชายรักชาย

โดย
นายอัครเดช พ่วงโต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ของกลุ่มชายรักชาย

โดย
นายอักรเดช พ่วงโต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**SELF - PRESENTATION THROUGH AREA USE IN RATCHAPASSADU
MARKET, TREASURY DEPARTMENT, AMPHOE MUEANG, RATCHABURI PROVINCE
OF MALE HOMOSEXUAL GROUP**

By

Akaradet Pungto

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF ARTS

Program of Public and Private Management

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2009

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การนำเสนอตัวตนผ่าน
การใช้พื้นที่บริเวณตลาดราชประสงค์ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีของกลุ่มชายรักชาย” เสนอ
โดย นายอัครเดช พ่วงโต เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุวิชา วรวิเชียรวงษ์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)
...../...../.....

50601387 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : กลุ่มชายรักชาย / พื้นที่ทางสังคม / การเปิดเผยตัว

อักษรเดช พ่วงโต : การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่บริเวณ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ของกลุ่มชายรักชาย. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์.
146 หน้า.

การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัด
ราชบุรี ของกลุ่มชายรักชายเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสังเกตและการสัมภาษณ์ระดับลึก ผู้ให้ข้อมูล
หลักที่เป็นกลุ่มชายรักชายได้แก่ กลุ่มกระเทย กลุ่มเกย์คิง เกย์ควีน กลุ่มรักสองเพศ กลุ่มวัยรุ่น และ
เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึง การให้ความหมาย
ในการใช้พื้นที่ ลักษณะในการใช้พื้นที่ในการพบปะการรวมกลุ่มของชายรักชาย การกระทำทางสังคมที่มี
ผลต่อกลุ่มชายรักชาย ความสัมพันธ์ทางสังคม ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเครือข่ายทางสังคมของกลุ่มชาย
รักชาย ซึ่งช่วงเวลากลางวัน พื้นที่แห่งนี้เป็นส่วนสาธารณะ แต่ในช่วงเวลาากลางคืนเป็นสถานที่พบปะ
ของกลุ่มชายรักชายเพื่อการแสดงออกถึงอัตลักษณ์ทางเพศ ความสัมพันธ์ทางสังคม ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
และเครือข่ายทางสังคม จากการศึกษาพบว่า กลุ่มชายรักชายได้ให้ความหมายว่าสถานที่แห่งนี้เป็นสถานที่
สำหรับผู้ที่มิใช่เพศสภาพและรสนิยมทางเพศที่เหมือนกัน และกลุ่มที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับกลุ่มชายรักชาย มา
พบปะกันยามค่ำคืน โดยมีกลุ่มกระเทย กลุ่มเกย์คิง เกย์ควีน กลุ่มรักสองเพศ และกลุ่มวัยรุ่น มาใช้พื้นที่
ร่วมกันในการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเครือข่ายทางสังคมร่วมกันของ
กลุ่ม มีการใช้พื้นที่เพื่อการหาคู่นอน การขายบริการทางเพศ การซื้อบริการทางเพศ การเป็นนายหน้าเพื่อ
ขายบริการทางเพศให้แก่ นักเรียนและนักศึกษาที่ต้องการรายได้พิเศษ การศึกษาครั้งนี้พบว่าหน่วยงานที่
รับผิดชอบ เห็นว่า สถานที่แห่งนี้เป็นแหล่งกระจายรายได้ ทั้งผู้ขายบริการทางเพศและพ่อค้าแม่ค้าที่ขาย
ของบริเวณนั้นจึงไม่ได้เข้มงวดอย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลด้านสุขภาพได้เข้ามาดูแลเรื่องการ
ป้องกันโรคติดต่อทางเพศโดยการตรวจเลือดและแจกถุงยางอนามัยให้กับกลุ่มชายรักชายที่พวกเขาเรียกว่า
กลุ่มเสี่ยง

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

50601387: MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT.

KEY WORDS : MALE HOMASEXUAL GROUP/SOCIAL SPACE/ SELF-REVELATION.

AKARADET POUNGTO : SELF-PRESENTATION THROUGH AREA USE IN RATCHAPASSADU MARKET, TREASURY DEPARTMENT, AMPHOE MUEANG, RATCHABURI PROVINCE OF MALE HOMOSEXUAL GROUP. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. PITAK SIRIWONG, Ph.D.. 146 pp.

Self-presentation through area use in Ratchapassadu Market, Treasury Department, Amphoe Mueang, Ratchaburi Province of male homosexual group. was a qualitative research which included observation and indept-interview. The major informant groups were the hermaphrodite, gay-kings, and gay-queens for the total of 20 persons. The purpose of the research was to study the definition of self-presentation, expression of identity, social relationship, social interaction, and social network. It is found from the study that the male homosexual group defined the place as the availability for those who have the same sexual condition and preference to meet, talk and find their mates. The group of hermaphrodite, gay-kings, gay-queens, and bisexuals can share the place to have social relationship, social interaction and social network through the area utilization for performing sexual trade, finding mates, and being the middleman for sexual trade of students who want extra money to the sexual buyers. The government sector did not suppress such the action for they regarded the place as the source of income distribution for both the sexual traders and the merchants who perform business in the area. However, the government departments being in charge of heath care has come to support the sexual disease prevention by making blood tests and giving the condoms for free.

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความช่วยเหลือ และสนับสนุน ข้อมูลจากบุคคลสำคัญต่อผู้วิจัยหลายท่านด้วยกันผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิทักษ์ ศิริวงศ์ ที่ให้ความเมตตากรุณาชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ต่อการศึกษาในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอใช้โอกาสนี้จารึกนามผู้มีส่วนให้การสนับสนุนช่วยเหลือวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อัน ได้แก่ อาจารย์ ดร.สุวิชา วรวิเชียรวงษ์ อาจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช ซึ่งได้ให้คำแนะนำที่เป็น ประโยชน์ต่อผู้วิจัย

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยตระหนักดีว่าความตั้งใจและความพยายามของผู้วิจัยไม่ประสบความสำเร็จหากไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากครอบครัว ได้แก่ แม่ และพี่สาว บุคคลที่เข้าใจพร้อม เป็นกำลังใจที่ดียิ่ง โดยเฉพาะบุคคลทั่วไปหรือกลุ่มชายรักชาย ที่ได้อนุญาตให้นำเรื่องราวในชีวิตมา ถ่ายทอดหากขาดเรื่องราวสำคัญเหล่านี้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้คงไม่อาจสำเร็จได้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ให้คุณประโยชน์ต่อสังคม และการสร้าง ประโยชน์ใดๆที่ได้จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศให้สาวประเภทสอง ผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งได้ เสียชีวิตบริเวณแม่น้ำแม่กลองด้านหลังตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการศึกษา	4
จริยธรรมในงานวิจัย.....	4
ขั้นตอนการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
2 เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับ เพศ (sexuality) และความเป็นเพศ (gender).....	8
มุมมองจากแนวคิดสองกระแส(essentialism and socialConstructionism).....	14
เพศสภาพ (Gender).....	20
แนวคิดเกี่ยวกับ อัตลักษณ์ (Identily).....	23
แนวคิดเกี่ยวกับ รักร่วมเพศ (Homosexual).....	26
แนวคิดดั้งเดิม.....	34
ความแตกต่างระหว่างกระเทย บุคคลที่รักเพศเดียวกัน ลักเพศ	
และความต้องการแปลงเพศ.....	36
กระเทย.....	36
ลักเพศ.....	46
ความต้องการแปลงเพศ.....	48
แนวคิดร่วมสมัย.....	50
การเลือกรูปแบบการดำเนินชีวิตของเกย์ไทย ในมุมมองของนท.....	53
แนวคิดเกี่ยวกับ พื้นที่ทางสังคม (Socail space).....	55

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย 60
	รูปแบบการศึกษา..... 60
	ผู้ให้ข้อมูลหลัก..... 60
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 60
	ข้อมูลทุติยภูมิ..... 61
	ข้อมูลปฐมภูมิ..... 61
	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 62
	จริยธรรมในงานวิจัย..... 62
	ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย..... 63
4	ผลการวิจัย 64
	สภาพทั่วไปของพื้นที่บริเวณที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ราชบุรี..... 65
	ลักษณะในการใช้พื้นที่ในการพบปะ หรือการรวมกลุ่มของชายรักชาย..... 66
	การให้ความหมายในการมาใช้พื้นที่แห่งนี้ของกลุ่มชายรักชาย..... 68
	การกระทำทางสังคม ที่มีผลต่อกลุ่มชายรักชาย..... 71
	การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ของกลุ่มชายรักชาย..... 75
	การใช้พื้นที่ กับ เครือข่ายทางสังคม ของกลุ่มชายรักชาย..... 77
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 79
	สรุปผลการวิจัย 79
	อภิปรายผลการวิจัย 82
	ข้อเสนอแนะ 85
	ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย..... 85
	ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ..... 86
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป..... 87
บรรณานุกรม 88

	หน้า
ภาคผนวก	91
ภาคผนวก ก แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์	92
ภาคผนวก ข ประวัติกระทรวงการคลังและหน้าที่ของกรมธนารักษ์.....	99
ภาคผนวก ค ภาพจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม.....	129
ภาคผนวก ง ภาพจากหนังสือพิมพ์.....	142
ประวัติผู้วิจัย	146

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ประเภทของชายไทย.....	29
2	แผนผังแสดงบริเวณรอบตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	130
3	บรรยากาศตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ในเวลากลางวัน.....	130
4	ด้านถนนอัมรินทร์ ด้านหน้า ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	131
5	ด้านถนนวิจิตรสงคราม ด้านขวา ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	131
6	ด้านถนนประชาภิจ ด้านซ้าย ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	132
7	ด้านถนนนรเดช ด้านหลัง ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	132
8	สถานีตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี.....	133
9	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติและที่ทำการไปรษณีย์ราชบุรี.....	133
10	ศาลแขวงจังหวัดราชบุรี.....	134
11	บริเวณท่าเรือข้ามฟากแม่น้ำแม่กลองไปฝั่งค่ายภาณุรังษี ราชบุรี.....	134
12	หอนาฬิกา และลานน้ำพุ ของตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	135
13	ที่ทำการชมรมผู้ประกอบการค้าตลาดราชพัสดุ และศูนย์เฝ้าระวังคุณภาพอาหาร.....	135
14	ท่ารถประจำทางบริเวณ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	136
15	บริเวณหลังตลาดริมแม่น้ำแม่กลองมีร้านค้าแผงลอยขายอาหาร.....	136
16	แผงขายพวงมาลัยบริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	137
17	ภายในตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ในเวลาใกล้ค่ำ.....	137
18	บริเวณลานหอนาฬิกา ในตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	138
19	ตลาดเก่าโคยก็ บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	138
20	บริเวณนวดแผนไทย ริมตลิ่งแม่น้ำแม่กลอง.....	139
21	บริเวณเรือแจวขายอาหารริมตลิ่งแม่น้ำแม่กลอง.....	139
22	บริเวณหัวมุมถนนหน้าธนาคารออมสินหลังเวลาปิดทำการ.....	140
23	บริเวณต้นมะขามหัวมุมตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	140
24	บริเวณริมแม่น้ำแม่กลอง ด้านหลังตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์.....	141
25	ภาพการเสียชีวิตของสาวประเภทสองบริเวณแม่น้ำแม่กลอง.....	141
26	ภาพข่าวการเสียชีวิตของสาวประเภทสองจากหนังสือพิมพ์เดลินิวส์	143

ภาพที่		หน้า
27	ภาพข่าวการเสียชีวิตของสาวประเภทสองจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	144
28	ภาพข่าวการเสียชีวิตของสาวประเภทสองจากหนังสือพิมพ์ก้าวหน้า.....	145

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมืองราชบุรีเป็นเมืองเล็กๆ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของประเทศไทย ชื่อเมือง “ราชบุรี” สันนิษฐานว่ามาจากคำว่า “ราชปุระ” ซึ่งมีความหมายว่า เมืองแห่งพระราชามีประชากรประมาณ 755,842 คน บริเวณที่มีประชากรหนาแน่นมากที่สุดคือ เทศบาลเมืองบ้านโป่ง ส่วนอำเภอที่มีประชากรหนาแน่นน้อยที่สุดคือ อำเภอสวนผึ้ง อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คืออำเภอเมืองราชบุรี ซึ่งเดิมเป็นที่ตั้ง “เมืองราชบุรี” เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรทวารวดี (มรดก งามภักดี 2543 : 17 - 56) อย่างไรก็ตาม ชื่อจังหวัดราชบุรีอาจมาจากคำว่า “ชยราชบุรี” คือ ชื่อเก่าซึ่งสืบสานได้จากศิลาจารึกของเขมร โบราณที่ใช้เรียกดินแดนแห่งนี้ก่อนจะปรากฏเป็น “ราชบุรี” (กรมศิลปากร, กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ 2534 : 25) โดยมีคำขวัญประจำจังหวัดราชบุรีว่า “คนสวยโพธาราม คนงามบ้านโป่ง เมืองโอ่งมังกร วัดขนอนหนังใหญ่ ต้นใจถ้ำงาม ตลาดน้ำดำเนินฯ เพลินค้างคาว ร้อยล้าน ย่านยี่สกปลาดี” เนื่องจากแม่น้ำแม่กลองไหลผ่านและมีพระแสงศัสตราเป็นตราประจำมณฑลราชบุรี ซึ่งเดิมเป็นภาพภูเขาล้อมรอบด้วยงู เป็นดวงตราที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานเมื่อ พ.ศ. 2467 ให้แก่กองเสือป่ามณฑลราชบุรีซึ่งตั้งค่ายอยู่ที่เขาต่อมาทางจังหวัด เห็นว่า ดวงตราดังกล่าวเป็นตราที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะพระราชทานให้แก่เสือป่าเท่านั้น(สำนักงานจังหวัดราชบุรี 2532 : 2)จึงเป็นการสมควรที่จังหวัดต้องมีตราใหม่จังหวัด ได้แจ้งไปยังกรมการปกครองขอให้กรมศิลปากรเป็นผู้ออกแบบตราให้และสภาจังหวัดได้มีมติรับเป็นตราจังหวัดราชบุรีโดยเลือกใช้ภาพเครื่องราชกกุธภัณฑ์ 2 อย่างคือ ภาพฉลองพระบาท ซึ่งวางบนพานทองกับพระแสงขรรค์ชัยศรีซึ่งวางอยู่บนพระที่ เพราะจังหวัดราชบุรีเป็นเมืองของพระราช (สุพร ประเสริฐราชกิจ 2537 : 65) เป็นตราบมาตั้งแต่ พ.ศ. 2509 เมืองราชบุรีตั้งอยู่ 2 ฝั่งแม่น้ำแม่กลอง ฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่กลอง คือ ที่ตั้งกรมการทหารช่างค่ายภาณุรังษี จังหวัดทหารบกราชบุรี ฝั่งขวาของแม่น้ำแม่กลองคือที่ตั้งของศาลากลางจังหวัดราชบุรี โดยตั้งขึ้นปี พ.ศ. 2465 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6 และใช้นับถึง พ.ศ.2524 จึงได้ตั้งศาลากลางแห่งใหม่ ปัจจุบันศาลากลางแห่งนี้ ได้เปิดใช้เป็นพิพิธภัณฑสถานจังหวัดราชบุรี และได้เปิดทำการเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2525 (ประพิณ ออกเวหา 2535:4) บริเวณใกล้เคียงโดยรอบเป็น

ที่ตั้งของที่ทำการ ไปรษณีย์และศาลแขวงราชบุรี สถานีตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี ลักษณะบริเวณโดยรอบและลักษณะของสินค้าในตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ราชบุรี

ด้านหน้าของตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์อยู่ตรงข้ามกับสถานีตำรวจภูธรจังหวัดราชบุรี โดยมีถนนอัมรินทร์กั้นกลาง ตลอดแนวถนนอัมรินทร์ เป็นที่ตั้งของตลาดในตัวเมืองราชบุรี

ด้านหลังของตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ มีถนนวระเดชะเรียบแม่น้ำแม่กลองกั้นระหว่างตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ กับแม่น้ำแม่กลองซึ่งฝั่งตรงข้ามเป็นค่ายภาณุรังษี ราชบุรี

ด้านขวาของตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ตั้งแต่วังเวียนหน้าสถานีตำรวจภูธรเมืองราชบุรีตัดถนนวิจิตรสงคราม เป็นที่ตั้งของศาลแขวงจังหวัดราชบุรี ในยุคก่อนชาวบ้านจะเรียกว่า “ศาลสูง” (พระเทพวิสุทธิทวารณ์ 2552) เนื่องจากว่าเป็นอาคารที่จัดว่าเป็นตึกสูงในยุคนั้น

ด้านซ้ายของตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ติดกับตลาดเก่าเรียบแม่น้ำแม่กลองมีถนนเล็กๆกั้นกลางชื่อถนน ประชากิจ

ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองราชบุรี ชาวบ้านเรียกว่า “ตลาดสนามหญ้า” ตลอดแนวจนถึงแยกตัดถนนรถไฟหรือที่เรียกว่า แยกสะพานพระรัตน เป็นสะพานข้ามแม่น้ำแม่กลอง ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ปัจจุบันเป็นตลาดที่มีการก่อสร้างโดยการเทพื้นเป็นซีเมนต์ หลังคาเป็น โครงเหล็ก มีหอนาฬิกา เป็นสัญลักษณ์ พระเทพวิสุทธิทวารณ์ เจ้าคณะจังหวัดราชบุรี เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุวรวิหารจังหวัดราชบุรี กล่าวว่า “นายวิชัย มณีรัตน์ นายกเทศมนตรีสมัยนั้น ได้สร้างหอนาฬิกา น้ำพุ โดยปลูกหญ้า ล้อมรั้ว มีเก้าอี้ไม้สำหรับนั่งพักผ่อน บริเวณนี้เป็นสถานที่พักผ่อนริมแม่น้ำและเป็นสถานที่จัดงานของจังหวัดราชบุรี จนกระทั่งเทศบาลได้จัดให้เป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าถาวร” ลักษณะของสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าบริโภค เช่น ร้านขายข้าวต้ม ร้านขายอาหารตามสั่ง ร้านขายก๋วยเตี๋ยว ร้านขายขนมหวาน ร้านขายผลไม้ ร้านน้ำเต้าหู้ ปลาทองโก้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีสินค้าประเภท อุปโภค เช่น ร้านขายเสื้อผ้า ร้านขายหนังสือ ร้านรับทำกรอบพระ แผงเช่าแลกเปลี่ยนพระเครื่อง จักรยานยนต์รับจ้าง แผงขายพวงมาลัย เป็นต้น ลักษณะการขายอาหารเป็นการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันขายสองร้านในพื้นที่เดียวกัน เช่น ในช่วงเวลา 4 นาฬิกา เป็นร้านขายก๋วยเตี๋ยว เวลา 15.00 นาฬิกา จนถึงเที่ยงคืน จะเป็นเวลาของร้านขายเกาเหลาเลือดหมู สลับกันไป ลักษณะจะเป็นเช่นนี้แทบทุกร้าน

ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ในช่วงเวลากลางวันเป็นสถานที่ ที่มีประชาชนมากมาย เช่น พนักงานธนาคาร ทหาร ตำรวจ นักเรียน นักศึกษา พ่อค้าแม่ค้า ประชาชนทั่วไป เนื่องจากเป็นจุดศูนย์รวมของสินค้า ประเภทอุปโภค บริโภค แล้วบริเวณนี้ยังใช้เป็นจุดจอดรถประจำทางหลายสายในจังหวัดราชบุรีที่จะแยกไปอำเภอต่างๆ ใกล้สถานที่ทำงานของภาครัฐ และเอกชน หลายแห่ง เช่น สถานีตำรวจภูธรเมืองราชบุรี ศาลแขวงจังหวัดราชบุรี ไปรษณีย์จังหวัดราชบุรี ธนาคาร

ออมสินฝั่งตรงข้ามแม่น้ำแม่กลองด้านหลังตลาดเป็นที่ตั้งของ ค่ายภาณุรังษีสราษบุรี มีเรือข้ามฟากสัญจรเป็นต้น

ในสมัยก่อน จังหวัดราชบุรียังไม่มีห้างสรรพสินค้า สถานที่ค้าขายอาหาร หรือตลาดอื่นๆ ที่เปิดบริการตลอดคืน ผู้วิจัยได้เห็นบุคคลกลุ่มหนึ่งได้รวมกลุ่มกันเป็นประจำในพื้นที่ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ส่วนใหญ่เป็นเวลากลางคืนประมาณ 23.00 นาฬิกาเป็นต้นไปกลุ่มที่มารวมตัวกันส่วนใหญ่เป็นกลุ่มของชายรักชาย เพราะจากการแต่งกายที่มีสีสันฉูดฉาด และการใช้แป้งพัพพ์ บรัชออน ในการแต่งหน้า สวมรองเท้าส้นสูง ไว้ผมยาวลักษณะผู้หญิง บางคนแต่งกายด้วยชุดของสุภาพสตรี เช่น สวมกระโปรง เสื้อยืดคอกว้าง ยืนอยู่บริเวณละ 2 - 3 คนตามหัวมุมสี่แยก ร้านค้าหรือหน้าธนาคาร ไม่พบว่ามีส่วนที่อื่นๆ ในเทศบาลเมืองราชบุรีเป็นสถานที่ที่กลุ่มชายรักชายมาพบปะรวมกลุ่มกัน

กลุ่มชายรักชายเลือกที่จะรวมกลุ่มบริเวณนี้ เนื่องจากในเขตเทศบาลเมืองไม่มีสถานที่ที่เปิดตลอด 24 ชั่วโมง ปลอดภัยในยามวิกาล สถานที่แห่งนี้มีแสงสว่าง มีผู้คนสัญจรตลอดทั้งคืน ใกล้สถานีตำรวจมีเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยตรวจบริเวณเป็นระยะ สอดคล้องกับคุณไพบุลย์ (2552) ซึ่งขายเกาเหลาเครื่องในหมูในตลาด กล่าวว่า “เวลา 23.00นาฬิกา จะมีกลุ่มชายรักชายทยอยมารวมตัวที่ร้านขายของชำและบริเวณโดยรอบตลาด” เนื่องจากการรวมกลุ่มของชายรักชายได้ส่งผลในเชิงลบในมุมมองของบุคคลทั่วไปในประเด็นเรื่องการค้าประเวณี การรวมกลุ่มของชายรักชายก่อให้เกิดคดีอาชญากรรมต่างๆ เช่น วันที่ 7 มิถุนายน พุทธศักราช 2552 พบศพสาวประเภทสองในแม่น้ำแม่กลองบริเวณใกล้เคียงตลาดราชพัสดุ เบื้องต้น อาจเกิดจากการพลัดตกลงไปเอง อีกประเด็นหนึ่งอาจถูกกลุ่มวัยรุ่นทำร้ายหรืออาจเกิดจากลูกค้าที่ซื้อบริการทางเพศที่ตกลงกัน ไม่ได้จึงเกิดการขัดแย้ง

อย่างไรก็ตามจากการผ่าศพผู้เสียชีวิตพบสารเสพติดในร่างกาย (เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดูแลด้านความมั่นคง 2552) ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ในการศึกษาเรื่อง การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ของกลุ่มชายรักชาย เพื่อต้องการทราบถึงความสำคัญของการมีพื้นที่ในการเสนอตัวตนของกลุ่มชายรักชาย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยเพื่อศึกษาถึง การให้ความหมายในการใช้พื้นที่ ลักษณะในการใช้พื้นที่ในทพบปะ การรวมกลุ่มของชายรักชาย การกระทำทางสังคมที่มีผลต่อกลุ่มชายรักชาย ความสัมพันธ์ทางสังคม ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเครือข่ายทางสังคมของกลุ่มชายรักชาย

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษารั้งนี้ใช้การศึกษากับกลุ่มชายรักชายบริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ด้วยวิธีการศึกษาแบบเจาะลึก (In-depth interviews) และการสังเกต สัมภาษณ์ และใช้ข้อมูลจากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล

จริยธรรมในงานวิจัย

ผู้วิจัยไม่สามารถเปิดเผยรายชื่อบุคคลที่ให้ข้อมูลหลัก ตลอดจนหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้โดยนำเสนอเป็นนามสมมุติ

ขั้นตอนการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสองวิธีการหลักคือ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการศึกษา

แหล่งข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น

1. ข้อมูลทุติยภูมิ
2. ข้อมูลปฐมภูมิ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ เอกสาร งานวิจัย บทความ ตำราที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับเพศสภาพ แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศ แนวคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศ และแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นและเพื่อความเข้าใจในการศึกษาวิจัยในขั้นแรก

2. ข้อมูลปฐมภูมิ

2.1 ข้อมูลหลักมาจาก การเก็บข้อมูลภาคสนามซึ่งจะใช้วิธีการศึกษาหลัก คือ ศึกษา โดยการสัมภาษณ์เก็บข้อมูล ของการตัดสินใจมารวมกลุ่มในสถานที่นี้ ลักษณะการเริ่มต้นของการรวมกลุ่มและผลของการรวมกลุ่ม ทักษะเกี่ยวกับสถานที่แห่งนี้ ในความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อค้า แม่ค้า รถรับจ้าง วิธีการสัมภาษณ์ทำโดยการพูดคุย จดบันทึก ถ่ายรูป เพื่อให้มองเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ลักษณะการสัมภาษณ์ (Interview) ที่ใช้ศึกษานี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 แบบดังนี้

2.1.1. สัมภาษณ์โดยไม่จำกัดคำตอบ เป็นวิธีการสัมภาษณ์ในคำตอบโดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นของตน การศึกษาได้ใช้แบบสัมภาษณ์ การพูดคุยกับกลุ่มชายรักชาย

ในเรื่องทั่วไปแล้วเริ่มเข้าสู่ประเด็นที่สนใจในการศึกษา เช่น เหตุผลการเลือกพื้นที่ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ในการรวมกลุ่มกิจกรรมและผลของการรวมกลุ่ม เป็นต้น

2.1.2. สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In depth Interview) การศึกษาได้ใช้แบบ สัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (formal - interview) ซึ่งมีการตั้งแนวคำถามล่วงหน้า เช่น กิจกรรมการใช้ชีวิตในช่วงกลางวัน สาเหตุการรวมกลุ่ม เหตุผลที่เลือกสถาน กิจกรรมในการรวมกลุ่ม ผลของการรวมกลุ่ม

2.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) ผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมพูดคุยกับสมาชิกในกลุ่ม และมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มชายรักชายที่แสดงออก เพื่อให้ทราบ ข้อมูลเชิงลึก และถูกต้องกว่าการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

2.3 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Nonparticipant observation) เป็นการสังเกต โดยผู้วิจัยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม และสังเกต โดยไม่ให้กลุ่มชายรักชายรู้ตัว ซึ่งสังเกต พฤติกรรมทั่วไป เช่น การแต่งกาย กริยา การสนทนา ระหว่างบุคคลในกลุ่ม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งได้จากการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ และจากการบันทึกข้อมูล ทำการวิเคราะห์ โดยจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นพิจารณาข้อมูลที่ได้ ถ้ายังขาดประเด็นที่ต้องการ ก็จะเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลรวม เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยทำการ ตรวจสอบข้อมูลจากการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ซ้ำ ๆ กันจากบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มชาย รักชาย และบุคคลที่เกี่ยวข้อง พ่อค้า แม่ค้า ในบริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ จนได้ข้อสรุปที่ ชัดเจนเป็นภาพรวมตามประเด็นที่ต้องการเพื่อนำไปเขียนบรรยายสรุปผลของการศึกษาวิจัยต่อไป

4. การสรุปผลการศึกษา

นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการศึกษาโดยการบรรยายใช้แนวคิดทฤษฎี เป็นกรอบอ้างอิงในการอธิบายผลการศึกษา สรุปเงื่อนไข และสรุปประเด็นของการใช้พื้นที่ทาง สังคมของกลุ่มชายรักชาย

5. การเสนอแนะ / การเสนอความคิดเห็น

ในประเด็นที่ยังไม่ได้วิจัยในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาในเรื่องประเด็น ใด ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้แก่

1. ตัวผู้วิจัย
2. แนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์ โดยมีแนวคำถามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

- 2.1. สภาพทั่วไป บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง
จังหวัด ราชบุรี
 - 2.2. สภาพแวดล้อมที่สำคัญของ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์
อำเภอเมือง จังหวัด ราชบุรี
 - 2.3. ความหมายการรวมกลุ่มของชายรักชาย กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น
บริเวณ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอ เมือง จังหวัดราชบุรี
 - 2.4. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่นๆ จากพ่อค้าแม่ค้า บุคคลที่
เกี่ยวข้องในพื้นที่ บริเวณ ตลาด ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
3. การสังเกตโดยใช้เครื่องมือประกอบ เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้อง
ถ่ายรูป สมุดจดบันทึก

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผลการวิจัยนำมาใช้ในการวิจัยเรื่องราวในการแสดงตัวตนของกลุ่มรักร่วมเพศ เพื่อ
สังคมในปัจจุบันจะยอมรับกลุ่มรักร่วมเพศมากขึ้น โดยไม่แบ่งแยกแค่ตัวตนของเพศชายและตัวตน
ของเพศหญิง เพียงสองแบบ
2. ผลการวิจัยนำมาใช้เป็นบรรทัดฐานและใช้ในการวางกรอบแนวคิด ของหน่วยงาน
ภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการกำหนดพื้นที่หรือเวทีของการแสดงตนของกลุ่ม
ชายรักชายมากขึ้น
3. ผลการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการศึกษาทางวิชาการ ตลอดจนผู้สนใจศึกษาเกี่ยวกับ
ประเด็นชายรักชายใช้เป็นกรอบแนวคิดต่อยอดในการศึกษาต่อไป

บทที่ 2

เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปัจจุบันสังคมเปิดกว้างขึ้นสำหรับกลุ่มรักร่วมเพศ จะพบเห็นได้โดยทั่วไปในการรวมกลุ่มตามสถานที่ต่างๆ และการแสดงออกของตัวตนหรือ อัตลักษณ์ทางเพศได้อย่างเปิดเผยนั้นแสดงให้เห็นว่าสังคมไทยได้ยอมรับ และกลุ่มรักร่วมเพศก็ไม่ต้องปิดบังตัวเองเหมือนที่ผ่านมา อาจเป็นเพราะการรวมกลุ่มของกลุ่มรักร่วมเพศได้แสดงให้เห็นให้สังคมได้ทราบและได้รับรู้ในความคิดการกระทำของตนที่ค่อย ๆ วัฒนาการขยายวงกว้างออกไปเรื่อย ๆ ในสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อสังคมตลอดจนการสร้างชื่อเสียงของสังคมให้เป็นที่รู้จักในสังคมอื่น เช่น คาบาเรต์ ที่ภูเก็ตมีชื่อเสียงมากในสายตาของชาวต่างชาติหรือประเภทบุคคล เช่น ช่างผมคนดังคุณสมศักดิ์ ชลาชล ศิลปินนักร้องคุณมัมลาโณนิก คุณตุ้ม ปริญญา เกียรติบุษบา อดีตนักมวยไทยที่ผันตัวเองเป็นนักแสดงและยังมีบุคคลอื่น ๆ อีกมากที่สังคมยอมรับในความสามารถการแสดงตนเองในเวทีของสังคมเพื่อเปิดเผยความคิด ความสามารถให้สังคมภายนอกกลุ่มได้รับรู้การใช้พื้นที่ทางสังคมนี้ไม่ว่าจะเป็นทางสื่อมวลชน สถานที่สาธารณะต่างๆของกลุ่มรักร่วมเพศทำให้สังคมเปิดกว้างขึ้นและยอมรับในความเป็นตัวตนมากขึ้นเป็นการเปิดโอกาสในการสร้างพื้นที่ของกลุ่มรักร่วมเพศ จะไม่มีแค่พื้นที่ของเพศชาย และพื้นที่ของเพศหญิงเท่านั้น

สิ่งที่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างกันคือ เพศ (sex) อันเป็นลักษณะทางสรีระหรือชีวภาพของมนุษย์ที่เห็นได้อย่างชัดเจน และดูเหมือนว่าข้อเท็จจริง จากอัตลักษณ์ธรรมชาติได้นำไปสู่ความไม่เท่าเทียมทางสังคมระหว่างมนุษย์ผู้หญิง และมนุษย์ผู้ชาย (มัทนา เสดมี 2539 : 10)

การวิจัย การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ของกลุ่มชายรักชาย ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดและทฤษฎี เพื่อความเข้าใจดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับ เพศ (sexuality) และ ความเป็นเพศ (gender)
2. แนวคิดเกี่ยวกับ อัตลักษณ์ (Identity)
3. แนวคิดเกี่ยวกับ รักร่วมเพศ (Homosexual)
4. แนวคิดเกี่ยวกับ พื้นที่ทางสังคม (social space)

1. แนวคิดเกี่ยวกับเพศ (sexuality) และ ความเป็นเพศ (gender)

ท่ามกลางการดำเนินชีวิตที่ตัวตนของเราเกี่ยวข้อง และสัมพันธ์กับเงื่อนไขทางสังคมต่าง ๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นเรื่องเพศสรีระหรือเรื่อง sex (เพศผู้-เพศเมีย) , เพศสภาพ หรือ gender (ความเป็นหญิง-ความเป็นชาย) และระบบความหมายในความปรารถนาทางเพศ หรือ sexuality (เป็นคนรักต่างเพศ หรือรักเพศเดียวกัน) รวมทั้งเรื่อง ชนชั้น ศาสนา การศึกษา และอื่นๆ การนิยามตัวตนด้วยป้ายทางสังคมและวัฒนธรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ในเวลาเดียวกันเท่ากับกีดกันคนอื่นที่อยู่ในกลุ่มทางสังคมที่แตกต่างจากตัวเองออกไปด้วย ทั้งนี้ อัตลักษณ์หนึ่งจะมีความหมายก็ต่อเมื่อไปสัมพันธ์เปรียบเทียบกับกลุ่มของอัตลักษณ์ที่ไม่เหมือนกัน หรือมีลักษณะตรงกันข้าม (Hall 1991, อ้างถึงใน วิชาสินี พิพิธกุล ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) นั่นคือ ผู้ที่เหนือกว่าได้รับความหมายและคุณค่าของความเหนือกว่า ก็เพราะมีผู้ที่ด้อยกว่าให้เปรียบเทียบผู้หญิงมีฐานะทางสังคม ที่ด้อยกว่าผู้ชาย เพราะอัตลักษณ์ผู้หญิงถูกนำไปเปรียบเทียบกับ อัตลักษณ์ และความหมายที่เหนือกว่า ของผู้ชาย อยู่ตลอดเวลา (วิชาสินี พิพิธกุล ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 24)

สุชาดา ทวีสิทธิ์ (2000 : 121, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545: 14) อธิบายคำว่า “เพศ” ว่า “เพศ (sex) เมื่อปรากฏอยู่ลำพังโดดๆ จะหมายถึงเพศสรีระ และ/หรือความเป็นหญิง ความเป็นชายต่อเมื่อไปประกอบกับคำอื่นก็จะเพิ่มนัยยะถึงระบบความคิดความเชื่อเรื่องเพศ ได้อีกความหมายหนึ่ง”

ความเป็นเพศ (sexuality) หมายถึง ความรู้สึก และแรงกระตุ้นในเรื่องเพศของหญิง และเพศชาย การตอบสนองในเรื่องเพศ ความสัมพันธ์ที่หญิงและชายมีต่อกัน เรื่องที่เกี่ยวกับเพศไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ของหญิงและชายในเรื่องเพศ เจตคติ และพฤติกรรมทางเพศทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะเรียนรู้ในเรื่องของเพศที่แตกต่างกัน จึงทำให้มีการแสดงบทบาทในฐานะเพศตรงข้ามต่างกัน มีความคาดหวังในพฤติกรรมทางเพศต่างกัน มีการแสดงพฤติกรรมทางเพศต่างกัน เรื่องเพศเป็นสิ่งที่มีความหมายกว้างโดยรวมถึงสิ่งที่เป็นค่านิยม ทศนคติ ความคิด ที่เกี่ยวกับความรู้สึกทางเพศ รวมถึงพฤติกรรม และความต้องการทางเพศ

ในภาษาอังกฤษคำศัพท์ที่ถูกนำมาใช้อธิบายเรื่องเพศมีอยู่หลายคำด้วยกัน เช่น “sex” ซึ่งหมายถึง ความแตกต่างทางสรีระร่างกายระหว่างชาย (เพศผู้) และหญิง (เพศเมีย) หรือ หมายถึง การมีกิจกรรมทางเพศก็ได้ ขณะเดียวกัน คำว่า sexual ซึ่งเป็นคำขยายที่มีนัยยะ “เกี่ยวกับทางเพศ” อาจหมายถึง กิจกรรมอันเกิดขึ้นเนื่องจากความแตกต่างระหว่างชาย-หญิง เช่น การแบ่งงานกันทำตามเพศ หรือถึงปริณทลแห่งกามารมณฺ์ เช่น จินตนาการทางเพศ (Jackson, S 1998, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 14)

ตามความหมายของ บัตเลอร์ (Butler 1990) เพศจำแนกตามสรีระ หรือระบบชีววิทยา เป็นภาวะที่แตกต่างกันทางกายระหว่างเพศหญิงและเพศชายไม่ได้เป็นข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียว แต่เป็นภาวะที่แตกต่างที่สังคมให้ความหมายไว้ความแตกต่างระหว่างเพศหญิง และเพศชายมีการแบ่งแยกกันมาตั้งแต่กำเนิด และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (สุชาดา ทวีสิทธิ์ 2547 : 8, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 14)

แนวคิดที่จะเสนอต่อไปนี้เป็นแนวคิดพื้นฐานที่พยายามทำความเข้าใจถึงความเชื่อมโยงระหว่างเพศซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจความแตกต่างระหว่าง มนุษย์ผู้หญิงและมนุษย์ผู้ชาย โดยยกมาสามแนวคิด คือ แนววิเคราะห์ทางกายภาพ แนวจิตวิเคราะห์ และแนววิเคราะห์ทางวัฒนธรรม

แนววิเคราะห์ทางกายภาพ (biological analysis)

แนวคิดนี้มีความเชื่อในทางวิทยาศาสตร์ ที่เน้นอิทธิพลของฮอร์โมน ความสำคัญกระบวนการทางชีวภาพโดยมองว่ามนุษย์นั้น ถูกกำหนดทางกายภาพหญิงมีความแตกต่าง จากชายตรงที่หญิงมีโครโมโซม XX ส่วนชายมี XY อันนำไปสู่การอธิบายความแตกต่างในเรื่องเพศของหญิงและชายในด้านอื่นๆ เช่น หญิงอาจมีความอดทนกว่าชายเพราะมีฮอร์โมนเอสโตรเจนที่เพศชายไม่มีส่วนชายอาจมีโครงสร้างกระดูกที่ใหญ่ และแข็งแรงกว่าหญิง เพราะเซลล์ที่มีระดับแตกต่างกัน จึงทำให้กิจกรรมและบทบาทของผู้ชายเป็นที่ยอมรับ และมีคุณค่าเหนือกว่าหญิงในแต่ละวัฒนธรรม (ปราณี วงษ์เทศ 2534 : 4 , อ้างถึงใน มัทนา เซตมิ 2539 : 11)

เวทซ์ (Weitz 1977 : 18-19, อ้างถึงใน มัทนา เซตมิ 2539 : 11) วัฒนธรรมมีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวภาพและการที่มนุษย์ถูกหล่อหลอมด้วยวัฒนธรรม วัฒนธรรมจึงมีอิทธิพลกับมนุษย์ ความเป็นผู้หญิงและความเป็นผู้ชาย เป็นสิ่งที่ในแต่ละสังคมกำหนดโดยใช้เงื่อนไขทางชีวภาพ ซึ่งมนุษย์ได้นำมาใช้ในการให้ความหมายตัวตนทางสังคม แต่เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างชีวภาพและวัฒนธรรม มีลักษณะที่สลับซับซ้อนจึงทำให้ยากแก่การระบุว่าอะไรคือสาเหตุ และอะไรคือผล หากฮอร์โมนและเซลล์ มีอิทธิพลต่อการกำหนดความแตกต่างระหว่างความเป็นหญิงและความเป็นชายก็อาจเป็นเพียงหนึ่งปัจจัยเท่านั้น ซึ่งก็อาจหาข้อพิสูจน์ไม่ได้ว่าจริงๆแล้ว เงื่อนไขทางชีวภาพมีส่วนกำหนดมากน้อยเพียงใด

วิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถระบุถึงปริมาณฮอร์โมน ที่กำหนดความแตกต่าง ระหว่างความเป็นหญิงและความเป็นชาย ได้การศึกษาค้นคว้าถึงความสัมพันธ์ทางชีวภาพ กับพฤติกรรมไพรเมท(primates)ในระยะต่อมาได้พบว่าพฤติกรรมก้าวร้าวตลอดจนการแสดงความเป็นใหญ่ภายในกลุ่มลักษณะเหล่านี้ จะเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อม หรือลักษณะภูมิประเทศที่ใช้อยู่อาศัย (Rosaldo 1974 : 5, อ้างถึงใน มัทนา เซตมิ 2539 : 11)ไม่เพียงแต่หลักฐานการยืนยันจากกลุ่มไพรเมทในอดีตเท่านั้น ในหมู่มนุษย์โฮโมเซเปียน (homo sapiens) เช่น มนุษย์ในยุคปัจจุบัน นักมานุษยวิทยา

ก็ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบในหลายวัฒนธรรมได้ค้นคว้า พบว่า มีความหลากหลายในกายภาพ และการแสดงออกทางอารมณ์ พฤติกรรม ความสามารถทางเพศ ดังตัวอย่างของผู้หญิงบาทินีที่มี ลักษณะทางชีวภาพ ซึ่งดูเหมือนจะสวนทางกับความเข้าใจในสรีระของผู้หญิง โดยทั่วไปกล่าวคือ สะโพกแคบหน้าอกเล็กและช่องคลอดเล็กบางคนไม่สามารถให้นมลูกได้ (ปราณี วงษ์เทศ 2534 : 5, อ้างถึงใน มัทนา เสดมี 2539 : 11)

งานศึกษาทั้งสองข้างต้น ได้ช่วยสนับสนุนความคิดของ เวทซ์ ที่ว่าชีววิทยามีส่วน กำหนดเพศหญิง เพศชาย ที่แตกต่างกัน แต่มิใช่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางเพศความแตกต่างใน บทบาทหญิงชายของมนุษย์ เป็นภาพสะท้อนถึงปฏิสัมพันธ์ ระหว่างข้อกำหนด ทางกายภาพ กับ แบบแผนชีวิตทางสังคมของมนุษย์ซึ่งเป็นเรื่องวัฒนธรรม

แนวคิดวิเคราะห์ (Psychoanalysis)

ฟรอยด์ (Freud, อ้างถึงใน มัทนา เสดมี 2539 : 12) เป็นบุคคลแรกที่ได้สร้างทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพ และพัฒนาการทางเพศ ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดความเข้าใจ ในแนวทางการแพทย์ และวิทยาศาสตร์สาธารณสุขปัจจุบันของไทยโดยเฉพาะนักจิตแพทย์ และ นักจิตวิทยามักจะรับเอาแนวคิดของ ฟรอยด์ ซึ่งเน้นความสำคัญของการพัฒนาการทางจิต และการ อบรมเลี้ยงดู ฟรอยด์ ได้พูดถึงพัฒนาการของเด็กว่าตั้งอยู่บนพื้นฐานทางชีวภาพ ซึ่งเด็กจะเรียนรู้ถึง ความแตกต่างระหว่างเพศและตระหนักในเพศของตนจากบิดาหรือมารดาที่เป็นเพศเดียวกับตนแล้ว เด็กจะค่อยๆพัฒนาให้เป็นที่ไปตามรูปแบบของพฤติกรรมทางเพศ ที่เหมาะสมต่อไป ปัญหาคือ การเอา เรื่องเพศเป็นเครื่องตัดสินความมีสุขภาพอันดี และไม่ดีของวงการแพทย์ โดยพิจารณาว่าบุคคลที่ สามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามบทบาทที่สังคมกำหนดไว้ คือ “คนปกติ”บุคคลที่ไม่ทำตามหรือ ทำตามไม่ได้ คือ “คนผิดปกติ” วิธีการจิตบำบัดโดยมาก จึงพยายามรักษาผู้ที่มีพฤติกรรมที่ไม่ เหมาะสมกับเพศให้คืนสู่สภาพปกติที่ควรจะเป็นซึ่งแท้จริงคือพฤติกรรมที่สังคมคาดหวัง (กาญจนา แก้วเทพ 2535 : 18)

การพัฒนาบุคลิกภาพตามความคิดของฟรอยด์

เริ่มตั้งแต่แรกเกิด จนถึงระยะวัยรุ่นมีการพัฒนา ดังนี้

1. ระยะทางปาก (ORAL STAGE) เป็นระยะแรกเกิด เด็กทารกมีความสุขทางปาก เช่น การดูดนม มีอะไรเข้าปาก ดูดอม เลีย ไปตามเรื่อง
2. ระยะทวารหนัก (ANAL STAGE) เป็นระยะเด็กโตขึ้นมาหน่อย แม่บังคับให้นั่งกระโถน เริ่มบังคับทวารหนักของตนเองได้มีความสุขทางทวารหนัก
3. ระยะหลงอวัยวะเพศ (OEDIPAL STAGE) ระยะนี้เด็กพอรู้ภาษาเด็กผู้ชายรักแม่ เด็กผู้หญิงรักพ่อโดยมีการอิจฉาคู่ย เช่น เด็กผู้ชายจะรักแม่มากกว่าและอิจฉาพ่อซึ่งเป็นเพศเดียวกับ

คนระยะนี้เด็กมักสนใจอวัยวะเพศของตนเองเด็กอาจมีความสุขด้วยการจับอวัยวะเพศของตนเองเล่นในทำนองเดียวกัน อาจสนใจอวัยวะเพศของเพื่อน ที่เล่นด้วยกัน ทั้งเพศหญิง และเพศชาย

4. ระยะก่อนวัยรุ่น (LATENCY STAGE) ระยะนี้ เด็กจะแบ่งแยกเพศของตนเองได้ชัดเจน เรื่องเล่นเป็นเพื่อนมีเพศเดียวกัน เด็กผู้ชายก็คบเด็กผู้ชาย เด็กผู้หญิงก็คบเด็กผู้หญิง แต่ไม่มีความรู้สึกทางเพศ ต่อเพศตรงข้าม

5. ระยะขั้นวัยรุ่น (GENITAL STAGE) ระยะนี้เป็นระยะที่เกี่ยวข้องกับเพศ และอวัยวะเพศโดยตรงเป็นระยะที่มีความรู้สึกทางเพศ (สิงหนาท อุสาโห 2526 : 7)

ถ้าการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นไปตามขั้นตอนบุคคลนั้นก็แสดงออกทางเพศตามปกติแต่ถ้าข้ามขั้นหรือสะดุดอาจทำให้เกิดการเบี่ยงเบนทางด้านพฤติกรรมหรือจิตใจ การเก็บกดการกีดกันทางจิตใจจะมาเป็นรูปใดตามสภาพของการพัฒนาทางด้านอารมณ์ของกามารมณ์

อิทธิพลทางความคิดของ فروยด์ ได้แฝงอยู่ในแนวคิดในการพิจารณา “ความปกติ” หรือ “ความไม่ปกติ” ในการบำบัดรักษาทางการแพทย์ในปัจจุบัน และปรากฏชัดเจนในบทความทางการแพทย์ ทั้งที่เป็นตำราเรียนและที่เผยแพร่ทั่วไป ซึ่งได้มีผลต่อความเชื่อในเรื่องเพศในหมู่นักเรียน นักศึกษาทางการแพทย์และประชาชนทั่วไป ทั้งๆที่ในหนังสือเรียนเหล่านั้น ได้กล่าวถึงการเรียนรู้อบรมทางสังคมของเด็กเอาไว้ในบทต้นๆ เช่นเด็กผู้ชายมักจะถูกสังคมคาดหวังให้ชอบเล่นชกต่อย ยิงปืน เป็นต้น ในขณะที่เด็กผู้หญิงถูกสังคมคาดหวังให้เล่นขายของ เล่นตุ๊กตา แต่ในบทสรุปกลับสรุปว่า เด็กผู้ชายมีธรรมชาติที่ชอบเล่นก้าวร้าว เด็กผู้หญิงชอบเล่นเรียบร้อยไม่โดยโลดโผน (กาญจนา แก้วเทพ 2535 : 19, อ้างถึงใน มัทนา เสดมณี 2539 : 12)

แนววิเคราะห์ทางวัฒนธรรม (Cultural analysis)

แนวคิดนี้ตรงข้ามกับแนวคิดทั้งสองข้างต้นที่พยายามแบ่งแยกระหว่างคำว่า “เพศ” (sex) และ “บทบาทหญิงชาย” (gender) ออกจากกันอย่างชัดเจนและได้ตั้งข้อสังเกตว่าสองคำนี้มักจะถูกใช้แทนกันจนดูเหมือนว่าเป็นศัพท์ที่มีความหมายเดียวกันซึ่งอันที่จริงแล้วคำว่า “เพศ” เป็นคำศัพท์ทางชีววิทยาในขณะที่คำว่า “บทบาทหญิงชาย” เป็นคำศัพท์ทางสังคม หรือวัฒนธรรม ลินชีย์ ให้รายละเอียดคำว่า “เพศ” เป็นเรื่องทางชีวภาพที่บ่งบอกการเป็นชายหรือการเป็นหญิงองค์ประกอบของโครโมโซมฮอร์โมนและลักษณะทางกายภาพส่วนอื่นที่เป็นตัวกำหนดในขณะที่ “บทบาทหญิงชาย” อาทิเช่น การเลี้ยงลูก และการหาเลี้ยงครอบครัว เป็นสิ่งที่สังคมเชื่อมโยง เพศหญิงและเพศชายเข้ากับแบบแผนทางสังคมต่างๆ และถือเอา “บทบาทหญิงชาย” เป็นตัวบ่งบอกความเป็นหญิง (feminine) ความเป็นชาย (masculine)

“เพศ” จึงเป็นสถานะภาพติดตัวมาตั้งแต่เกิด ในขณะที่บทบาทหญิงชายเป็นสถานะภาพที่ได้มาในภายหลังกรณีการแปลงเพศถือเป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนให้เห็นอิทธิพล ความคิด และ

ความคาดหวังของสังคมที่ต้องการให้บุคคลมีบทบาททางเพศ ที่สังคมเห็นว่าเหมาะสมกับเพศสรีระของผู้นั้น ดังนั้น บุคคลจึงต้องการเปลี่ยนแปลงร่างกายให้สอดคล้องกับพฤติกรรมทางเพศ หรือบทบาทหญิงชายที่ตนสมัครใจ (มัทนา เซตมี 2539 : 12 - 13)

ทุกวัฒนธรรมจะมีการเรียนรู้ความหมาย และความแตกต่างระหว่าง มนุษย์ผู้ชาย และมนุษย์ผู้หญิง ที่เป็นผู้ชายสังคมจะคาดหวังให้มีลักษณะ ความเป็นชาย อันได้แก่ บึกบึน เข้มแข็ง ฉลาด อดทน กล้าหาญ และเป็นผู้นำ เป็นต้น ที่เป็นผู้หญิงจะถูกคาดหวังให้มีความเป็นหญิง อันได้แก่ ลักษณะที่นึ่มนวล อ่อนหวาน บอบบาง รักสวยรักงาม เรียบร้อย เชื้อพียง และมีลักษณะของผู้ตามที่ดี มีดี (Mead 1974 : 18, อ้างถึงใน มัทนา เซตมี 2539 : 13) พบว่าลักษณะของผู้หญิง เช่น การยอมจำนน การเป็นฝ่ายรับ และพึงพอใจในการเลี้ยงดูเด็ก เป็นลักษณะที่มีอยู่ในตัวผู้ชายในเผ่าได้เช่นกัน จึงไม่สามารถสรุปได้ว่าความแตกต่างของพฤติกรรมเหล่านี้สืบเนื่องจากเพศ

นอกจากนั้น ในงานศึกษาทางมานุษยวิทยาอื่นๆ ก็ได้ยืนยันถึงความหลากหลายในทางกายภาพ และการแสดงออกทางอารมณ์ พฤติกรรม และความสามารถทางเพศ เช่น งานศึกษาของผู้ชายบาห์ลี เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชายตะวันตกแล้ว ผู้ชายบาห์ลี จะมีหน้าอกใหญ่ไม่มีขนตามตัว มีการแสดงทางอารมณ์คล้ายผู้หญิง เช่น ร้องไห้ในที่สาธารณะ สะท้อนให้เห็นว่าความแตกต่างในเรื่องระหว่างเพศชายและหญิง ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดเวลาทางสังคมในแต่ละวัฒนธรรม หากใช้เป็นเรื่องของธรรมชาติหรือกายภาพเพียงอย่างเดียว เรื่องเพศ และบทบาทระหว่างเพศจึงต่างเป็นผลผลิตทางสังคมหรือเป็นสิ่งที่สังคมสร้างสรรค์ขึ้น

แม้ว่าลักษณะความเป็นหญิงและความเป็นชายซึ่งถูกทำให้ดูเสมือนเป็นคุณสมบัติเฉพาะตนของมนุษย์ผู้หญิงและมนุษย์ผู้ชายได้รับการพิสูจน์ว่าไม่เป็นสิ่งสากลหรือความจริงตามธรรมชาติ งานศึกษามานุษยวิทยาดังกล่าวแต่ในขณะเดียวกันงานศึกษามานุษยวิทยาเหล่านั้น ก็ได้ทำให้เราเห็นประจักษ์ว่า ทุกสังคมจะมีการยอมรับและการจำแนกความแตกต่างหญิงชาย และการกำหนดแบบแผนตายตัวเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ตลอดจนลักษณะความเป็นหญิง และความเป็นชาย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะมีลักษณะคล้ายคลึงกันแทบทุกสังคมเพียงแต่ว่าในแต่ละวัฒนธรรมมีการเน้นความแตกต่างทั้งสองเพศมากน้อยแตกต่างกัน

ชอโดโรว์ (Chodorow 1990, อ้างถึงใน มัทนา เซตมี 2539 : 13) นักจิตวิทยา และนักสิทธิสตรี เห็นว่า การอบรมเลี้ยงดูภายในครอบครัวเป็นกลไกสำคัญ ที่ก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างผู้หญิงผู้ชายโดยทำหน้าที่ของการผลิตซ้ำ “ความเป็นแม่” ที่ทำให้ “ความเป็นแม่” ดำรงและฝังรากลึกในสังคมอย่างยากที่จะถ่วงถอน เพราะแม่จะเลี้ยงดูลูกสาวให้เติบโตขึ้นเป็นผู้หญิงเหมือนกับตนเอง ในขณะที่จะเลี้ยงดูลูกชายให้มีลักษณะความเป็นชายจากการแตกต่างในการเลี้ยงดูนำไปสู่การแบ่งงานที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ชาย เพื่อเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิต

ซ้ำของ “ความเป็นแม่” ซอโคโรว์ เสนอว่า ผู้ชายควรมีบทบาทในการดูแลลูกเพิ่มมากขึ้นการทำหน้าที่ดูแลลูกร่วมกันระหว่างพ่อแม่ จะทำให้เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง ที่มีความผสมกลมกลืนกับพ่อแม่มากขึ้น ที่สำคัญก็คือจะเป็นก้าวแรกที่จะนำผู้หญิงไปสู่เสรีภาพ และความเสมอภาคมากขึ้น

ต่อประเด็นเดียวกันนี้ โบวัวร์ (Beauvoir, อ้างถึงใน มัทนา เชนมี 2539 : 13) มองว่า สังคมที่มีผู้ชายเป็นใหญ่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิด และสืบทอดความเป็นหญิงดังกล่าวอันลึกลับของเธอที่ว่า “ผู้หญิงไม่ได้เกิดมาเป็นผู้หญิงแต่ถูกทำให้กลายเป็นผู้หญิง” ภายในสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่นี้ระบบความสัมพันธ์ที่เอื้อให้เพศชายมีอำนาจและครอบงำเหนือเพศหญิงโดยผ่านสถาบันในสังคมอันได้แก่ครอบครัวอุดมการณ์ทางการเมืองการแบ่งงานตามเพศ ฉะนั้นบทบาทหน้าที่ของความเป็นแม่ของผู้หญิงจึงถูกกำหนดมาจากความต้องการ และสำนึกของผู้ชายโดยผู้หญิง ซึ่งเป็นผู้ที่ต้องรับมอบหมายบทบาทดังกล่าวแทบจะไม่มีส่วนให้คานยาม “ความเป็นแม่” หากแต่ต้องเป็นแม่ตามที่สังคมกำหนดความเป็นแม่ จึงมีความเกี่ยวโยงในเรื่องของอำนาจหรือการเมืองอย่างแยกไม่ออก และการที่ระบบชายเป็นใหญ่สามารถคงอยู่ และสืบทอดได้อย่างมั่นคงถาวร ก็เพราะเสาหลักสองต้นที่สำคัญ คือ “ความเป็นแม่” และ “การกำหนดเพศสัมพันธ์ให้เป็นแต่เฉพาะหญิงกับชายเท่านั้น” (Rich 1972, อ้างถึงใน มัทนา เชนมี 2539 : 33)

นอกจากนั้น สังคมยังมีบรรทัดฐานในการควบคุมพฤติกรรมทางเพศของผู้หญิงให้อยู่ภายใต้บริบทของครอบครัวเท่านั้น พฤติกรรมทางเพศใดๆ ที่อยู่นอกเหนือไปจากครอบครัวจะถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมที่เสียหาย และจะได้รับการประณามจากสังคมข้อห้ามสำคัญๆ ในเรื่องเพศของผู้หญิงจะได้รับการพิจารณาในรูปของพฤติกรรมทางเพศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถาบันครอบครัวทั้งสิ้น ข้อห้ามหลักๆ ที่ผู้หญิงไม่พึงปฏิบัติมีดังนี้ (มัทนา เชนมี 2539 : 16)

1. การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน
2. การมีเพศสัมพันธ์นอกระบบแต่งงาน
3. การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายมากกว่าหนึ่ง
4. การมีเพศสัมพันธ์นอกเหนือจากการร่วมเพศปกติ เช่นการร่วมเพศหนักและทางปาก
5. การมีเพศสัมพันธ์ของผู้หญิงที่ย่ำร้างหรือแม่ม่าย
6. การมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงด้วยกัน

ยิ่งไปกว่านั้นหากผู้หญิงคนใดทำตัวเป็นผู้มีความคุ้นเคยใกล้ชิดกับเรื่องเพศหรือมีความรู้ทักษะทางเพศจะถูกพิจารณาว่า เป็นเรื่องที่น่าอับอาย และเป็นเครื่องหมายของความไม่บริสุทธิ์ในขณะที่การมีประสบการณ์ทางเพศได้รับการยกย่องในเพศชาย (Pheterson 1986, อ้างถึงใน มัทนา เชนมี 2539 : 16)

เพศวิถี (sexuality) หมายถึงวิถีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความปรารถนาทางเพศโดยหมายรวมถึงความปรารถนาที่ดีที่เหมาะสม การเกี่ยวพาราสี มโนสำนึก เกี่ยวกับหญิง และชายในอุดมคติ ความปรารถนาทางเพศเป็นเรื่องของการสร้างความหมายทางสังคมและการเมือง ในทำนองเดียวกันตามทัศนะของ วีค (Weeks 1977, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 21) ความหมายของเพศวิชานั้นถูกจัดระบบโดยสังคม และได้รับการดำรงรักษาไว้ด้วยความหลากหลายของภาษาที่บอกว่าเพศคืออะไร ควรจะเป็นอะไร และสามารถเป็นอะไรได้ เพศวิถีจึงเป็นเงื่อนไขทางสังคมที่กำหนด โดยเพศวิถีแบบรักต่างเพศ ถือเป็นสิ่งที่สังคมยึดถือซึ่งหมายความว่า การดำเนินเพศวิถีที่ต่างออกไปดังเช่น เพศวิถีแบบรักเพศเดียวกัน รวมถึงเพศวิถีแบบรักสองเพศกลายเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับ การมองเพศวิถีสามารถอธิบายได้เป็นสองแนวคิดคือ แนวคิดสารัตถะนิยมและแนวคิดการประกอบสร้างทางสังคม

แนวคิดสารัตถะนิยม มีการมองเพศวิถีเป็นเรื่องปกติธรรมชาติที่ตายตัว เป็นเรื่องของสัญชาตญาณหรือแรงขับทางเพศที่ต้องการเติมเต็มโดยผ่านกิจกรรมทางเพศโดยเป็นแรงขับระหว่างหญิง-ชายรักต่างเพศ ที่ลงเอยด้วยการสืบทอดเผ่าพันธุ์ เพศในมุมมองของแนวคิดสารัตถะนิยม คือปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เป็นสากล และไม่มีวันเปลี่ยนแปลงอัน เนื่องมาจากปัจจัยด้านชีววิทยาที่กำหนดความเป็นปัจเจกของแต่ละบุคคลด้วยเหตุนี้การที่บุคคลจะรักหรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนเพศเดียวกันจึงเป็นเรื่องที่ผิดปกติ

สำหรับแนวคิดการประกอบสร้างทางสังคม ได้มีคำอธิบายในเรื่องเพศที่ต่างออกไปจากแนวคิดแรก คือ อารมณ์และความรู้สึกทางเพศของคนเราและกิจกรรมทางเพศของคนเราหรือวิธีคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศและอัตลักษณ์ทางเพศ ล้วนเป็นผลผลิตจากพลังทางสังคมและประวัติศาสตร์ทั้งสิ้น เรื่องเพศก็เป็นเช่นเดียวกับ วิถีชีวิตทางสังคมด้านอื่นๆ ซึ่งถูกกำหนดโดยสังคมและวัฒนธรรมที่เราอาศัยอยู่ เช่น ศาสนา โรงเรียน ทฤษฎีทางจิตวิทยา และคำจำกัดความทางการแพทย์ นโยบายทางสังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัย ดังนั้น การที่คนเลือกมีความรักความสัมพันธ์ทางเพศกับคนเพศเดียวกันหรือคนต่างเพศ จึงเป็นเรื่องที่ขึ้นอยู่กับสายสัมพันธ์ไม่ใช่เรื่องของ ภาววิสัย (objective) อัตลักษณ์จึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เป็นผลผลิตจากกระบวนการนิยามความเป็นตัวตน (เรื่องฟ้าบุราคร 2550 : 35 - 36) อย่างไรก็ตามในการศึกษา จะต้องพิจารณาทั้งสองแนวคิดร่วมกัน

มุมมองจากแนวคิดสองกระแส : essentialism and social constructionism

การอธิบายและการให้ความหมาย เกี่ยวกับเรื่องเพศ ไม่ว่าจะเป็ในทางชีววิทยา หรือในทางสังคมในทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดความเชื่อก็ตามเป็นเรื่องซับซ้อน ยากที่จะแยกแยะความหมายของคำศัพท์ต่างๆที่ใช้อธิบายความหมายเกี่ยวกับเพศของมนุษย์เป็นสองแนวทางด้วยกัน

คือ แนวคิดที่เรียกว่าสารัตถะนิยม หรือ essentialism ที่มองเรื่องเพศ (sexuality) เป็นเรื่อง “ ปกติ ” “ธรรมชาติ” ที่ตายตัวเป็นเรื่องของสัญชาตญาณหรือแรงขับทางเพศ ที่ต้องการเติมเต็มโดยผ่านกิจกรรมทางเพศ โดยเป็นแรงขับระหว่างหญิงชายรักต่างเพศ ที่ลงเอยด้วยการสืบทอดเผ่าพันธุ์ผ่านการมีเพศสัมพันธ์ทางช่องคลอด ท้ายที่สุดสังคมจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องเพศก็แต่ในเชิงการกดบังคับและควบคุมที่จะส่งผลกระทบต่อหรือเปลี่ยนรูปแบบการแสดงออกทางเพศของแรงขับที่มีอยู่ก่อนหน้านั้นเอง

เรื่องเพศในมุมมองนักคิดสาย essentialist คือปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ที่เป็นสากลและไม่มีวันเปลี่ยนแปลง อันเกิดขึ้นเนื่องมาจากปัจจัยทางด้านชีววิทยา ที่กำหนดความเป็นปัจเจกของแต่ละบุคคล เช่น โดยทั่วไป เชื่อกันว่าผู้ชายมีสัญชาตญาณความต้องการทางเพศมากกว่าผู้หญิง นอกจากนั้นยังเชื่อในเรื่องของการแบ่งคุณลักษณะทางเพศ ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของสัตว์ และชนชั้นด้วย เช่น ประวัติที่ผ่านมาผู้หญิงผิวดำ โดยเฉพาะผู้หญิงแอฟริกัน และแอฟริกัน-แคริบเบียน ถูกสร้างภาพว่าเป็นผู้หญิง ที่มีความต้องการทางเพศสูงชั่วยุคอารมณณ์ และมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายไม่เลือกหน้าหรือในอดีตมักเข้าใจกันว่า “ ชนชั้นล่าง ” มีการตอบสนองทางเพศน้อย ซึ่งเป็นผลมาจากการด้อยความสามารถในการควบคุมแรงขับทางเพศของตนเอง เป็นต้น (Richardson 199:155, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 :16) หรือจากคำอธิบายอีกตัวอย่างหนึ่งจากมุมมองของนักคิดสาย essentialism เช่นเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อกล่าวถึงเรื่องเพศที่ถูกกำหนดโดยปัจจัยทางด้านชีววิทยานั้น หมายถึง

1. คนเราเกิดมาพร้อมกับฮอร์โมนบางอย่าง มีลักษณะทางกายวิภาคและโครโมโซมที่กำหนดให้เป็นผู้หญิง หรือผู้ชาย
2. ผู้หญิง เกิดมาพร้อมกับบทบาทหน้าที่ในการกำเนิดตามธรรมชาติ
3. ผู้ชาย มีคุณลักษณะของความเป็นชายติดตัวมาตั้งแต่เกิด เช่น มีความหนักแน่น ก้าวร้าว หัวแข็ง มีเหตุผล ชอบวิเคราะห์ และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ขณะที่ผู้หญิงจะมีคุณลักษณะของความเป็นหญิง คือ อ่อนโยน นอบน้อมถ่อมตน มีความเข้าอกเข้าใจ พร้อมให้ความช่วยเหลือ มีความเห็นอกเห็นใจ อ่อนไหวต่อความรู้สึก เป็นต้น
4. สังคมควรทำหน้าที่ในการรักษา “ ระเบียบคุณลักษณะทางธรรมชาติ ” นี้ไว้ให้ได้โดยให้ผู้ชายคงความเป็นชาย และผู้หญิงคงความเป็นหญิงการศึกษาเรื่องเพศ ในทางวิชาการได้ทำให้เกิดการผลิตซ้ำความคิดในเรื่องการมองเรื่องเพศว่าเป็นเรื่องธรรมชาติที่ถูกกำหนดและควบคุมโดยชีวปัจจัยและแยกเรื่องเพศเป็นเรื่องที่ปัจเจกชนเป็นเจ้าของเรื่องเพศจึงเป็นสิ่งที่ไร้ประวัติศาสตร์และปราศจากซึ่งการถูกกำหนดควบคุมทางสังคม(Rubin 1993 : 9, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 17)

แนวคิดอีกกระแสหนึ่ง ซึ่งมีคำอธิบายในเรื่องเพศ แตกต่างตรงกันข้ามจากแนวคิดแรก คือแนวคิดที่เชื่อในกระบวนการสร้างสังคมหรือ social constructionism ซึ่งมองว่าอารมณ์ความรู้สึกทางเพศ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางเพศของคนเรา หรือวิธีที่เราคิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ อัตลักษณ์ทางเพศ ล้วนเป็นผลผลิตจากพลังทางสังคม และประวัติศาสตร์ทั้งสิ้นเรื่องเพศ ก็เช่นเดียวกันวิถีชีวิตทางสังคมด้านอื่นๆซึ่งถูกกำหนดให้ความหมายโดยสังคม และวัฒนธรรมที่เราอาศัยอยู่ เช่น ศาสนา คำสอนจากโรงเรียน กฎหมาย ทฤษฎีทางจิตวิทยา และคำจำกัดความทางการแพทย์ นโยบายทางสังคม แนวคิดทางด้านสุขวิทยาจิต และวัฒนธรรมร่วมสมัย สิ่งที่เราได้เรียนรู้จึงไม่ใช่แค่รูปแบบของพฤติกรรม แต่เป็นความหมาย ในเชิงการยอมรับที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบพฤติกรรมนั้น ๆ ที่สังคมและวัฒนธรรมได้ให้ความหมายด้วย (Richardson 1997 : 155, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 :17)

อย่างไรก็ตามแนวคิดทั้งสองแนวคิดนี้ก็ไม่ได้เป็นแนวคิดที่แยกจากกันโดยสิ้นเชิง หากเราควรพิจารณาทั้งสองแนวคิด essentialism และ social constructionism อย่างเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมากกว่า (Fuss 1990, อ้างถึงใน Richardson)

Richardson (1997) เสนอว่า เราควรพิจารณาทั้งสองแนวคิดนี้เชื่อมโยงต่อเนื่องกันเป็น social constructionists / essentialists continuum ตัวอย่างเช่น นักทฤษฎีสายกระบวนการสร้างสังคมอาจยอมรับคำอธิบายเรื่องแรงขับทางเพศที่เกิดจากธรรมชาติด้วย แม้ว่าแรงขับนี้จะมีรูปแบบในการแสดงออกทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไปหากจากมุมมองของRubin (1993)กลไกการทำงานของร่างกายที่มีสมองเป็นผู้สั่งการเป็นรากฐานการก่อเกิดทางวัฒนธรรม หากไม่มีทางตรวจสอบได้ว่าร่างกาย หรืออวัยวะส่วนไหนจะสามารถอธิบายถึงธรรมชาติ และความหลากหลายของสังคมของมนุษย์ได้ ร่างกาย สมอง อวัยวะเพศ และความสามารถในการใช้ภาษาล้วนเป็นสิ่งจำเป็นต่อเรื่องเพศของมนุษย์ หากสิ่งเหล่านี้ก็ไม่สามารถกำหนดได้ถึงเนื้อหาประสบการณ์หรือรูปแบบทางเพศในฐานะที่เป็นสถาบันได้ และเราจะไม่สามารถเข้าใจร่างกายได้เลย ถ้าไม่มีการสื่อสารความหมายที่วัฒนธรรมเป็นผู้กำหนด (สุไลพร ชลวิไล 2545 : 16 -18)

ในส่วนของการกำหนดความหมาย หรือนิยามการเป็นตัวตนทางเพศ แนวคิดแบบแรกคือแนวคิดสาย essentialism มองตัวตนทางเพศในลักษณะเฉพาะเจาะจงเป็นธรรมชาติและมีมาโดยกำเนิดการที่คนเลือกที่จะรักหรือมีความสัมพันธ์ทางเพศกับคนเพศเดียวกันหรือต่างเพศนั้นเป็นเรื่องมาจากข้างในเป็นอิสระจากการถูกกำหนด โดยสังคมและวัฒนธรรมการเป็นคนรักเพศเดียวกันถือเป็นปรากฏการณ์ซึ่งดำรงอยู่ข้ามกาลเวลา ในฐานะปรากฏการณ์สากลที่ถูกทำให้เป็นชายขอบหากมีประวัติศาสตร์ที่ต่อเนื่องยาวนานเป็นของตนเอง

สำหรับนักคิดสาย social constructionism มองว่าตัวตนหรืออัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ไม่คงที่เลื่อนไหล อันเป็นผลมาจากเงื่อนไขทางสังคม แบบแผนทางวัฒนธรรมในการทำความเข้าใจตัวตน คนแต่ละคน การที่คนเลือกมีความรักความสัมพันธ์ทางเพศกับคนเพศเดียวกัน หรือคนต่างเพศเป็นเรื่องที่ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรม และสายสัมพันธ์ไม่ใช่เรื่องของภววิสัยอัตลักษณ์ ไม่ใช่ลักษณะพิสูจน์ในเชิงประจักษ์ แต่เป็นผลผลิตจากกระบวนการนิยามตัวตน (Jagose 1998 : 8-9, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 18)

งานชิ้นสำคัญที่วิเคราะห์เรื่องเพศ ว่าเป็นเรื่องของกระบวนการสร้างทางประวัติศาสตร์ สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากถึงการมองเห็น ถึงตัวตนของคนรักเพศเดียวกัน คือ History of Sexuality ของ Foucault ในทัศนะของ Foucault เรื่องเพศ (sexuality) ไม่ใช่ธรรมชาติ หากเรื่องเพศเป็นเรื่องของประสบการณ์ ซึ่งถูกสร้างขึ้นจากฐานของประวัติศาสตร์สังคมวัฒนธรรมที่โยงใยอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ของอำนาจ ความรู้ การที่สังคมตะวันตก ช่วงคริสตศวรรษที่ 17 (สังคมที่ Foucault ศึกษาวิเคราะห์ คือ สังคมฝรั่งเศสในเวลานั้น) มีกฎหมายต่างๆออกมามีห้าม และปฏิเสธรการดำรงอยู่ของเรื่องเพศโดย มองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอับอายต้องปกปิด และกดบังคับไว้ไม่ควรนำมาพูดในที่สาธารณะ แทนที่จะทำเรื่องเพศเงียบหายไปจากสังคม กลับยิ่งทำให้เรื่องเพศแพร่หลายออกไปอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น ซึ่งเท่ากับเป็นการขยายขอบเขตอำนาจออกไป ในเวลาเดียวกันด้วยเพราะเรื่องเพศ โดยตัวมันเองนั้นถือว่าเป็นวาทกรรมอย่างหนึ่ง โดยวาทกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศหรือการสร้างองค์ความรู้ ว่าอะไรคือความถูกต้องความจริงเกี่ยวกับเรื่องเพศนี้ ได้ถูกผลิตถ่ายทอด และสถาปนาตนเองผ่านปฏิบัติการทางภาษา ที่ไม่ได้หมายถึงเฉพาะคำพูดถ้อยคำหรือความรู้ในชีวิตประจำวันทั่วไปเท่านั้น หากหมายถึง คำพูดหรือความรู้เฉพาะทางที่สัมพันธ์กับบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับการผลิต และการใช้ความรู้นั้นด้วย เช่นพระ ปัญญาชน นักกฎหมาย หมอ หรือจิตแพทย์

ความรู้ หรือความจริงเกี่ยวกับเรื่องเพศในแต่ละยุคสมัยหรือที่ Foucault เรียกว่า scientia sexualis หรือ ศาสตร์ทางเพศนี้จะถูกเปิดเผยผ่านทางกระบวนการ“สารภาพ” ต่างๆ จากการสารภาพบาปในคริสต์ศาสนามาสู่การบอกเล่าอาการเจ็บไข้ได้ป่วยให้หมอวินิจฉัยและจากการสารภาพผิดต่อตำรวจ หรือศาลตลอดจนสารภาพผิด ในครอบครัวสู่การสารภาพความรู้สึก นึกคิด ที่ซ่อนอยู่ในใจให้จิตแพทย์ได้รักษา ซึ่งในกระบวนการสารภาพนี้ตัวแทนผู้ครอบงำจึงไม่ใช่แค่ผู้พูด หากหมายถึงผู้ฟังและผู้ที่ตั้งคำถาม

จากยุคแห่งการควบคุมและเก็บกดในเรื่องเพศพอมานในคริสต์ศตวรรษที่ 18 เรื่องเพศ ได้กลายมาเป็นเรื่องของกฎหมายและการจัดระเบียบทางสังคม เนื่องจากเรื่องเพศได้ถูกเชื่อมโยงเข้ากับประเด็นปัญหาประชากร โดยรัฐพยายามเข้าไปควบคุมดูแล และจัดการกับประชากรเพื่อให้เกิดการสร้างประโยชน์ให้กับรัฐว่าทกรรมเรื่องเพศได้ถูกสถาปนา และกล่าวถึงอย่างหลากหลายผ่านกลไกสำคัญต่างๆ ทางสังคม ทั้งเศรษฐกิจ การศึกษา การแพทย์ และกระบวนการยุติธรรม ผลจากการจัดระเบียบดังกล่าวนี้ก็คือ การให้ความสำคัญกับการแต่งงาน เพื่อสืบทอดเผ่าพันธุ์ความสัมพันธ์ต่างเพศแบบสามี-ภรรยาเดียวรูปแบบพฤติกรรมทางเพศที่ “ผิดธรรมชาติ” หรือเบี่ยงเบนทั้งหลายว่าจะเป็นความรักเพศเดียวกัน การร่วมเพศในสายเลือดเดียวกัน การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง ล้วนถูกอธิบายว่าป่วยทางจิตทั้งสิ้น

คริสต์ศตวรรษที่ 19 และ 20 เป็นยุคสมัยที่เกิดการขยายตัวในเรื่องเพศอย่างเป็นทางการเป็นทวิคูณ เกิดองค์ความรู้สองสาขาที่แยกจากกันไม่ออกเข้ามาเกี่ยวข้องและควบคุมเรื่องเพศ คือ ชีววิทยาของการสืบพันธุ์ และการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ในช่วงเวลานี้สังคมไม่ได้ปะทะกับเรื่องเพศโดยตรงไม่ว่าจะในแง่ของการยอมรับ หรือปฏิเสธแต่ได้สร้างปฏิบัติการที่เป็นกลไก ในการผลิตวาทกรรมความจริงเกี่ยวกับเรื่องเพศขึ้นมาเกิดเป็นรูปแบบคำอธิบายใหม่เกี่ยวกับเรื่องเพศนั้นคือ เรื่องเพศเป็นเรื่องของความสุข และเกิดอารมณ์ความรู้สึก ความพึงพอใจ ในเรื่องเพศไม่ใช่เรื่องของการต้องควบคุมให้จิตใจมีอำนาจเหนืออารมณ์ ความรู้สึกทางร่างกาย ต่อไปหากการแสดงออกทางเพศถือเป็นเรื่องของสุขภาพธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างหญิง-ชาย เป็นเรื่องของความรักความพอใจมากกว่าการแต่งงานเพื่อการมีบุตรเหมือนในยุคก่อน อุดมลักษณ์ทางเพศของสังคมสมัยใหม่ ได้กลายมาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแลกเปลี่ยนการบริโภคที่เกิดขึ้นภายใต้โครงสร้างการผลิตแบบทุนนิยม (สุไลพร ชลวิไล 2545 : 16 - 20)

ในช่วงเวลานี้เองบุคคลรักเพศเดียวกันแม้ จะถูกมองว่าเป็นผู้ที่มีความผิดปกติทางจิตหากเป็นครั้งแรกที่สังคมได้มองเห็น และตระหนักถึงตัวตนของพวกเขา ในฐานะสิ่งมีชีวิตประเภทหนึ่ง โดยการแสดงออกทางอุดมลักษณ์ทางเพศของคนที่รักเพศเดียวกันได้แสดงให้เห็นถึงการเลือกวิถีชีวิตทางเพศที่แตกต่างตามความปรารถนาของตน ไม่ว่าจะสังคมจะมองว่าพวกเขากระทำความผิดบาปในแง่ของคริสต์ศาสนา ผิดเพศของร่างกายทางกายภาพ ผิดปกติทางจิตหรือผิดกฎหมาย ที่สังคมกำหนดบทลงโทษไว้ก็ตาม

ความเป็นเพศ (Sexuality) องค์ความรู้ที่สร้างความหมายให้กับความแตกต่างทางด้านร่างกาย เป็นความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนในสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และจิตวิทยา ระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย ความเป็นเพศ เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างสังคมเป็นการจัดการทางสังคม ของความแตกต่างระหว่างเพศในด้านต่างๆเป็นพฤติกรรมที่ถูกเรียนรู้ทางสังคมและความคาดหวังของสังคมที่สัมพันธ์

กับเพศสองเพศ เพศหญิงเพศชายเป็นข้อเท็จจริงทางสรีระ แต่การจะกลายเป็นผู้หญิงหรือเป็นผู้ชาย เป็นกระบวนการทางวัฒนธรรม

ความเป็นเพศ (Sexuality) อาจหมายถึง ระบบคิด ความเชื่อและความหมายเรื่องเพศ หรือ การแสดงออกทางความคิด และพฤติกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศของคน (สุชาดา ทวีสิทธิ์ 2000 :122, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 14) ถูกกำหนดคุณค่าโดยปัจจัยทางวัฒนธรรม สังคม ความรู้สึก ค่านิยม บรรทัดฐานทางสังคมเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกทั้งทางร่างกาย ทางสังคม และทางจิตใจรวมถึงความรู้สึกในความเป็นเพศสภาพ และอัตลักษณ์ทางเพศเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับตนเองและผู้อื่น ในการแสดงบทบาทหน้าที่ในฐานะที่เป็นเพศชายหรือเพศหญิงในระดับปัจเจกบุคคล และในระดับสังคม

“ความเป็นเพศ” เป็นความคิดรวบยอดที่แตกต่างจากเรื่องบทบาททางเพศ เพราะความเป็นเพศมีความหมายกว้างกว่าบทบาททางเพศ บทบาททางเพศ หมายถึง แบบแผนต่างๆ แสดงออกถึงความสัมพันธ์ของความเป็นเพศ

ผลที่ตามมาของความเป็นเพศ

การที่สังคมกำหนดความเป็นเพศขึ้น โดยให้ผู้หญิงมีคุณลักษณะบางอย่างและผู้ชายมีคุณลักษณะบางอย่าง และเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้นำไปสู่ การกำหนดบทบาทหน้าที่รวมทั้งสถานะสูงต่ำที่แตกต่างกันของคนสองเพศ ผู้หญิงอยู่ในสถานะเป็นผู้ที่ด้อยกว่า เป็นผู้ตาม ในขณะที่ผู้ชายอยู่ในสถานะที่เหนือกว่า เป็นผู้กำหนด เช่น การเชื่อว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ ผู้หญิงเป็นฝ่ายรองรับไม่สามารถเป็นผู้แสดง และต้องเป็นสาวบริสุทธิ์ ในขณะที่ผู้ชายเป็นผู้ที่ต้องแสดง ทำให้ผู้หญิงไม่กล้าเสนอหรือต่อรองในการใช้เครื่องมือคุมกำเนิด เพราะกลัวถูกมองว่าเป็นผู้หญิงไม่ดี หรือมีประสบการณ์ในเรื่องเพศมาก่อน ผลที่ตามมาคือผู้หญิงต้องแบกรับภาระการตั้งท้องและรับผิดชอบต่อเด็กที่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิด หรือติดโรคทางเพศ สิ่งนี้เป็นตัวอย่างที่ทำให้เห็นว่าเมื่อความเป็นหญิงความเป็นชายถูกสร้างให้มีความแตกต่างได้ ทำให้ผู้หญิงอยู่ในสถานะด้อยกว่าผู้ชายทั้งด้านเศรษฐกิจการเมือง และสังคม

คำอธิบายถึงการเกิดความเป็นเพศหรือความไม่เท่าเทียมกันทางเพศแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มแนวคิดใหญ่ ๆ ดังนี้

แนวคิดสตรีนิยมสายเสรีนิยม ถือว่าเป็นแนวคิดแรก เมื่อเกิดมีแนวคิดเรื่องสตรีนิยมขึ้น แนวคิดนี้อธิบายว่า ความไม่เท่าเทียมกันเป็นผลจากการเรียนรู้ในเรื่องบทบาทความเป็นเพศ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากความเชื่อและการปฏิบัติตามประเพณีนิยมที่สั่งสมมาเป็นเวลานานทำให้ผู้หญิงถูกสังคมปฏิเสธ โอกาสในด้านต่างๆแนวคิดนี้เชื่อว่าผู้หญิง และผู้ชายไม่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงเรียกร้องให้ผู้หญิงมีความเท่าเทียมผู้ชายในทุกด้านผู้หญิงควรทำทุกอย่างได้เช่นเดียวกับผู้ชาย

แนวคิดสตรีนิยมแนวสุดขั้ว อธิบายว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศเกิดจากอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ระบบชายเป็นใหญ่หมายถึงระบบของโครงสร้างสังคมและแนวการปฏิบัติที่ผู้ชายมีความเหนือกว่าคหีและเอาัดเอาเปรียบผู้หญิงกล่าวอีกนัยคือเป็นระบบที่ผู้ชายมีเหนือกว่าผู้หญิงทุกด้าน กลุ่มแนวคิดนี้ จะให้ความสนใจต่อสถานะที่เป็นรองของผู้หญิงและมองว่าความเป็นรองที่เกิดขึ้นมีสาเหตุจากความต้องการเหนือกว่าของผู้ชาย และอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่นี้ พยายามสร้างความชอบธรรมต่อความเหนือกว่าของผู้ชาย และให้ความเหนือกว่านี้ดำรงอยู่ในความเชื่อของสังคม

กลุ่มแนวคิดสตรีนิยมสายมาร์กซิสต์-สังคมนิยม ซึ่งเสนอว่า ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศเป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์กันของระบบชายเป็นใหญ่และระบบทุนนิยมในสังคมหรือกล่าวได้ว่าเมื่อทั้งระบบความเป็นเพศ และระบบเศรษฐกิจมาสัมพันธ์กันในยุคสมัยหนึ่งๆ ได้ทำให้เกิดโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคม ที่ผู้ชายอยู่ในฐานะได้เปรียบส่วนผู้หญิงอยู่ในฐานะเสียเปรียบความเชื่อนี้ เมื่อปฏิสัมพันธ์กับเศรษฐกิจแบบตลาดที่ต้องการขายสินค้าให้ได้มากดั่งนั้นผ่านทางกรโฆษณาผู้หญิงจึงตกเป็นเหยื่อทางการค้า ของธุรกิจเครื่องสำอาง หลากหลายชนิด อย่างเต็มใจ

กลุ่มจิตวิเคราะห์ แนวคิดนี้ให้ความสนใจต่อ กระบวนการที่อัตลักษณ์ ที่ด้อยกว่าถูกสร้างขึ้นหมายความว่าความรู้สึกด้อยกว่าผู้ชายที่ผู้หญิงมีอยู่ในตัวนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร โดยกลุ่มนี้ได้ให้ความสนใจศึกษาถึงพัฒนาการชีวิตช่วงต้นๆของเด็ก เพราะเชื่อว่าระยะนี้ เป็นช่วงสำคัญในการก่อ รูปอัตลักษณ์ ของความเป็นเพศ

เพศสภาพ (Gender)

Gender เป็นคำที่ถูกใช้กันมาแพร่หลาย ในช่วงต้นทศวรรษที่ 1970 ในการอธิบายเรื่องคุณลักษณะของความเป็นหญิงหรือความเป็นชายซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการสร้างทางสังคมและวัฒนธรรม (คำๆ นี้มีผู้แปลเป็นภาษาไทยว่า เพศสภาพ หรือเพศทางสังคม) เพื่อแสดง (sex) ถึงความหมายที่ตรงกันข้ามกับคำว่า เซ็กส์

Oakley (1972, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 14) เพศสภาพ (gender) ไม่ใช่ผลผลิตโดยตรงของ เพศ (sex) ในทางชีววิทยา คุณสมบัติของความเป็นหญิงความเป็นชายนั้นเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดโดยสังคมวัฒนธรรม และจิตวิทยาซึ่งเป็นสิ่งที่คนเราได้เรียนรู้ ในกระบวนการเติบโตเป็นชายหรือผู้หญิงในสังคมแต่ละสังคม และแต่ละช่วงเวลา

Rubin (1975, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 14) มองว่า เพศสภาพโดยตัวของมันเองนั้น ถูกนิยามโดยการแบ่งแยกเพศสรีระ ซึ่งสังคมเป็นตัวกำหนดรวมทั้งยังเป็นผลความสัมพันธ์ทางสังคมของระบบความหมายเรื่องเพศ (sexuality) ด้วย

ในขณะที่ Oakley เสนอให้แยกเพศสภาพออกจากเพศ Rubin กลับพยายามเชื่อมโยงเพศสภาพ เข้ากับระบบความหมายเรื่องเพศซึ่งหมายถึง มนุษย์ได้สร้างชุดของระเบียบแบบแผนทางสังคมขึ้นมาเป็นตัวกำหนด และควบคุมเรื่องเพศ ซึ่งเป็นเรื่องของปัจจัยทางชีววิทยา ให้กลายเป็นผลผลิตของเรื่องเพศทางสังคม อย่างไรก็ตามแม้ทั้ง Oakley และ Rubin ต่างก็มองว่า เพศสภาพเกิดจากระบวนการสร้างทางสังคมและวัฒนธรรมแต่ทั้งคู่ก็ไม่ได้ปฏิเสธความสำคัญของปัจจัยทางด้านชีววิทยา ซึ่งเป็นที่มาของความแตกต่าง

Gender มีค่าแปลหลายอย่างด้วยกัน เช่น เพศสภาพ เพศสถานะ เพศทางสังคม ความ เป็นหญิงความเป็นชาย หลายคนสงสัยว่าทำไมไม่ใช้คำว่า sex ซึ่งเป็นคำรู้จัก และใช้กันแพร่หลายมากกว่า sex เป็นเพศตามธรรมชาติ หรือที่หลายคนเรียกว่า เพศสรีระ sex จึงเป็นเรื่องความแตกต่างระหว่างชาย และหญิง ทางด้านร่างกาย หรือข้อเท็จจริงทางสรีระ ได้แก่ความแตกต่าง ระหว่างอวัยวะเพศ สอรัโมน และโครโมโซม ซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนแปลงไปมาระหว่างกันได้เอง

แต่เพศสภาวะ (gender) เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นมาจาก องค์ความรู้/ วิถีคิด ที่มีต่อเพศสรีระเช่น บางสังคมจะมองว่า ลักษณะร่างกายของผู้หญิงต้องตั้งครรภ์ เป็นแม่ สามารถให้นมลูกได้ จึงจำเป็นต้องเป็นฝ่ายเลี้ยงดูลูกทำให้ผู้หญิงต้องเป็นแม่บ้านเกิดวิถีคิดว่า พื้นที่ผู้หญิง คือ บ้าน ส่วนเรื่องนอกบ้าน เช่นการค้าขายการติดต่อโลกภายนอกควรปล่อยให้เป็นที่ของผู้ชาย แต่บางสังคมมีวิถีคิดที่ต่างออกไปผู้หญิง ก็อาจมีบทบาททางเศรษฐกิจทางการสังคมได้ วิถีคิดของเพศสรีระที่แตกต่างกันออกไปจะก่อให้เกิดความแตกต่างของเพศสภาวะในแต่ละสังคมไปด้วย

เพศสภาพ (gender) นักสตรีนิยมนำมาใช้ในการแยกแยะว่า สภาวะทางเพศแบบใด สภาวะธรรมชาติ และสภาวะทางเพศแบบใด เป็นสิ่งประดิษฐ์ของสังคมทำให้สามารถแยกความต่างอย่างชัดเจนระหว่างสตรีและบุรุษ โดยมีร่างกายเป็นตัวกำหนดความแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังแยกความแตกต่างระหว่างเพศ และเพศสภาพกล่าวคือ เพศสภาวะร่างกายที่ธรรมชาติสร้างมาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสภาวะดังกล่าวได้ แต่เพศสภาพ เป็นคุณสมบัติที่ผันแปรตามบริบททางวัฒนธรรม และเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ (สุชาติ ทวีสินธ์ 2547 : 6) สิ่งเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นจากระบวนการขัดเกลาทางสังคม ทำให้ สตรี บุรุษ มีบทบาท สถานภาพ และมีพฤติกรรมที่เป็นอัตลักษณ์ทางเพศของตนเอง

บทบาทของ เพศสภาพ (gender)

เพศสภาวะเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะ และกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับแต่ละเพศ เช่น อาจกำหนดบุคลิกภาพผู้หญิงว่าต้องอ่อนน้อมง่ายในขณะที่ผู้ชายต้องเป็นผู้นำ กล้าหาญ เข้มแข็ง กำหนดลักษณะการแสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ผู้หญิงสามารถร้องไห้ได้แต่ถูกผู้ชายห้ามหลังน้ำตา รวมทั้งการกำหนดแนวทางการประพฤติปฏิบัติตัว เช่น การแต่งกาย เป็นต้น

เพศสภาวะยังเป็นตัวกำหนดแนวทางการศึกษาเช่นผู้หญิงไม่น่าจะเรียนวิศวกรรม ส่วนผู้ชายไม่น่าจะเรียน คหกรรม

ในเรื่องเพศสัมพันธ์นั้น เพศสภาวะอาจทำให้เกิดความคิดว่า ผู้หญิงควรเป็นฝ่ายถูกระงับจึงต้องเก็บงำความต้องการทางเพศในขณะที่ผู้ชาย เป็นฝ่ายริเริ่มการมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลในการกำหนดความสัมพันธ์ ที่เท่าเทียมกันไม่รู้สีกว่าเพศใดเหนือกว่า หรือเป็นความสัมพันธ์ที่ฝ่ายหนึ่งรู้สึกต่ำต้อยกว่า และต้องพึ่งพิงอีกฝ่าย

เมื่อเพศสภาวะเป็นสิ่งที่สังคม / วัฒนธรรมสร้างขึ้น และเป็นส่วนหนึ่ง ของวัฒนธรรม หรือแบบแผนการดำเนินชีวิต และโลกทัศน์ของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ ก็ต้องมีกระบวนการผลิตซ้ำ และตอกย้ำ ซึ่งมีสองวิธีใหญ่ ๆ คือ

1. การขัดเกลาทางสังคม โดยสถาบันครอบครัว โรงเรียน ศาสนา สื่อสารมวลชน โดยใช้วิธีการบอกกล่าว สั่งสอนแบบอุดมคติของสังคม/วัฒนธรรม และพฤติกรรม หรือการปฏิบัติ และมีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติจริงให้เห็นในชีวิตประจำวัน

2. การควบคุมทางสังคมเมื่อคนใดไม่ปฏิบัติตามอุดมคติ และความคาดหวังของสังคม สังคมก็จะมีวิธีควบคุมด้วยการ ชุบฉิบ นินทา ถากถาง จากสมาชิกอื่นๆ ในสังคมเพื่อให้เกิดความรู้สึกผิดและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่สังคมไม่ต้องการให้มี

โดยสรุป เพศ (sexuality) ได้ถูกกำหนด จากสภาวะธรรมชาติด้วยเหตุผลทางกายภาพที่บ่งบอกให้เห็นทางสรีระ โครโมโซม X และ โครโมโซม Y แสดงความเป็นเพศชายและเพศหญิง ลักษณะทางสรีระที่เห็นชัดได้แก่ อวัยวะเพศชายและอวัยวะเพศหญิง ผู้ชายมีรูปร่างบึกบึน ผู้หญิงมีลักษณะบอบบางและความเป็นเพศ (gender) เป็นตัวกำหนดคุณลักษณะและกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับแต่ละเพศ เช่น กำหนดบุคลิกภาพผู้หญิงว่าต้องกริยามารยาทต้องสุภาพ อ่อนโยน ในขณะที่ผู้ชายต้องเข้มแข็งเป็นผู้นำ กล้าหาญ มีความอดทน กำหนดลักษณะการแสดงอารมณ์ความรู้สึก เช่น ผู้หญิงสามารถร้องไห้ได้ แต่ลูกผู้ชายห้ามหลั่งน้ำตา รวมทั้งการกำหนดแนวทางการประพฤติปฏิบัติตัว เช่น การแต่งกาย เป็นต้นทั้งนี้เป็นผลจากการเลี้ยงดูในแนวคิดวิเคราะห์ตามความคิดของ ฟรอยด์ นอกจากนี้ทางด้านวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมยังมีอิทธิพล และเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของความเป็นเพศการเรียนรู้ที่สั่งสมจากประสบการณ์ในแต่ละวัฒนธรรมแตกต่าง สามารถบอกถึงการแสดงออกในเพศที่แตกต่างกันแนวคิดเกี่ยวกับเพศ (sexuality) และความเป็นเพศ (gender) สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการวางกรอบแนวคิด การสร้างแนวคำถามของงานวิจัย สามารถนำมาอธิบายผลงานวิจัยต่อไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ (Identity)

เป็นคำที่ถูกพูดถึงโดยทั่วไปในปัจจุบันอัตลักษณ์ไม่เพียงแต่จะเป็นประเด็นทางวิชาการที่กำลังได้รับความสนใจมากขึ้นในฐานะที่เป็นเครื่องมือทางความคิดเพื่อที่จะเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและการเมืองให้ชัดเจนเท่านั้นหากแต่ยังเป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวันไม่ว่าจะเป็นมิติของชาติพันธุ์ ชนชั้น ศาสนา สถานภาพทางครอบครัวซึ่งบุคคลผู้หนึ่งดำรงอยู่

อัตลักษณ์ (Identity) ถูกสร้างหรือก่อรูปขึ้นภายในวัฒนธรรม และโดยทั่วไปแล้ว พบว่าวรรณกรรมส่วนใหญ่ที่สนใจเรื่องอัตลักษณ์ในยุคนี้ เห็นว่าการใช้มโนทัศน์ในทางสังคมวิทยาว่าจะมีอัตลักษณ์สามประเภทที่แตกต่างกันแต่ทว่าซ้อนทับกันอยู่ สามประเภท คือ อัตลักษณ์หรือตัวตนส่วนตัว อัตลักษณ์ทางสังคมและอัตลักษณ์ร่วม (ฉลาดชาย รมิตานนท์ 2545 : 79)

อัตลักษณ์ทางเพศ (sexual identity)

เกิดจากอิทธิพลทางวัฒนธรรม และอุดมคติทางเพศสังคมแต่ละสังคมมีอัตลักษณ์ของความเป็นเพศหญิงและเพศชายที่แตกต่างกันเพื่อชี้ให้สังคมเห็นว่า “ฉันต่างจากคนอื่นอย่างไร” และ “ฉันคือใครในสายตาของคนอื่น” อัตลักษณ์ทางเพศ เป็นการแสดงออกถึงคุณลักษณะของความเป็นเพศ อาทิเช่น เพศชายเป็นเพศที่อิสระ ตัดสินใจเด็ดขาดหนักแน่น ชอบแสดงอำนาจในขณะที่เพศหญิงเป็นเพศที่ถูกมองว่า มีลักษณะที่ต้องถูกถนอมรักษามีความเอื้ออารี และเข้าอกเข้าใจผู้อื่น (พิทักษ์ ศิริวงศ์ 2543)

อัตลักษณ์ที่เหมือนและต่างยังเป็นเรื่องของ การ แบ่งเขา แบ่งเรา อันจะนำมาซึ่งการไม่ได้รับความเท่าเทียม การขาดอำนาจและการเอาเปรียบของอัตลักษณ์ ที่เป็นรองอยู่ด้วยในกรณีของเกย์ และเลสเบียน หรือกลุ่มคนที่รักเพศเดียวกัน ถือเป็นเพศสภาพที่ยากในการจัดเข้าประเภทว่าอยู่ในหมวดชาย หรือหญิงการอยู่นอกจากการแบ่งขั้วทางเพศแบบชายหญิง ซึ่งแนวคิดที่ยึดถือในสังคม และการดำรงบทบาทแห่งเพศที่แตกต่างจากความคาดหวังทางสังคม ที่มีการขัดเกลาให้มนุษย์มีเพศสภาพแบบชายหญิง อย่างสอดคล้องกับเพศทางชีววิทยา จึงส่งผลให้กลุ่มชายรักชาย และหญิงรักหญิงถูกสังคมส่วนใหญ่มองในแง่ลบ เช่น ผิดปกติ เป็นโรคจิต เป็นต้น

การสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลที่รักเพศเดียวกัน (ทัณฑกานต์ ดวงรัตน์ 2539 : 29) ได้อธิบายการสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลที่รักเพศเดียวกันโดยแบ่งออกเป็น 2 มิติคือ มิติด้านเวลาและมิติด้านพฤติกรรม

1. มิติด้านเวลาประกอบด้วยพฤติกรรมย่อยๆ ซึ่งเกิดขึ้นตามลำดับ และมีบางส่วนที่อาจคาบเกี่ยวกัน หรือเกิดขึ้นพร้อมๆกัน เช่น การสับสนในอัตลักษณ์ อาจเกิดก่อนการประทับตราตนเอง เป็นต้น

2. มิติด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

2.1 ส่วนที่เกี่ยวกับเพศ (sex) ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางเพศ หมายถึง การสัมผัสกันทางร่างกาย รวมถึงการมีกิจกรรมทางเพศซึ่งคนอื่น ๆ รับรู้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเพศแต่ตนเองยังไม่ถือว่าเป็นการรักเพศเดียวกัน

2.2 ส่วนที่เกี่ยวกับปฏิกิริยาทางสังคมที่ตอบสนองจากการประทับใจ โดยบุคคลอื่น หมายถึง การที่บุคคลที่รักเพศเดียวกันรับรู้ว่าคุณค่าตนเองเป็นอย่างไรจากการที่ตนได้กระทำในสิ่งที่เบี่ยงเบนจากเกณฑ์ทางสังคม

2.3 ส่วนที่เกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์ เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดประกอบด้วย ส่วนย่อย ดังนี้

2.3.1 การสับสนในอัตลักษณ์ หมายถึง การที่พฤติกรรมภายนอก (เช่น กิจกรรมทางเพศ) พฤติกรรมภายใน (เช่น ความสนใจทางเพศ) และภาพลักษณ์เกี่ยวกับตนเอง ไม่สอดคล้องกันโดยอาจไม่สอดคล้องกันเพียง 2 องค์ประกอบ หรือทั้ง 3 องค์ประกอบ ความไม่สอดคล้องดังกล่าวทำให้เกิดความรู้สึกสับสน วิตกกังวล เสียขวัญ และเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้บุคคลคิดว่าทำไมตนเองจึงคิด รู้สึก และกระทำเช่นนั้น

2.3.2 การประทับใจตนเอง เป็นการที่บุคคลที่รักเพศเดียวกัน ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายใน หรือเปลี่ยนความรู้สึก นึกคิด เกี่ยวกับตนเอง คล้อยตามการถูกมองว่าเป็นบุคคลที่รักเพศเดียวกัน โดยผู้อื่นหรือสังคมบุคคลที่มีพฤติกรรมดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลายาวนานจะเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง โดยการประทับใจตนเองว่า เป็นบุคคลที่รักเพศเดียวกันอย่างถาวร

2.3.3 การจัดการอัตลักษณ์ เป็นการควบคุมข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง โดยการปกปิดความเป็นบุคคลที่รักเพศเดียวกัน เนื่องจาก การเปิดเผยอาจก่อให้เกิดความเสียหายตามมา เช่นการไม่ยอมรับจาก เพื่อน ครอบครัว บุคคลที่รักเพศเดียวกันส่วนมากสามารถปกปิดพฤติกรรมดังกล่าวได้ แต่ก็มีบางครั้งที่ข้อมูลรั่วไหล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้ที่ไม่ต้องการเปิดเผยตนเอง

2.3.4 การสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน เป็นการเข้าร่วมกลุ่มกับบุคคลที่ถูกประทับใจว่าเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันเช่นกัน เพื่อให้ตนเองรู้สึกมีค่าโดยการรับรู้ว่ามีผู้อื่นเหมือนตนและยอมรับตน

2.3.5 การต่อสู้กับปัญหาด้วยวิธีการต่างๆ ในช่วงนี้ บุคคลที่รักร่วมเพศเดียวกันกลัวว่าบุคคลอื่นจะทราบความลับ และอาจแก้ปัญหามาโดยที่บางคนอาจบอกพ่อแม่หรือเพื่อนสนิท แต่บางคนอาจแก้ปัญหามาทางก้าวร้าวหรือแต่งกายแปลก ๆ

2.3.6 การยอมรับตนเอง เป็นส่วนสุดท้ายในกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของบุคคลที่รักเพศเดียวกัน เป็นระยะที่พฤติกรรมทั้งภายนอกและภายใน รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองสอดคล้องกัน ซึ่งอาจจะใช้ระยะเวลาหลายเดือน หลายปี หรือตลอดชีวิต

พลัมเมอร์ (Plummer 1981) ได้อธิบายเกี่ยวกับ การยอมรับและการเปิดเผยตนเองว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญ ซึ่งบางครั้งบุคคลที่รักเพศเดียวกันก็ไม่สามารถบรรลุได้เพราะการยอมรับและการเปิดเผยตนเองนี้เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนความเชื่อและความสับสนในอัตลักษณ์มาเป็นสำนึกที่ยอมรับว่ารักเพศเดียวกันโดยผ่านกระบวนการตระหนักรู้ ซึ่งมีพัฒนาการ 3 ขั้นตอน

1. การเริ่มมองตนเองว่ารักเพศเดียวกันขั้นแรกนี้เป็นขั้นตอนที่ยากที่สุด เริ่มต้นตั้งแต่การอยู่คนเดียว และรู้สึกว่าคนที่ตนรักเพศเดียวกันต้องเก็บเป็นความลับความคิดนี้จะวนเวียนอยู่ตลอดเวลาและค่อยๆเพิ่มขึ้น จากนั้นจึงค่อยๆเริ่มทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น อ่านหนังสือ คู่มือแพทย์ และหาความรู้จากบุคคลอื่นที่รักเพศเดียวกัน ผู้ที่กำลังสับสนตนเองว่าเป็นเช่นนี้จริงหรือไม่แต่ในที่สุดตนเองจะเป็นผู้ให้คำตอบ

2. การพบปะกับบุคคลอื่นที่รักเพศเดียวกันในขั้นที่ 2 นี้ความรู้สึกผิดความสับสนในอัตลักษณ์ความลับในเรื่องที่ตนรักเพศเดียวกันและความคับข้องใจทางเพศเริ่มลดลงพบว่าตนเองแตกต่างจากบุคคลที่รักเพศตรงกันข้ามและยินดีที่จะเป็นเช่นนั้น โดยอาจมีการพบปะกับบุคคลอื่นที่รักเพศเดียวกันและขยายความสัมพันธ์ไปสู่กลุ่มบุคคลอื่นๆ ที่ไม่ใช่ผู้ที่รักเพศเดียวกันต่อไป

3. ในขั้นสุดท้ายนี้บุคคลที่ยอมรับตนเองว่ารักเพศเดียวกัน และเริ่มความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่พวกรักเพศเดียวกัน โดยการเปิดเผยยอมรับเกี่ยวกับตนเอง และการพัฒนาอัตลักษณ์ของตนเองต่อไป

กระบวนการยอมรับและการเปิดเผยตนเองนี้จะมีส่วนช่วยในการปรับตัวและแก้ปัญหาความสับสนของบุคคลที่รักเพศเดียวกันได้ เช่น จากที่เคยมีความรู้สึกโดดเดี่ยวรู้สึกอายหรือรู้สึกสับสนต้องเก็บเรื่องดังกล่าวไว้เป็นความลับก็สามารถเผชิญหน้ากับสังคมและยอมรับในสิ่งที่ตนเองเป็น (วัชรินทร์ หนูสมตน 2546 : 22-25)

นันทา วีรวิทยานุกูล (2544 : 347 - 361) กล่าวว่า อัตลักษณ์ทางเพศ ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการใช้ชีวิตส่วนตัว ความสัมพันธ์ทางเพศและการใช้ชีวิตในสังคม เนื่องจาก ความเชื่อในเรื่องการแบ่งแยกเพศ ผังรากลึกในสังคมแบบถือชายเป็นใหญ่มาเป็นเวลานานผู้ที่ได้รับผลกระทบในทางลบ จากอัตลักษณ์ในลักษณะของความเป็นหญิง (ดังเช่น สาวประเภทสอง) ก็อาจถูกสังคมจ้องมองเป็นพิเศษ

โดยสรุป อัตลักษณ์ทางเพศ (sexual identity) เกิดจากอิทธิพลทางวัฒนธรรม และอุดมคติทางเพศ สังคมแต่ละสังคมที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นเพศหญิงและเพศชายที่แตกต่างกันการแบ่งเขาแบ่งเรา การแสดงบทบาทที่ตรงกับเพศของตนตามสรีระที่แท้จริง เช่น เพศชายต้องถือตนเองเป็นใหญ่เป็น ผู้ตัดสินใจ และเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิงทำให้ชายรักเพศเดียวกัน หรือหญิงที่รักเพศเดียวกัน ถูกมองว่าเบี่ยงเบนหรือผิดปกติจากสังคม จึงทำให้เกิดการเปิดเผยตนเองต่อสังคม การเรียกร้องในสิ่งที่ไม่เท่าเทียม กล้าที่จะเผชิญหน้าต่อสังคม และยอมรับในตัวตนของตนเองแนวคิดอัตลักษณ์ทางเพศ (sexual identity) ได้นำมาใช้ในการวางกรอบการศึกษา และการวิจัยพฤติกรรม ความคิด การกระทำที่แสดงออกของบุคคลที่ถูกตั้งตามเพศของตน และการแสดงออกของบุคคลรักร่วมเพศเดียวกันนำมาใช้เป็นแนวทางในการตั้งแนวคำถามในการวิจัยครั้งนี้

3. แนวคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศ (Homosexual)

คำว่า รักร่วมเพศ หรือ Homosexual มาจากภาษา กรีก หมายถึง บุคคลจำพวกหนึ่งที่รักใคร่และมีความสัมพันธ์ทางเพศกับบุคคลเพศเดียวกันคำว่า Homosexuality แปลว่าความต้องการร่วมเพศกับเพศเดียวกัน (วิทช์ เทียงบูรณธรรม 2541 : 502) ผู้ชายที่พึงพอใจรักใคร่ มีความสัมพันธ์กับเพศชายด้วยกันจะเรียกว่าเกย์ (Gay) ซึ่งอาจหมายถึงชายที่ชอบแต่งกาย หรือแสดงลักษณะคล้ายผู้หญิงและมีแบบแผนทางเพศแตกต่างไปจากคนทั่วไปปฏิบัติ

นที ชีโรจนพงษ์ (2548 : 32) “รักร่วมเพศ” ซึ่งอันที่จริงคนที่คิดคำ คำนี้คงไม่มีเจตนาร้ายคงตั้งไปตามความหมายกับคำว่า “รักต่างเพศ” ซึ่งหมายถึง ชายรักหญิงหรือหญิงรักชาย หากแต่คำว่า “ร่วมเพศ” มีความหมายถึงการสมสู่เมื่อมารวมกับคำว่า “รัก” ก็เลยก่อให้เกิดความรู้สึกในเชิงลบ สำหรับคนคิดลึกลับว่า คนพวกนี้เวลารักกันจะต้องสมสู่กันอยู่ร่ำไป

ถิรนนท์ อนวัช และอนุสรณ์ บุญชิต (2529 : 3-4) ได้ให้คำนิยาม “การรักร่วมเพศ” โดยหมายถึง การมีความสุขทางเพศกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน ซึ่งไม่ได้หมายถึงการปฏิบัติภารกิจ แต่เพียงเท่านั้น แต่อาจเป็นความพึงพอใจแค่นั้นนั่งใกล้ซิดพูดคุย สัมผัสบุคคลที่ตนรักชอบ ดังนั้นหากบุคคลใดมีความรู้สึกทางเพศกับเพศเดียวกันในระดับที่มาก หรือน้อยเช่นที่กล่าวมานั้น ถือเป็นรักร่วมเพศ ตอนหนึ่งในวิทยานิพนธ์ เรื่อง ตัวตนในเรื่องเล่า : การต่อรองทางอัตลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ ของ สุไลพร ชลวิไล (2545 : 20-23) เช่นเดียวกับคำนิยามคำอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบความหมายเรื่องเพศ คำว่า lesbian, homosexuality เป็นคำที่เพิ่งถูกนำมาใช้เป็นครั้งแรก ในช่วงปลายคริสต์วรรษที่ 19 โดยในครั้งแรกคำว่า homosexuality ถูกนำมาใช้เมื่อปี ค.ศ 1869 ในการเรียกร้องให้มีการปฏิรูปกฎหมายเยอรมันที่ห้ามการมีเพศสัมพันธ์ของคนรักร่วมเพศเดียวกันหลังจากนั้น

ราว 10 ปีถึงได้เกิดคำว่า Homosexuality ขึ้นตามมาโดยหมายถึงความกระหายไม่ปกติทางเพศและวิปริตที่มีต่อเพศตรงข้ามซึ่งในทางคู่ขนาน

กับคำว่า Homosexuality การปรากฏขึ้นของคำเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า โน้ตสน์เกี่ยวกับความสัมพันธ์รักต่างเพศซึ่งโดยทั่วไปเข้าใจกันว่าเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นปกติธรรมดา ยังเป็นมโนทัศน์ที่ถูกสร้างขึ้นและถูกให้ความหมายและนิยามผ่านทางภาษาขณะเดียวกันก็ทำให้เห็นว่าปรากฏการณ์ความสัมพันธ์หรือพฤติกรรมทางเพศเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้น ปรากฏให้เห็นอยู่ในหลายสังคม และวัฒนธรรมก่อนหน้าที่จะมีคำจำกัดความ หรือค่านิยมพฤติกรรมดังกล่าวเสียอีก แม้ว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศจะปรากฏหลักฐานให้เห็นตลอดมา ในแทบทุกสังคมและวัฒนธรรม แทบทุกยุคทุกสมัย หากเรื่อง “การนิยามความเป็นตัวตนของคนรักเพศเดียวกัน” กลับเป็นผลิตผลของสังคมยุคสมัยใหม่ อุตลักษณ์ของความเป็นเกย์หรือเลสเบียนหรืออิตัลักษณ์ของความเป็นคนรักต่างเพศล้วนแต่เป็นการจัดประเภทที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเฉพาะที่ถูกสร้างขึ้น ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 เป็นต้นมา ขณะที่ Foucault มองว่า การเกิดขึ้นของอิตัลักษณ์ของคนรักเพศเดียวกันเป็นผลมาจากวาทกรรมการควบคุมในเรื่องเพศทางการแพทย์และองค์ความรู้ ด้านสุขวิทยาจิต ตลอดจนได้รับอิทธิพลจาก คริสตศาสนา และกฎหมาย (Emilio 1992, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 22) ซึ่งศึกษาการเกิดขึ้นของอิตัลักษณ์ของเกย์ในสังคมอเมริกามองว่าสภาวะที่ทำให้เกิดความจำเป็นในการปรากฏตัวตนของคนรักเพศเดียวกันคือประวัติศาสตร์การพัฒนาระบบทุน

นิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบแรงงานอิสระที่ครัวเรือนลดบทบาทความสำคัญที่มีปัจเจกในแง่ของการหาเลี้ยงตัวเอง จากเดิมที่ทำหน้าที่เป็นหน่วยในการผลิต และการบริโภคครอบครัวได้เปลี่ยนบทบาทจากการเลี้ยงตัวเองทางเศรษฐกิจมาเป็นสถาบันที่ให้ความสุขความอบอุ่นทางอารมณ์

Weeks (1977, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 22) มองคล้ายๆ กับ Emilio ว่าในสังคมอังกฤษการเกิดขึ้นของค่านิยมใหม่ของความสัมพันธ์ ระหว่าง เพศเดียวกันและคนรักเพศเดียวกันควรถูกมองในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างครอบครัว และความสัมพันธ์ทางเพศที่เป็นผลมาจากกระบวนการกลายเป็นเมือง (urbanization) และลัทธิทุนนิยมอุตสาหกรรม

Emilio (1992, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 22) กล่าวว่า เมื่อปัจเจกชนสามารถหาเลี้ยงชีวิตเอง ได้จากการเป็นแรงงานนอกบ้าน แทนที่จะเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยแรงงานภายในครัวเรือนแต่เดิมก็เป็นได้ที่อิตัลักษณ์ของบุคคลของหลายๆ คนหนึ่งจะรวมเอาความปรารถนาทางเพศของการเป็นคนรักเพศเดียวกันเข้าไว้ด้วยกัน อิตัลักษณ์ของความเป็นคนรักเพศเดียวกันมีฐานจากความสามารถในการยังคงดำเนินชีวิต และสร้างชีวิตส่วนตัวกับคนเพศเดียวกัน นอกกรอบของการพึ่งพาครอบครัวแบบรักต่างเพศ อย่างไรก็ตามที่กล่าวมานี้เป็นการพิจารณาถึงรูปแบบของการปรากฏของ

อัตลักษณ์คนรักเพศเดียวกันที่เป็นเพศชายเท่านั้น ขณะที่อัตลักษณ์ของเลสเบียน หรือหญิงรักหญิงมีรูปแบบของการปรากฏตัวที่แตกต่างออกไป เนื่องจากผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันไม่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากวาทกรรมด้านกฎหมายและวาทกรรมทางการแพทย์ มากเท่ากับผู้ชายที่รักเพศเดียวกัน ตัวอย่างเช่น ในระบบกฎหมายของอังกฤษซึ่งเป็นต้นแบบของระบบกฎหมายที่เผยแพร่ทั่วโลกการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างชายกับชายด้วยกัน จัดเป็นความผิดทางอาญาขณะที่ไม่มีการระบุถึงความผิดของเลสเบียนแต่อย่างใดงานศึกษาที่ชี้ให้เห็นถึงการพัฒนาอัตลักษณ์ของหญิงรักหญิงในสมัยใหม่ที่สำคัญคือหนังสือชื่อ *Surpassing The Love of Men* ของ Faderman (1985, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 23) ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และวรรณคดี ตั้งแต่ช่วง ค.ศ. ที่ 16-20 เพื่อที่จะวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งระหว่างผู้หญิงกับผู้หญิงด้วยกัน ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์ทางเพศหรือไม่ก็ได้เป็นสิ่งที่สังคมคิดกัน การประกาศถึงความสัมพันธ์ลึกซึ้ง ของผู้หญิงที่มีต่อผู้หญิงด้วยกันหรือการให้คำมั่นสัญญาว่าจะอยู่ด้วยกันอย่างซื่อสัตย์ตลอดไป จึงไม่ใช่การแสดงถึงอาการผิดปกติแต่อย่างใดและไม่มีอะไรที่จะชี้วัดความสัมพันธ์โรแมนติก ระหว่างเพื่อนผู้หญิงสองคนทำให้พวกเธอตระหนักถึงความเป็นตัวตนของตนเอง ในการมีอารมณ์ความรู้สึกที่แตกต่างไปจากคนอื่นหรือรู้สึกว่าคุณเองเป็นผู้มีความผิดปกติในสายตาของคนอื่น

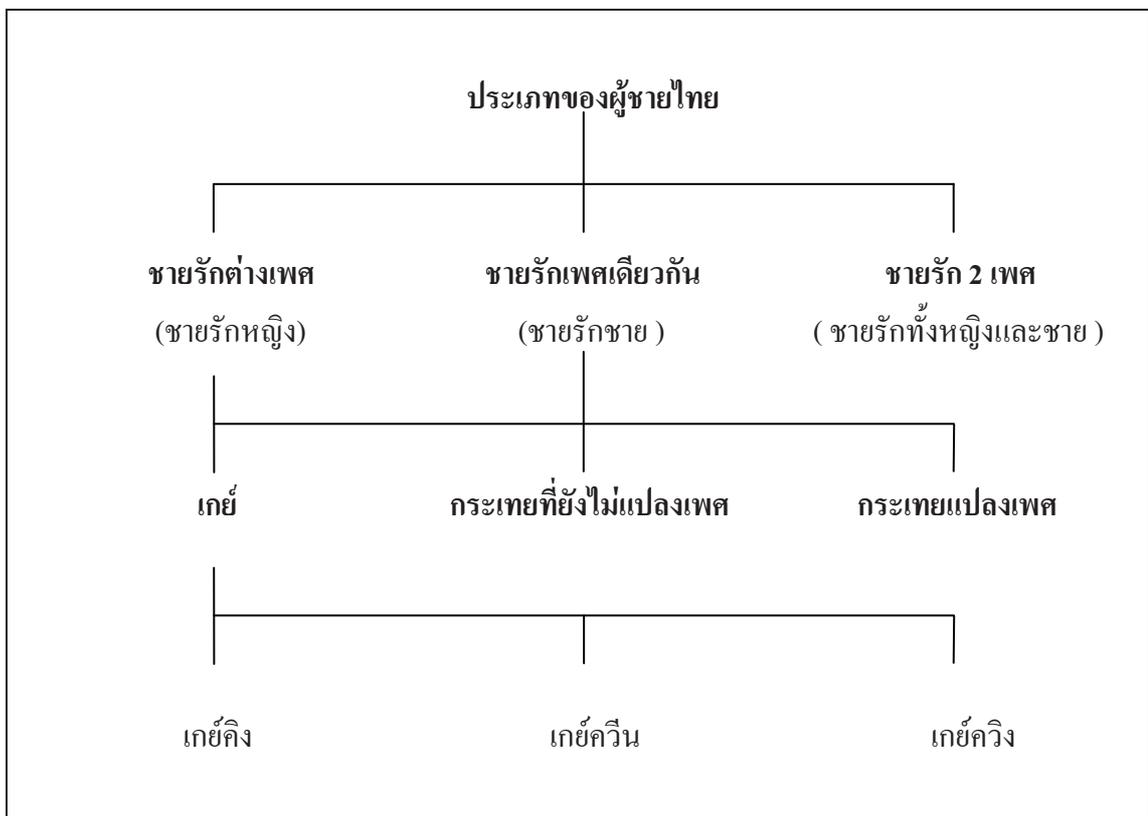
Faderman (1985, อ้างถึงใน สุไลพร ชลวิไล 2545 : 23) กล่าวว่าความรักระหว่างผู้หญิงได้ถูกแปรสภาพให้กลายเป็นพฤติกรรมวิถิตการและมีเพียงคนที่คิดว่าตัวเองผิดปกติเท่านั้น ที่อยากจะเปลี่ยนสภาพตนเอง ให้ไม่เป็นผู้ที่ตกอยู่ในสถานะที่เป็นรองด้วยวิธีการต่างๆ การที่ผู้หญิงรักเพศเดียวกันกลายเป็นตัวประหลาดเป็นความผิดปกติ เป็นผลมาจากอิทธิพลของวิชาการด้านเพศศึกษาที่พยายามกีดกันผู้หญิงให้ห่างจากแนวคิดสตรีนิยม อัตลักษณ์ของเลสเบียน ที่ถูกนำเสนอในวิชาการด้านเพศศึกษา วรรณกรรม และวัฒนธรรมร่วมสมัยไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นถึงรูปแบบความผิดปกติของรูปแบบอัตลักษณ์ที่ดำรงอยู่เท่านั้นหากยังให้ความหมายในการจำแนกทางเพศใหม่ที่ชั่วร้ายด้วย

คำอธิบายของ Faderman สะท้อนให้เห็นถึงตัวตนความเป็นหญิงรักหญิงที่มีมาก่อนการถูกใส่ร้ายป้ายสีจากอิทธิพลทางสังคมซึ่งแนวคิดแบบ essentialist และเป็นมุมมองที่ตรงกันข้ามกับคำอธิบายของ Foucault อย่างสิ้นเชิง Traub นักคิดสายกระบวนการสร้างทางสังคมอีกคนได้ศึกษาบริบทแวดล้อมทางประวัติศาสตร์ในช่วงก่อนปี ค.ศ.1800 ซึ่งคาดว่ามิอิทธิพลต่อการพัฒนาความเป็นตัวตน หรืออัตลักษณ์ของผู้หญิงที่รักเพศเดียวกันในยุคสมัยใหม่ เสนอว่า จุดมุ่งหมายในการศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ของผู้หญิงรักหญิงของเธอ ไม่ได้มุ่งหาแก่นสารแห่งความเป็นอัตลักษณ์หญิงรักหญิง แต่เพื่อที่จะนำเสนอเงื่อนไขของการเกิดขึ้นของความสัมพันธ์ ในลักษณะดังกล่าวมากกว่าซึ่งก็พบว่า สมมติฐานเกี่ยวกับการที่ปรากฏการณ์ของหญิงรักหญิง ไม่ถูกมองเห็นเป็นเรื่องของคำศัพท์ที่มีไว้ใน

เฉพาะสำหรับนักเขียนชาวตะวันตกในการอธิบายปรารถนาเชิงกามารมณ์ของผู้หญิงมากกว่า

จะเห็นได้ว่า แนวคิดทฤษฎีที่พูดถึงการก่อตัวของอัตลักษณ์คนรักเพศเดียวกันนับตั้งแต่ยุคสมัยใหม่เป็นต้น มามีคำอธิบายจากหลายมุมมองที่แตกต่างกันไปทั้งมีความพยายามหาเหตุความเป็นแก่นของตัวตนที่ไม่เปลี่ยนแปลงแบบนักคิดสาย Essentialism และการไม่พยายามหาสาเหตุแต่ทำความเข้าใจ ในการจัดจำแนกประเภทของความสัมพันธ์ ระหว่างคนรักเพศเดียวกันซึ่งเกี่ยวข้องเชื่อมโยงอยู่กับประวัติศาสตร์สังคม วัฒนธรรม แบบนักคิดสาย Social constructionism โดยแต่ละแนวคิดต่างมีข้อจำกัดในทางทฤษฎีที่แตกต่างกัน (สุไลพร ชลวิไล 2545 : 23)

ประเภทของผู้ชายไทย



ภาพที่ 1 การจำแนกประเภทของชายไทย

ที่มา: นที ธีระโรจนพงษ์, แกะกล่องเกย์ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พลอยสีรุ้ง, 2548), 27.

คำนิยามของทั้ง 6 ประเภท

ประเภทที่ 1 ชายรักต่างเพศ คือ ผู้ชายที่มีจิตใจชอบที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ประเภทที่ 2 ชายรัก 2 เพศ คือ ผู้ชายที่มีจิตใจชอบที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิง และผู้ชายได้เท่ากัน

ประเภทที่ 3 ชายรักเพศเดียวกัน คือ ผู้ชายที่มีจิตใจชอบที่จะมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายได้เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

ประเภทที่ 4 เกย์ คือ ผู้ชายที่ดูจากลักษณะภายนอกแล้วมิได้แสดงออกอย่างเด่นชัดว่าเหมือนผู้หญิง เขาเหล่านี้มีบุคลิกภาพหลากหลายตั้งแต่ดูแข็งกร้าวไปจนถึงกระตู่กระตึ่ง หรือ หึงๆ เรียบร้อยแต่ที่สำคัญจะไม่นิยมแต่งตัวแบบผู้หญิงเป็นกิจวัตร

เกย์คิง คือ เกย์ที่ทำตัวเป็นสามี

เกย์ควีน คือ เกย์ที่ทำตัวเป็นภรรยา

เกย์ควิง คือ เกย์ที่ทำตัวเป็นกลางๆ เป็นได้ทั้ง สามี ภรรยา เป็นได้ 2 แบบ

ประเภทที่ 5 กระเทยยังไม่แปลงเพศ คือ ผู้ชายที่ดูจากลักษณะภายนอกแล้วเห็นชัดว่าเป็นเหมือนผู้หญิงหรือพยายามทำให้เหมือนผู้หญิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแต่งตัวจะไว้ผมหรือแต่งเนื้อแต่งตัวแบบผู้หญิง

ประเภทที่ 6 กระเทยแปลงเพศ คือ กลุ่มนี้จะมีความละเอียดลออในการเป็นผู้หญิงให้ได้มากที่สุดก่อนและหลังผ่าตัดแปลงเพศ มีความซับซ้อนในการใช้ยาหรือฮอร์โมน เพื่อให้ได้ความเป็นหญิงที่ดูสมบูรณ์ ดังนั้น จะเห็นว่าเธอเหล่านี้มีรูปร่างและผิวพรรณที่เปล่งปลั่งมีน้ำมีนวล จนมีคนจำนวนมากยอมรับว่าพวกนี้สวยงามมากกว่าผู้หญิงทั่วไปเสียอีก

ในการศึกษานี้จะเน้นประเด็นที่รักร่วมเพศชาย ฉะนั้น จะกล่าวถึงรักร่วมเพศชายหรือเกย์เราจะพบว่ารักร่วมเพศชายมีด้วยกัน 3 บทบาท คือ

1. เป็นฝ่ายกระทำอย่างเดียว หรือ เกย์คิง (Active Homosexual)
2. เป็นฝ่ายรองรับการกระทำอย่างเดียว หรือ เกย์ควีน (Passive Homosexual)
3. แบบผสม คือ เป็นทั้งฝ่ายกระทำและฝ่ายรองรับการกระทำ (Bisexual)

ซึ่งทั้ง 3 บทบาทนี้จะพบอยู่ใน 4 รูปแบบด้วยกัน คือ

1. เป็นทั้ง เกย์คิง และ เกย์ควีน ในคนคนเดียวกัน
2. เป็น เกย์ควีน แต่สามารถร่วมเพศกับผู้หญิงและมีภรรยาได้
3. เป็น เกย์คิง แต่สามารถร่วมเพศกับผู้หญิงและมีภรรยาได้
4. เป็น เกย์คิง และ เกย์ควีน แต่สามารถร่วมเพศกับผู้หญิงและมีภรรยาได้

จากการศึกษาของ Weinberg (1978, อ้างถึงใน บงกชมาศ เอกเอี่ยม 2532 : 41 - 42) ได้ศึกษาพวกรักร่วมเพศ โดยแยกแยะระหว่างกิจกรรมรักร่วมเพศที่เป็นการกระทำความสงสัยในการเป็นพวกรักร่วมเพศของตนเองและการประทับตราตนเองว่าคือรักร่วมเพศ และได้พบแบบแผนอยู่ 4 รูปแบบด้วยกัน คือ

รูปแบบที่ 1. หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเข้าสู่กระบวนการทางเพศกับเพศเดียวกัน อาจจะเป็นเพราะ อยากทดลองเพื่อความสนุกสนาน สถานการณ์บังคับ หรือเพื่อเงินโดยไม่ได้คิดอะไรมากไปกว่านั้น ต่อมาจากการเรียนรู้และได้นิยามใหม่จากบริบททางสังคม ทำให้เขาเริ่มสงสัยตัวเองว่าพฤติกรรมที่ผ่านมานั้นจัดเป็นบุคคลผู้รักร่วมเพศหรือไม่ ในที่สุดก็เริ่มมองตนเอง และให้นิยามแก่ตนเองว่าเป็นผู้รักร่วมเพศโดยสมบูรณ์

รูปแบบที่ 2. หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเมื่อเคยมีกิจกรรมที่เป็นความสัมพันธ์กับคนเพศเดียวกันแล้วก็สรุปตนเองโดยไม่ต้องสงสัยว่า เป็นพวกรักร่วมเพศในกรณีนี้เป็นไปได้ว่าค่านิยมทางจิตแพทย์ข้อมูลจาก หนังสือ จากการบอกกล่าว ที่เป็นตราประทับจากสังคม ซึ่งได้ให้ความหมายแก่พฤติกรรมของความเป็นรักร่วมเพศไว้ เป็นส่วนช่วยชี้ให้บุคคลได้เรียนรู้ความหมายเชื่อและรับความหมายไว้แก่ตน

รูปแบบที่ 3. หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเริ่มต้นด้วยความสงสัยว่า ตัวเองจะเป็นพวกรักร่วมเพศและพบว่ากิจกรรมนั้น ได้ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ตนเอง ก็จะผลักดันให้บุคคลยอมรับตนเองว่าเป็นบุคคลรักร่วมเพศ

รูปแบบที่ 4. หมายถึง กระบวนการที่บุคคลเริ่มสงสัยตนเอง อาจจะเป็นพวกรักร่วมเพศ เช่น เขาอาจจะมี ความพึงพอใจมีความปรารถนาในชายหนุ่มที่มีเสน่ห์เพศเดียวกับตน โดยที่ยังไม่เคยมีพฤติกรรมแบบรักร่วมเพศเลยแต่จากการนิยาม และให้ความหมาย โดยผ่านการปฏิสังสรรค์บุคคลอื่นๆ นำไปสู่การสรุปเชื่อแน่ว่าตนเองเป็นพวกรักร่วมเพศ และภายหลังจากการนิยามตนเองเช่นนั้นแล้วจึงเริ่มเข้าสู่กิจกรรมและมีความสัมพันธ์แบบรักร่วม เพศ

พฤติกรรมทางเพศของกลุ่มรักร่วมเพศชาย (กิตติคุณ อางคาสัย 2540 : 37 – 39)

การแสดงพฤติกรรมทางเพศของพวกรักร่วมเพศ อาจมีได้หลายระดับด้วยกัน ตั้งแต่พฤติกรรมร่วมเพศแบบธรรมดา เช่น การแสดงความใกล้ชิดสนิทสนม การเกี่ยวพาราสี ไปจนถึงการสมสู่หรือการร่วมเพศและในการที่พวกรักร่วมเพศ แสดงพฤติกรรมทางเพศนั้นอาจเป็นการครั้งคราวหรือถาวรก็ได้

พฤติกรรมทางเพศของพวกรักร่วมเพศชาย ซึ่งนอกจากจะเส้าโลมคู่ร่วมด้วยการกอดจูบลูบคลำเพื่อเป็นการปลุกอารมณ์โดยทั่วไปแล้วยังมีการกระทำต่างๆ เพื่อให้สำเร็จความใคร่ให้แก่กันและกันในรูปแบบลัทธิชณะโดยการ

1. ใช้มือจับองคชาติกระทำจนกระทั่งถึงขั้นหลั่งน้ำอสุจิออกมา หรือที่เรียกว่าสำเร็จความใคร่
2. สอดใส่องคชาติเข้าไปในช่องปากแล้วกระตุ้นให้เกิดอารมณ์โดยใช้ปากลิ้นในการสัมผัสองคชาติ (Oral Sex or Orogenital Contact or Fellation) จนสำเร็จความใคร่
3. ร่วมเพศทางทวารหนัก (Anal Intercourse or Sodomy) โดยการสอดองคชาติเข้าไปในช่องทวารหนัก
4. ใช้องคชาติเสียดสีหรือถูไถไปมาระหว่างขาอ่อนหรือร่องก้นของคู่ร่วมซึ่ง
5. อาจจะ ทำให้เกิดการสำเร็จความใคร่ได้เช่นกัน

เทคนิคการให้ความสุขของเกย์ ต่อเกย์ (สิงหนาท อุตสาโท 2526 : 68)

1. ใช้ปากกับปาก
2. ใช้ปากกับอวัยวะเพศ
3. ร่วมเพศทางทวารหนัก
4. ใช้มือทำมาสเทอเบชัน สำเร็จความใคร่ให้กัน
5. ใช้อวัยวะเพศเสียดสีช่องขาอ่อนของคู่ร่วม
6. ใช้ปากเลียทวารหนักไม่มีผลทำให้ถึงจุดสุดยอด เป็นเพียงฉากแรกของการสำเร็จความใคร่เท่านั้น

ฉะนั้น การปฏิบัติทางเพศของพวกชายรักชายก็เหมือนการร่วมเพศระหว่าง ชายกับหญิง ต่างกันตรงที่ไม่ได้ร่วมเพศด้วย องคชาติกับช่องคลอด เท่านั้นผู้ชายจะเริ่มต้นด้วยการกอดจูบลูบคลำ ใช้ปากและลิ้นหรือมือกับอวัยวะเพศของอีกฝ่ายหนึ่ง และร่วมทางทวารหนักหรือหว่างขา แต่การร่วมเพศทางทวารหนัก ก่อนข้างจะมีลักษณะแน่นอนว่าฝ่ายใดจะเป็นฝ่ายรุกหรือฝ่ายใดเป็นฝ่ายรับอย่างไรก็ตาม รักร่วมเพศชายส่วนใหญ่เป็นแบบผสม คือจะเป็นแบบใดก็ได้ตามที่คู่และตนเองพอใจและมีส่วนน้อยเท่านั้นที่จะเป็นอย่างใดอย่างหนึ่งแน่นอน

การร่วมเพศทางทวารหนักจะไม่มีอันตรายถ้ารู้จักวิธีที่ถูกต้อง โดยใช้ครีมหล่อลื่น และใช้นิ้ววนวดก่อนที่จะสอดอวัยวะเพศเข้าไป (สุวัทนา อารีพรค 2528 : 12)

การจำแนกกลุ่มเกย์ ออกเป็น 3 จำพวก (นที ชีระโรจนพงษ์ 2548 : 38) คือ

1. พวกแอบจิต
2. พวกสลัวจิต
3. พวกสว่างจิต

1. พวกแอบจิต คือ กลุ่มเกย์ที่ยังปิดบังเดิมถูกเรียกขานว่า “แอบจิต” เกย์กลุ่มนี้มักมีบุคลิกไม่กระตือรือร้น คือ มีมาดที่ดูเป็นแมนถ้าไม่รู้จักสนิทสนมด้วยก็อาจคิดว่าเขาคือผู้ชายที่ชอบผู้หญิงคนหนึ่ง เนื่องจาก ถูกฝึกฝนตนเองให้มีบุคลิกที่ดูเป็นผู้ชายมากที่สุดเพราะไม่ต้องการให้ใครรู้ถึงความรู้สึกที่แท้จริง ด้วยเหตุที่มีเป้าหมายการดำเนินชีวิตแบบผู้ชายทั่วไป คือ แต่งงานมีลูกหลานสืบสกุล สร้างความพอใจให้กับพ่อแม่พี่น้องและญาติมิตร เกย์กลุ่มนี้ยังมีอยู่เป็นจำนวนมาก และพร้อมเสมอที่จะดึงผู้หญิงที่เขาเลือกแล้วมาติดกับ อีกเหตุผลหนึ่งคือ คนพวกนี้พยายามทำตัวไม่กระตือรือร้น เพราะเขาเป็นคนที่ไม่ชอบเกย์ที่กระตือรือร้นอย่างสิ้นเชิง เกย์ประเภทนี้มีไม่น้อย บ้างก็อยู่กินกับผู้ชายอย่างสามี ภรรยาหากแต่สังคม มองแค่ว่าเป็นเพื่อนซี้ด้วยกัน

2. พวกสลัวจิต คือ กลุ่มเกย์ที่กึ่งเปิดเผยเดิมถูกเรียกว่า “พวกสลัวจิต” เป็นกลุ่มที่มีความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มักเป็นคนหัวสมัยใหม่แต่ยังติดขัดอยู่ที่ครอบครัวเคร่งครัดมาก หรืออาชีพการงานบีบบังคับ คนพวกนี้อยู่ในกลุ่มเพื่อนฝูงจะแสดงธาตุแท้ของตนเองเต็มที่ เพราะชดเชยกับตอนที่อยู่ต่อหน้าครอบครัวหรือพวกนักแสดงที่อยู่ต่อหน้ากล้องหรือต่อหน้าแฟนคลับแต่จะมีวิธีการหลบเลี่ยง โดยทำให้เข้าใจผิดคิดว่าเป็นพ่อพวงมาลัยลอยไปลอยมาที่แท้ความสุขของเขาคืออยู่อย่างนี้ดีแล้ว

3. พวกสว่างจิต คือกลุ่มเกย์เปิดเผย เดิมถูกเรียกขานว่า “พวกสว่างจิต” พวกนี้เป็นกลุ่มบุคคลผู้ซึ่งถือว่าเป็นแนวหน้าของเกย์ยุคใหม่ ถือว่าเป็นผู้ที่กล้าหาญชาญชัย สามารถฝ่าฟันอุปสรรคขวากหนามมากมาย ออกมายืนยึดคบออกกับคนรอบข้างอย่างไม่หวั่นต่อสังคมว่า ตนเองเป็นผู้ที่มีรสนิยมทางเพศแบบคนรักเพศเดียวกัน คนพวกนี้มีบุคลิกความเชื่อมั่นในตนเองสูง มีความหลากหลายทางบุคลิกภาพแต่โดยส่วนใหญ่มักแสดงออกมาทางผู้ชายประณีตที่ติดบุคลิกแบบหวาน อ่อนอกง่ายมากเข้าซ่อน คนพวกนี้มักได้รับการไว้วางใจจากสตรีเพศเป็นเพื่อนที่ดีของผู้หญิงเป็นที่ปรึกษาหลายเรื่อง คนพวกนี้ได้ผ่านการบอกกล่าวรสนิยมทางเพศของตนต่อพ่อแม่พี่น้องเรียบร้อยแล้ว

การเปิดเผยตนเอง (นงนาค แซ่ตั้ง 2530 : 33 – 50)

หมายถึง การที่คนคนหนึ่งแน่ใจว่าตนเองเป็นเกย์ เป็นการยอมรับตนเองที่เคยปฏิเสธและรังเกียจตนเองมาเป็นการรู้ความรู้สึกความต้องการของตนเอง และแสดงการกระทำนั้นๆออกมา กระบวนการที่จะเปิดเผยตนเองมีขั้นตอน 5 ขั้นตอนด้วยกัน

ระยะแรก บุคคลจะรู้สึกได้ถึงความตั้งใจทางเพศที่มีต่อเพศชายด้วยกัน เขาจะรู้สึกสนุกในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเพศเดียวกัน

ระยะที่สอง เป็นระยะที่เข้าสู่การมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายอื่น อาจเป็นเพียงครั้งคราวไม่ได้สัมผัสลึกซึ้งกับใคร ระยะนี้เขาจะเก็บงำกิจกรรมแบบนี้ของตัว เป็นความลับสุดยอด

อาจจะยังรู้สึกว่าเป็นผู้รักต่างเพศ หรืออาจรู้สึกว่าเป็นผู้รักร่วมเพศแล้วก็ได้

ระยะที่สาม เป็นระยะที่เขายอมรับกับผู้อื่นที่เป็นผู้รักร่วมเพศอยู่เดิมจากนั้นอาจยอมรับเฉพาะเพื่อนสนิทหรือคนในครอบครัวเท่านั้น

ระยะที่สี่ เป็นระยะที่มีการพัฒนาเป็นเกย์ คือ ปฏิเสธภาพที่สังคมมอบผู้รักร่วมเพศในเชิงลบ ระยะนี้มักเกิดเมื่อคนๆนั้นมีเพื่อนฝูงเป็นเกย์มากขึ้น และเริ่มคุ้นเคยกับชายรักร่วมเพศจำนวนมากขึ้นมองคนเหล่านั้นด้วยความยอมรับมากกว่าจะเห็นเป็นพวก ผิดปกติ เจ็บป่วยทางจิต อย่างที่คนส่วนใหญ่รู้สึก

ระยะที่ห้า เป็นระยะสุดท้าย เป็นการเปิดเผยตัวเองต่อสาธารณะและแสดงออกตามความต้องการของตนเองเต็มที่

วิทยานิพนธ์เรื่อง “ชีวิต และการทำงานของสาวประเภทสอง” ของวัชรินทร์ หนูสมตน (12-21) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสาวประเภทสองสามารถแบ่งได้เป็น 2 แนวคิดใหญ่ๆ คือ แนวคิดดั้งเดิม (ก่อน ค.ศ. 1970) และแนวคิดร่วมสมัย (ตั้งแต่ ค.ศ. 1973 เป็นต้นมา)

แนวคิดดั้งเดิมมองว่าการต้องการการแปลงเพศเป็นความผิดปกติทางจิตใจโดยจัดเป็นรักร่วมเพศ ที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงทางเพศ บ้างก็จัดเป็นกลุ่มกามวิปริต เนื่องจากพฤติกรรมการแสดงออกบทบาททางเพศ รวมทั้งรสนิยมทางเพศที่ต่างไปจากค่านิยมของคนส่วนใหญ่ในสังคม กล่าวโดยสรุปคือ ความต้องการการแปลงเพศตามแนวคิดนี้ เป็นความไม่สอดคล้องระหว่างเพศทางชีวภาพ (Biological Sex) กับอัตลักษณ์ทางเพศที่สะท้อนความรู้สึกภายในเกี่ยวกับการรับรู้ทางเพศของบุคคลกับแผนการแสดงออกตามค่านิยมของสังคมและวัฒนธรรมนั้นๆ

แนวคิดร่วมสมัย มองว่า ธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนมีความเป็นหญิง และความเป็นชายปนอยู่ทั้งสองเพศในระดับที่แตกต่างกันพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์จึงมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลซึ่งเป็นผลจากปัจจัยทางบุคลิกภาพ ปัจจัยทางชีวภาพ และความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง ดังนั้น ธรรมชาติของพฤติกรรมทางเพศของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นพัฒนาการทางเพศตลอดวงจรชีวิต อัตลักษณ์ทางเพศของแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกันไป การแสดงอัตลักษณ์ทางเพศในลักษณะบทบาททางเพศ หรือความต้องการแปลงเพศ จึงไม่ใช่เรื่องผิดปกติแต่เป็นการผันแปรทางเพศของบุคคลที่สนองตอบต่อความพึงพอใจทางเพศของตนเอง

แนวคิดดั้งเดิม

แนวคิดดั้งเดิม ถือว่าความต้องการแปลงเพศถือเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ มีผู้นิยามความหมายรักร่วมเพศและพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้มากมายสามารถสรุปได้เป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ การนิยามที่เน้นตัวบุคคล และการนิยามที่เน้นพฤติกรรมของบุคคล

การนิยามที่เน้นตัวบุคคล

พิสมัย เต๋นดวงบริพันธ์ (2538) ได้ให้ความหมายของผู้รักร่วมเพศโดย หมายถึง บุคคลที่มีความรู้สึกทางเพศต่อบุคคลเพศเดียวกันและชอบร่วมเพศกับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. บุคคลที่มีร่างกาย และจิตใจตรงข้ามกับเพศของตน คือ เพศของตัวเป็นชาย แต่ลักษณะการแสดงออกทางร่างกายและจิตใจเป็นหญิง เช่น กระเทยที่พบทั่วไป

2. บุคคลที่มีร่างกาย การแสดงออกทางกาย และจิตใจสมกับเพศหญิงทุกอย่าง แต่มีความรู้สึก หรือมีความต้องการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลที่เป็นเพศเดียวกันคือเพศหญิง หรือชายที่มีร่างกายและจิตใจเป็นชายทุกอย่างแต่มีความรักกับเพศเดียวกันคือ เพศชาย แทนที่จะไปรักเพศหญิง

3. บุคคลที่รักเพศเดียวกันและรักต่างเพศ คือรักเพศเดียวกันกับตน และรักเพศตรงข้ามด้วย หรือเรียกว่า “ไบเซ็กส์ชวล” พบได้ทั้งเพศชายและเพศหญิง

คำจำกัดความดังกล่าวยังไม่ชัดเจน เพราะเป็นการยึดแบบพฤติกรรมทางเพศ ของคนส่วนใหญ่ในสังคมที่ประพฤติปฏิบัติว่าเป็น “ความปกติ” อีกทั้งมีความขัดแย้ง กับความเห็นทางการแพทย์ในระดับสากล เช่น สมาคมจิตแพทย์อเมริกาได้ทำคู่มือที่เรียกว่า “Diagnostic and statistical manual of mental disorder. 4” หรือ “DSM-IV” ในปี พ.ศ. 2537 โดยคำว่า “Transsexuality” ไม่ถูกนำมาใช้ใน DSM-IV (วุฒิชัย บุญยฤทธิ์ และ มณี ภิญโญพรพาณิชย์ 2542 : 324) กล่าวคือ ไม่ถือเป็นโรค หรือความผิดปกติทางจิตใจ

การนิยามที่เน้นที่พฤติกรรมบุคคล

สุวัทนา อารีพรค (2529 : 108) ได้ให้นิยาม “พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ หรือ กามวิปริต (Sexual Deviation or Paraphilia)” ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเป็นภาวะที่บุคคลมีความสนใจทางเพศต่อบุคคลหรือวัตถุที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวกับการร่วมเพศใน ลักษณะ สภาวะการณ์ที่แปลกประหลาดไม่เหมาะสม และยังผลให้ผู้ถูกกระทำทางเพศได้รับอันตรายทางกาย และจิตใจ” โดยแบ่งประเภทตามนิยามไว้ 3 ประเภท

1. การมีพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับเพศของตน หรือที่เรียกว่ากระเทย
2. การมีพฤติกรรมที่ผิดปกติในการเลือก คน สัตว์ สิ่งของเป็นคู่สัมพันธ์ทางเพศ
3. การมีพฤติกรรมผิดปกติในวิธีปฏิบัติทางเพศ

สำหรับการมีพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับเพศของตนหรือที่เรียกว่ากระเทย ได้แก่

1. การรักร่วมเพศ (Homosexuality)
2. การชอบแต่งตัวเป็นเพศตรงข้าม หรือลัทธิเพศ (Transvestism)

3. ความต้องการแปลงเพศ (Transsexuality)

ความแตกต่างระหว่าง กระเทย บุคคลที่รักเพศเดียวกัน ลักเพศ และความต้องการแปลงเพศ

มักมีผู้ที่เข้าใจผิดและสร้างความสับสนในนิยามความหมายของ กลุ่มแปลงเพศ ว่าเป็น ลักเพศหรือที่บุคคลทั่วไปเรียกว่า “ กระเทย ” กล่าวคือ

กระเทย_ (Hermaphrodite)

ในทางการแพทย์ หมายถึง คนที่มีอวัยวะเพศของทั้งสองเพศกำกวมอยู่ในคนเดียวกัน เช่น อาจมีองคชาตและมีเต้านมหรืออาจมีลูกอัณฑะร่วมกับมดลูก กระเทยในทางการแพทย์จึงแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. กระเทยแท้ (True Hermaphrodite) หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะเด่นทางเพศตรงกับฮอร์โมนเพศในตัว

กระเทยแท้ คือ พวกที่มีอวัยวะเพศแบบอยู่ในบริเวณเดียวกัน มีทั้งช่องคลอด มดลูก รังไข่ อวัยวะเพศชาย อาจมีอัณฑะด้วยเป็นความพิการมาแต่กำเนิด (สิงหนาท อุสาโห 2526 : 39)

2. กระเทยเทียม (Pseudo Hermaphrodite) หมายถึงบุคคลที่มีลักษณะทางเพศภายนอกให้เห็นเด่นชัดอย่างหนึ่ง แต่ฮอร์โมนเพศที่ผลิตเป็นของอีกเพศหนึ่ง (อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม 2532 : 239)

กระเทยเทียม คือ เป็นผู้ชายแท้ๆ อวัยวะร่างกายทุกส่วนเป็นชายแท้ แต่กริยากระตุงกระตึง/สดั่งกว่าผู้หญิงแต่ตัวเป็นผู้หญิงถือเป็นความสุขทางใจอย่างหนึ่ง ยังไม่คิดจะเป็นเกย์จริงบางรายคิดแค่สนุก บางรายคิดหารายได้ พวกนี้มีแนวโน้มจะเป็น เกย์ควีน (สิงหนาท อุสาโห 2526 : 39)

สำหรับบุคคลที่เป็นกระเทย มักมีการผ่าตัดแปลงเพศให้เป็นเพศที่ พ่อ แม่ และแพทย์เห็นสมควรว่าบุคคลดังกล่าวควรเป็นเพศใด ดังนั้น กระเทยจึงไม่ได้หมายถึง บุคคลที่รักเพศเดียวกันหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ (กระเทยบางคนอาจมีพฤติกรรมความพึงพอใจทางเพศอย่างใดอย่างหนึ่งในหลาย ๆ แบบเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป) (วัชรินทร์ หนูสมตน์ 2546 : 12 – 22)

นที ธีระโรจนพงษ์ ได้แบ่งตัวของเกย์ออกเป็น 3 ช่วงดังนี้ (2548 : 57 - 59)

ช่วงที่ 1 เกย์คิง กลุ่มนี้มักจะมีบุคลิก ลักษณะการแสดงออกภายนอกแบบผู้ชายชอบผู้หญิงทั่วไป การแต่งเนื้อแต่งตัวจะไม่มีอะไรดูฉูดฉาดบาดตา แต่งตัวแบบง่าย ๆ เรียบ ๆ ทรงผมแบบสั้น ๆ อย่างผู้ชายชอบผู้หญิงการไว้หนวดเคราอาจทำให้เห็นเด่นชัดขึ้นว่าเขาอยู่กลุ่มนี้ รวมทั้งกริยา

อาการก็ แข็งๆแกร่งๆ อย่างผู้ชายชอบผู้หญิงและแน่นอนที่สุดเรื่องบทบาทบนเตียงนั้นก็ทำหน้าที่เป็นสามี เรียกว่าเป็นขั้วบวก (+)

ขั้วที่ 2 เกย์ควีน กลุ่มนี้มีลักษณะไปในทิศทางตรงกันข้ามกับขั้วแรก มีบุคลิกภายนอกแบบหวานๆมีอาการกระตุ้นกระตุ้นจนสังเกตเห็นได้ การแต่งตัวจะมีสีสันการดีไซน์ที่โฉบเฉี่ยว ทรงผมมีสไตล์ ยกกะบัง ปาดเจลทำทรงกึ่งเก้ หน้าตามักตกแต่งให้ดูละมุนละไม ทาแป้งพัฟลิปมัน ไล้ขนคิ้วให้คดดำเป็นต้น กริยาอาการดูอ่อนละมุนกระเดียดไปทางผู้หญิง ส่วนเรื่องบทบาทบนเตียงนั้นก็ทำหน้าที่เป็นภรรยา เรียกว่าเป็นขั้วลบ (-)

ขั้วที่ 3 เกย์คิง กลุ่มนี้เป็นชื่อผสมระหว่าง เกย์คิง กับ เกย์ควีน ออกมาเป็น เกย์คิง ขั้วนี้จะมีลักษณะบุคลิกภายนอกไม่แข็งไม่อ่อนจะดูโก้เก๋พองาม การแต่งตัวมีแบบ เก้ เท่ บ้าง ตามสมควรกลุ่มนี้สามารถสร้างความนิยมให้เกิดขึ้นกับผู้หญิงได้อย่างมาก ผู้หญิงหลายคนถือว่าผู้ชายแบบนี้เป็นผู้ชายในฝันเรื่องบทบาทบนเตียงนั้นก็ทำหน้าที่เป็นทั้งรุกและรับ เรียกว่าเป็นทั้งขั้วบวก (+) และขั้วลบ (-)

ทฤษฎีรักร่วมเพศชายของนที

นที ธีระโรจนพงษ์ (2548 : 59 - 61) ได้แบ่งกลุ่มชายรักร่วมเพศเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ แยกตามบุคลิกการแสดงออก และบทบาทพฤติกรรมทางเพศ ดังนี้

1. กลุ่มชายรักเพศเดียวกันแยกตามพฤติกรรมการแสดงออก ของบุคลิกภายนอก (Physical Appearance) โดยแบ่งเป็น A B C ดังนี้

กลุ่ม A หมายถึงชายรักเพศเดียวกัน ที่มีบุคลิกภายนอกแข็งแรงเหมือนผู้ชายเต็มตัว (Macho)

กลุ่ม B หมายถึง ชายรักเพศเดียวกัน ที่มีบุคลิกภายนอกแข็งแรง มีลักษณะสุภาพเรียบร้อย ไม่ถึงกับกระตุ้นกระตุ้น (Neutral) แต่หากสังเกตจากบุคลิกภาพภายนอกจะพบว่าเป็นชายรักเพศเดียวกัน

กลุ่ม C หมายถึง ชายรักเพศเดียวกันที่มีบุคลิกภายนอก กระตุ้นกระตุ้น “ออกสาว” (Feminine) สามารถสังเกตได้ง่ายว่าเป็นผู้รักเพศเดียวกันเพราะแต่งกายเลียนแบบผู้หญิง

2. กลุ่มรักร่วมเพศ ที่แยกตามบทบาทของพฤติกรรมทางเพศ (Sex Behavior) โดยแบ่งเป็น a b c ดังนี้

กลุ่ม a หมายถึง ชายรักเพศเดียวกันซึ่งมีพฤติกรรมทางเพศ เป็นฝ่ายรุก (Active) เปรียบเหมือนผู้ชายที่ชอบเป็นฝ่ายกระทำ

กลุ่ม b หมายถึง ชายรักเพศเดียวกันซึ่งมีพฤติกรรมทางเพศเป็นฝ่ายรุก

และฝ่ายรับ (Active + Passive) เปรียบเหมือนผู้ชาย ที่ชอบเป็นฝ่ายกระทำในบางครั้งแต่บางครั้ง ก็เป็นผู้หญิง คือชอบเป็นทั้งฝ่ายกระทำและถูกกระทำ

กลุ่ม c หมายถึง ชายรักเพศเดียวกัน ซึ่งมีพฤติกรรมทางเพศเป็นฝ่ายรับอย่างเดียว (Passive) เปรียบเหมือนผู้หญิงที่ชอบเป็นฝ่ายถูกกระทำ

เมื่อนำพฤติกรรมการแสดงออก ตามบุคลิกภาพมาจัดหมวดหมู่ร่วมกับกลุ่มที่แยกตาม บทบาทพฤติกรรมทางเพศและจากสภาพจิตใจที่เป็นอยู่สาวประเภทสองทั้งที่แปลงเพศและยังไม่ได้แปลงเพศสามารถจำแนกเป็นกลุ่มย่อยตามแนวคิดดังกล่าวดังนี้

เกย์สมชาย มีบุคลิกภายนอกแกร่งๆ เป็นเกย์คิง แต่มีพฤติกรรมทางเพศได้ 2 แบบ เราเรียกเขาว่า เกย์ประเภท Ab

เกย์สมศักดิ์ มีบุคลิกภายนอกไม่แข็งไม่อ่อนเกินไป เป็นเกย์คิง แต่มีพฤติกรรมบนเตียงเป็นฝ่ายรับ เราเรียกเขาว่า เกย์ประเภท Bc

เกย์สมควร มีบุคลิกภายนอกแบบอ่อนละมุน หวานอมเปรี้ยว เป็นเกย์ควีน มีพฤติกรรมบนเตียงเป็นฝ่ายรุก เราเรียกเขาว่า เกย์ประเภท Ca

เกย์สมนึก มีบุคลิกภายนอกแบบเกย์ควีน มีพฤติกรรมบนเตียงเป็นฝ่ายรับ เราเรียกเขาว่า เกย์ประเภท Cc

เกย์สมคิด มีบุคลิกภายนอกเป็นเกย์คิง แต่มีพฤติกรรมทางเพศเป็นฝ่ายรุก เราเรียกเขาว่า เกย์ประเภท Aa

การจำแนกออกมาเช่นนี้น่าที่จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ละเอียดมากยิ่งขึ้นและในที่สุดเราจะได้ประเภทของเกย์ทั้งหมดมากขึ้นกว่า 3 ชั้น กลายเป็น 9 ประเภท ดังนี้ Aa, Ba, Ca, Ab, Bb, Cb, Ac, Bc, Cc เมื่อนำมาจับคู่ และอธิบายความหมาย เช่น

กลุ่ม Ca หมายถึง ชายรักเพศเดียวกัน ที่กระตือรือร้น แต่งกายเลียนแบบ ผู้หญิง แต่พฤติกรรมทางเพศเป็นฝ่ายรุก เปรียบเหมือนผู้ชายที่ชอบ เป็นฝ่ายกระทำ

กลุ่ม Cb หมายถึง ชายรักเพศเดียวกัน ที่กระตือรือร้น แต่งกายเลียนแบบ ผู้หญิง พฤติกรรมทางเพศเป็นฝ่ายรุกและรับ

กลุ่ม Cc หมายถึง ชายรักเพศเดียวกัน ที่กระตือรือร้น แต่งกายเลียนแบบ ผู้หญิง พฤติกรรมทางเพศเป็นฝ่ายรับ

รักร่วมเพศชาย

จากการวิจัยโดยแบบสอบถามของ คิเซย์ เกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของผู้ชาย ในปี ค.ศ. 1948 ซึ่งเป็นที่เชื่อถือในปัจจุบันพบว่า

1. ผู้ชายจำนวนร้อยละ 37 มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกัน แน่ชัดอย่างน้อยหนึ่งครั้งในช่วงระหว่างวัยรุ่นถึงวัยชรา
2. ผู้ชายจำนวนร้อยละ 10 มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกันเป็นส่วนใหญ่เป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี ในช่วงอายุระหว่าง 16 - 55 ปี
3. ผู้ชายจำนวนร้อยละ 4 มีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเพศเดียวกัน ตั้งแต่วัยรุ่นเป็นต้นมา
4. ผู้ชายจำนวนร้อยละ 18 มีประสบการณ์ทางเพศ กับเพศเดียวกัน และ เพศตรงข้าม

รักร่วมเพศชายมีลักษณะ 3 อย่าง คือ เป็นฝ่ายกระทำ เป็นฝ่ายถูกกระทำ หรือแบบผสม (สุวัทนา อารีพรรค 2528 : 11) สอดคล้องกับ นที ชีระโรจนพงษ์ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นทีได้วิเคราะห์พฤติกรรมของเกย์และจำแนกออกเป็น 4 ประเภทดังนี้ (หน้า 104-132)

- ประเภทที่ 1. มองคูก็รู้เลย
- ประเภทที่ 2. ต้องคบถึงจะรู้
- ประเภทที่ 3. ต้องสอดแนมถึงจะรู้
- ประเภทที่ 4. คูยังงี้ก็ไม่มีทางรู้

ประเภทที่ 1. มองคูก็รู้เลย

ประเภทนี้ จะไม่หลอกผู้หญิงให้มาเป็นแฟนแต่มักจะเป็นเพื่อนที่ดีของผู้หญิง เพราะนอกจากผู้หญิงจะสบายใจแล้วที่คบกันยังช่วยเป็นไม้กั้นหมาจากผู้ชายที่เข้ามาจีบเกย์ประเภทนี้ นอกจากจะไม่หลอกผู้หญิงแล้ว ยังไม่มีอะไรที่จะหลอกผู้หญิงได้ เพราะผู้หญิงเขาคุ้ออกแต่ก็มีผู้หญิงบางประเภทที่ชอบผู้ชายเป็นแต่หัว ชอบสังคมและชอบมี sex กับผู้ชายที่เป็นแต่หัวซึ่งเรียกว่า “FAGHAG”

วิธีสังเกตพฤติกรรมของพวกนี้ดูง่าย ๆ คือ

1.1 เวลาเดิน ซึ่งมักจะเดินหนีบเท้าเข้าหากัน และที่สำคัญคือ จะเดินบิดกัน พร้อมกับแกว่งมือแบบสะบัด ท่าทางจะคล้ายๆ นางแบบที่เดินบนเวที ที่เป็นเช่นนี้เพราะคนกลุ่มนี้พัฒนาบุคลิกภาพเพราะคิดว่าตนเองเป็นผู้หญิงจึงพยายามเลียนแบบท่าทางของผู้หญิง

1.2 ใส่เสื้อผ้า ต้องรูปแบบเก้เก๋ สีฉูดฉาด กระเดียดไปทางผู้หญิงที่เขาสวมใส่กันเสื้ออาจจะมีดีไซน์ที่ปก ส่วนกางเกงจะเน้นสะโพก เป็นต้น

1.3 ทรงผม จะเป็นแบบแปลกๆ ส่วนใหญ่เป็นทรง บ๊อบเท ด้านหน้าจะตั้ง

กะบัง การข้อมสืพนนิยมทำกันมาก ส่วนพวกที่ไว้ผมสั้นจะเซ็ดผมให้บรรจงไม่ให้กระดิก

1.4 ไบหน้าผุดผ่องเป็นของใย แป้งคลับต้องมีติดตัวเสมอ ถึงเวลาก็เติมเป็นระยะ อาจมีรองพื้น บรัชออน กันคิ้วริมฝีปากอาจใช้ลิปมัน หรือ ลิปสีชมพูอ่อน ๆ

1.5 เครื่องประดับที่สวมใส่จะไม่มีอะไรธรรมดาโดยทั่วไปผู้ชายชอบผู้หญิงจะอนุโลมเครื่องประดับ 3 ชิ้นด้วยกันคือ

1. นาฬิกาข้อมือ เรียบ ๆ หรือบิกบิน
2. แหวน ซึ่งอาจเป็นทรงแบบบิกบิน หรือเรียบ ๆ มีพลอยตรงกลาง
3. สร้อยคอคล้องพระเครื่อง

ส่วนเกย์ มักนิยมใส่แหวนแบบวูบวาบ นาฬิกาก็จะเป็นแบบบางเฉียบฝังเพชร สร้อยคอจะเป็นแบบลายหุหราสวยงาม คล้องพระก็จะเป็นองค์เล็ก ๆ

1.6 อากัปกิริยาแสดงออกชัดเจนเริ่มที่การพูดจาต้องจีบปากจีบคอ ถ้าเป็นแต่ัวเรียบร้อยจะจีบปากจีบคอพูดอย่างเรียบร้อยหรืออีกจำพวกหนึ่งก็จะฉวัดเฉวี่ยงมีการแสดงออก ลีลาการยกแก้วน้าเป็นเรื่องที่พูดกันมากที่สุด คือการจับแก้วแล้วปลายนิ้วก็ยกกรีดออกพองาม ถือเป็นท่าเบสิกของเกย์ทั่วไปที่เป็นแบบ แต่ัวหลุด แต่ัวแตก

1.7 สังเกตดูการนั่ง ก็นิยมนั่งแบบหนีบให้หัวเข้าชิดกัน ตลอดเวลาพอเมื่อยก็เปลี่ยนท่าไขว่ห้าง เกย์กลุ่มนี้รู้ว่าจะไม่มีการนั่งถ่างขาออกจากกันเป็นอันขาด ทำนั่งถ่างขาถือเป็นการทำนั่งที่ไม่สุภาพของตุ๊ด หรือแต่ัว ไม่สมกับคำว่า “ กุลเกย์ ”

1.8 ออกอาการวิ๊ดวายกระตุ้ว จะมีจำนวนหนึ่งจะออกอาการเรียกร้องความสนใจเมื่อไปตรงไหนจะเอะอะโวยวายบ้างก็ก้าวร้าวจนทำให้รอบข้างกลัว โดยอาการแบบนี้เกิดจากการต้องการการยอมรับ แต่กลับทำให้เป็นภาพลบกับพวกเกย์ ทำให้เกย์ที่เรียบร้อยต้องเสียหายไปด้วย

ประเภทที่ 2. ต้องคบถึงจะรู้

กลุ่มนี้มองเผินๆ จะไม่รู้สักผิดแปลกจากผู้ชายที่ชอบผู้หญิงทุกๆ ไปอาจจะดูหวานๆ อยู่บ้างแต่ก็ไม่ผิดสังเกตนัก ผู้ที่ไม่ชำนาญด้านเกย์อาจคิดว่าคนกลุ่มนี้ ได้รับการอบรมบ่มนิสัยมาดีมีชาติตระกูลสูง ผู้หญิงทุกๆ ไปมักนิยมชอบเกย์กลุ่มนี้เพราะตามปกติผู้หญิงที่เป็นคนนุ่มนวลอยู่แล้วก็เลยชอบผู้ชายนุ่มนวลโดยไม่ยาก ซึ่งจะอธิบายรูปแบบพฤติกรรมได้ดังนี้

2.1 พูดจาไพเราะด้วยภาษาที่บรรจงสร้าง เสียงพูดนุ่มนวลชวนฟัง ถ้าตั้งใจสังเกตจะรู้ว่าผู้ชายคนนี้มี ความนุ่มนวลประณีตบรรจงในการสนทนามากกว่าผู้ชายทั่วไป ที่ชอบผู้หญิงซึ่งผู้ชายทั่วไปจะไม่นิยมประดิษฐ์คำสร้างภาษาวาทศิลป์แก่ได้

2.2 เวลาเผลาๆ จะหลุดคำหรือกริยาอาการของตนเองที่แท้จริงออกมา เช่น “วาย” “อู๋” หรือใช้สบถของลับตลกหรือตลกใจก็จะแสดงอาการกลัวมากเกินไป ลักษณะนี้เรียกว่า “ผู้หลุด”

2.3 มีนิสัยที่คบไปแล้วจะรู้สึกเหมือนคน จุกจิก หยุ่มหยุิม เจ้าระเบียบ คิดเล็กคิดน้อยขี้ใจน้อยแบบที่ผู้หญิง มักถูกกล่าวหาว่า อารมณ์แปรปรวนเกิดจากสาเหตุที่เขาต้องพยายามแอบซ่อนความรู้สึกของตนเองเอาไว้เช่นนั้น นานเข้าสุขภาพจิตก็เริ่มเสื่อมโทรมการแก้ไขปัญหานี้ก็คือยอมรับความเป็นเกย์ของตนเองเพราะผลที่ตามมาของการเก็บกดก็จะกลายเป็นผู้ชายที่อันตรายต่อผู้หญิงมากและยังทำให้เกิดพฤติกรรม Homophobia คือ พฤติกรรมเกลียดชังจากกลุ่มเกย์ด้วยกัน

2.4 ไม่เข้าชู้เลยกับผู้หญิง ถ้ามองดูก็จะคิดว่าผู้ชาย กลุ่มนี้จะมีผู้หญิงห้อมล้อม แต่ในทางกลับกันเขาจะไม่มีเรื่องต่างพล้อยในเรื่องผู้หญิงเลยเล่นเอาผู้หญิงหลายคนเสียท่ามาแล้ว เพราะวิเคราะห์ว่าผู้ชายแบบนี้ดูดีแล้วไม่เข้าชู้ถือว่าเป็นของดีหายาก ดังนั้น พอเจอเกย์ประเภทนี้ก็รักหัวปักหัวปำ

2.5 แต่งตัวเนี้ยบ การแต่งตัวของเกย์กลุ่มนี้ จะไม่หวือหวา เป็นแบบเรียบๆ แต่ดูสะอาดเสื้อผ้ารีดเรียบร้อย สีสนของเสื้อผ้าไม่ฉูดฉาด เป็นสีตุ่นๆ มักนิยมใส่เสื้อผ้าสีกลมกลืน เช่น เสื้อสีฟ้า กางเกงสีน้ำเงิน และเนกไทสีน้ำทะเล ความประณีตตรงนี้ก็เป็นเสน่ห์ดึงดูดใจหญิงไทยเป็นอย่างมาก เพราะธรรมชาติของผู้หญิงมักชอบความสะอาดและมีรสนิยมดีเป็นพิเศษเมื่อตัวเองสะอาดแล้วก็ย่อมต้องการคนสะอาดมาเป็นคู่ครองสำหรับพวกเกย์ถือว่าความเนี้ยบ มักจะมาคู่กับคนคล้ายกับว่าอยู่บนแท่งโคร โม่ โขมเดียวกัน

2.6 พกเครื่องสำอาง โดยทั่วไปผู้ชายชอบผู้หญิงจะไม่พกเครื่องสำอาง แต่ถ้าเจอลิปมันในฤดูหนาวก็อย่าเพิ่งสรุปว่าเป็นเกย์เพราะผู้ชายทั่วไปอาจพกไว้ทาริมฝีปาก แต่ชาวเกย์จะพกติดตัวตลอดเวลาแต่ถ้าหากพบแป้งพัฟควรจะตกใจ เพราะโดยทั่วไปผู้ชายจะไม่ใช้แป้งตลับ ถ้าเป็นแป้งฝุ่น แป้งกระป๋องก็อนุโลมได้ยิ่งถ้าเจอที่ปิดแก้ม ก็สรุปได้เลยว่า ไซ้เกย์แน่นอน

ข้อสังเกต ผู้ชายบางกลุ่มที่เรียกว่า Metrosexual ซึ่งน่าจะหมายถึง ผู้ชายที่มีความประณีตในการแต่งเนื้อแต่งตัว เล่นเอาเข้าใจผิดกันไปหมดบรรดาเกย์ จะดาหน้าเข้ามาจีบเพราะคิดว่าเป็นพวกเดียวกัน น่าจะชอบแบบเดียวกันเป็นที่ถูกใจผู้หญิงมาก แต่อาจได้ผลกระทบจากการที่ผู้หญิงคิดว่าเป็นเกย์ก็ได้

2.7 ชอบเพาะกายให้หุ่นงาม ถ้าสังเกตจะเห็นว่า รูปร่างลำบักนั้น จะมีความแวววาวผสมอยู่ไม่ว่าจะเป็นใบหน้าที่เปล่งปลั่ง ผิวพรรณมีน้ำมีนวล และจะไม่มีทางปล่อยให้หน้ายับเป็นเตี๊ดขาดเพราะเธอเหล่านี้จะ โปะด้วยวิตามินบำรุงร่างกาย เครื่องสำอางประเภทหน้านวล

หน้าใส่นี้ คือ ความแตกต่างถ้ากล้ามเนื้อหน้าเหยงก็คือ นักกล้ามแต่ถ้ากล้ามเนื้อหน้าแดงก็เป็น “เกย์กำปโป”

ประเภทที่ 3. ต้องสอดแนมถึงจะรู้

กลุ่มนี้เก็บอาการเนบเนียนมาก การฝึกฝนตนเองมาเพื่อการหลอกผู้หญิงมาเป็นแฟนหรือภรรยา เกย์กลุ่มนี้จึงประสบความสำเร็จมาก แบบของเกย์ประเภทนี้คือ

3.1 หล่อลากดินอย่างนี้ไม่มีแฟนได้อย่างไร แฟนในที่นี้หมายถึง ผู้หญิง พวกเกย์ประเภทนี้เมื่อเป็นวัยรุ่นจะไม่จีบผู้หญิงเลย และยังหวงตัวกับผู้หญิงด้วยยิ่งถ้าอายุมากๆ ยิ่งสงสัยมากขึ้น เพราะรูปร่างหน้าตา บุคลิกภาพ คูดีไปหมด และมักจะตอบกับคนที่สงสัยว่า ยังไม่เจอผู้หญิงที่ใช่อาจเป็นเพราะคนที่เขาชอบจริงๆ ไม่ใช่ผู้หญิงแต่เป็นผู้ชาย

3.2 มีความรู้ความเข้าใจเรื่องความสวยงามมาก แต่อ่อนด้อยในเรื่องของงานสร้างงานซ่อม คงต้องคอยดูว่าเขามีความชำนาญด้านเสื้อผ้าอาภรณ์ น้ำหอม เครื่องสำอางต่างๆ ดีมากหรือไม่ในส่วนลึกของเกย์มักชอบผูกพันกับเรื่องสวยงามๆ ความหอมรวมถึงความเป็นเลิศด้วย

3.3 ไม่นิยมเล่นกีฬาที่ใช้กำลังปะทะ เช่น กีฬาฟุตบอล บาสเกตบอล แต่ชอบกีฬาประเภท วายน้ำ วอลเลย์บอล ซึ่งไม่ต้องปะทะคู่ต่อสู้โดยตรง

3.4 สถานที่ท่องเที่ยวที่พวกเขาชอบไปถ้าในกรุงเทพฯ จะพบมากแถวถนนสีลม ถนนสุริวงส์ ถนนพระราม 4 ย่านพัฒนาพงษ์ หรือสถานที่ ที่กลุ่มเกย์ชอบเที่ยวต่าง ๆ

3.5 มีเพื่อนซึ่งเป็นผู้ชายที่มีลักษณะคล้ายๆกัน สนทนสนมกันมากเป็นพิเศษโดยเฉพาะเช่าห้องอยู่ด้วยกัน แต่กลับไม่ค่อยใช้เวลากับแฟนหรือภรรยาที่เป็นผู้หญิงจนเกิดความน้อยใจ อาจสรุปได้ว่าเป็นเกย์ต้องคอยจับตามองเพราะว่าผู้หญิงอาจจะตกเป็นมือที่ 3 โดยไม่รู้ตัว

3.6 ใช้อายในเรือนร่างกับแฟนของตนที่เป็นผู้หญิง ถึงจะอยู่สองต่อสองสนทนสนมกันมากแล้ว เขาจะไม่ปล่อยตัวตามสบายเหมือนกับผู้ชายทั่วไป การที่จะนั่งคุยกับแฟนหรือภรรยาผู้หญิงโดยการถอดเสื้อนั้นย่อมหายาก

3.7 มีเพลงประจำตัวที่อยู่ในแนวออกไปทางเพศที่ 3 เช่น I WILL SURVIVE หรือ เพลง “เพลงสุดท้าย” เพลงอื่นลักษณะนี้

3.8 ต้องใช้ตัวช่วยแต่วิธีนี้อาจไม่คุ้มเพราะต้องลองใช้ผู้หญิงมาร่วมหลับนอน แต่ถ้าเกิดเป็นพวกชายรักหญิงขึ้นมา ก็จะเสียหายมากกว่า

ประเภทที่ 4. ดุยงใจก็ไม่มีทางรู้

กลุ่มนี้ได้รับการฝึกฝนให้กลับมาเป็นผู้ชายตั้งแต่เด็ก เพราะเขาเองอาจจะไม่อยากเป็นเกย์ด้วยซ้ำจึงต้องปรับตนเองให้เป็นผู้ชายมากที่สุด จนบางครั้งตนเองไม่รู้ตัวว่าส่วนลึกจริงๆ นั้นตนเองเป็นคนรักเพศเดียวกันมารู้ตัวตอนแก่เมื่อสายเสียแล้วหลายคนกลายเป็น self-hated gay คือเป็นเกย์ที่เกลียดความเป็นเกย์ของตนเอง ยิ่งคนพวกนี้ก็จะยิ่งทำท่าทางให้ห่างไกลจากพวกเกย์ให้มากที่สุดลักษณะจึงดูแบบห้าวมากกว่าผู้ชาย เก๊กจนเกินความเป็นชาย เห็นเกย์ที่แสดงออกเมื่อไรจะออกอาการที่เรียกว่าจะกินเลือดกินเนื้อต่อต้านทุกอย่างที่เกย์ ทำอะไรที่เกย์ทำจะถือว่าผิดหมดไม่คบเกย์หรือจะอยู่ใกล้กับเกย์ไม่ได้เลยโดยกลัวการถูกouting ซึ่งหมายถึงการถูกเปิดโปงจุดคุ้มกันรู้ความจริง

สาเหตุของการเป็นรักร่วมเพศ

สาเหตุของการเป็นเกย์ในมุมมอง ของ นที

ยังไม่มีสาเหตุแน่ชัดว่า อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ชายคนหนึ่งเติบโตมาแล้วมีจิตใจรักเพศเดียวกันแต่จากข้อมูลต่างๆ ที่ได้มีการศึกษาค้นคว้าจนถึงในปัจจุบันพอจะกล่าวสาเหตุได้ดังนี้

1. เหตุปัจจัยทางชีวภาพ ซึ่งแต่เดิมมีคำกล่าวว่ามีกรดถ่ายทอดทางด้าพันธุกรรม หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นกามพันธุแต่ก็หาข้อพิสูจน์ไม่ได้ ส่วนที่ให้ความสนใจและเชื่อมั่นกันมากในปัจจุบันก็คือ ทางชีวภาพ ที่น่าจะเป็นปัจจัยทางฮอร์โมนของร่างกายที่ส่งผลถึงสภาพร่างกาย และจิตใจ จนกลายเป็นสาเหตุเบื้องต้น ที่ทำให้ผู้ชายคนหนึ่งมีรูปร่าง และรสนิยมทางเพศเปลี่ยนไปจากผู้ชายทั่วไป

2. เหตุที่มาจากการเล่นตุ๊กต มีผู้กล่าวว่า เด็กนั้นจะเริ่มฝังรากพฤติกรรมความชอบทางเพศในช่วงอายุ 6-8 ปี ดังนั้น การถูกอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยดังกล่าวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งการที่ได้คลุกคลีกับ แม่ กับพี่สาว กับกลุ่มเด็กผู้หญิงที่เป็นเพื่อนเล่นด้วยกันโดยไม่ได้รับหรือรับความใกล้ชิดสนิทสนมกับพ่อไม่มากเท่าที่ควร จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กผู้ชายพัฒนาความรู้สึกนึกคิดไปเป็นเกย์ในที่สุดเรียกว่าซึมซับอิทธิพลของแม่ไปมาก โดยบทบาทของพ่ออ่อนหรือบกพร่องไป

3. เหตุที่เกิดจากการได้รับประสบการณ์ เรื่องนี้ยังไม่มีผู้ที่เห็นด้วยกว้างขวางนัก มีคนจำนวนไม่น้อยไม่ยอมรับเหตุปัจจัยนี้หลายคนถึงกับ กล่าวว่า ถ้าเกิดมาไม่เป็นเกย์แล้วทำอะไรก็ไม่เป็นเกย์ซึ่งก็มีจำนวนไม่น้อย เช่น เคยชอบและยุ่งกับผู้หญิง แต่พอได้สัมผัสประสบการณ์ทางเพศกับเกย์ก็เกิดความชอบ จนถึงขั้นเลิกยุ่งกับผู้หญิงไปเลยเห็นได้จากกลุ่มเด็กชายที่ขายบริการทางเพศใน บาร์เกย์ หรือในโรงเรียนประจำชายล้วน แม้กระทั่งในเรื่องจำ ประสบการณ์ที่ได้รับน่าจะมีส่วนในการปรับเปลี่ยน รสนิยมความชอบทางเพศ ของผู้ชายจำนวนหนึ่งได้บ้าง (นที ธีระโรจนพงษ์ 2548 : 36)

สาเหตุของรักร่วมเพศในมุมมองของสุวัทนา

1. สาเหตุทางกามพันธุ์ คาลแมน (Kallman) ศึกษาคู่แฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกัน ถ้าคนหนึ่งเป็นอีกคนหนึ่งจะมีโอกาสเป็นสูงมากกว่า แผลที่เกิดจากไข่คนละใบ และอีกเหตุผลหนึ่งที่สนับสนุน คือ ลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะที่ติดตัวของเขาเอง ไม่ใช่มาจากสิ่งแวดล้อมในภายหลัง

2. สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม

2.1 สาเหตุจากครอบครัว ได้จากการที่ความสัมพันธ์ระหว่าง เด็กกับบิดามารดา ที่เป็นเพศเดียวกันกับเด็กไม่ดีจากสาเหตุใดก็ตาม ทำให้เด็กไม่สามารถลอกเลียนลักษณะและบทบาททางเพศได้ถูกต้องหรือการที่บิดามารดาทะเลาะวิวาทกันเป็นประจำอาจทำให้เด็กเกลียดกลัวชีวิตรักต่างเพศที่เขาเห็นตัวอย่าง จึงหาความสุขจากเพศเดียวกัน หรือการที่บิดามารดาเลี้ยงดูแบบผิดเพศเนื่องจากไม่ต้องการเพศที่แท้จริงของเด็ก ตลอดจนการเข้าใจผิดในความสัมพันธ์ทางเพศของเด็ก เช่นเด็กอาจเห็นบิดามารดาร่วมเพศกันแล้วเข้าใจผิดว่าบิดาทำร้ายมารดา อาจทำให้เด็กกลัวบิดา ตลอดจนผู้ชายอื่นทุกคนและหันไปคบกับคนเพศเดียวกันเพราะรู้สึกว่ามันปลอดภัยกว่า

2.2 สาเหตุจากสังคมการกระทบกระเทือนใจอย่างรุนแรง จากความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นชายกับหญิงอาจเป็นสาเหตุของรักร่วมเพศได้ เช่น วัยรุ่นชายอาจผิดหวังกับรักครั้งแรกจากฝ่ายหญิงอย่างรุนแรง เลยหันไปคบกับเข้าหาเพศเพศเดียวกันเพื่อหลีกเลี่ยงการผิดหวังครั้งที่สอง(สุวัทนา อารีพรค 2528 : 14)

การรักษา

โดยทั่วไปพวกรักร่วมเพศ ไม่ต้องการการรักษานอกจากจะมีปัญหาทางจิต หรือปัญหาทางบุคลิกภาพร่วมด้วย การรักษาแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1. รักษาโรครักร่วมเพศ ได้แก่

1.1 จิตวิเคราะห์ เพื่อให้ผู้ป่วยเข้าใจความขัดแย้งในจิตใจสำนึกของตน อันเป็นสาเหตุของการเกิดรักร่วมเพศและสามารถรู้วิธีแก้ไขปัญหาคด้วยตนเองวิธีนี้ได้ผลดีพอควร ในคนที่มีความตั้งใจที่จะรักษา

1.2 พฤติกรรมบำบัดที่รายงานว่าได้ผล คือ อะเวอร์ชัน เทอราปี (Aversion therapy) วิธีทำ คือ ให้ผู้ป่วยดูภาพที่กระตุ้นอารมณ์รักร่วมเพศของตนและในขณะที่เดียวกันก็ให้ได้รับความเจ็บปวดหรือรู้สึกไม่สบาย โดยการกระตุกด้วยไฟฟ้า หรือให้อาเจียนโดยการฉีดยาบางอย่าง

1.3 กลุ่มจิตบำบัดคือการรักษาด้วยวิธีการประชุมกลุ่มคนที่รักร่วมเพศหลาย ๆ คน

2. รักษาปัญหาทางอารมณ์ หรือปัญหาบุคลิกภาพโดยวิธีเดียวกับการรักษาผู้ป่วยอื่นทั่วไป (สุวัทนา อารีพรค 2528 : 16)

สาเหตุของการเป็นเกย์ ในมุมมองของสิงหนาท

1. ออกจากผู้หญิง คือ ผิดหวังจากหญิงที่ตนรักจึงหาทางออกโดยการรักเพศเดียวกัน
2. เกลียตราคาญผู้หญิง คือ เกิดจากการที่ไปพบผู้หญิง ญาติผู้หญิง เพื่อนหญิงที่จัดจ้านเกินไป
3. ปัญหาการอบรมเลี้ยงดูในครอบครัว คือ
 - 3.1 พ่อแม่เอาใจมากเกินไป พวกนี้ไม่มีเวลาใกล้ชิดจึงปล่อยตามใจลูกในสิ่งที่ลูกต้องการโดยไม่มีคำแนะนำ
 - 3.2 อบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งมากเกินไปพวกนี้อยู่ในจำเภาพ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูกหรือฝากลูกไว้กับพี่เลี้ยงผู้หญิง
 - 3.3 ชีวิตในครอบครัวระหว่างพ่อกับแม่ไม่ถูกต้อง พ่อแม่ทะเลาะกันหรือเกิดการหย่าร้าง เมื่อเด็กโตขึ้นจึงฝังใจกลัวการมีครอบครัว ไม่คบผู้หญิง แต่คบเพศเดียวกัน
 - 3.4 พ่อแม่สั่งห้ามคบผู้หญิง ต้นเหตุมักจะมาจากแม่ โดยการข่มขู่สอนให้กลัวผู้หญิง ผู้หญิงจะมาหลอก กลัวจะเจอผู้หญิงไม่ดี พูดยจนลูกรู้สึกว่าคุณผู้หญิงเป็นคนไม่ดี ยกเว้นแม่คนเดียว
 - 3.5 พ่อแม่ยิ่งว่าเหมือนยิ่งยุ พวกนี้พ่อแม่ระแวงมากกลัวเสียเด็กสั่งห้ามกวดขันไม่ให้คบเพื่อนเกเร เด็กหนีออกจากบ้านไป คบเพื่อนชายหรือคบเกย์ เพื่อแก้แค้นพ่อแม่ให้พ่อแม่เจ็บใจ
 - 3.6 คบเพื่อนชายลึกซึ้งเกินไป เรียนด้วยกัน เที่ยวด้วยกัน กินด้วยกัน เห็นอกเห็นใจกัน ฯลฯ ความต้องการทางเพศโดยธรรมชาติอาจเกิดขึ้นในเพื่อนชายด้วยกัน
 - 3.7 ถูกเลี้ยงให้เป็นเพศหญิง พ่อแม่ที่มีแต่ลูกชายอยากได้ลูกผู้หญิง พอลูกคนเล็กเกิดมาก็เลี้ยงให้เป็นผู้หญิงมาตลอด
4. ปัญหาทางเศรษฐกิจ เด็กวัยรุ่นที่ฐานะหรือเศรษฐกิจไม่ค่อยดีอาจเข้าหาเกย์ที่มีฐานะดีกว่าต้องคบเกย์จนอาจถอนตัวไม่ขึ้น
5. ความเคยชินในบ้านมีผู้หญิงมาพี่สาวน้องสาวหลายคน คลุกคลีกับผู้หญิงบ่อยๆ และมากไม่ว่าจะอยู่ในภาวะจำยอม หรือเจตนาเกิดสนุกกับการล้อเลียนกริยาท่าทางจากผู้ใกล้ชิดจนกลายเป็นความเคยชิน
6. สังคมยอมรับคนที่ทำงานอยู่ในสังคมที่มีผู้หญิง ได้รับการถ่ายทอดพฤติกรรมของผู้หญิงทำให้คนนั้นเปลี่ยนพฤติกรรม หรือเอาอย่างได้โดยเฉพาะการที่ได้รับคำชมจากผู้หญิง ในกิจกรรมหรือพฤติกรรมบางอย่างเช่น ทำอาหาร หรือการมีความรู้เรื่องเครื่องแต่งกาย เครื่องสำอาง

7. เป็นคนชอบทดลอง พวกนี้มีความอยากทดลองแล้วรู้สึกตื่นเต้น ถือว่าเป็นความสุขในชีวิตจนเกิดความติดใจ
8. คบกับเกย์ พวกนี้จะซึมซับความคิด พฤติกรรม จนบางครั้งตนเองไม่รู้ตัว
9. กรรม เป็นความเชื่อที่ปลูกฝังมา อาจเชื่อว่า พ่อแม่เคยไปตั้งข้อรังเกียจเกย์หรือดูถูกคำหยาบคายมาก่อน
10. ภาวะจำยอม พวกนี้จะไม่ได้ตั้งใจ เช่น การติดคุกในเรือนจำ จำเป็นต้องยอมเป็นเกย์คืนให้ขาคใหญ่ เป็นต้น
11. กามตายด้าน พวกนี้มีความรู้สึกทางเพศลดลงจนเป็นปมด้อยที่จะใกล้ชิดผู้หญิง และมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิง จึงไปคลุกคลีกับเกย์หาบทบาทใหม่ๆ เปลี่ยนรสนิยม
12. สาเหตุอื่นๆคงเป็นสาเหตุที่ยังสรุปไม่ได้แต่คงจะเกิดหลายสาเหตุรวมๆกัน เช่น การผันแปรทางฮอร์โมน(สิงหนาท อุสาโห 2526 : 56)

ลักเพศ (Transvestism)

เกษม ตันติพลาชีวะ (2535 : 63) ได้ให้ทัศนะต่อเรื่องดังกล่าวว่าในอดีต “ลักเพศ” จัดเป็นโรคทางจิตเวช กลุ่มความเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Deviation) ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มโรคกามวิตถาร (Paraphilia) ในปี ค.ศ.1974 ได้เปลี่ยนชื่อใหม่เรียกว่า “ความผิดปกติของความชอบทางเพศ” (Disorder of Sexual Prefence) คำในภาษาอังกฤษที่ใช้เรียก “ลักเพศ” คือ Transvestism และปัจจุบันเรียกว่า “Transvestism Fetishism หรือ Fetishism Transvestism”

สุวิทนา อารีพรค (2528 : 23) ลักเพศ คือความผิดปกติ ที่เกิดจากการได้รับความตื่นเต้นหรือความสุขทางอารมณ์หรือทางเพศโดยการแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าของเพศตรงข้ามคนพวกนี้ส่วนใหญ่จะพอใจเฉพาะการแต่งตัวของเพศตรงข้ามไม่ต้องการแปลงเพศ แต่มีบางคนมีพฤติกรรมรักร่วมเพศด้วยเขาสามารถมีกิจกรรมกับเพศตรงข้ามได้ตามปกติแต่จะต้องอาศัยเครื่องแต่งกายของเพศตรงข้ามเป็นเครื่องกระตุ้นอารมณ์มีความสุขทางเพศและมีความสุขในครอบครัวได้ ถ้าคู่สมรสเข้าใจและให้ความร่วมมือ

นที ชีโรจนพงษ์ (2548 : 32) “ลักเพศ” ซึ่งเป็นคำที่แสดงออกทางด้านลบอย่างเห็นได้ชัดคำว่า “ลัก” ก็คือขโมย หรือไปเอาสิ่งของคนอื่นโดยที่เขาไม่เต็มใจให้ ดังนั้นความหมายของคำนี้ก็คือ ไปขโมยเพศคนอื่นมาเป็นของตนเอง ผู้คิดคำนี้ขึ้นมาแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกด้านลบที่มีต่อคนรักเพศเดียวกัน หากไม่แล้วก็คงคิดคำอื่นที่สละสลวยงดงาม หรืออย่างน้อยก็หาคำที่เป็นกลางก็ยังดีเสียกว่า

อาการสำคัญของลักเพศ คือการชอบแสวงหาความตื่นเต้นหรือความสุขทางเพศจากการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์ของเพศตรงข้าม เช่นเสื้อชั้นใน กางเกงใน ถุงน่อง ถุงเท้า รองเท้า วิกผม เป็นต้น ซึ่งอาจใช้แค่จินตนาการหรือใช้เครื่องแต่งกายจริงๆ ร่วมกับการสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง เพื่อเป็นเครื่องกระตุ้นอารมณ์ทางเพศที่เป็นสัญลักษณ์แทนร่างกายหรือส่วนของร่างกายของเพศตรงข้าม ภาวะลักเพศส่วนใหญ่พบในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง

โดยปกติ ลักษณะดังกล่าวจะเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก ยกเว้น บางรายที่อาจเริ่มมีอาการหลังวัยแตกหนุ่มสาวและมักจะดำเนินไปจนตลอดชีวิต ภาวะลักเพศ เชื่อว่าเกิดจากภาวะจิตใจ เป็นสำคัญ ทฤษฎีจิตวิเคราะห์เชื่อว่า เกิดจากการพัฒนาการในวัย 3-5 ขวบ ซึ่งเด็กมีความต้องการการแข่งขันกับพ่อแม่ซึ่งเป็นเพศตรงข้ามกับตนเพื่อแย่งชิงความรักการทำตัวเป็นคู่แข่งทำให้เกิดความวิตกกังวลว่าจะถูกตัดอวัยวะเพศ เด็กชายบางคนจึงใช้วิธีแต่งกายเลียนแบบพ่อแม่เพื่อเป็นการช้อนความกังวลและเพื่อเป็นหลักประกันว่า หากแต่งกายเป็นหญิงแล้วอวัยวะเพศยังคงอยู่ ดังนั้น ความต้องการทางเพศที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวล จึงถูกเก็บกดไว้ตั้งแต่เด็กและมาสัมพันธ์กับการแต่งกายเป็นเพศตรงข้ามเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น หรือวัยผู้ใหญ่ สำหรับสาเหตุทางกาย เชื่อว่าเกิดจากการขาดสมดุลของฮอร์โมนเพศซึ่งอาจมีส่วนสัมพันธ์กับภาวะลักเพศได้ เช่น การที่แม่ได้รับฮอร์โมนเพศหญิงเพื่อป้องกันการแท้งระหว่างตั้งครรภ์อาจทำให้ลูกเป็นลักเพศได้แต่ทว่าความเห็นที่ดูจะไม่สอดคล้องกันของสุวัทนา (สุวัทนา อารีพรรค 2528 : 23) คือ คนเหล่านี้มีลักษณะทางเพศของเพศใดเพศหนึ่งอย่างสมบูรณ์ แต่จะมีปัญหาเกี่ยวกับการรับรู้ ความเป็นชายหรือหญิงของตน ไม่พบว่าความผิดปกติในโครโมโซม ฮอร์โมน หรือกระเทย จะเป็นลักเพศมากกว่าธรรมดา การแต่งกายด้วยเสื้อผ้า หรือเครื่องประดับแบบหญิงของผู้ชายลักเพศ เป็นการแสดงออกถึงความไม่มั่นคง อ่อนช้อย และอารมณ์ทางเพศที่มีอยู่ในตัวเขา แต่การกระทำแบบนี้สังคมไม่ยอมรับ

ความพอใจในการแต่งกายด้วยอาภรณ์ ของเพศตรงข้ามของพวกลักเพศชายมีความแตกต่างกัน คือในการใช้เครื่องประดับ หรือแต่งกายด้วยเสื้อผ้าแบบผู้หญิงเป็นครั้งคราวเช่นชุดชั้นในผู้หญิงไว้ภายใน และสวมเสื้อผ้าผู้ชายไว้ภายนอก จนกระทั่งแต่งกายด้วยเสื้อผ้า หรือเครื่องประดับของหญิงตลอดเวลา เขาจะมีความพอใจสบายใจที่ได้กระทำเช่นนั้นและจะพอใจมากขึ้นเมื่อได้มองตนเองในกระจก

สาเหตุของลักเพศในมุมมองของ สุวัทนา

ปัจจัยสำคัญมักจะเป็นเรื่องของจิตใจ ได้แก่

1. การเลียดูผิดเพศ เนื่องจากพ่อแม่ไม่ทราบเพศที่แท้จริงของเด็กหรือไม่ต้องการเพศที่แท้จริงของเด็กพวกลักเพศชายหลายคนกล่าวว่า เขาถูกบังคับให้แต่งกายเป็นหญิง

2. การประชดตัวเอง เช่น ผู้หญิงที่รูปร่างหน้าตาไม่สวยอาจประชดด้วยการแต่งกายแบบผู้ชาย

3. ตามทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ลัทธิเพศ เกิดจากความกลัวที่จะถูกตัดอวัยวะเพศ ฉะนั้นผู้ชายจึงสร้างความมั่นใจในตนเองว่าไม่มีการตัดอวัยวะเพศเพราะแม้แต่ผู้หญิงก็มีองคชาติ โดยสรุปจากลักษณะของตนเองที่แต่งกายเป็นหญิงและมีองคชาติ ปัจจัยทางร่างกายก็มีผู้คิดถึง เช่น ความผิดปกติของฮอร์โมนในระหว่างการตั้งครรภ์ (สุวทนา อารีพรค 2528 : 23)

การรักษา

การรักษาไม่ค่อยได้ผลในปัจจุบัน มีผู้พยายามใช้พฤติกรรมบำบัดชนิด อะเวอร์ชันเทอร์ราปีแต่ผลการรักษายังสรุปไม่ได้ (สุวทนา อารีพรค 2528 : 24)

ความต้องการการแปลงเพศ (Transsexuality หรือ Transsexualism)

เบนจามิน (Benjamin 1953, อ้างถึงใน อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม 2532 : 226) เป็นคนแรกที่ใช้คำนี้เรียกบุคคลที่ไม่ยอมรับเพศทางกายที่แท้จริงโดยกำเนิดของตน เช่น การใช้ชีวิต การแต่งตัว การมีพฤติกรรมและบทบาททางเพศของเพศตรงข้ามตลอดเวลา เพราะมีความพึงใจว่าอารมณ์และจิตใจของตนเป็นเพศตรงข้ามกับร่างกายและอวัยวะเพศในร่างกายจึงเกิดความปรารถนาที่แรงกล้าที่จะผ่าตัดเปลี่ยนเพศเป็นเพศตรงข้าม

อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม (2532 : 240 - 241) ได้ให้ความหมาย Transsexualism ว่าหมายถึงบุคคลที่ต้องการจะมีเพศ (เพศทางชีวภาพ) ตรงข้ามกับเพศที่ธรรมชาติให้มา เช่น ตัวเองเป็นเพศชายมีอวัยวะเพศ และฮอร์โมนทุกอย่างเป็นชายแต่จิตใจคิดว่าตัวเองเป็นหญิง และพยายามทำทุกอย่างให้ตนเองเป็นเพศตรงข้ามกับเพศที่แท้จริงของตนเองให้ได้ โดยการผ่าตัดเปลี่ยนเพศ บุคคลกลุ่มนี้ไม่จำเป็นต้องเป็น Homosexual ร่วมกับ Transsexualism เป็นต้น

วันทนี วาสิกะสิน (2540 :115) อธิบายความต้องการแปลงเพศว่า เกิดจากภาวะจิตใจเชื่ออย่างมั่นคงว่าเพศของตนนั้นไม่ถูกต้องและมีกิจกรรมทางเพศตรงข้ามโดยมากมักพบในเพศชายบุคคลเพศชาย ที่มีความต้องการการแปลงเพศ ไม่ใช่แค่เพียงต้องการแต่งกายเป็นหญิงเท่านั้น แต่รวมถึงความไม่ต้องการเป็นเพศชายของตน และต้องการมีชีวิตที่เป็นผู้หญิงอย่างสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ และชีวิตทางเพศซึ่งจะนำไปสู่ขั้นตอนการผ่าตัดแปลงเพศ อีกทั้ง มีความต้องการความรักจากผู้ชายแบบหญิงรักชาย หรือต้องการความรักแบบอยู่กินในฐานะภรรยาไม่ใช่แบบรักร่วมเพศ

สุวทนาอารีพรค (2528 : 29) การมีความต้องการเปลี่ยนเพศ เป็นความผิดปกติทางเพศ เนื่องจาก มีความเชื่อว่าเพศที่ปรากฏทางร่างกายของตนไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดความต้องการที่จะผ่าตัดเปลี่ยนเพศหรือไม่ก็พยายามซ่อนเพศทางร่างกายของตนไว้ โดยการแต่งกายหรือประพฤติกบแบบเพศตรงข้าม ส่วนใหญ่ของคนที่มีปัญหาคือ เพศชาย

ลักษณะของบุคคลที่มีความต้องการการแปลงเพศ

สำหรับผู้ชาย เพศทางร่างกายของเขาเป็นชายแต่จิตใจเป็นหญิงต่างจากพวกเพศตรงที่ไม่ได้เพียงแต่ชอบแต่งกายเป็นแบบเพศตรงข้ามเท่านั้น แต่เขาไม่ต้องการความเป็นเพศชายของเขาเลย เขาต้องการมีชีวิตเป็นหญิงอย่างสมบูรณ์ทั้งด้าน อารมณ์ ร่างกาย และชีวิตทางเพศ ความต้องการที่รุนแรงนี้ เริ่มตั้งแต่ วัยรุ่น และเขาจะพยายามแก้ไขโดยใช้วิธีแบบเพศหญิง ได้แก่ การหางานที่เพศหญิงทำ เช่น งานร้านเสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า เพื่อสนองความมีบุคลิกภาพแบบผู้หญิงของเขาแต่ในที่สุดเมื่อความต้องการมากขึ้น เขาจะเกลียดอวัยวะเพศของตนและอยากตัดออก อยากมีช่องคลอดและอยากมีเต้านม นั่นคือเกิดความต้องการที่จะเปลี่ยนเพศ

สำหรับผู้หญิง เพศทางร่างกายเป็นผู้หญิงแต่จิตใจเป็นผู้ชาย คนพวกนี้เมื่อวัยเด็กจะเป็นทอมบอยและอิจฉาความเป็นชายของเด็กชายเมื่อผ่านวัยหนุ่มสาวไปแล้วเขาจะมีความยุ่งยากในการเลือกเพศ เขาไม่ต้องการเต้านมและประจำเดือน มีความรักกับผู้หญิงด้วยกัน และต้องการอยู่กับคนรักในฐานะสามี เพราะฉะนั้นเขาจะพยายามแต่งตัวให้เหมือนผู้ชายมากที่สุด โดยการพันเต้านมเพื่อให้หน้าอกแปบลง แสดงท่าทาง คำพูดแบบผู้ชาย และหางานที่ผู้ชายทำต่อมาเมื่อความรุนแรงมากขึ้น เขาจะต้องตัดเต้านมและมดลูกออกเพื่อให้ไม่ต้องเผชิญกับความเป็นหญิงของตนและต่อไปก็ต้องฉีดฮอร์โมนเพศชาย ผ่าตัดเพื่อสร้างองคชาต

สาเหตุของความต้องการแปลงเพศในมุมมองของสุวัทนา

ยังไม่ทราบแน่นอน เชื่อว่าอาจเป็นเพราะ

1.การพัฒนาบุคลิกภาพและประสบการณ์ทางสังคมที่ทำให้ความคิดว่าตนเป็นเพศใดผิดไป ผู้ชายมักมีแม่ซึ่งขาดความสุข และยึดติดกับลูกคนนี้นี้มาก

2.ฮอร์โมนเพศ มีผู้ทดลองในสัตว์ พบว่า ฮอร์โมนเพศของทารกมีอิทธิพลต่อสมอง โดยเฉพาะศูนย์อารมณ์และศูนย์ใกล้เคียงซึ่งควบคุมความประพฤติทางเพศ นอกจากนั้น ฮอร์โมนเพศจากภายนอกที่ฉีดให้มารดาระหว่างตั้งครรภ์ยังมีอิทธิพลต่อความประพฤติทางเพศ ของทารกอีกด้วย

3.ความผิดปกติของโครโมโซม พบว่า พวกที่เป็นไคลนีเฟลเตอร์สซินโดรมเป็นโรคนี้มากกว่าคนปกติ

4.อื่นๆ เช่น การติดเชื้อไวรัส และโรคลมชัก ที่เกิดจากความผิดปกติของกลีบสมองส่วนขมับ

การรักษา

เนื่องจากยังไม่ทราบสาเหตุที่แน่นอน ของการเกิดความต้องการเปลี่ยนเพศการรักษา จึงเป็นไปตามอาการโดยมีหลักว่าจะเปลี่ยนจิตใจให้เป็นไปตามร่างกาย หรือเปลี่ยนร่างกายเป็นไปตามจิตใจ แต่ที่เป็นที่ยอมรับกันคือ เปลี่ยนร่างกายให้เป็นไปตามจิตใจนั้นง่ายกว่าทางการแพทย์สิ่งที่สำคัญที่สุดสำหรับการแปลงเพศ คือการทำให้ผู้ป่วยเข้าใจว่าการแก้ไขปัญหานั้นไม่ใช่การ โดยการเปลี่ยนเพศวิธีเดียว ผู้รักษาทั้งหลายจะช่วยกันหาวิธีที่ดีที่สุดสำหรับเขา อย่างไรก็ตามควรหลีกเลี่ยงความขัดแย้งกับผู้ป่วย (สุวทนา อารีพรค 2528 : 30)

ข้อบ่งชี้และข้อห้ามในการแปลงเพศ

มีผู้แนะนำว่า การผ่าตัดแปลงเพศชายให้เป็นหญิง ควรทำเฉพาะคนซึ่งได้แสดง ลักษณะของความเป็นผู้หญิงอย่างเด่นชัด ตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งโตเป็นผู้ใหญ่อย่างสม่ำเสมอไม่ใช่เพียงบางระยะและไม่ใช่ว่ามีความต้องการเป็นผู้หญิงเพียงลักษณะภายนอกแต่ว่าต้องมาจากจิตใจ ทั้งชีวิต ข้อห้ามจริงๆ ในการแปลงเพศ คือ การเป็นโรคจิตหรือกึ่งโรคจิต สภาวะอื่นๆ เช่น การสมรสแล้วและสามารถร่วมเพศจนมีความสุขสุดยอดกับเพศหญิงได้ รวมทั้งการมีลักษณะของความเป็นชายชัดเจนหรือมีความวิปริตทางเพศอย่างอื่นร่วมด้วย เช่น การมีความสุขทางเพศกับส่วนของร่างกายของเพศตรงข้าม หรือวัตถุก็เป็นข้อห้ามเหมือนกัน สำหรับผู้หญิงข้อบ่งชี้ในการเปลี่ยนเพศเป็นชาย คือ ลักษณะของชายเด่นมาตั้งแต่เด็กและได้พยายามใช้ชีวิตแบบชายแล้ว หลังจากวัยแตกสาวโดยการแต่งตัวเป็นชายส่วนข้อห้ามก็ทำนองเดียวกับผู้ชาย

ผลการรักษา

การทำผ่าตัดแปลงเพศ มักจะหวังผลทั้งในด้านความสวยงาม และการปฏิบัติงานทางเพศในการเปลี่ยนเพศชายให้เป็นเพศหญิงมักเป็นที่น่าพอใจ บางรายมีความสุขสุดยอดจากการที่ได้ร่วมเพศได้ด้วย เพราะผิวหนังบางส่วนขององคชาตยังคงอยู่ แต่รายที่แปลงเพศจากหญิงเป็นชายผลมักจะไม่ค่อยดีทั้งในด้านความงามของอวัยวะเพศ และความสามารถในการร่วมเพศ (สุวทนา อารีพรค 2528 : 31)

แนวคิดร่วมสมัย

แนวคิดนี้มองว่าเพศมนุษย์ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ เพศทางชีวภาพ และเพศสภาวะ โดยเพศทางชีวภาพ เป็นการแบ่งแยกบุคคลออกเป็นเพศหญิง เพศชาย ตามลักษณะทางกายวิภาค ส่วนเพศสภาวะ คือ ความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจ ที่บุคคลมีต่อตนเองว่าเป็นเพศใด และสร้างอัตลักษณ์ทางเพศตามเพศสภาวะ (Sex and Gender 1999, อ้างถึงใน พรพิไล ถมิ่งรักษ์สัตว์ 2539 : 14)

ดังนั้นธรรมชาติของเพศและพฤติกรรมทางเพศจึงเป็นเรื่องปัจเจกบุคคลที่มีความละเอียดอ่อนมีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันไปแต่ละบุคคล ไม่สามารถยึดแค่เพียงเกณฑ์เพศทาง

ชีวภาพในการแบ่งแยกมนุษย์ออกเป็นชายหญิงเพราะองค์ประกอบของความเป็นเพศในแต่ละบุคคล มีความซับซ้อนและมีการพัฒนาที่แตกต่างกันไป (Liebman 2002, อ้างถึงใน พรพิไล ฅม้งรักษ์สัตว์ 2539 : 14)

มุมมองทางสังคมวิทยา

Bornstein (1992, อ้างถึงใน พรพิไล ฅม้งรักษ์สัตว์ 2539 : 14) กล่าวถึง บุคคลที่แปลงเพศ และต้องกลายเป็นเพศที่สามว่า เป็นเพราะสังคมไม่ได้ให้ความหมายต่อเรื่องความเป็นเพศที่แท้จริงของแต่ละบุคคลว่าเป็นเช่นไรเพราะในความเป็นจริงมนุษย์ชาติย่อมมีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างกันไปแต่ถูกต่อต้านด้วยแนวคิดแคบๆที่แบ่งเพศออกเป็น 2 เพศคือชายกับหญิงตามบรรทัดฐานทางสังคม ดังนั้นบุคคลที่มีพฤติกรรมทางเพศที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานดังกล่าว จึงกลายเป็น “เพศที่สาม” ดังเช่น สาวประเภทสอง

มุมมองด้านมานุษยวิทยา

Mead (1968 : 258, อ้างถึงใน พรพิไล ฅม้งรักษ์สัตว์ 2539 : 15) ศึกษาชนเผ่านิวกีนี 3 ชนเผ่า พบว่า การยอมรับคุณลักษณะความเป็นหญิงและความเป็นชาย ใช้ไม่ได้กับสังคมของกลุ่มคนเหล่านี้ กล่าวคือ ในสองชนเผ่า คือชนเผ่า Arapesh สมาชิกทุกคนถูกสอนให้มีความร่วมมือกัน ไม่มีความก้าวร้าว ผู้ชายชนเผ่านี้มีลักษณะเช่นเดียวกับผู้หญิงในทางบุคลิกภาพผู้ชายในชนเผ่า Tchambuli มีบุคลิกภาพทางเพศในลักษณะความเป็นหญิง และผู้หญิงในชนเผ่านี้มีบุคลิกภาพทางเพศในลักษณะความเป็นชายส่วนชนเผ่า Mundugumor ทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีบุคลิกก้าวร้าว

มุมมองด้านพฤติกรรมศาสตร์

Kelly and Worell (1970, อ้างถึงใน รัชนี นพเกตุ : 56) อธิบายว่า บทบาททางเพศของมนุษย์แบ่งออกเป็นความเป็นหญิง และความเป็นชายซึ่งความเป็นผู้หญิงและผู้ชายนี้ อยู่ที่ปลายสุดของสเกลที่ต่อเนื่อง บุคคลที่มีคะแนนสูงด้านผู้หญิงก็จะไม่แสดงออกในลักษณะความเป็นผู้ชาย ส่วนบุคคลที่มีคะแนนสูงด้านผู้ชายก็จะไม่แสดงออกด้านผู้หญิง ต่อมาแนวคิดนี้ได้เปลี่ยนไป นักเพศศึกษาเชื่อว่าความเป็นผู้หญิง / ความเป็นผู้ชายจะมีปนกันทั้งเพศชาย / เพศหญิง สอดคล้องกับนักจิตวิทยา วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2532 : 69) กล่าวถึงคุณลักษณะ การเป็นบุคคลที่รักทั้งสองเพศมีอยู่ในมนุษย์ทุกคนต่างกันตรงที่ว่าบุคคลใดมีมาก / น้อย ยอมรับหรือรู้ตัวเร็ว/ช้าหรือถูกกระตุ้นได้ง่าย / ยากกว่ากัน แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับทัศนะของ ปริญญา ปราชญานุพร ซึ่งเชื่อว่า “ความเป็นหญิง” และ “ความเป็นชาย” (ตามที่สังคมกำหนด) มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน โดยมีลักษณะที่ผสมผสานในอัตราส่วนและแง่มุมที่ต่างหลากหลาย และซับซ้อนในแต่ละบุคคลแต่ละสังคม และในแต่ละ

ช่วงเวลา กล่าวคือในเพศชายมีความอ่อนโยนนุ่มนวล ซึ่งสังคมกำหนดว่าเป็นลักษณะของผู้หญิง ในเพศหญิงที่มีความเข้มแข็ง อดทน ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของเพศชาย ตามทัศนะของสังคมซึ่งแท้จริงแล้วไม่ว่าความเข้มแข็งหรือความอ่อนโยน ก็ล้วนเป็นคุณสมบัติสากลของความเป็นมนุษย์ ไม่ว่าจะ เป็นเพศใดนั่นเอง

ประเภทของรักร่วมเพศ

เราสามารถแบ่งคนรักร่วมเพศได้เป็น 6 ประเภท ด้วยกันได้แก่

1. พวกประกาศตัว
2. พวกลึ้นท่าและรักทั้งสองเพศ
3. พวกซ่อนตัว
4. พวกยอมรับ
5. พวกเป็นเพราะภาวะบีบบังคับ
6. พวกรักร่วมโสเภณี

1. พวกประกาศตัว

พวกนี้เป็นพวกที่เราเห็นกันชัดแจ้ง จะแสดงลักษณะที่ตรงกันข้ามกับเพศจริงของตน ถ้าเป็นชายจะแต่งกายเป็นหญิงบางคนเรียกพวกนี้ว่าพวก “ ลักเพศ ” พวกนี้ชอบแต่งตัวตรงกันข้ามกับเพศของตน พวกลักเพศอาจแบ่งได้เป็น 4 ประเภท

1.1 คนรักร่วมเพศชาย ที่แต่งตัวเป็นหญิงใช้เครื่องประดับ เครื่องสำอาง พวกนี้รู้จักและเรียกกันว่า เกย์ควีน

1.2 เป็นชายธรรมดา ที่มีความสุข และมีความตื่นเต้นทางเพศ เมื่อได้สวมใส่เสื้อผ้าผู้หญิง

1.3 เป็นหญิงที่มีใจคนรักร่วมเพศแต่ชอบสวมใส่เสื้อผ้าผู้ชาย และทำตัวเป็นชาย

1.4 คนที่รู้สึกว่าเป็นชายแต่อยู่ในร่างผู้หญิง (หรือกลับกัน) พวกนี้รู้สึกว่า การประพฤติดนตามบทบาททางเพศแท้ที่จริงนั้นไม่เหมาะกับตนพวกนี้เป็นพวกอยากแปลงเพศเป็นส่วนมาก

2. พวกลึ้นท่าและรักทั้งสองเพศ

โดยทั่วไปเป็นพวกที่แต่งงานแล้วแต่มีความต้องการรักร่วมเพศแอบแฝงอยู่จึงต้องออกมาแสวงหาความพอใจให้แก่ตนเอง ซึ่งขาดความซาบซึ้งและผูกพันทางจิตใจในการมีสัมพันธ์ทางเพศคนรักร่วมเพศประเภทนี้นอกจากไม่สามารถเผชิญความจริงว่าตนเป็นคนรักร่วมเพศได้แล้ว ยังต้องพยายามปิดบังมิให้ภรรยาตนเองรู้อีกด้วย

3. พวกช่อนตัว

เป็นคนทุกระดับชั้นส่วนมากมาจากชนชั้นกลาง พวกนี้จำเป็นต้องซ่อนความเป็นรักร่วมเพศเพื่อจะดำรงไว้ซึ่งสถานภาพในสังคมของตนเองพวกนี้ไม่น้อยแต่งงานมีภรรยาและบุตรโดยไม่มีใครล่วงรู้ถึงชีวิตสองแบบของตน เขาเข้าใจของการปิดบังให้คนอื่นเห็นว่าตนเป็นคนปกติ ด้วยการแต่งตัวเรียบร้อยและมีท่าทางเป็นชายหรือหญิงตามแบบฉบับในสังคม

4. พวกยอมรับ

พวกนี้พยายามปรับตนและไม่ปิดบังความเป็นรักร่วมเพศของตนพวกนี้มีการงานทำเป็นหลักเป็นฐานซึ่งหาได้น้อยมากในสังคมไทย ทั้งนี้ เพราะเรายังไม่ประกาศการยอมรับอย่างเป็นทางการ

5. พวกเป็นเพราะภาวะบีบบังคับ

สถานการณ์มากมายทำให้คนต้องมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ สถาบันที่แยกชายหญิงจากกัน เช่น ลูก กองทัพ โรงเรียนประจำ โรงเรียนที่มีเพศเดียว คนไม่น้อยหาทางออกให้กับความต้องการทางเพศด้วยการมีสัมพันธ์ทางเพศอย่างล้าลับ พวกนี้เมื่อกลับคืนสู่ปกติมักจะเลิกมีพฤติกรรมรักร่วมเพศแต่ก็มีบ้างที่ยังคิดถึงพฤติกรรมรักร่วมเพศ

6. พวกรักร่วมโสเภณี

เป็นพวกที่ยอมมีเพศสัมพันธ์กับคนที่ใหญ่กว่าตนเพื่อเงินหรือสินจ้างรางวัลอื่นๆ เราเรียกว่า รักร่วมเพศโสเภณี (ประนอมสโรชมาน 2524, อ้างถึงในมัทนา เซทมิ 2539 : 18)

การเลือกรูปแบบการดำเนินชีวิตของเกย์ไทยในมุมมองของนที

1. ฝืนใจตัวเองและทำตามใจผู้อื่น กลุ่มนี้มักจะทำตัวให้ พ่อแม่ พี่น้อง สบายใจทำตามกระแสของสังคมดำเนินชีวิตแบบผู้ชายทั่วไป ปิดบังซ่อนเร้นความรู้สึกที่แท้จริงและก้าวเข้าสู่รูปแบบของผู้ชายทั่วไป บ้างก็อยู่ได้ในระยะยาว บ้างก็ระยะสั้น บ้างก็รอนจนพ่อแม่สิ้นบุญ เป็นต้น
2. ตัดปัญหาหันหน้าเข้าวัด คือ ตัวสใจบวชเป็นพระยัดถือพรหมจรรย์ ไม่ต้องคิดถึงเรื่องเพศเลยและยังเป็นเรื่องที่พ่อแม่พี่น้องสรรเสริญอีกด้วย
3. หนีออกจากบ้าน กลุ่มนี้อาจรู้สึกว่าคุณเองไม่สามารถฝืนใจ ในสิ่งที่สังคมกำหนด จึงตัดสินใจหนีออกจากบ้านไปอยู่ในที่ที่ไม่มีใครรู้ถึงรากเหง้า ก็คือไม่ต้องทำให้พ่อแม่ต้องอับอาย
4. ประชดสังคม กลุ่มนี้มักมีลักษณะทางกายภาพตลอดจนบุคลิก ที่ดูแล้วเห็นว่าเขาเป็นเกย์แน่ และถูกขนานนามว่า “ ตู๊ด ” ซึ่งหมายถึงผู้ชายเกย์ที่ออกหวาน ๆ ถึงกระตุงกระตึง มีหลายคนที่ผ่านมาใช้ชีวิตที่ ครอบครั้ว สังคม โรงเรียน รอบข้างบังคับให้เลิกเป็นจนเกิดความบอบช้ำทางจิตใจจนต้องระบายออกให้สะใจด้วยการประชด เช่น วิดว้าย กระตู่จู้ จึงมีที่มาที่น่าเห็นใจไม่

น้อย และกลุ่มยังเป็นเป้าหมายของการโจมตีที่ว่ามีความประพฤติไม่เรียบร้อย ไม่เหมาะสมกับคำว่า “ กุลเกย์ ”

5. มาตัวตาย เด็กเกย์บางคนส่วนใหญ่เป็น“ เกย์ลูกเจี๊ยบ ” หรือ “ กระเทลูกเจี๊ยบ ” ไม่สามารถที่จะปรับตัวให้เป็นที่พอใจของครอบครัวได้ ความรู้สึกกดดันมีมากขึ้น การขาดข้อมูลความรู้ ขาดผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ ที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาจึงเกิดกระบวนการทางความคิดตนเอง ที่ว่าชีวิตที่ดำเนินอยู่เป็นเรื่องผิดและพยายามฝืนเพื่อแก้ปัญหา จนเกิดความท้อแท้เด็กเกย์จำนวนไม่น้อย จึงปลิดชีวิตตนเองลงเพื่อแก้ปัญหา

6. ยอมรับตัวตนที่แท้จริง เกย์กลุ่มนี้ได้ตัดสินใจที่จะก้าวออกมาจากมุมที่เขาซ่อนเร้นตัวเอง กล้าที่จะออกมายอมรับความจริงที่ว่า เขาเป็นผู้ชายที่ชอบผู้ชายด้วยกันส่วนใหญ่ของเด็กพวกนี้จะเป็นกระเทย เพราะภาพลักษณ์ที่เห็นได้ชัดของพวกเขาก็ทำให้จำเป็นต้องก้าวออกมายอมรับความจริงจำนวนของเกย์ที่กล้าประกาศตัวมีมาก เนื่องจาก มีตัวอย่างที่เปิดเผยตัวมากขึ้นซ่อนเร้นน้อยลง(นที วีระโรจนพงษ์ 2548 : 48)

การป้องกันไม่ให้เกย์

1. คนที่เป็นพ่อแม่ อย่ารักลูกมากเกินไป อย่าทอดทิ้งลูกมากเกินไป ควรใช้เวลากับลูกบ้างอย่ากีดกันการคบเพื่อนหญิง ให้เสรีภาพในการเลือกคนรัก อย่าประณามผู้หญิงมากเกินไป อย่าทำตัวไม่ดี เช่น พุดมาก รู้จักจิก อย่าส่งเสริมชมเชยในเรื่องของความสวยงาม การบ้านการเรือน งานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง แม่ไม่ควรเกรี้ยวกราดพ่อ จนลูกเกิดฝังใจ

2. คนที่เป็นพ่อต้องมีเวลาให้ลูก พุดคุยเอาใจใส่ลูกอย่าให้แม่ดูแลฝ่ายเดียวควรแสดงความรักความห่วงใยต่อลูกและพ่อควรจะเป็นผู้นำที่ดีของครอบครัว

3. ข้อคิดสำหรับพ่อแม่ทั้งคู่ อย่าตามใจอย่าเกรี้ยวกราดลูกมากเกินไป ฟังเหตุผลลูกบ้าง ไม่ใช่พ่อแม่มุ่งสอนหรือพูดฝ่ายเดียวและทำในสิ่งที่ดีให้ลูกเห็น ให้กำลังใจลูกไม่ซ้ำเติมช่วยแนะนำในการคบเพื่อน แนะนำให้เกิดความรักให้สมวัยและเพศ ไม่ล้อเลียนเวลาที่ลูกมีแฟนเป็นเด็กผู้หญิง (สิงหนาท อุสาโห 2526 : 112)

โดยสรุป รักร่วมเพศ (Homosexual) หมายถึง การที่บุคคลมีความรัก และความปรารถนาในเพศเดียวกัน อาจมาจากสาเหตุทางด้านชีวภาพ เช่น ฮอร์โมน โครโมโซม ทางด้านการเลี้ยงดูจากครอบครัว เช่น เด็กผู้ชายใกล้ชิดกับแม่มากเกินไป หรือในครอบครัวมีพี่สาวน้องสาวที่เป็นผู้หญิง มีพี่เลี้ยงเป็นผู้หญิง จึงซึมซับพฤติกรรม ความรู้สึก ภัยมารยาทของผู้หญิง จนเป็นพฤติกรรม ของตนเอง และอาจเกิดจาก ประสบการณ์ของตน เช่น การเคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศชายด้วยกันจึงเกิดความคิดใจประทับใจจนเกิดรสนิยมทางเพศที่ชอบเพศเดียวกันหรือประสบการณ์ที่ไม่ดีจากเพศตรงข้ามเช่นบิดาชอบทำร้ายร่างกาย และจิตใจมารดาจนเกิดความรู้สึกไม่ศรัทธาแต่กับรู้สึกเห็นใจ

เพศหญิง และการที่ผู้ชายหรือเพศหญิง เคยออกห่างจากเพศตรงข้ามกับตนจึงเกิดความกลัว จึงหันมาคบเพศเดียวกันเพราะรู้สึกว่าจะเข้าใจตนเองมากกว่า รักร่วมเพศ จำแนกเป็น กระเทย ลักเพศ และความต้องการแปลงเพศ แนวคิดรักร่วมเพศ (Homosexual) เป็นแนวคิดที่นำไปใช้ประโยชน์ในการทำความเข้าใจ ในความเป็นบุคคลรักเพศเดียวกันว่าไม่ใช่เรื่องของความผิดปกติหากแต่เป็นเรื่องของการยอมรับในสังคมต่อบุคคลที่เป็นรักร่วมเพศ ทั้งด้านความสามารถและความเป็นตัว

4. แนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่ทางสังคม (social space)

เดิมแนวความคิดเรื่องพื้นที่ จะถูกมองในความเป็นจริงเชิงเรขาคณิตที่ประกอบขึ้นด้วยมิติความกว้างความยาว และความลึกดังนั้นพื้นที่ จึงเป็นความเป็นจริงชนิดหนึ่งที่มีเงื่อนไขข้อกำหนดมาให้มีลักษณะที่ว่างเปล่าปลอดพ้นจากการให้คุณค่ามีความเป็นกลางและอิสระจากอำนาจการเมือง

ในขณะที่แนวคิดหลังสมัยใหม่ มองพื้นที่ที่เกิดจากสิ่งประดิษฐ์ทางวัฒนธรรมที่เต็มไปด้วยรหัสอันเกิดจากการเข้ามาปฏิบัติการทางสังคมของกลุ่มต่างๆ ในสังคมพื้นที่จึงไม่ใช่สิ่งที่ดูไร้เดียงสาเป็นกลาง เป็นธรรมชาติ แต่พื้นที่เป็นเรื่องการเมืองของพื้นที่

ความหมายของ "พื้นที่สาธารณะ" ประกอบไปด้วยคำ 2 คำ คือ "พื้นที่" และ "สาธารณะ" คำว่า "พื้นที่" มีความหมาย 2 นัยยะ ในความหมายแรกนั้นเป็นความหมายในแง่ของรูปธรรม ซึ่งหมายถึง อาณาบริเวณแห่งใดแห่งหนึ่ง (area) ที่มีการแบ่งกั้นเขตเอาไว้แน่นอน (boundary) และอีกความหมายหนึ่งในแง่ของนามธรรม หมายถึง เวทีทางสังคมที่มีการช่วงชิงอำนาจ เช่น พื้นที่ทางวัฒนธรรมในสื่อสารมวลชน ส่วนคำว่า "สาธารณะ" หมายถึงส่วนรวม (public) ซึ่งมักเปรียบเทียบกับคำว่า "ส่วนตัว" (private) โดยความหมายของสาธารณะนี้อาจขยายออกไปถึงเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวม สำหรับคนหมู่มากที่สอดคล้องหรือขัดกับผลประโยชน์ส่วนตัว (กาญจนา แก้วเทพ 2543, 171-173) สุธาริน คุณผล ได้สรุปคุณสมบัติในการจำกัดความพื้นที่สาธารณะว่า คือ ความเปิดกว้างให้เข้าถึงได้สำหรับทุกคน

งานเขียนของ เลอเฟบ (Lefebvre 1998, อ้างถึงใน ณฐพงศ์ จิตรนิรันดร์ 2548 : 56) ได้ประยุกต์แนวคิดสังคม และโครงสร้างของมาร์กมาวิเคราะห์ การผลิตการสร้างความหมาย ความสัมพันธ์ขึ้นบนพื้นที่

เลอเฟบ ได้จำแนกพื้นที่และความสัมพันธ์ทางสังคมออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. พื้นที่ปฏิบัติการ เป็นพื้นที่แห่งการรับรู้อันเกิดจากสามัญสำนึกจากการพบบนพื้นที่ในชีวิตปกติประจำวัน
2. การสร้างภาพแทนความจริงของพื้นที่เป็นพื้นที่ จากการผลิตสร้างของศาสตร์สมัยใหม่เพื่อเข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่จากการคิดสร้างพื้นที่

3. พื้นที่ภาพแทนความจริงเป็นพื้นที่แห่งความหมายและสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อการใช้ประโยชน์ในพื้นที่นั้น ๆ

ในขณะเดียวกัน พื้นที่ที่เปิดกว้างสำหรับการสร้าง/แสวงหา/ช่วงชิง เพื่อสร้างอำนาจจากชายขอบในการต่อต้าน การเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ และ / หรือการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ในการสร้างความหมายใหม่ให้กับพื้นที่ / คน / กลุ่มคน ที่ถูกเบียดขับจากกระบวนการในการลดทอนและสร้างพื้นที่ให้บริสุทธิเพื่อสร้างความชอบธรรมในการดำรงอยู่และการใช้ประโยชน์บนพื้นที่ซึ่งสัมพันธ์ และไม่อาจแยกออกจากการสร้างวาทกรรมตัวตน และอัตลักษณ์ให้เกิดขึ้นบนพื้นที่และปริภูมิทาสธารณะ ฮาลาเวย์ (Halaway 1990, อ้างถึงใน กิตติพัฒน์ นนทปัทมกุล 2547) ได้เสนอว่า การสร้างอำนาจและพื้นที่ มีความจำเป็นที่จะต้องจินตนาการถึงรูปแบบอันหลากหลายในการเชื่อมร้อยและร้อยรัดความแตกต่างไว้ด้วยกันซึ่ง ก็คือการสร้างพื้นที่ทางสังคม ให้เกิดขึ้นครอบคลุมทั้งมณฑลสาธารณะส่วนตัว ประชาสังคมเพื่อผันกำลังมาอยู่ในรูปของอำนาจ ที่สอดคล้องกับ อัตลักษณ์อุดมการณ์ สามารถปะทะประสานกับพลังอำนาจที่เหนือกว่า ทำให้มีที่ว่างที่กว้างพอสำหรับพื้นที่และคนอื่น

จากความต้องการของมนุษย์ ก่อให้เกิดการใช้พื้นที่ในเมือง ซึ่งแบ่งพื้นที่ของเมืองออกเป็น 3 พื้นที่สำคัญคือ

1. ที่ทำงาน ประกอบด้วยพื้นที่บางส่วนของเมือง ที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมที่ทำการค้าบริการ
2. ที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย รวมทั้งสาธารณูปการของชุมชน ได้แก่ ร้านค้าภายในชุมชน สนามเด็กเล่น สวนสาธารณะของชุมชน โรงเรียน
3. ที่พักผ่อน ประกอบด้วย พืชพรรณ ห้างสรรพสินค้า สวนสาธารณะขนาดใหญ่ สนามกีฬา และบริเวณที่อนุรักษ์ธรรมชาติ

ในพื้นที่ทั้ง 3 ประเภทใหญ่ในแต่ละพื้นที่ ก็มีกิจกรรมของมนุษย์มากมายหลายอย่าง ซึ่งส่วนมากแสดงออกมาในรูปของการใช้ที่ดินสำหรับกิจกรรมนั้นๆของผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองเป็นผู้ที่ทำให้เกิดการใช้ที่ดินเพื่อความต้องการดังกล่าว

รักร่วมเพศชายหรือกระเทยอาจเลือกพื้นที่ทางสังคม ผ่านการนำเสนอตัวตนในเงื่อนไขต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและบนเวทีในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจท่องเที่ยว (คาบาเรต์) ตัวตนและเพศในความหมาย ที่เป็นสถานะมีความหลากหลายสลับกลับไปมาแล้วแต่จะเลือกใช้สัมพันธ์กับใครในสถานการณ์ใด เวทีทางสังคมของกลุ่มรักร่วมเพศทำให้คนทั่วไปได้รับรู้ถึงการดำรงอยู่

ของคนกลุ่มนี้ในสังคมแล้วยังเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ทำให้รักร่วมเพศคนอื่นๆ ได้ตระหนัก และเรียนรู้การเป็นรักร่วมเพศของตนว่า เป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะตนเอง ไม่รู้สึกว่าตนแปลกแยก ประหลาดหรือดำรงอยู่เพียงคนเดียวในสังคม แหล่งข้อมูลเหล่านี้เปรียบเสมือนเวทีทางสังคมของกลุ่มรักร่วมเพศ ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการนิยามตนเองของผู้ที่รักเพศเดียวกัน (มัทนา เสดมี 2539 : 42)

โดยสรุป วิทยานิพนธ์เรื่อง การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่บริเวณ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ของกลุ่มชายรักชาย เห็นได้ว่า พื้นที่ในการแสดงตัวตน ความคิดทัศนคติต่างๆ มีวิธีแสดงออกหลายแบบและหลายทางออกที่แสดงความรู้สึกถึงความหมาย และความรู้สึกร่วมกัน (shared meaning) ได้จำแนกออกมาเป็น 3 ประเภทตามการศึกษาของเครือข่าย สังคม และเพศสัมพันธ์กลุ่มชายชอบชาย ดังนี้

ประเภทแรก คือ สื่อมวลชนซึ่งในที่นี้เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น โทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต สื่อมวลชนประเภทสิ่งพิมพ์ ที่ลงเรื่องเกี่ยวกับชายรักชาย มีมานานก่อนสื่อประเภทอื่น นับว่าสื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจ สื่อมวลชนถือว่ามีศักยภาพมาก

ประเภทที่สอง คือสถานที่สาธารณะในที่นี้หมายถึง สวนสาธารณะ สวนหย่อม เขิงสะพาน สนามกีฬา ห้างสรรพสินค้า สวนสนุกหรือสถานที่สาธารณะทั่วไป โดยสถานที่ดังกล่าว ไม่ใช่ที่เฉพาะของกลุ่มชายรักชายหากแต่เป็นที่รวมของบุคคลทั่วไป ชายกลุ่มนี้จึงสื่อความเป็นคนกลุ่มเดียวกันด้วยภาษา กิริยาท่าทางและการมองตา

สวนสาธารณะหรือสวนหย่อม โดยทั่วไปแล้ว เป็นที่พักผ่อนและออกกำลังกายแต่สำหรับชายรักชายบางกลุ่มแล้วที่แห่งนี้ยังเป็นที่พักปะ และแสวงหาเพื่อนเพื่อพูดคุยหรือ เพื่อความสัมพันธ์ทางเพศแบบชั่วคราวอีกด้วย ห้างสรรพสินค้าและสวนสนุก เป็นสถานที่ที่กว้างขวาง ความนิยมในแต่ละห้างนั้นแตกต่างกันไปบริเวณใด ที่มีโอกาสรู้จักกับชายรักชายเช่นเดียวกัน จะมีการบอกต่อกันไปโดยเฉพาะบริเวณห้องน้ำชาย ที่มีคนใช้บริการน้อยหรือมุมโทรศัพท์สาธารณะ

ประเภทที่สาม คือ สถานบันเทิงต่างๆ ซึ่งรูปแบบการบริการนั้น แตกต่างกันไป เช่น ชาน้ำ สถานบริการนวด บาร์เกย์ ผับ คาราโอเกะ ดิสโก้เธค โรงภาพยนตร์ โรงแรม และร้านอาหาร

โรงภาพยนตร์ ที่กลุ่มชายรักชายเข้าไปหาความสุขทางเพศโดยตรง ส่วนใหญ่เป็นโรงภาพยนตร์ชั้นสองบางโรงจะฉายภาพยนตร์ไปเพื่อสร้างความรู้สึกลงทางเพศให้ผู้ชม เนื่องจาก เป็นที่ทราบกันดีว่ามาเพื่อเรื่องเพศสัมพันธ์เป็นสำคัญผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นคนระดับล่าง ระดับกลาง

บาร์เกย์ มีมานานกว่า 20 ปี เดิมตั้งอยู่ตามแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งผู้ให้บริการส่วนใหญ่ เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ จนปัจจุบันมีบาร์เกย์มากพอสมควร ทั้งในกรุงเทพฯ และตามเมืองหลักที่มี ย่านท่องเที่ยวกลางคืนขนาดใหญ่ จำนวนที่มากขึ้นนี้มีผู้นิยมใช้บริการเป็นคนท้องถิ่นเป็นหลัก

ชานาและสถานออกกำลังกาย-นวด มีอยู่มากพอสมควรสถานที่เช่นนี้จะจัดพื้นที่ ใช้งานเพื่อพักผ่อนและหาความพอใจหลายประเภท เช่น ห้องอาหาร ห้องออกกำลังกาย สระว่ายน้ำ คาราโอเกะ ฯลฯ เป็นต้น จุดประสงค์หลักของชายรักชายที่ใช้บริการมีทั้งเพื่อมีเพศสัมพันธ์และ เพื่อพักผ่อนคลายเครียด ออกกำลังกายรักษารูปร่าง รวมถึงบำรุงผิว

ผับ ดิสโก้เธค คาราโอเกะ ซึ่งเป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ ของชายรักชาย มักตั้งอยู่ ในย่านชุมชน หรือสถานบันเทิง ร้านคาราโอเกะ พื้นที่ภายในมีโต๊ะสำหรับลูกค้าเหมือนร้านอาหาร ทั่วไปส่วน ผับและดิสโก้เธค ภายในจะจัดเก้าอี้ค่อนข้างน้อยเพราะผู้มาใช้บริการส่วนใหญ่ นิยม เดินบรรยากาศค่อนข้างอีกทีกเพลงที่เปิดมีทั้ง ช้า-เร็ว สลับกัน จุดมุ่งหมายในการเที่ยวสถานที่ เหล่านี้คือ การพักผ่อน ผ่อนคลายความเครียด ด้วยการร้องเพลงและเต้นรำ นอกจากนี้สถานบันเทิง ดังกล่าว ยังเอื้อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ในกลุ่มชายรักชาย (เรื่องฟ้า บุราคร 2550 : 6 - 8)

เวทีทางสังคมของกลุ่มรักร่วมเพศ ทำให้คนทั่วไปได้รับรู้ถึงการดำรงอยู่ของคนกลุ่มนี้ ในสังคมแล้วยังเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ทำให้คนรักร่วมเพศคนอื่นๆ ได้ตระหนักและเรียนรู้การ เป็นรักร่วมเพศของตนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะตนเองไม่รู้สึกลัว ตนเองแปลกประหลาดหรือ ดำรงอยู่เพียงผู้เดียวในสังคม (มัทนา เขตมี 2539 : 42)

ไพโรจน์ คงทวีศักดิ์ แห่งภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มองว่า เรื่องของการนิยามตนเองนั้นมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางสังคมและบางครั้ง พบว่า การไม่ แสดงตัวตนอาจมีส่วนช่วยให้พวกเขาสามารถอยู่ได้ทั้ง 2 พื้นที่ด้วย “คนงานในโรงงานก็คล้ายกับ สังคมไทยที่เป็น กะเทยกับผัวกะเทย คนที่เป็นผัวกะเทยก็ไม่บอกหรือว่าตนเองเป็นผัวกะเทย คือ จะบอกทำไมในเมื่อฉันเป็นผัวกะเทยก็เป็นผู้ชาย ส่วนกะเทยก็ต้องยอมรับอยู่แล้วว่าเป็นกะเทยการ บอกว่าตัวเองเป็นทอมหรือดี๊ กะเทยหรือผัวกะเทยนั้น เกี่ยวข้องกับพื้นที่ทางสังคมหมายความว่า ฝ่ายที่ยอมรับตัวเองเป็นแบบใดก็จะมีพื้นที่ในแบบหนึ่งฝ่ายที่เฉยๆ รับก็ได้ ไม่รับก็ได้ ก็จะมีพื้นที่อีก แบบหนึ่ง” (ไพโรจน์ คงทวีศักดิ์ อ้างถึงใน มธุรส ศิริสถิตกุล 2552)

พื้นที่ (space) ของกลุ่มรักร่วมเพศมิได้ถูกจัดวางโดยสังคมหากแต่พื้นที่บริเวณนั้น ได้ ถูกจัดวางโดยกลุ่มรักร่วมเพศด้วยกัน เพื่อการแสวงหาช่วงชิง พื้นที่เพื่ออำนาจในการแสดงออก ของ อัตลักษณ์เป็นรุ่นต่อรุ่นการเลือกพื้นที่ต่างๆอาจเป็นเพราะการปฏิบัติต่อกันมาการปฏิสัมพันธ์ ที่แสดงออกของตัวตนในกลุ่ม การแสดงออกต่อสังคมภายนอก เพื่อให้สังคมยอมรับในตัวตนการ เปิดเผยตนเองมีมากขึ้น เนื่องจากสังคมยอมรับกลุ่มรักร่วมเพศมากกว่าในอดีตทำให้สังคมเข้าใจใน

ความคิด ความรู้สึก ความสามารถ ที่มีอยู่ในแต่ละบุคคลพื้นที่ของกลุ่มรักร่วมเพศอาจเป็น พื้นที่ของ
สื่อสารมวลชน พื้นที่สาธารณะ ผับ บาร์ เป็นต้น

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการศึกษา

ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research Methodology) โดยมุ่งเน้นที่จะศึกษาเหตุผลเนื่องจากพื้นที่ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นที่รวมกลุ่มของชายรักชายในเวลากลางคืน การรวมกลุ่มนั้น ก่อให้เกิดความหมายในการใช้พื้นที่ ลักษณะและกระบวนการในการใช้พื้นที่ในการพบปะ การรวมกลุ่มของชายรักชาย การกระทำทางสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคม ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และเครือข่ายทางสังคม ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลพื้นฐาน เพื่อประกอบการอธิบาย ความกระจำในการวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงคุณภาพ เช่น สภาพพื้นที่ บริเวณลักษณะโดยรอบ ประวัติความเป็นมาของสถานที่ โดยเลือกกลุ่มที่วิจัย ได้แก่ กลุ่มชายรักชาย ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้องบริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เป็นกลุ่มชายรักชาย ได้แก่ กลุ่มกระเทย กลุ่มเกย์คิง เกย์ควีน กลุ่มรักสองเพศ กลุ่มวัยรุ่น บุคคลทั่วไปและเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 20 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลสองวิธีการหลัก คือ การรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการศึกษา

แหล่งข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น

1. ข้อมูลทุติยภูมิ
2. ข้อมูลปฐมภูมิ

1. ข้อมูลทุติยภูมิ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าจาก หนังสือ เอกสาร งานวิจัย บทความ ตำราที่เกี่ยวข้องกับ แนวคิดเกี่ยวกับเพศสภาพ แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางเพศ แนวคิดเกี่ยวกับรักร่วมเพศ และแนวคิดเกี่ยวกับพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นและเพื่อความเข้าใจในการศึกษาวิจัยในขั้นแรก

2. ข้อมูลปฐมภูมิ

2.1 ข้อมูลหลักมาจาก การเก็บข้อมูลภาคสนาม ซึ่งจะใช้วิธีการศึกษาหลักคือศึกษา โดยการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลของการตัดสินใจมารวมกลุ่มในสถานที่นี้ ลักษณะการเริ่มต้นของการรวมกลุ่มและผลของการรวมกลุ่มที่สนจะเกี่ยวกับสถานที่แห่งนี้ ในความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น พ่อค้า แม่ค้า รถรับจ้าง วิธีการสัมภาษณ์ทำโดยการพูดคุย จดบันทึก ถ่ายรูป เพื่อให้มองเห็นให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ลักษณะการสัมภาษณ์ (Interview) ที่ใช้ศึกษานี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 แบบดังนี้

2.1.1. สัมภาษณ์โดยไม่จำกัดคำตอบเป็น วิธีการสัมภาษณ์ในคำตอบโดยให้ตอบแสดงความคิดเห็นของตน การศึกษาได้ใช้แบบสัมภาษณ์การพูดคุยกับกลุ่มชายรักชาย ในเรื่องทั่วไป แล้วเริ่มเข้าสู่ประเด็นที่สนใจในการศึกษา เช่น เหตุผลการเลือกพื้นที่ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ในการรวมกลุ่มกิจกรรมและผลของการรวมกลุ่ม เป็นต้น

2.1.2. สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Indepth Interview) การศึกษาได้ใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง (formal-interview) ซึ่งมีการตั้งแนวคำถามล่วงหน้า เช่น กิจกรรมการใช้ชีวิตในช่วงกลางวัน สาเหตุการรวมกลุ่ม เหตุผลที่เลือกสถาน กิจกรรมในการรวมกลุ่ม ผลของการรวมกลุ่ม

2.2 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) ผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมพูดคุยกับสมาชิกในกลุ่มและมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มชายรักชายที่ได้แสดงออก เพื่อให้ทราบข้อมูลเชิงลึกและถูกต้องกว่าการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม

2.3 การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Nonparticipant observation) เป็นการสังเกตโดยผู้วิจัยไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม และสังเกต โดยไม่ให้กลุ่มชายรักชายรู้ตัวซึ่งพฤติกรรมทั่วไป เช่น การแต่งกาย กริยา การสนทนา ระหว่างบุคคลในกลุ่ม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งได้จากการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ และจากการบันทึกข้อมูล ทำการวิเคราะห์ โดยจัดแยกเป็นหมวดหมู่ตามประเด็นพิจารณาข้อมูลที่ได้ ถ้ายังขาดประเด็นที่ต้องการ ก็จะเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลรวม เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลจากการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ฯลฯ กันจากบุคคลที่เป็นสมาชิกในกลุ่มชายรักชาย และบุคคลที่เกี่ยวข้อง พ่อค้า แม่ค้า ในบริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ จนได้ข้อสรุปที่ชัดเจนเป็นภาพรวมตามประเด็นที่ต้องการเพื่อนำไปเขียนบรรยายสรุปผลของการศึกษาวิจัยต่อไป

4. การสรุปผลการศึกษา

นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล แล้วสรุปผลการศึกษาโดยการบรรยายใช้แนวคิดทฤษฎีเป็นกรอบอ้างอิงในการอธิบายผลการศึกษา สรุปเงื่อนไข ประเด็นของการใช้พื้นที่ทางสังคมของกลุ่มชายรักชาย

5. การเสนอแนะ / การเสนอความคิดเห็น

ในประเด็นที่ยังไม่ได้ศึกษาวิจัย ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาในเรื่องใด ประเด็นใด ผลจากการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยได้แก่

1. ตัวผู้วิจัย
2. แนวคำถาม ประกอบการสัมภาษณ์ โดยมีแนวคำถามในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - 2.1. สภาพทั่วไปบริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัด ราชบุรี
 - 2.2. สภาพแวดล้อมที่สำคัญของตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัด ราชบุรี
 - 2.3. ความหมายการรวมกลุ่ม ของชายรักชาย กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอ เมือง จังหวัดราชบุรี
 - 2.4. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะอื่น ๆ จากพ่อค้าแม่ค้า บุคคลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่บริเวณ ตลาด ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
3. การสังเกตโดยใช้เครื่องมือประกอบ เช่น เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป สมุดจดบันทึก

จริยธรรมในงานวิจัย

ผู้วิจัยไม่สามารถเปิดเผยชื่อบุคคลที่ให้ข้อมูลหลัก หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเสนอเป็นนามสมมุติ

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย

ระยะเวลาในการศึกษาวิจัยใช้เวลาทั้งสิ้น 11 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2551 – ตุลาคม 2552 โดยได้กำหนดเป็น 4 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นตอนการกำหนดหัวข้อ ปัญหา วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่จะได้รับ
2. ขั้นตอนการสืบค้นทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
3. ขั้นตอนการลงพื้นที่ศึกษาข้อเท็จจริงโดยการสัมภาษณ์ และสังเกต
4. ขั้นตอนการนำผลข้อมูลมา วิเคราะห์ ประเมินผล สรุปผลการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาลเมืองราชบุรีชาวบ้านเรียกว่า “ตลาดสนามหญ้า” ตลอดแนวจนถึงแยกตัดถนนรถไฟ หรือที่เรียกว่า แยกสะพานชนะรันช์ เป็นสะพานข้ามแม่น้ำแม่กลอง ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ปัจจุบัน เป็นตลาดที่มีการก่อสร้าง โดยการเทพื้นเป็นซีเมนต์หลังคาเป็นโครงเหล็ก มีหอนาฬิกาเป็นสัญลักษณ์ พระเทพวิสุทธิสารภรณ์ (2552) เจ้าอาวาสวัดมหาธาตุวรวิหารจังหวัดราชบุรี กล่าวว่า นายวิชัย มณีรัตน์นายกเทศมนตรีสมัยนั้น ได้สร้างหอนาฬิกา ลานน้ำพุ โดยปลูกหญ้า ล้อมรั้ว มีเก้าอี้ไม้สำหรับนั่งพักผ่อน บริเวณนี้เป็นสถานที่พักผ่อนริมแม่น้ำ และเป็นสถานที่จัดงานของจังหวัดจนกระทั่งเทศบาลได้จัดให้เป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าถาวร ลักษณะของสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าบริโภค

ผู้วิจัยได้ลงสำรวจพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลบริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี จากการสัมภาษณ์พบว่าประมาณ 20 ปีก่อนหน้านี้กลุ่มชายรักชายรวมกลุ่มกันที่บริเวณริมทางรถไฟใกล้สถานีรถไฟโดยแยกเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 3-4 คน โดยบริเวณนั้นเป็นสถานที่เปลี่ยว มีไฟทางเป็นช่วงๆไม่ค่อยมีคนสัญจรผ่านในเวลากลางคืน เหมาะสำหรับเป็นที่พบปะและค้าบริการ แต่เนื่องจากช่วงหลังมีกลุ่มวัยรุ่น หรือนักเที่ยวเวลากลางคืนมักเข้ามาทำร้ายร่างกายด้วยวิธีการต่างๆ จึงได้ย้ายสถานที่มาเป็นบริเวณ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ เพราะบริเวณนี้มีแสงสว่างมากมีประชาชนตลอดทั้งคืน อยู่ติดกับสถานีตำรวจนครบาลเมืองราชบุรีจึงมั่นใจในความปลอดภัย พร้อมทั้งมีรถสายตรวจออกตรวจตลอดทั้งคืน อีกเหตุผลหนึ่งคือมีร้านค้าในตลาดเป็นร้านขายของชำ ซึ่งเป็นคนคุ้นเคยของสมาชิกในกลุ่มกลุ่มชายรักชาย ในบริเวณตลาดจะเป็นลักษณะกระแทงเต่งหญิง เกย์ (ส่วนมากจะพบได้จากลูกค้าที่มาซื้อบริการ) และผู้ที่มีเพศสัมพันธ์ได้ทั้งสองเพศ โดยเลือกเวลาที่จะนัดพบปะกันเริ่มตั้งแต่ 23.00 นาฬิกา โดยมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันออกไป เช่น เพื่อพบปะสังสรรค์ ขายบริการทางเพศ หรือนัดกันไปเที่ยวที่อื่นต่อ อาจจะเป็นผับ บาร์ คาราโอเกะส่วนใหญ่มักจะพบว่า แต่ละคนจะมีเหตุผลมากกว่าหนึ่งอย่างหรือหลายเหตุผลรวมกัน คือ ออกมาเพราะต้องการพบปะ เพื่อนแล้วไปเที่ยวต่อจากนั้นจะมารอรับลูกค้าหลังเวลาสถานบันเทิงปิด กลุ่มลูกค้ามีทั้ง พ่อค้า ข้าราชการ พนักงานบริษัท นักเรียนและแยกย้ายในเวลาประมาณ 4.00 นาฬิกา ในเวลากลางวันจะนอน นอกจากในกรณีที่มีคนติดต่องานแสดง คาบาเร่ต์ งานโชว์ และติดต่อนักเรียนนักศึกษาที่หารายได้พิเศษให้กับลูกค้าที่มาซื้อบริการ ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นของการศึกษาดังนี้

1. สภาพทั่วไปของพื้นที่บริเวณที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ราชบุรี

จากการศึกษาสภาพทั่วไป พบว่า

1.1 สถานที่ตั้ง

ตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำแม่กลอง โดยหน่วยงานที่ตั้งอยู่ใกล้บริเวณศาลากลางเก่า ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้เป็นพิพิธภัณฑสถานราชบุรี

1.2 การคมนาคม

สามารถเดินทางเข้าสู่พื้นที่บริเวณนี้ โดยเดินทางตามถนนศรีสุริยวงศ์จนถึงบริเวณตลาดเทศบาล (ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์) และสามารถเดินทางโดยรถยนต์โดยสารได้หลายสาย เนื่องจากอยู่ใกล้เคียงกับตลาดสด และย่านการค้าใจกลางเมือง

1.3 อาคาร และสิ่งก่อสร้าง

หน่วยงานที่ตั้งอยู่ในบริเวณนี้มีจำนวน 5 หน่วยงาน (หน่วยงานราชการ)

1. ศาลแขวงจังหวัดราชบุรี
2. สำนักงานพัฒนาการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 5
3. สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด
4. สำนักงานผังเมืองจังหวัด
5. สำนักงานป่าไม้จังหวัด

นอกจากนี้ยังเป็นที่ตั้งของธนาคารออมสิน สาขาราชบุรี ตลาดเทศบาล (ตลาดใต้รุ่ง) และสถานีตำรวจภูธรเมืองราชบุรี

หน่วยงานในกลุ่มนี้ตั้งอยู่บนที่ดินราชพัสดุ หน่วยงานส่วนใหญ่มีที่ดิน และอาคารเป็นของตนเอง ยกเว้นสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดและสำนักงานผังเมืองจังหวัดที่ขอใช้อาคารสถานที่ของหน่วยงานอื่น โดยสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ขอใช้อาคารในบริเวณพื้นที่ของสำนักพัฒนาการศึกษา การศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 5 และสำนักผังเมืองจังหวัดขอใช้พื้นที่ในอาคารสโมสรจังหวัด

1.4 สภาพแวดล้อม และความเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่

สภาพแวดล้อมหน่วยงานในบริเวณดังกล่าว ตั้งอยู่ใกล้เคียงกับตลาดสด และย่านการค้าของเมือง ทำให้เกิดการแออัดของการใช้พื้นที่โดยรอบ ทั้งสภาพความคับคั่งของการจราจรตลอดทั้งวันสำหรับการจราจรที่ติดขัดส่วนหนึ่งมีปัญหามาจากถนนที่แคบและมีลักษณะของถนนที่บรรจบกันเป็น 5 แยก บริเวณทางแยกหน้าศาลแขวงจังหวัดราชบุรี

อัตลักษณ์และลักษณะทางสถาปัตยกรรม ลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรม คือ อาคารศาลแขวงราชบุรีได้รับการขึ้นทะเบียนเป็น โบราณสถาน บริเวณศาลากลางเก่าได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานเช่นเดียวกัน

1.5 ข้อจำกัดของพื้นที่

โอกาสการขยายตัว หน่วยงานในบริเวณดังกล่าวมีโอกาสการขยายตัวต่ำ เนื่องจากตั้งอยู่ในย่านการค้าของเมืองพื้นที่ด้านหนึ่งติดแม่น้ำ รวมทั้งไม่มีที่ดินสำหรับการขยายตัว เนื่องจากมีพื้นที่จำกัด

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นที่ ที่อยู่ติดกับแม่น้ำอยู่ใกล้กับตลาดสดรวมทั้งการจราจรที่ติดขัดทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ทั้งน้ำเสียขยะมูลฝอย และความคับคั่งของจราจรต่อที่ใกล้เคียง

บรรยากาศในตลาดราชพัสดุ เวลากลางวัน เป็นศูนย์รวมของบุคคลที่ผ่านไปมา เนื่องจากเป็นที่รวมของรถประจำทางหลายสายเป็นที่ขายอาหารหลากหลายชนิด เช่น ร้านก๋วยเตี๋ยว ร้านอาหารตามสั่ง ร้านข้าวหมูแดงข้าวมันไก่ ร้านขายผลไม้ นอกจากนี้ยังมีสินค้าอุปโภค เช่น ร้านหนังสือ ร้านทำกรอบพระ ร้านขายเสื้อผ้า ร้านขายพวงมาลัย ร้านซ่อมกุญแจ มีท่าเรือข้ามฟากแม่น้ำแม่กลอง เพื่อที่จะไปยังฝั่งทหารค่ายภาณุรังษี กรมการทหารช่างราชบุรี ฯลฯ จึงทำให้มีประชาชนมากมายสัญจรบริเวณนี้และการจราจรคับคั่งตลอดทั้งวัน

บรรยากาศในตลาดราชพัสดุเวลา 21.00 นาฬิกา ผู้คนจำนวนมากมารับประทานอาหารเย็นด้านหลังตลาดซึ่งเป็นบริเวณที่ติดถนนริมแม่น้ำแม่กลอง มีการตั้งเก้าอี้ผ้าใบลักษณะคล้ายเก้าอี้ชายหาดเพื่อรับบริการนวดจับเส้น ในบริเวณนั้นมีร้านรถเข็นขาย น้ำเต้าหู้ ปลาทองโก๋ และร้านส้มตำ มีรถขายผลไม้ที่จอดอยู่ริมทาง บริเวณด้านหน้าตลาด มีรถจักรยานยนต์รับจ้าง ร้านขายหนังสือ ร้านขายผลไม้ ร้านขายพวงมาลัย สถานที่แห่งนี้จึงเป็นที่รวมของผู้คนหลากหลายอาชีพที่มาใช้ประโยชน์ ด้วยเหตุผลที่ต่างกัน เช่น มารับประทานอาหาร เลือกซื้อสินค้า เป็นต้น ช่วงเวลาประมาณ 23.00 นาฬิกา เป็นเวลากลุ่มชายรักชายทยอยมารวมตัวกัน โดยเริ่มจากกลุ่มเล็กๆ 2-3 กลุ่ม บริเวณรอบ ๆ ตลาด หัวมุมตลาด และธนาคารใกล้เคียงที่ปิดทำการในช่วงหลังเลิกงาน

2.ลักษณะในการใช้พื้นที่ในการพบปะ หรือการรวมกลุ่มของชายรักชาย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า

2.1 ลักษณะของพื้นที่ในการพบปะ

พื้นที่ในการพบปะ ได้แก่ บริเวณร้านขายของชำในตลาดราชพัสดุ เจ้าของร้านค้าเป็นที่คุ้นเคยกับกลุ่มชายรักชาย รวมถึงบริเวณหัวมุมของตลาด ซึ่งเป็นมุมมืดและบริเวณหน้าธนาคารออมสิน หน้าไปรษณีย์ซึ่งปิดทำการในเวลากลางวัน ร้านขายของชำในตลาดเป็นที่รวมในขั้นต้น

ของบางกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 2-3 คน จากนั้นจึงย้ายไปตามสถานที่ต่างๆ เช่น คาราโอเกะ ผับ บาร์ ก่อนจึงมารับลูกค้าที่ตลาดเวลาประมาณเที่ยงคืน ส่วนสถานที่หรือหน่วยงานที่ปิดทำการ มีกลุ่มชายรักชายแต่ละกลุ่มทยอยมาเป็นประจำทุกคืน จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่งได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...แต่เดิมนูก็ไม่รู้จักว่าจะมาขึ้นตรงไหน แต่เห็นพี่ๆเขาขึ้นอยู่ก่อนก็ขึ้นรวมกลุ่มกับพี่เขา เขาบอกว่าขึ้นคนเดียวอันตรายรวมกลุ่มไว้ตรงมุมมืดๆเวลาลูกค้ามาติดต่อก็คงจะได้ไม่อายส่วนพวกหนูไม่อายอยู่แล้ว เพราะคนเขารู้กันหมดแล้ว... (อัน 2552)

สถานที่ในการพบปะรวมกลุ่มเกิดจากการที่ปฏิบัติสืบทอดกันมา บางคนอาจมาแค่พบปะเพื่อนในกลุ่มแต่ไม่มีวัตถุประสงค์ในการหารายได้ เป็นที่ทราบกันในกลุ่มบุคคลทั่วไปโดยปริยายว่าพื้นที่บริเวณตลาดราชพัสดุเป็นที่รวมกลุ่มของสาวประเภทสองยามค่ำคืน

2.2 ลักษณะของชายรักชาย ที่มารวมกลุ่ม

ลักษณะของชายรักชาย ส่วนใหญ่รวมเป็นกลุ่ม 10 -15 คน ช่วงอายุ 18 - 25 ปี ชายรักชายกลุ่มที่ขายบริการทางเพศไม่ได้ศึกษาต่อ จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ เนื่องจากปัญหาครอบครัวแตกแยกพ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน เด็กบางคนอยู่กับแม่ตั้งแต่เด็กไม่มีพ่อ ครอบครัวไม่มีรายได้ บางครอบครัวไม่ยอมรับกับการที่เป็นสาวประเภทสอง ครอบครัวไม่ให้ความสนใจทำให้ต้องออกมาหากกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนตนเองเพราะเป็นสังคมเดียวที่มีความยอมรับความเป็นตัวตนความเป็นอัตลักษณ์ทางเพศเดียวกัน และรู้สึกปลอดภัยมีคนเข้าใจ ไม่ได้อยู่ลำพัง จุดเริ่มต้นของการรวมกลุ่มเกิดจากการรวมกลุ่มเมื่อครั้งเป็นเด็กนักเรียนจึงชักชวนกันมาเข้ากลุ่มใหญ่หรือมีคนในกลุ่มรู้จักกับกลุ่มใหญ่จึงรวมกลุ่ม เพื่อสร้างความมั่นใจให้ตนเองทำให้รู้สึกว่ามีสังคม มีเพื่อน ไม่มีความแตกต่างแปลกแยก ไปจากบุคคลอื่น สาวประเภทสองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างบริเวณตลาด เป็นสาวประเภทสองที่ยังไม่แปลงเพศเพียงแต่งหน้าและแต่งตัวเป็นผู้หญิงวัยรุ่นแต่งตัวด้วย เสื้อยืด กางเกงยีน ผู้ที่มีอายุมากกว่าบางคน ผ่าตัดเสริมทรวงอกแต่งตัวเป็นผู้หญิงไม่แปลงเพศลักษณะการรวมกลุ่มสาวประเภทสองในเขตเทศบาลเมืองราชบุรีไม่มีแกนนำช่วยเหลือกันเคารพผู้ที่อาวุโสกว่า บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ มีสาวประเภทสอง 3 กลุ่มย่อยอยู่เป็นจุดๆ จุดละ 3-4 คน บางคนซืรถจักรยานยนต์ขับวนรอบตลาดเพื่อเรียกลูกค้า การรวมกลุ่มมีเฉพาะช่วงเวลากลางคืน เริ่มตั้งแต่ 23.00 นาฬิกา จนถึงเวลา 4.00 นาฬิกา บางครั้งอาจมีเพื่อนผู้หญิงหรือสาวประเภทสองที่ (ที่ไม่ได้ขายบริการ) แวะเวียนมาพูดคุยเป็นระยะ เนื่องจาก บ้านอยู่ในเขตตลาดเมืองราชบุรีและรู้จักกับสาวประเภทสองกลุ่มที่ให้ข้อมูลหลักวัยรุ่นผู้หญิง และสาวประเภทสอง

(ที่ไม่ได้ขายบริการ) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาต่อในระดับที่สูงกว่า และครอบครัวมีความอบอุ่นไม่มีปัญหาในครอบครัวหลายคนเป็นลูกเจ้าของร้านค้าในตลาดเมืองราชบุรี

3.การให้ความหมายในการมาใช้พื้นที่แห่งนี้ของกลุ่มชายรักชาย

3.1 กลุ่มสาวประเภทสอง

จากการสัมภาษณ์พบว่า ความหมายที่สาวประเภทสองรวมกลุ่มกันในบริเวณตลาดราชพัสดุ เนื่องจาก สาวประเภทสองรุ่นก่อนหน้านี้ ใช้พื้นที่บริเวณนี้เพื่อกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. การค้าประเวณีพบปะสังสรรค์จนเป็นที่ทราบในกลุ่มสาวประเภทสองด้วยกัน และบุคคลทั่วไป ประกอบกับบริเวณนี้มีแสงสว่างมากเพียงพอมีประชาชนสัญจรตลอดทั้งคืนอยู่ติดกับสถานีตำรวจนครบาลเมืองราชบุรี จึงมั่นใจในความปลอดภัย เป็นสถานที่ ที่สะดวกในการสัญจร เป็นจุดรับลูกค้าที่มาซื้อบริการ สามารถเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ได้สะดวก เช่น โรงแรม หอพักหรือสถานที่ที่จัดหาไว้เพื่อการขายบริการทางเพศ จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...หนูออกมาข้างนอกทุกคืนนะพี่ มาเจอเพื่อนสนุกดี แต่ที่สำคัญก็ออกมาหาผู้ชาย กระทบก็ชอบผู้ชายทั้งนั้นแหละได้เงินด้วยคืนหนึ่งก็ 2 คนแต่ต้องเป็นคืนวันศุกร์ วันเสาร์ คนเยอะเพราะส่วนมากเป็นนักเรียนอาชีวะ... (บอย 2552)

ถ้าไม่มีสถานที่ตลาดราชพัสดุ กลุ่มชายรักชายจะหาสถานที่อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับตลาดแห่งนี้ ที่สำคัญต้องเป็นสถานที่ ที่ปลอดภัยมีบุคคลสัญจรอาจเป็นบริเวณหน้า ผับ บาร์ ที่ได้ที่หนึ่ง แต่ปัจจุบันการหาลูกค้าจะเข้าไปหาใน ผับ บาร์ คาราโอเกะ ปกติเป็นประจำทุกคืน

2. เพื่อรับงานแสดง งานโชว์ต่างๆ ที่มีผู้มาติดต่อไปแสดงตามงานประจำปีหรืองานที่จัดขึ้นเนื่องในโอกาสพิเศษต่างๆ เช่น การแสดง คาบาเร่ต์ รำไทย รับแต่งหน้านักแสดง รับแต่งหน้าเจ้าสาวซึ่งเป็นผลจากการรวมกลุ่มในเวลากลางคืน เนื่องจาก อัตราส่วนจากลูกค้าของการขายบริการทางเพศที่หางานแสดงมาให้มีจำนวนมากพอสมควร จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...ลูกค้าที่มาติดต่องานส่วนใหญ่เลย เป็นลูกค้าที่มาซื้อบริการเขามาเที่ยวเขารู้ว่าเราทำอย่างนี้ด้วย พ่อที่ทำงานเขามีงานลูกค้าเขาก็มาติดต่อเอง บางครั้งหน่วยงานก็แบบบอกต่อหรือติดต่อตรงที่ร้านก็ได้ ร้านอาตยา และร้านแฟนซีหรือร้านขายของชำในตลาดที่นั่นประจำที่ไหนก็ได้... (อัน 2552)

การรับงานแสดงมักมีงานเข้ามาเป็นประจำ เช่น งานประจำปีของจังหวัด “ราชบุรีไชน่าทาวน์” ซึ่งจัดขึ้นบริเวณหน้าสถานีตำรวจนครเมืองราชบุรีหรืองานโรงเรียน หน่วยงานต่างๆที่มีความประสงค์จะให้สาวประเภทสองแต่งหน้านักเรียน นักแสดง อีกกรณีหนึ่งอาจให้สาวประเภทสองกลุ่มนี้เป็นผู้แสดง รำไทย หรือคาบาเร่ต์

3. เพื่อเป็นสถานที่รับเป็นนายหน้า ในการจัดหาบริการทางเพศของหญิงที่ค้าบริการ และนักเรียน นักศึกษาที่หารายได้พิเศษเป็นรายได้อีกทางหนึ่งของสาวประเภทสองเป็นการเพิ่มทางเลือกให้ลูกค้า และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับตนเอง เนื่องจาก รายได้ที่ได้จากการรับเป็นนายหน้าต่อผู้หญิงที่ค้าบริการหนึ่งคนมีมากกว่าหรือเท่ากับการที่ตนค้าบริการด้วยตนเอง

การให้ความหมายการรวมกลุ่มของสาวประเภทสอง ในบริเวณตลาดราชพัสดุ มีหลายความหมาย เช่น บางคนมาแค่พบปะเพื่อนโดยไม่ได้มาขายบริการหรือมาเที่ยวหาความสนุกเพียงอย่างเดียว ในขณะที่บางคนมาขายบริการทางเพศ อย่างไรก็ตามการรวมกลุ่มของสาวประเภทสองยังมีปรากฏให้พบเห็นทุกคืนจนเป็นปกติ

3.2 กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพในพื้นที่ตลาดราชพัสดุ

ตลาดราชพัสดุเป็นตลาดเก่าแก่ มีผู้คนสัญจรตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางการจราจร มีท่ารถโดยสารที่จะแยกไปยังอำเภอต่างๆ มีท่าเรือข้ามฟาก เป็นที่ตั้งของหน่วยงานของภาครัฐและภาคเอกชนมากมาย มีค่าเช่าสถานที่ในราคาถูก จึงเหมาะกับการประกอบกิจการของพ่อค้า แม่ค้า บุคคลที่ใช้สถานที่ตลาดราชพัสดุในการประกอบอาชีพ เช่น

1. พ่อค้า แม่ค้าที่ขายสินค้าประเภท อุปโภค บริโภค
2. อาชีพขับจักรยานยนต์รับจ้าง
3. อาชีพขับรถยนต์รับจ้างทั่วไป
4. อาชีพรับจ้างต่าง ๆ เช่น งานซ่อมเล็ก ๆ น้อย ๆ ฯลฯ

ตลาดราชพัสดุยังมีความผูกพันทางความรู้สึกของผู้ประกอบการค้าโดยล่าสุดมีกิจกรรมในตลาดราชพัสดุ เพื่อพัฒนาตลาดโดยชมรมผู้ประกอบการค้าตลาดราชพัสดุ ในเรื่องการปรับปรุงภูมิทัศน์ในบริเวณตลาด บริเวณหอนาฬิกา ภายในตลาดราชพัสดุราชบุรีเพื่อลงประชามติรับหรือไม่รับหลักการในการปรับปรุงภูมิทัศน์ของตลาด สืบเนื่องจากตัวอาคารร้านค้าก่อสร้างเป็นเวลา 28 ปี บางส่วนชำรุดทรุดโทรม ในส่วนพืชนกภายในตลาดมีการปรับแต่งพื้นผิวบ่อยครั้ง ทำให้หลังคาอาคารต่ำลงผิดปกติ บรรยากาศร้อนอบอ้าว โดยเฉพาะเวลากลางวันในช่วงฤดูร้อน ต้องใช้น้ำจากสปริงเกอร์รดรดหลังคาทุกวันเพื่อบรรเทาความร้อนจากอากาศเป็นเหตุให้กระเบื้องหลังคา ผุกร่อนแตกร้าว ประกอบกับปัญหาลมภาวะที่เกิดจากรถจักรยานยนต์ที่มีผู้ขับขี่เข้าไปในตลาด วิ่งไปตามซอกซอยไม่มีความเป็นระเบียบงามจากท่อไอเสียปลอมปนลงไป ในอาหาร ทางคณะกรรมการของตลาดราชพัสดุ เห็นชอบให้มีการปรับปรุงเพราะการปรับปรุงใหญ่ เป็นการรื้อโครงสร้างเดิม โดยการยกเสาหลังคาให้สูงขึ้น ปรับพื้นผิวร้านค้าและทางเดินเท้า เดินสายไฟและท่อน้ำประปาใหม่ นอกจากนี้จะทำให้บรรยากาศของตลาดราชพัสดุกลับมาคึกคัก และยังคงต้องการทำให้ตลาดราชพัสดุกลายเป็นศูนย์อาหารระดับ5ดาวเป็นการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวการค้าสินค้า โดยเฉพาะตลาดราชพัสดุ จะกลับมามีชีวิตชีวาเหมือนที่ผ่านมานในอดีต

นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการทำบุญกลางแจ้งโดยพ่อค้าแม่ค้าและประชาชนตลาดราชพัสดุ ได้จัดงานทำบุญกลางแจ้ง ประจำปี 2552 เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่พ่อค้าแม่ค้า และประชาชนตลาดราชพัสดุ บริเวณลานหอนาฬิกา โดยในงานมีการสงฆ์พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์พร้อมทั้งมีการรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุหรือผู้ที่เคารพนับถือและผู้มีพระคุณ เพื่อแสดงความกตัญญู พร้อมกับการรับพรจากผู้สูงอายุเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตัวเองเนื่องในวันสงกรานต์ของไทยในเดือนเมษายนประเพณีรดน้ำให้ผู้ใหญ่ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ พ่อค้า แม่ค้า ประชาชน

นอกจากกิจกรรมข้างต้น ร้านค้าบริเวณตลาดราชพัสดุและห้างร้านในตลาดเมืองราชบุรี ได้ร่วมจัดงาน ตลาดเก่า “โคยกี้” หรือ ถนนคนเดินริมน้ำ ซึ่งลักษณะของงานเป็นสินค้าานาชนิดจากท้องถิ่น อาหารพื้นเมือง การแสดงบนเวที ตลอดจนการนั่งเรือชมวิวสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองทุกเย็นวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ บนถนนวรเดชตลอดทั้งเส้น หรือ บริเวณริมแม่น้ำใกล้ตลาดราชพัสดุ ซึ่งผลของการจัดกิจกรรมต่างๆ ทำให้ตลาดราชพัสดุมีความคึกคักมีชีวิตชีวา ส่งผลให้ผู้ประกอบการค้ามีรายได้มากขึ้น และเป็นการสร้างความสามัคคีแก่ พ่อค้า แม่ค้าในตลาดเมืองราชบุรี จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่งได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...ป่าชายอาหารที่นี้มานานก็รักนะเหมือนบ้านอีกหลัง ถ้ามีกิจกรรมอะไรในตลาด
ป้าร่วมมือเต็มทีโดยเฉพาะเกี่ยวกับส่วนรวมยอดขายก็มากขึ้นเพราะคนมาเที่ยวเยอะ... (วิมล
2552)

ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ มีความหมายทางด้าน การประกอบอาชีพ และทางด้าน
ความรู้สึกรักของผู้ประกอบการค้าโดยตรงบางร้านสืบทอดกันมารุ่นต่อรุ่นตลอด 28ปีความรู้สึกรักผูกพัน
ทำให้กลุ่มหรือชมรมผู้ประกอบการค้ามีความเข้มแข็ง

4.การกระทำทางสังคม ที่มีผลต่อกลุ่มชายรักชาย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า

4.1. เจ้าหน้าที่ตำรวจ

เจ้าหน้าที่ตำรวจมักออกมาสั่งห้ามกลุ่มสาวประเภทสอง ไม่ให้ขายบริการทาง
เพศบริเวณตลาดราชพัสดุ ในกรณีที่มีผู้ร้องเรียนเป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่ตำรวจจัดกลุ่มชายรักชาย
ที่รวมตัวกัน บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อยู่ในประเภท “บุคคลกลุ่มเสี่ยง” (บุคคลกลุ่มเสี่ยง
หมายถึงกลุ่มบุคคลที่เสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมต่างๆ เช่น การทำร้ายร่างกาย เสี่ยงต่อการลัก
ขโมย ฯลฯ บุคคลกลุ่มเสี่ยงยังรวมถึง กลุ่มวัยรุ่น นักเที่ยวเวลากลางคืน) โดยปกติเจ้าหน้าที่ตำรวจ
มักเรียกกลุ่มชายรักชายมาทำประวัติไว้ เมื่อมีคดีที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาวประเภทสองเกิดขึ้น ทำให้
เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถติดตามได้สะดวก เพื่อความปลอดภัยของกลุ่มสาวประเภทสอง และบุคคล
ทั่วไป จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่งได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...พี่ดูแลกลุ่มนี้ตั้งแต่ต้น พวกชายรักชายนี้ไม่ยุ่งกับใคร มีแต่วัยรุ่นมาหาเรื่องก็ต้อง
คอยระวังกันเองบางครั้งเราต้องออกไปดูแลพวกนี้ด้วย พี่จับมาทำประวัติหมดทุกคน แต่ก็มี
บางคนที่มาจากที่อื่นแล้ว พี่ไม่รู้ พวกนี้ก็ผู้ชายนะก็เลยปล่อยไม่ใช่ผู้หญิง พ่อค้า แม่ค้า ก็
ขายของได้ รดรับจ้างก็มี รายได้ ช่วงไหนมีคนร้องเรียนหลายๆก็ออกไปห้ามไม่ให้มาหายไป
สักพัก ก็กลับมาใหม่ อย่างนี้เป็นประจำ... (เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง 2552)

เจ้าหน้าที่ตำรวจในทัศนคติของสาวประเภทสอง กลับแสดงทัศนคติในทางตรงกันข้าม กลุ่ม
สาวประเภทสอง เห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ให้ความดูแล และมองว่าตนเป็นบุคคลที่เป็นภาวะ
สังคมเป็นกลุ่มบุคคลชั้นสอง เช่นเมื่อคนในกลุ่มถูกรังแกจากวัยรุ่นหรือลูกค้าที่มาซื้อบริการทางเพศ
ตำรวจมักไม่ให้ความสนใจ แต่กลับถูกมองว่าเป็นการเสียเวลาในการทำงาน จากคำบอกเล่าของผู้ให้
ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...เวลามีเรื่อง หรือพวกหนูถูกทำร้ายนะพี่ ไปแจ้งความก็ไม่มีประโยชน์ตำรวจเขาไม่ค่อยรับแจ้งหรือถ้ารับก็ไม่ติดตามคดีให้ ลองดูซิว่าถ้าพวกหนูถูกทำร้ายแล้วไปแจ้งความกับพี่ไปแจ้งความแค่เรื่องของหายพี่ว่าคดีของใครจะได้รับการดูแลก่อนบางครั้งพวกหนูถูกทำร้ายเกือบตายนะ... (อัน 2552)

4.2. หน่วยงานทางด้านกรมควบคุมโรคติดต่อ

หน่วยงานทางด้านกรมควบคุมโรคติดต่อ ได้ให้การสนับสนุนในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยการนัดตรวจเลือด แจกถุงยางอนามัยกล่องละ 100 อัน ครั้งละ 2-3 กล่อง เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานออกตรวจสุขภาพถึงบ้านแล้วจึงโทรศัพท์มาแจ้งผลการตรวจเลือดในบางกรณี กลุ่มสาวประเภทสองจะติดต่อหน่วยงานด้วยตนเอง เพื่อขอตรวจสุขภาพและขอถุงยางอนามัย จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...เรามิงบประมาณส่วนนี้อยู่ก็ทำงานกันไป เด็กพวกนี้ก็น่าสงสารอยู่แล้วทั้งด้านครอบครัว อนาคตถ้าไม่มีใครสนใจก็เหมือนทอดทิ้งคิดไปทีก็จิตใจที่ได้ทำงานตรงนี้ ได้ช่วยเด็กพวกนี้ได้เต็มที่ตรวจร่างกาย แจกถุงยางอนามัยบ้าง... (เจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านควบคุมโรคติดต่อ 2552)

ด้านหน่วยงานด้านกรมควบคุมโรคติดต่อในทัศนะของสาวประเภทสอง กล่าวว่า เป็นหน่วยงานเดียวในสังคมที่กลุ่มสาวประเภทสองกลุ่มนี้รู้สึกไว้ใจมากที่สุดเป็นเสมือนผู้ปกครองหรือคนในครอบครัวที่คอยดูแลช่วยเหลือมาตลอดจนเกิดความรู้สึกดี จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...พี่เขาดีมกเลยนะ บางครั้งไปตรวจร่างกายถึงบ้านแล้วก็โทรมาบอกผลการตรวจแล้วทุกครั้ง จะโทรมาตามให้ไปรับถุงยางอนามัยมาแบ่งกันในกลุ่ม บางทีหนูก็โทรไปหาพี่เขาเองถ้าถุงยางอนามัยหมดเร็ว... (บอย 2552)

4.3 พ่อค้า แม่ค้า คนช้จักรยานยนต์รับจ้าง

พ่อค้า แม่ค้า คนช้จักรยานยนต์รับจ้าง เห็นว่า บุคคลกลุ่มสาวประเภทสองเป็นสีสันของตลาดพบเห็นกันมานาน ตนเองไม่รู้สึกรังเกียจและกลุ่มสาวประเภทสองพวกนี้ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้ใคร การที่มีสาวประเภทสองรวมกลุ่มกันบริเวณตลาด ทำให้มีการกระจายรายได้จากการขายบริการของกลุ่มสาวประเภทสอง เช่น การที่ถูกค้าของกลุ่มสาวประเภทสอง ซ้ออาหาร

ทาน การว่าจ้างจักรยานยนต์รับจ้างให้ไปส่งโรงแรม บ้านพัก และสถานที่ต่างๆ จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...พี่ว่าตึ้นะเด็กพวกนี้ก็น่ารักดี สนุกสนาน ตลาดมีงานอะไรก็ออกมาช่วยทำงาน บางทีก็พาเพื่อนมานั่งกินข้าว กินน้ำ รู้จักกันแทบทุกร้านพวกนี้ไม่ก่อความวุ่นวายเขาก็อยู่ของเขากลุ่มเขา... (ปรานี 2552)

พ่อค้า แม่ค้า บางร้าน ที่มีทัศนคติที่แตกต่างออกไปในประเด็นการค้าบริการทางเพศ แต่ก็ได้คัดค้านหรือต่อต้าน เพราะคิดว่าไม่ใช่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตน แต่เป็นการไม่สมควรที่จะปล่อยให้มีการค้าบริการทางเพศเกิดขึ้นในบริเวณตลาดราชประสงค์ จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...ผมว่าไม่ใช่สิ่งที่ตึ้นะเป็นภาพพจน์ ของตลาดคนเขามองว่าเป็นสิ่งไม่ถูกที่ปล่อยให้กระเทยมาขายตัว บริเวณนี้ลูกค้ามักบ่นให้ฟังบ่อยๆ แต่ก็ไม่เห็นมีใครทำอะไรเลย แต่ผมเห็นด้วยกับการที่มีลูกค้าจากการขายบริการทางเพศ บางคนมานั่งคอยเวลาก็มาสั่งอาหารกินก่อน... (ไพบูลย์ 2552)

พ่อค้า แม่ค้า ผู้ประกอบการในทัศนะของสาวประเภทสอง เห็นว่า มีทั้งการยอมรับและไม่ยอมรับในความเป็นตัวตนและพฤติกรรมของสาวประเภทสองที่ออกมาทุกคืน บางร้านรู้สึกอวยกับการตอบคำถามจากลูกค้าที่มารับประทานอาหารบางร้าน รู้สึกไม่ชอบเวลาสาวประเภทสองเข้าทานอาหาร จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...บางร้านหนูเข้าไปกินข้าว เจ้าของร้านให้หนูเยอะมาก กินแทบไม่หมด บางทีพูดเล่นกัน แต่บางร้านแสดงเหมือนรังเกียจพวกหนู อาจเป็นเพราะพวกหนูขายบริการก็ได้พวกเขาคงมองว่าสกปรก หนูก็ไม่รู้ แต่พวกที่ขายบริการแบบหนูที่ไม่เปิดเผยตั้งหลายคนก็ไม่ต่างจากหนูหรอก หนูเห็นตั้งหลายคน หนูคิดว่าหนูไม่เข้าร้านเขาเลยดีกว่าหนูก็อยู่ส่วนหนูใครดีมาหนูก็ดีไป... (หมวย 2552)

4.4 กลุ่มวัยรุ่นนักร้องที่ยาวกลางคืน

กลุ่มวัยรุ่นหรือนักร้องที่ยาวกลางคืน มักทำร้ายร่างกายสาวประเภทสองโดยการขว้างปาสิ่งของเข้าไปใส่กลุ่มสาวประเภทสองหรือใช้กำลังทำร้าย เช่น การเตะ ต่อย แต่มีนักร้องบางคนหลังจากที่ยาวกลางคืนเวลาที่ ดิสโก้เทค ผับ บาร์ ปิดทำการ หรือพ่อค้าที่มาส่งสินค้าในตลาดสด ช่วงเวลาหลังเที่ยงคืนจะออกมาซื้อบริการทางเพศจากกลุ่มสาวประเภทสอง จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...ไม่รู้เป็นอะไรนะที่พวกนี้โรคจิตเห็นกระเทยไม่ได้ชอบรังแก บางทีเมามาก็เอาขวดขว้างบ้างลงมา เตะต่อยบ้าง แล้วมากันเป็นกลุ่มนะ มาคนเดียวสองคนไม่กล้าหืออก ขับมอเตอร์ไซด์กันมา กระเทยโดนกันประจำ ส่วนมากแถวหลังตลาดด้านริมน้ำ เพราะมันมืดพวกหนูไม่กล้าไปยืนสู้ก็ไม่ไหวตรงนี้ยังมีคนปลอดภัยกว่า...(อัน 2552)

สิ่งที่เกิดขึ้นกับสาวประเภทสอง อาจเป็นเรื่องปกติธรรมดาในบริเวณตลาดแห่งนี้ และในสายตาของผู้ที่ได้พบเห็นเป็นประจำ เช่น วันที่ 7 มิถุนายน พบศพสาวประเภทสองริมน้ำแม่กลองบริเวณตลาดราชพัสดุ ดังที่เป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นราชบุรี และหนังสือพิมพ์ใหญ่หลายฉบับ แต่ยังไม่ทราบผลการเสียชีวิตว่า อาจถูกกลุ่มวัยรุ่นหรือลูกค้าที่ซื้อบริการทำร้ายหรืออาจพลัดตกลงไปเองต้องรอผลการชันสูตรศพ

4.5 บุคคลทั่วไป

ประชาชนทั่วไป เห็นว่า เป็นการไม่สมควรที่สาวประเภทสองออกมาค้าบริการทางเพศอย่างเปิดเผยในสถานที่สาธารณะ ใจกลางเมืองราชบุรีที่มีประชาชนมากมาย อีกทั้งสถานที่แห่งนี้เคยเป็นสถานที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดราชบุรีมาเป็นเวลานานจากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...ผมไม่รู้สึกดีเท่าไรที่เห็นกระเทยพวกนี้ยื่นขายบริการเพื่อนที่อื่นมาเห็นก็นึกอวยเขาตอบไม่ถูก อธิบายไม่ได้อยู่น้ำสถานีตำรวจ แต่มีการขายบริการมากมาย บริเวณนี้ก็เป็นการค้าหนักเก่า แต่ไม่มีใครออกมาทำอะไร... (ชาย 2552)

5. การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ของกลุ่มชายรักชาย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า

5.1. เป็นการพบปะเพื่อนในกลุ่มที่ขายบริการทางเพศ

ถ้าเป็นลูกค้าประจำที่เคยติดต่อกันมาก่อน มักจะจองรถชิดขอบทางติดกับบาทวิถีทันที ถ้าลูกค้าหน้าใหม่จะจองรถห่างๆจากนั้นดูท่าทีประมาณ 3-5 นาทีถ้าลูกค้าไม่ลงมาจากรถสาวประเภทสองจึงเดินไปพูดคุยตกลงราคาที่รถยนต์ของลูกค้าที่มาซื้อบริการทางเพศ บุคคลที่มาซื้อบริการทางเพศมีหลายสาขาอาชีพ เช่น ข้าราชการ พนักงานบริษัท พ่อค้า นักเที่ยว ราคาในการซื้อหรือขายบริการทางเพศอยู่ที่ 300 บาท ไม่รวมค่าสถานที่โดยค่าสถานที่ของลูกค้าที่ซื้อบริการจะเป็นฝ่ายออกค่าใช้จ่ายในส่วนนี้สถานที่ที่มักจะไปใช้บริการ ได้แก่ โรงแรมมานรุค อพาร์ตเมนต์ หอพักที่เช่าทั้งเดือน โดยการเก็บเงินจากลูกค้าก่อน บางคนนั่งคุยเฉยๆเนื่องจากนอนไม่หลับหรือมีเรื่องไม่สบายใจต้องการหาเพื่อนคุย ก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายจากการที่สาวประเภทสองนั่งคุยเป็นเพื่อน

5.2. ในช่วงเวลากลางวันมีรายได้

จากการที่มีบุคคลว่าจ้างสาวประเภทสองให้ไปแสดงโชว์ ตามงานต่าง ๆ เช่น คาบาเร่ต์ ไร่ไทย งานรับแต่งหน้าเจ้าสาว รับแต่งหน้านักแสดงในงานแสดงบนเวทีต่างๆ ล่าสุดคืองาน ราชบุรี ไชน่าทาวน์ จัดขึ้นบริเวณตลาดราชพัสดุ ผลของการออกมาขายบริการทางเพศ อาจได้งานโชว์ คาบาเร่ต์ จากลูกค้าที่ซื้อบริการทางเพศเป็นผู้ติดต่อหางานให้อาจเป็นงานของหน่วยงานราชการ งานโรงเรียน สาวประเภทสองที่อายุมากจะไม่ออกมาข้างนอก คอยรับงานที่บ้าน

5.3. เป็นการติดต่อกับกลุ่มภายนอก

การเป็นนายหน้ารับจัดหาบริการทางเพศของผู้หญิงหรือนักเรียนนักศึกษาที่หารายได้พิเศษจากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...พี่หญิงแท้ก็มีนะพี่ คนทำงาน นักเรียน นักศึกษาแล้วแต่ พี่ต้องการพวกนี้ไม่ออกมาขึ้นหรือกลัวตำรวจ ถ้าพี่ต้องการก็บอกหนูหรือกระเทยคนไหนก็ได้ หนูโทรตามให้ แต่พี่รู้ราคาแพงกว่าพวกหนู เพราะหนูต้องหักไว้ด้วย... (บอย 2552)

จากการสัมภาษณ์ นักเรียนหญิงที่หารายได้พิเศษ จากการขายบริการทางเพศเด็กกลุ่มนี้ มองว่าการขายบริการทางเพศเป็นเรื่องปกติ เป็นเรื่องของการหาความสุข ได้เงินใช้ บางคนเป็นเด็กในตลาดที่บ้านไม่มีปัญหา ออกจากบ้านช่วง 17.00 -21.00 นาฬิกาโดยที่บ้านไม่สงสัย เพราะคิดว่าเป็นปกติวิสัยของเด็กที่ออกมาทำการบ้าน บ้านเพื่อนหรือออกมาเดินเล่น แต่ในกรณีที่มีลูกค้า

ในช่วงหลัง 23.00 นาฬิกา จะขออนุญาตที่บ้านขอค้างบ้านเพื่อนเพื่อทำรายงาน นักเรียนที่ขายบริการทางเพศ ส่วนมากมีเพื่อนชาย (ที่คบแบบคนรัก) ที่เป็นเพื่อนนักเรียนด้วยกัน บางคนเพื่อนชายที่คบกันอยู่รู้ว่าตนเองทำอาชีพค้าบริการเพื่อหารายได้เสริม แต่ก็รับได้เนื่องจากต่างฝ่ายต่างรับรู้ว่าการคบหากันไม่ยั่งยืน เพียงแต่เป็นความต้องการทางเพศ และหรรษา ในกลุ่มเพื่อนๆ เวลาได้เงินจะแบ่งกันใช้ เด็กผู้หญิงบางคนเพื่อนชายของตนขับรถมาส่งเพื่อให้ตนเองขายบริการทางเพศ แต่เด็กผู้หญิงบางคนต้องปิดบังเพื่อนชายตนเอง เนื่องจาก กลัวที่ต้องแยกทางกับฝ่ายชายเพราะฝ่ายชายยอมรับการกระทำนี้ไม่ได้ตนเองจึงพร้อมที่จะให้ทุกอย่างที่เพื่อนชายตนเองต้องการ เช่น การซื้อโทรศัพท์มือถือ เสื้อผ้า เครื่องแต่งตัว เครื่องประดับ เป็นต้น โดยอ้างว่า ที่บ้านส่งเงินมาให้ใช้เป็นเดือนจึงมีเงินเป็นก้อนที่พอที่จะหาซื้อได้ จากคำบอกเล่าของผู้ให้ข้อมูลหลักคนหนึ่ง ได้ให้ข้อมูลสอดคล้องกับประเด็นนี้ดังนี้

...ปกติหนูก็หาลูกค้าของหนูอยู่แล้วแต่เป็นวงแคบนานไปก็มีแต่ลูกค้าเดิมๆการที่ผ่านนายหน้าก็เพื่อให้ได้ลูกค้าวงกว้าง แต่ก็ไม่ได้มีนายหน้ากลุ่มนี้กลุ่มเดียวก็มีนายหน้าหลายคนที่หนูติดต่อ... (ฟาง 2552)

แม้ว่าการค้าบริการทางเพศ สังคมยอมรับไม่ได้ แต่สิ่งที่เกิดขึ้นในตลาดราชพัสดุ กลับดูเป็นปกติ บางคนเห็นว่าเป็นสิ่งที่เอื้อต่ออาชีพ บางคนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการดูแล ปรามปราม กลับปฏิบัติต่อเรื่องการค้าบริการทางเพศในตลาดราชพัสดุ เหมือนกับคำพูดที่ว่า “กวาดขยะไว้ได้พรหม” ถึงแม้ว่าหน่วยงานของรัฐที่ดูแลด้านการควบคุมโรคติดต่อ ออกมาดูแลเรื่องสุขภาพได้เข้ามาตรวจร่างกายกลุ่มสาวประเภทสองก็ตาม แต่กลุ่มที่น่าเป็นห่วงมากกว่าคือกลุ่ม นักเรียน นักศึกษา ที่หารายได้พิเศษเพราะกลุ่มนี้ไม่เปิดเผยตัว เจ้าหน้าที่จึงไม่ทราบและไม่สามารถติดตามได้ อาจเป็นการแพร่เชื้อทางด้านเพศสัมพันธ์โดยไม่รู้ตัว โดยเฉพาะเด็กกลุ่มนี้ จะมีเพื่อนชายที่คบกันอยู่ในสถานศึกษา เด็กผู้หญิงกลุ่มที่ขายบริการทางเพศหลายคน มักตามใจลูกค้าในเรื่องของการป้องกันลูกค้าบางคนมีทัศนคติในการไม่ใช้ถุงยางอนามัยเวลามีเพศสัมพันธ์อาจเป็นทัศนคติของลูกค้าที่มีต่อนักเรียนที่ค้าบริการทางเพศว่านักเรียนมักจะสะอาดกว่าหญิงขายบริการทางเพศทั่วไปหรือทัศนคติที่ว่าถุงยางอนามัยเป็นอุปสรรคต่อความรู้สึกทางเพศ ที่แท้จริงเด็กกลุ่มนักเรียน นักศึกษาจึงมีอัตราเสี่ยงต่อการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์สูงและพร้อมจะเป็นพาหะของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ต่อไป

6. การใช้พื้นที่ กับ เครือข่ายทางสังคมของกลุ่มชายรักชาย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า

กลุ่มสาวประเภทสองในเขตเทศบาลเมือง มีลักษณะเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงเป็นกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 30-40 คน ช่วงเทศกาลประจำปีของจังหวัด ที่จัดงานแสดงดนตรีจะออกมารวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มใหญ่ การรวมกลุ่มเป็นเครือข่าย ส่งผลถึงบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นสาวประเภทสอง และผู้หญิงแท้ กล่าวคือ

6.1 กลุ่มร้านค้า

การรับงานโชว์โดยติดต่อผ่านร้านอาศยา (นามสมมุติ) ร้านแฟนซี (นามสมมุติ) เป็นร้านที่มีสาวประเภทสองเป็นเจ้าของร้าน ซึ่งเป็นการส่งเสริมสาวประเภทสองที่มีอายุน้อยให้ได้มีเวทีแสดงออกถึงความสามารถในสังคม มีรายได้ที่บุคคลทั่วไปยอมรับ

6.2 เครือข่ายผู้ค้าบริการทางเพศของสาวประเภทสอง

เครือข่ายรูปแบบนี้เป็นเครือข่ายภายในกลุ่มสาวประเภทสองหรือบุคคลที่รู้จักกับสาวประเภทสองที่รับงานให้อาจเป็นสาวประเภทสองที่ขายบริการในตลาดหรือสาวประเภทสอง ที่ไม่ได้ขายบริการ แต่รับงานผ่านตนเอง โดยมีค่านายหน้าหรือไม่มีก็ได้ โดยลูกค้าหรือผู้ซื้อบริการทางเพศจะเป็นผู้กำหนดตัวบุคคลว่าต้องการจะซื้อบริการกับสาวประเภทสองคนไหน

6.3 เครือข่ายนายหน้าค้าบริการทางเพศ

เครือข่ายอีกรูปแบบหนึ่ง คือสาวประเภทสองเป็นนายหน้าจัดหาบริการทางเพศของหญิงขายบริการ นักเรียนที่หารายได้พิเศษ หญิงค้าบริการจะไม่มาขึ้นเปิดเผยตัว มีลักษณะการติดต่อ 2 ประการ คือ ประการแรก นักเรียน นักศึกษาที่ต้องการรายได้ติดต่อผ่านทางสาวประเภทสองโดยเลือกลูกค้าที่ไว้ใจได้มาซื้อบริการ ประการที่สอง ลูกค้าที่ซื้อบริการทางเพศกับหญิงแท้และนักเรียน นักศึกษา จะติดต่อผ่านกลุ่มสาวประเภทสอง แต่จะพิจารณาถึงไว้วางใจ เช่นเดียวกัน หมายความว่าลูกค้าที่มาซื้อบริการทางเพศบางคนสามารถที่จะมีเพศสัมพันธ์ได้ทั้งสองเพศ

6.4 เครือข่ายยาเสพติด

กลุ่มสาวประเภทสอง มีเครือข่ายในการใช้ยาเสพติดที่หาได้ง่าย ในช่วงเวลา กลางคืนโดยเครือข่ายประเภทนี้ มักมีอยู่ในสถานบันเทิงยามค่ำคืน เช่น เทรค ผับ บาร์ คาราโอเกะ โดยได้จากนักเที่ยวกลางคืน ที่สาวประเภทสองกลุ่มนี้รู้จักการใช้ยาเสพติด สาวประเภทสองกลุ่มนี้ ไม่ได้ใช้ยาเสพติดทุกคน บางคนใช้ยาเสพติดเป็นประจำ บางคนใช้ยาเสพติดนานๆครั้ง แต่สาวประเภทสองกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่ไม่นิยมใช้ยาเสพติด เนื่องจาก เป็นอุปสรรคต่อการหาลูกค้าที่มาซื้อบริการทางเพศ เพราะว่าลูกค้าหลายคนไม่ต้องการเกี่ยวข้องกับผู้ใช้ยาเสพติด อีกทั้ง เรื่องการรัก

สวยรักงามของสาวประเภทสองเองเพราะการใช้ยาเสพติดจะทำให้สุขภาพ ร่างกาย เสื่อมโทรมเร็ว
ซึ่งทำให้หาลูกค้าที่ซื้อบริการทางเพศได้ยากขึ้น

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และ ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากรูปแบบการใช้ชีวิต ที่ดำเนินตามกันมาจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง ทำให้กลุ่มสาวประเภทสองหรือนักเที่ยวที่มาซื้อบริการจกจำสถานที่แห่งนี้ ว่าเป็นแหล่งค้าประเวณียามค่ำคืนภาพจน์ที่สะท้อนออกมาจากบุคคลทั่วไปที่พบเห็นหรือที่ทราบเรื่องราวมีออกมาทางคำนิผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานของรัฐเพราะสถานที่นี้คือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในอดีตและตั้งอยู่ใจกลางเมืองราชบุรี โดยเฉพาะอยู่หน้าสถานีตำรวจ

อย่างไรก็ตามหน่วยงานของรัฐที่ดูแลด้านความมั่นคง กลับมองว่าสิ่งเหล่านี้ คือเรื่องธรรมดาเพราะอย่างไร ก็คือผู้ชายด้วยกัน และกลุ่มนี้ไม่เคยทำความเดือดร้อนให้ใคร ยังเป็นผลดีกับผู้ประกอบการบริเวณตลาดยามค่ำคืน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของพ่อค้า แม่ค้า จักรยานยนต์รับจ้าง

ด้านกลุ่มสาวประเภทสองสถานที่นี้ คือ ที่ทำงานที่ทำให้เกิดรายได้ ไม่ว่าจะป็นรายได้จากการค้าประเวณี รายได้จากการมีคนมาติดต่อโชว์ตัวงานแสดงต่างๆ รายได้จากการเป็นคนกลางติดต่อ นักเรียน นักศึกษาที่หารายได้พิเศษจากการค้าประเวณี เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ระหว่างเพื่อน เป็นสถานที่ ที่ได้รู้จักบุคคลมากมายและเป็นสถานที่ที่หาความสุขทางเพศ “กระเทยก็ต้องการผู้ชายทั้งนั้น” บอย (2552) จากการสัมภาษณ์ ถึงอาชีพอื่นๆต่าง ได้รับคำตอบในทางเดียวกันคือไม่มีที่ไหนรับทำงาน เพราะการศึกษาน้อยตนเองเป็นสาวประเภทสองไม่มีคนยอมรับ งานกลางวันรายได้น้อยเมื่อเทียบกับความเหนื่อยและไม่ได้อสร้างความสะดวกในสังคม แต่ในทางตรงกันข้ามกลับให้ความร่วมมือกับสังคมในหลายๆด้าน เช่นงานประจำปีหรือเทศกาลของจังหวัดได้จัดการแสดง หรือส่งคนขึ้นแสดงบนเวทีในหลายๆ การแสดงแทบทุกงานแต่ก็ไม่ปิดกั้นอาชีพอย่างอื่นที่ดีกว่า ในกรณีนี้ทางหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐเสนอให้ทำ สาวประเภทสองหลายคนไม่มีโอกาสที่จะเรียกร้องหรือกำหนดจุดยืนของตนในสังคมได้ตามใจชอบเหมือนบุคคลทั่วไป ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ความหมายของการใช้พื้นที่

จากรูปแบบการใช้ชีวิตที่ดำเนินตามกันมาจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง ทำให้สาวประเภทสองหรือนักเที่ยวที่มาซื้อบริการจกจำสถานที่แห่งนี้ว่าเป็นแหล่งค้าประเวณียามค่ำคืนภาพพจน์ที่สะท้อนออกมาจากบุคคลทั่วไปที่พบเห็นหรือทราบเรื่องราวมักออกมาทางคำนิยามที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานของรัฐเพราะสถานที่นี้คือสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ในอดีตและตั้งอยู่ใจกลางเมืองโดยเฉพาะอยู่หน้าสถานีตำรวจ

กลุ่มสาวประเภทสอง สถานที่นี้คือ ที่ทำงานทำให้เกิดรายได้ไม่ว่าจะเป็นรายได้จากการค้าประเวณี รายได้จากการมีคนมาติดต่อ โชว์ตัวงานแสดงต่างๆ รายได้จากการเป็นคนกลางติดต่อนักเรียน นักศึกษาที่หารายได้พิเศษจากการค้าประเวณี เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์ระหว่างเพื่อน เป็นสถานที่ที่ได้รู้จักบุคคลมากมาย และเป็นสถานที่ที่หาความสุขทางเพศ “กระเทยก็ต้องการผู้ชายทั้งนั้น” บอย (2552) จากการสัมภาษณ์ ถึงอาชีพอื่นๆต่างได้รับคำตอบในทางเดียวกันคือไม่มีที่ไหนรับทำงานเพราะการศึกษาน้อย ตนเองเป็นกระเทย งานกลางวันรายได้น้อยเมื่อเทียบกับความเหนื่อย และทุกวันนี้ก็ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนในสังคม ในทางตรงกันข้าม กลับให้ความร่วมมือกับสังคมในหลายๆด้าน เช่น งานประจำปีหรือเทศกาลของจังหวัด ได้มีการจัดการแสดงหรือส่งคนขึ้นแสดงบนเวทีในหลายๆการแสดง แทบทุกงานแต่ก็ไม่ปิดกั้นอาชีพใดๆ หรือวิถีชีวิตอย่างอื่นที่ดีกว่า ถ้าหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐเสนอให้ สาวประเภทสองหลายคนไม่มีโอกาสที่จะเรียกร้อง หรือกำหนดจุดยืนของคนในสังคมตามใจชอบได้เหมือนบุคคลทั่วไป

2. ลักษณะในการใช้พื้นที่ในการพบปะ หรือการรวมกลุ่มของชายรักชาย

กลุ่มสาวประเภทสองมักจะออกมาพบปะกันในเวลาประมาณ 23.00 นาฬิกา เป็นต้นไปโดยจะทยอยออกมาครั้งละ 2-3 คน โดยใช้จักรยานยนต์เป็นพาหนะ เพื่อมารอในจุดประจำที่ตนเองนั่งอยู่ทุกคืนเพื่อรอลูกค้าที่จะมาซื้อบริการ

สถานที่ที่กลุ่มสาวประเภทสอง มักจะใช้เป็นที่พบปะคือร้านขายของชำในตลาดที่เป็นคนคุ้นเคยกับพวกสาวประเภทสองและบริเวณสถานที่ทำงานที่เปิดทำการในช่วงหลังเลิกงาน เช่น บริเวณหน้าธนาคาร บริเวณหน้าที่ทำการไปรษณีย์

3. การกระทำทางสังคมที่มีผลต่อกลุ่มชายรักชาย

หน่วยงานของรัฐที่ดูแลด้านความมั่นคง มองว่า สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องธรรมดาเพราะอย่างไรก็ผู้ชายด้วยกันและกลุ่มนี้ก็ไม่เคยทำความเดือดร้อนให้ใคร ยังเป็นผลดีกับผู้ประกอบการ

ร้านค้าบริเวณตลาดยามค่ำคืนเป็นการกระจายรายได้ สอดคล้องกับความเห็นของพ่อค้า แม่ค้า รถสองแถวรับจ้าง จักรยานยนต์รับจ้าง

กลุ่มวัยรุ่นนักร้องที่ชวากลางคืน มักทำร้ายร่างกายขว้างปาสิ่งของใส่ กลุ่มสาวประเภทสองทำร้ายร่างกายแต่มีบางคนหลังจากที่ชวากลางคืนจากนั้นจึงมาซื้อบริการทางเพศจากกลุ่มกระเทย

บุคคลทั่วไป เห็นว่าเป็นการไม่สมควรที่สาวประเภทสองมาค้าประเวณีอย่างเปิดเผยในสถานที่สาธารณะใจกลางเมืองที่มีประชาชนมากมาย อีกทั้งเป็นสถานที่ ที่ในอดีตเคยมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดราชบุรี มาเป็นเวลานานจึงไม่ยอมรับ และมีข้อร้องเรียนถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ

หน่วยงานด้านการควบคุมโรคติดต่อ เห็นความสำคัญในเรื่องนี้จึงออกตรวจสุขภาพกลุ่มสาวประเภทสองเป็นประจำพร้อมทั้งแจกถุงยางอนามัยฟรี ตรวจเลือด เพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

4. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ของกลุ่มชายรักชาย

เป็นการพบปะเพื่อนในกลุ่มเพื่อรอการค้าประเวณีที่ติดต่อขอใช้บริการมีทั้งลูกค้าประจำ และลูกค้าจร ลูกค้าประจำมักจะมาระบุตัวบุคคล และจองครรถเทียบชนิดชอบบาทวิถี แตกต่างจากลูกค้าจรที่จองครรถในระยะห่างและไม่ระบุตัวบุคคล ราคาในการซื้อขายบริการทางเพศ 300 บาท ส่วนค่าสถานที่ลูกค้าเป็นฝ่ายชำระเงินเองโดยจะเก็บเงินจากลูกค้าก่อนให้บริการ สถานที่ให้บริการ ได้แก่ โรงแรมย่านรูศบริเวณใกล้เคียง หอพัก อพาร์ทเมนต์

ในเวลากลางวันจะรับงานแสดงโชว์ รับแต่งหน้าเจ้าสาว และงานพิธีต่างๆลูกค้าที่มาติดต่ออาจเป็นหน่วยงานของรัฐ บุคคลทั่วไปโดยผ่านคนกลางหรือติดต่อตรงกับสาวประเภทสอง ลูกค้าที่มาติดต่อกันแสดงบางคนอาจเป็นลูกค้าที่มาซื้อบริการทางเพศในเวลาชวากลางคืน

นอกจากนี้ ยังมีการติดต่อกับบุคคลอื่นที่เป็นกลุ่มซื้อบริการทางเพศจากหญิงขายบริการ นักเรียน นักศึกษา ที่หารายได้พิเศษในลักษณะที่สาวประเภทสองทำหน้าที่เป็นนายหน้าจัดหา

5. การใช้พื้นที่ กับ เครือข่ายทางสังคมของกลุ่มชายรักชาย

มีลักษณะเป็นเครือข่าย เชื่อมโยงเป็นกลุ่มประมาณ 30-40 คน เมื่องานแสดงดนตรีที่ทางจังหวัดจัดขึ้นจะออกมารวมกลุ่มกันใหญ่ การรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายได้ส่งผลถึงบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นสาวประเภทสองและผู้หญิงแท้ กล่าวคือ การรับงานโชว์โดยติดต่อผ่าน ร้านอาศยา (นามสมมุติ) ร้านแฟนซี (นามสมมุติ) ที่มีสาวประเภทสองเป็นเจ้าของร้านซึ่งเป็นการส่งเสริมสาวประเภทสองที่มีอายุน้อยมีเวทีแสดงความสามารถในสังคมและการมีเครือข่ายในการเป็นนายหน้าค้าบริการ

ของหญิง หรือนักเรียน นักศึกษาที่ค้าประเวณี

พื้นที่การนำเสนอตัวตนของกลุ่มรักร่วมเพศมิได้ถูกจัดวางโดยสังคม หากแต่พื้นที่บริเวณนั้นได้ถูกจัดวางโดยกลุ่มรักร่วมเพศด้วยกันเพื่อการแสวงหาช่วงชิงพื้นที่ทางสังคมเพื่ออำนาจในการแสดงออกของอัตลักษณ์เป็นรุ่นต่อรุ่นการเลือกพื้นที่บริเวณต่างๆอาจเป็นเพราะการปฏิบัติต่อพัฒนาปฏิสัมพันธ์ที่แสดงออกของตัวตนในกลุ่มการแสดงออกต่อสังคมภายนอก เพื่อให้สังคมยอมรับในตัวตนการเปิดเผยตนเองมีมากขึ้นเนื่องจากสังคมยอมรับกลุ่มรักร่วมเพศมากกว่าในอดีตทำให้สังคมเข้าใจในความรู้สึกนึกคิด ความสามารถที่มีอยู่ในบุคคล พื้นที่ทางสังคมของกลุ่มรักร่วมเพศอาจเป็นพื้นที่ของสื่อสารมวลชน พื้นที่สาธารณะ ผับ บาร์ เป็นต้น

รักร่วมเพศชายหรือกระเทย อาจเลือกพื้นที่ทางสังคมผ่านการนำเสนอตัวตนในเงื่อนไขต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวัน และบนเวทีในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจท่องเที่ยว เช่น คาบารด์ ตัวตน และเพศในความหมายที่เป็นสถานะ มีความหลากหลายสลับกลับไปมา แล้วแต่ละจะเลือกใช้สัมพันธ์กับใครสถานการณ์ใด เวทีทางสังคมของกลุ่มรักร่วมเพศ ทำให้คนทั่วไปได้รับรู้ถึงการดำรงอยู่ของคนกลุ่มนี้ในสังคม แล้วยังเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่ทำให้รักร่วมเพศคนอื่นๆ ได้ตระหนักและเรียนรู้การเป็นรักร่วมเพศของตน ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะตนเองไม่รู้สึกลัว แปลกประหลาดหรือดำรงอยู่เพียงคนเดียวในสังคม แหล่งข้อมูลนี้เปรียบเสมือนเวทีทางสังคม ของกลุ่มรักร่วมเพศ ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการนิยามตนเองของผู้ที่รักเพศเดียวกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1.ความหมายของการใช้พื้นที่

การเลือกพื้นที่ในการแสดงตัวตน ของกลุ่มสาวประเภทสอง นับเป็นช่องทางแห่งการเปิดเผยตนเองเห็นได้จากสื่อหลาย ๆ แขนง เช่น การประกวดสาวประเภทสองทางโทรทัศน์ การขึ้นเวทีประกวดตามสื่อต่าง ๆ การตั้งกลุ่มเพื่อเรียกร้องสิทธิ เช่น กลุ่มเกย์การเมือง สาวประเภทสองของตลาดแห่งนี้ก็เช่นเดียวกันที่แสดงออกในความเป็นอัตลักษณ์ของตัวเองให้สังคมยอมรับไม่ว่าจะเป็นการรับการแสดงโชว์ต่าง ๆ เช่น คาบารด์ เป็นต้น เพื่อให้สังคมยอมรับในตัวตน และรู้สึกไม่โดดเดี่ยวในสังคม มีเพื่อน รู้สึกไม่แปลกแยกจากสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัทนา เขตมี (2545) เรื่อง “วิถีชีวิต และชีวิตครอบครัวของหญิงรักร่วมเพศ” กล่าวว่า “เวทีทางสังคมของกลุ่มรักร่วมเพศ ทำให้คนทั่วไปได้รับรู้ถึงการดำรงอยู่ของคนกลุ่มนี้ในสังคม แล้วยังเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความสำคัญที่ทำให้คนรักร่วมเพศคนอื่นๆ ได้ตระหนักและเรียนรู้การเป็นรักร่วมเพศของตนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะตนเองไม่รู้สึกลัวตนเองแปลกประหลาดหรือดำรงอยู่เพียงผู้เดียวในสังคม”.

2. ลักษณะในการใช้พื้นที่ในการพบปะ หรือการรวมกลุ่มของชายรักชาย

ลักษณะในการพบปะของสาวประเภทสองกลุ่มนี้ ใช้เวลานัดหมายที่แน่นอน คือ เวลาประมาณ 23.00 นาฬิกา ในสถานที่เดิมที่เป็นที่นัดหมายประจำโดยจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงเพื่อสะดวกในการรับลูกค้าหรือผู้ที่มาติดต่อและถือเป็นการเที่ยวกลางคืน การพักผ่อนในเวลาเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติคุณ อางคาสัย (2540) เรื่อง “โสเภณีเด็กชาย : ศึกษาเฉพาะกรณี เด็กชายเร่ร่อน ขายบริการทางเพศ.” กล่าวว่า “เด็กชายบริการทางเพศส่วนมากจะหาลูกค้าช่วงหัวค่ำ จนเลยเที่ยงคืนไปแล้วการที่ออกมาเจอผู้คนทั่วไปถือว่าเป็นการพักผ่อนในตัว เพราะที่นี้ เขาจะได้พบปะกับเพื่อนฝูง”จะเห็นได้ว่าสาวประเภทสองมักมีหลายเหตุผลของการออกมารวมกลุ่มกลางคืน.

3. การกระทำทางสังคมที่มีผลต่อกลุ่มชายรักชาย

การที่หน่วยงานของรัฐด้านความมั่นคง เห็นว่า เป็นเรื่องปกติและหน่วยงานของรัฐด้านสุขภาพ ได้เข้ามาดูแลในเรื่องการป้องกันโรคติดต่อทางเพศ ตลอดจนผู้ประกอบการค้าหรือผู้ที่ประกอบอาชีพในบริเวณตลาดเห็นเป็นเรื่องธรรมดา นับได้ว่าเป็นการยอมรับในตัวตน พฤติกรรมของกลุ่มสาวประเภทสองในบริเวณนี้โดยปริยาย บางส่วนกลับมองว่าเป็นผลดีต่อการทำการค้าของธุรกิจในตลาดราชพัสดุ นับได้ว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อผลกระทบทางสังคมที่อาจจะเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายร่างกาย การค้าประเวณี ฯลฯ ซึ่งเป็นปัญหาสังคมโดยเฉพาะ การค้าประเวณีที่สำคัญคือการเป็นนายหน้าให้กับ นักเรียน นักศึกษาที่หารายได้พิเศษ กลุ่มนี้มีอัตราเสี่ยงสูงในหลายเรื่อง เช่น ปัญหาการทำแท้ง ปัญหาการทอดทิ้งทารก ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติคุณ อางคาสัย (2540) เรื่อง “โสเภณีเด็กชาย : ศึกษาเฉพาะกรณี เด็กชายเร่ร่อน ขายบริการทางเพศ.” กล่าวว่า “เด็กหลายคนที่ใช้ชีวิตด้วยการขายบริการทางเพศ จะมีพฤติกรรมลักเล็กขโมยน้อยอยู่ด้วย นอกจากพฤติกรรมลักเล็กขโมยน้อยแล้ว เด็กบางคนมีพฤติกรรมเป็นนักเลงหัวไม้พกอาวุธ” แม้ว่าสาวประเภทสองบริเวณตลาดราชพัสดุ จะไม่เคยทำร้ายร่างกายคนอื่นแต่ก็มีการทำร้ายร่างกายสาวประเภทสองจากกลุ่มวัยรุ่นเป็นประจำ เช่น กรณี วันที่ 7 มิถุนายน 2552 ซึ่งเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ว่า พบศพสาวประเภทสองลอยอยู่ในแม่น้ำแม่กลอง บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ จังหวัดราชบุรี จากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์หลายฉบับ โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ก้าวหน้า ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์รายปักษ์ประจำท้องถิ่นจังหวัดราชบุรีกล่าวว่า

พบศพสาวประเภทสองคอกหักลอยอยู่ในแม่น้ำเมื่อเวลา 12.00 นาฬิกาวันที่ 7 มิถุนายน 2552 ที่เกิดเหตุพบศพเป็นสาวประเภทสอง สภาพศพลอยคว่ำหน้าอยู่ในแม่น้ำเมื่อนำศพขึ้นมาตรวจสอบพบว่าไม่พบหลักฐานในตัวผู้ตาย สวมใส่เสื้อกล้ามสีดำ กางเกงยีนส์ขาขาว กางเกงใน และเสื้อชั้นในสีดำ สภาพศพพบมีบาดแผลดลอกที่หลังมือทั้ง 2 ข้าง คอกหักอายุประมาณ 20-25 ปี ผิวสองสีไว้ผมยาว ผู้ตายเสียชีวิตมาประมาณ 2 วัน สันนิษฐานเบื้องต้นว่า ผู้ตายน่าจะเป็นสาวประเภทสองที่ชอบมานั่งมั่วสุ่มกันที่ริมเขื่อนรัฐประชาตลาแล้วเกิดพลาดตกลงไปคอกหักตกน้ำหรือไม่ก็อาจถูกกลุ่มวัยรุ่นทำร้ายแล้วจับโยนน้ำ อย่างไรก็ตามทางเจ้าหน้าที่จะได้ออกหาข่าวในพื้นที่ ที่กลุ่มสาวประเภทสองมานั่งมั่วสุ่มกัน ส่วนศพของผู้ตายก็จะส่งไปที่สถาบันนิติเวชเพื่อหาสาเหตุการตายต่อไป (ก้าวหน้า 2552)

อย่างไรก็ตามจากการสอบถามทางเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดดูแลคดี พบว่า หลังการผ่าพิสูจน์ศพมีสารเสพติดคาค่ามีการใช้ยาเสพติดจึงพลัดตกลงไปบริเวณตลิ่งจากนั้น จึงกระเด็นตกแม่น้ำลงไปเอง แต่ยังเป็นที่กังขาของบุคคลบางกลุ่มที่ยังไม่ปักใจเชื่อในการสรุปคดี

4. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ของกลุ่มชายรักชาย

การปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของสาวประเภทสองกลุ่มนี้ คือ การขายบริการทางเพศที่มีพฤติกรรม และรูปแบบที่คล้ายกันแทบทุกคน กลุ่มลูกค้ามีทุกกลุ่มอาชีพไม่ว่าจะเป็น ข้าราชการ พนักงานบริษัทเอกชน นักเรียน (โดยเฉพาะคืนวันศุกร์) ลักษณะการหาลูกค้า มีทั้งลูกค้าประจำ และลูกค้าจร ซึ่งลูกค้าประเภทนี้ จะไม่มีความผูกพันต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัย ของ กิตติคุณ อางคาสัย (2540) เรื่อง “ โสเภณีเด็กชาย: ศึกษาเฉพาะกรณี เด็กชายเร่ร่อน ขายบริการทางเพศ ” กล่าวว่า “ การให้บริการทางเพศ เป็นเรื่องของงานที่ทำแลกเงินเมื่อให้บริการแล้ว ทุกอย่างก็ถือว่าสิ้นสุด” การขายบริการทางเพศของสาวประเภทสองกลุ่มนี้ดูเป็นธรรมดาต่อผู้พบเห็น แต่กลับส่งผลกระทบต่อภาพพจน์โดยรวมของจังหวัดและผู้ที่ได้รับผิดชอบต่างๆแม้ว่าจะมีการรับงานแสดงคาบาเร่ต์ งานโชว์ ก็ตามแต่ภาพของการขายบริการทางเพศจะเป็นที่จ้องมองของประชาชนทั่วไป ในบริเวณเขตเมืองและอำเภอใกล้เคียงได้มากกว่านับเป็นปัญหาสังคมที่ขยายวงกว้างออกไปเรื่อยๆเห็นได้จากการมีสาวประเภทสองจากอำเภออื่นๆ มาขายบริการทางเพศในบริเวณตลาดนี้เป็นประจำ และก่อคดีต่างๆไว้แล้วก็หายตัวไปซึ่งทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะตามตัวยาก เนื่องจากข้อมูลประวัติส่วนมากจะมีเฉพาะสาวประเภทสองในเขตเมืองเท่านั้น

5. การใช้พื้นที่ กับ เครือข่ายทางสังคม ของกลุ่มชายรักชาย

เครือข่ายทางสังคมของสาวประเภทสอง แม้ว่าจะมีการติดต่อกับบุคคลหลายกลุ่ม แต่เครือข่ายในลักษณะของการเป็นนายหน้า ในการติดต่อหาลูกค้าของผู้หญิงที่ค้าประเวณี หรือนักเรียน นักศึกษา ที่หารายได้พิเศษนับได้ว่าเป็นการขยายปัญหาสังคมให้ลุกลามออกไปในวงกว้าง และอันตรายมากขึ้น เช่น หน่วยงานด้านสาธารณสุขได้เข้ามาดูแลเฉพาะกลุ่มสาวประเภทสองแต่ไม่รวมถึงนักเรียนนักศึกษาที่ไม่เปิดเผยตัวตนในการค้าประเวณีนอกจากนี้ เครือข่ายทางด้านเกี่ยวกับยาเสพติดที่รู้ในเฉพาะกลุ่ม ซึ่งหาได้ง่ายโดยเฉพาะในเวลากลางคืน ปัญหาเหล่านี้คือสิ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือผู้ที่ต้องรับผิดชอบต้องเข้มงวดและดูแลอย่างใกล้ชิด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติคุณ อางคาสัย (2540) เรื่อง “โสเภณีเด็กชาย: ศึกษาเฉพาะกรณี เด็กชายเร่ร่อนชายบริการทางเพศ.” กล่าวว่า “เด็กเร่ร่อนหลายคนมีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งระดับความร้ายแรงแตกต่างกันไป เริ่มตั้งแต่การดูดบุหรี่ ซึ่งเห็นได้ในเด็กชายบริการทั่วไป และเพิ่มความรุนแรงของยาเสพติดไปเรื่อยๆ” แม้ว่าการรวมกลุ่มในลักษณะของเครือข่าย จะทำให้กลุ่มของตนดูเข้มแข็ง และกล้าแสดงออกต่อสังคมบวกกับการวางแผนของคนในสังคมที่มองว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา นั่นคืออันตรายต่อกลุ่มสาวประเภทสอง และกลุ่มรักร่วมเพศโดยตรง ทั้งยังส่งผลถึงสังคมโดยรวมที่ขยายในวงกว้างออกไปในระดับที่สูงกว่าอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. การที่หน่วยงานด้านสาธารณสุขของจังหวัด ได้เข้ามาให้การดูแลตรวจโรคที่เกิดจากเพศสัมพันธ์ ได้เข้ามาแจกถุงยางอนามัยกับกลุ่มชายรักชาย และควรมีแนวทางการพัฒนาสุขภาพทางเพศและให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์แก่ นักเรียน นักศึกษา ของเด็กในวัยเรียนและแสดงให้เห็นถึงโทษของการมีเพศสัมพันธ์ โดยไม่มีการป้องกันอาจเป็นภาพถ่ายประกอบของผู้ป่วยทางเพศสัมพันธ์เพื่อความเข้าใจได้ง่ายขึ้น
2. สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดช่วยเหลือทางด้านความยั่งยืน เช่น จัดอาชีพต่างๆให้กับเด็กกลุ่มนี้เป็นการเฉพาะแม้ว่าทางจังหวัดได้จัดสอนอาชีพเป็นประจำให้กับบุคคลทั่วไป แต่เด็กกลุ่มนี้ไม่สามารถเข้าร่วมฝึกอาชีพได้ เนื่องจาก ทัศนคติที่ไม่ยอมรับกลุ่มชายรักชายจากบุคคลบางคนที่มิที่ทัศนคติทางลบต่อกลุ่มชายรักชาย

3. นักจิตวิทยาของจังหวัดควรให้คำแนะนำวิธีคิดทางบวกให้กับบุคคลทั่วไปที่เป็นสาวประเภทสองไม่ใช่ผู้ที่ด้อยในสังคมสามารถอยู่กับสังคมได้ สามารถทำงานได้ ประกอบอาชีพได้ เช่น บุคคลทั่วไป ควรเปิดโอกาสให้กลุ่มสาวประเภทสอง มีโอกาสในการทำงานร่วมกับคนในสังคมและช่วยส่งเสริมการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของกลุ่มชายรักชาย เช่น การแสดงโชว์ คาบาเร่ต์ หรือ รำไทย ในงานต่าง ๆ

4. หน่วยงานการประถมศึกษาของจังหวัด ควรดูแลเยาวชนกลุ่มเสี่ยงตั้งแต่เนิ่นๆ ก่อนที่จะเข้ามาสู่โศกจรของการค้าประเวณี คือ โรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตอนต้น ช่วยสังเกตว่า เด็กที่มีแนวโน้มที่จะเป็นสาวประเภทสอง โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ ครอบครัวแตกแยกที่จะไม่ได้เรียนหนังสือต่อจังหวัดหรือเทศบาลควรจัดมาตรการจัดหาทุนเรียนฟรีในโรงเรียนของรัฐและเข้าไปฟื้นฟูจิตใจของเด็ก ในกรณีที่ครอบครัวมีปัญหาเพื่อไม่ให้เด็กต้องรู้สึกโดดเดี่ยวไม่มีใครติดอยู่กับความคิดที่ว่าตนเองคิดปกติไม่มีใครเข้าใจ ในอัตลักษณ์ตนเอง เพื่อให้เกิดความมั่นใจในตนเองสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมทั่วไปอย่างมั่นใจและควรเพิ่มหลักสูตรการเคารพสิทธิมนุษยชนในสังคมแก่เด็กตั้งแต่ประถมตอนต้น เพื่อปลูกสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ที่เป็นกลุ่มชายรักชาย

5. หน่วยงานของรัฐด้านความมั่นคง ควรกวดขันในเรื่องของยาเสพติด ที่มีอยู่ในสังคม โดยเฉพาะสังคมของบุคคลที่ใช้ชีวิตในเวลากลางคืนมากยิ่งขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. เทศบาลและ โรงเรียนควรเปิดเวทีการแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ของเด็กกลุ่มนี้ เช่น ในโรงเรียนอาจมีการแสดงของเด็กที่เป็นรักร่วมเพศ เช่น การแสดงนาฏศิลป์ การแสดงรำไทย การเปิดโอกาสให้เล่นกีฬา ในงานกีฬาต่าง ๆ เพื่อเป็นที่ยอมรับในสังคม

2. หน่วยงานด้านพัฒนาชุมชนจังหวัด ควรตระหนักและสร้างความเข้าใจ ทัศนคติให้เป็นไปในทางบวกของประชาชนทั่วไป ที่มีต่อกระเทยหรือกลุ่มสาวประเภทสองว่า คือ คนที่มีความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีความรู้สึกที่ไม่ต่างจากคนทั่วไป แต่เป็นในเรื่องของความเบี่ยงเบนทางเพศ ความคิดปกติของโครโมโซม และการเลี้ยงดูในครอบครัว เช่น เด็กผู้ชายใกล้ชิดกับแม่มากเกินไป หรือในครอบครัวมีพี่สาว น้องสาวที่เป็นผู้หญิง มีพี่เลี้ยงเป็นผู้หญิง จึงซึมซับพฤติกรรม ความรู้สึกกริยามารยาทของผู้หญิงจนเป็นพฤติกรรมของตนเอง และอาจเกิดจากประสบการณ์ของตน เช่น การเคยมีเพศสัมพันธ์กับเพศชายด้วยกันจึงเกิดความติดใจ ประทับใจจนเกิดรสนิยมทางเพศที่ชอบเพศเดียวกัน หรือประสบการณ์ที่ไม่ดีจากเพศตรงข้าม เช่น บิดาชอบทำร้ายร่างกายและจิตใจมารดา จนเกิดความรู้สึกไม่ดีต่อเพศบิดา กลับรู้สึกเห็นใจเพศหญิงและการที่

ผู้ชาย หรือเพศหญิงแยกออกจากเพศตรงข้ามกับตนจึงเกิดความกลัวจึงหันมาคบเพศเดียวกัน เพราะรู้สึกว่าจะเข้าใจตนเองมากกว่า รักร่วมเพศ จำแนกเป็น กระเทย ลักเพศ และความต้องการแปลงเพศ แต่คนเหล่านี้สามารถใช้ชีวิตร่วมกับสังคมได้ เพื่อเปิดพื้นที่ทางสังคมให้กลุ่มชายรักชายได้ก้าวเข้ามาอย่างมั่นใจ และในขณะเดียวกันสังคมพร้อมที่จะให้โอกาสไม่ว่าจะเป็นหน้าที่การงาน การแสดงความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมในสังคม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. งานวิจัยเรื่อง การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่ บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ของกลุ่มชายรักชาย เป็นการวิจัยในด้านหนึ่งของกลุ่มชายรักชาย ในบริเวณดังกล่าว จึงเหมาะสำหรับใช้เป็นข้อมูลขั้นพื้นฐาน การวิจัยในประเด็นการใช้ยาเสพติดหรือการค้ายาเสพติด อาชญากรรมที่เกิดขึ้น ของกลุ่มสาวประเภทสอง หรือประเด็นการขายบริการทางเพศของสาวประเภทสอง ต่อไป

2. งานวิจัยเรื่อง การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่ บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรีของกลุ่มชายรักชาย สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย ในสถานที่ ที่มีลักษณะการรวมกลุ่มของสาวประเภทสองที่คล้ายคลึงกัน เช่น พื้นที่ห้องสนามหลวง และพื้นที่ย่านสีลม พัทยา เพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. ราชบุรี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2534.
- ก้าวหน้า, 16 มิถุนายน 2552.
- กิตติคุณ อางคาสัย. “โสภณเด็กชาย: ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กชายเร่ร่อน ขายบริการทางเพศ.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- กิตติพัฒน์ นนทปัทมกุล. “ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในพื้นที่สวัสดิการสังคม.” เอกสารประกอบการ
สอนวิชานโยบายสังคมเพื่อพัฒนาสังคม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,
2547. (อัดสำเนา)
- เกษม ดันดิผลาชีวะ “ลักเพศ.” ใกล้หมอ 16 (กันยายน 2535) : 63-65.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. พลวัตสังคมผ่านสายตานิเทศการไทย: หกสิบปีฉลาดชาย รมิตานนท์.
เชียงใหม่. โรงพิมพ์ มิ่งเมือง เชียงใหม่, 2545.
- ถิรนนท์ อนวัช และ อนุสรณ์ บุญจิต. เอดส์ สุดทางรักเกย์. กรุงเทพฯ: ชมรมศัภยพัฒนา, 2529.
- ทัณฑกานต์ ดวงรัตน์. “บทบาทการสื่อสารในครอบครัวต่อการตัดสินใจแปลงเพศ.” วิทยานิพนธ์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2539.
- ณัฐพงศ์ จิตรนรินทร์. รหัสชุมชน: พื้นที่อัตลักษณ์ภาพแทนความจริงและหลังสมัยใหม่ สงขลา :
ภารกิจเอกสารและตำรา มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2548.
- นันทา วีรวิทยานุกูล. สตรีศึกษา 2 ผู้หญิงกับประเด็นต่าง ๆ. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการส่งเสริมและ
ประสานงานสตรีแห่งชาติ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2544.
- นงนาค แซ่ตั้ง. “เกย์: ทศนเชิงสังคมวิทยา.” วารสารสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา 5 (ธันวาคม
2530) : 67
- นที ชีระโรจนพงษ์. แกะกล่องเกย์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พลอยสีรุ้ง, 2548.
- ประพิณ ออกเวหา. ราชบุรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ บริษัท กรุงชนพัฒนา จำกัด, 2535.
- ประนอม สโรชมาน. “รักร่วมเพศ” วารสารธรรมศาสตร์ 10 (กันยายน 2524) : 164-169.

- พรพิไล ถมรงค์ยศศักดิ์. ปรัชญาผู้หญิง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- พิทักษ์ ศิริวงศ์. “การสร้างและการปรับเปลี่ยนความเป็นเพศ และจินตนาการทางเพศในกลุ่มวัยรุ่นชาย.” ปริญญาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2543.
- พิสมัย เคนดวงบริพันธ์. ความรู้เรื่องเพศ. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- มรกต งามภักดี. ราชบุรี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บริษัท สินสยามบรรณกิจและการพิมพ์, 2543. มหาวิทยาลัยมหิดล. “แผนการใช้ที่ดินของหน่วยงานรัฐในเมืองศูนย์กลางความเจริญภาคตะวันตก” เอกสารรายงานการสำรวจผังเมืองครั้งสุดท้าย พฤษภาคม 2548. (อัดสำเนา)
- มัทนา เขตมี. “วิถีชีวิต และชีวิตครอบครัวของหญิงรักหญิง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- รัชนี นพเกตุ. มนุษย์: จิตวิทยาทางเพศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประกายพริ้ง, 2542.
- เรืองฟ้า บุราคร. “การสื่อสารกับการสร้างอัตลักษณ์ “กระเทย”ในพื้นที่คาบเร่ใต้ไชว.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาวารสารศาสตร์และการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.
- วิลาสินี พิพิธกุล. “การต่อรองทางอัตลักษณ์ของผู้หญิง ผ่านสื่อกระแสหลักในเรื่องชนชั้น เชื้อชาติ และเพศสภาพ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาคุณูปบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ม.ป.ป. (อัดสำเนา)
- วัชรินทร์ หนูสมตน. “ชีวิต และการทำงานของสาวประเภทสอง.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- วันทนี วาสิกะสิน. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพศศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- วุฒิชัย บุญยฤทธิ์ และมณี ภิญโญพรพานิชย์. ตำราจิตเวชศาสตร์: ความผิดปกติทางเพศและ Gender Identity Disorders. เชียงใหม่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เชียงใหม่โรงพิมพ์ แสงศิลป์, 2542.
- สิงหนาท อุดาโห. ความรู้เรื่องเกย์สำหรับคนที่ไม่ใช่เกย์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, 2526.

- สำนักงานจังหวัดราชบุรี. ของดีเมืองราชบุรี. กรุงเทพฯ : บริษัท พี.ที.ซี. คอร์เปอร์เรชั่น จำกัด , 2532.
- สุไลพร ชลวิไล. “ตัวตนในเรื่องเล่า : การต่อรองทางอัตลักษณ์ของหญิงรักหญิง.” วิทยานิพนธ์
 ปรินญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- สุวัทนา อารีพรรค. กามวิปริต (เพศศึกษา) (ชุดเรียนรู้เรื่องเพศ). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย, 2528.
- อโนทัย ปานมงคล. “เพศที่ 3 กับการเรียนรู้และค่านิยมทางเพศ.” สารนิพนธ์ปรินญามหาบัณฑิต
 สาขาวิชามานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2532.
- โอภาส ธรรมวานิช. “แต่งงานไปทำไม.”, วิทยาสารเพศศึกษาและปรัชญา 1, 3 (2515) : 46
- อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม. เพศศึกษาที่น่ารู้. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สไตล์, 2532.

สัมภาษณ์

- เจ้าหน้าที่ด้านความมั่นคง [นามแฝง]. เจ้าหน้าที่สถานีตำรวจจังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์,
 3 กุมภาพันธ์ 2552.
- เจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านควบคุมโรคติดต่อ [นามแฝง]. เจ้าหน้าที่สำนักงานควบคุมโรคติดต่อ
 จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2552.
- ชาย [นามแฝง]. บุคคลทั่วไป ตลาดราชพัสดุ. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2552.
- บอย [นามแฝง]. สาวประเภทสอง ตลาดราชพัสดุ. สัมภาษณ์, 5 กุมภาพันธ์ 2552.
- ปราณี [นามแฝง]. เจ้าของร้านขายข้าวหมูแดง ตลาดราชพัสดุ. สัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2552.
- พระเทพวิสุทธิภรณ์, เจ้าคณะจังหวัดราชบุรี. วัดมหาธาตุวรวิหาร. สัมภาษณ์, 5 มกราคม 2552.
- ไพบูลย์ [นามแฝง]. เจ้าของร้านขายหนังสือ ตลาดราชพัสดุ. สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2552.
- ฟาง [นามแฝง]. นักศึกษา. สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2552.
- วิมล [นามแฝง]. เจ้าของร้านอาหารตามสั่ง ตลาดราชพัสดุ. สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2552.
- หมวย [นามแฝง]. สาวประเภทสอง ตลาดราชพัสดุ. สัมภาษณ์, 8 กุมภาพันธ์ 2552.
- อัน [นามแฝง]. สาวประเภทสอง ตลาดราชพัสดุ. สัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2552.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

เรื่อง

การนำเสนอตัวตนผ่านการใช้พื้นที่บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
ของกลุ่มชายรักชาย

1. สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

- 1.1 ชื่อ..... นามสกุล.....
- 1.2 บุคลิกลักษณะทางกายภาพ.....
- 1.3 อายุ.....การศึกษา.....
- 1.4 อาชีพ.....ตำแหน่ง.....
- 1.5 รายได้/เดือน.....สถานะภาพ / การสมรส.....

2. การกระทำทางสังคม/เหตุผลในการรวมกลุ่มของกลุ่มชายรักชาย

- 2.1 เริ่มมีการรวมกลุ่มตั้งแต่เมื่อไร
- 2.2 การเริ่มต้นของกลุ่มมีกี่คน
- 2.3 การรวมกลุ่มเริ่มจากตนเองหรือมีผู้แนะนำชักชวน
- 2.4 ลักษณะการรวมกลุ่มมีแกนนำ หรือผู้นำกลุ่มหรือไม่
- 2.5 กลุ่มที่รวมตัวกันของชายรักชายมีกี่กลุ่มย่อย
- 2.6 การรวมกลุ่ม มีการรวมกลุ่มเฉพาะตอนช่วงกลางคืนหรือไม่
- 2.7 นอกเหนือจากกลุ่มชายรักชายด้วยกัน ยังมีกลุ่มอื่นที่เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือไม่
- 2.8 อะไรคือปัญหาในการรวมกลุ่ม
- 2.9 การตัดสินใจของกลุ่มที่เกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่ม มีการตัดสินใจร่วมกันหรือไม่
- 2.10 ผลกระทบจากการรวมกลุ่มคืออะไร
- 2.11 การต่อต้านและการยอมรับจากสังคมคืออะไร

3. การให้ความหมาย/เหตุผลในการเลือกพื้นที่ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

- 3.1 รู้จักที่นี่ได้อย่างไร
- 3.2 เหตุผลในการตัดสินใจเลือกพื้นที่ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์
- 3.3 ก่อนที่จะมารวมกลุ่มกันที่ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ เคยใช้สถานที่อื่นในการรวมกลุ่มหรือไม่
- 3.4 ในเขตอำเภอเมือง มีสถานที่ใช้ในการรวมกลุ่มของกลุ่มชายรักชาย อีกหรือไม่
- 3.5 คิดอย่างไรกับสถานที่นี้
- 3.6 ปัญหา หรืออุปสรรคภายนอกในการรวมกลุ่มที่ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ คืออะไร
- 3.7 เวลาในการรวมกลุ่ม เวลาที่หุ้ม
- 3.8 เวลาที่แยกกลุ่ม เวลาเท่าไร
- 3.9 จุดนัดพบเป็นจุดประจำ หรือมีการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน

4. กิจกรรม/ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากการรวมกลุ่ม และเครือข่าย

- 4.1 การรวมกลุ่ม เพื่ออะไร
- 4.2 มีการประกอบอาชีพ หรือรายได้พิเศษในการรวมกลุ่มหรือไม่
- 4.3 ลักษณะอาชีพ หรือการหารายได้คืออะไรบ้าง
- 4.4 มีการติดต่อกับบุคคลนอกกลุ่มหรือไม่
- 4.5 ลักษณะการติดต่อกับบุคคลนอกกลุ่ม เป็นอย่างไร
- 4.6 การติดต่อกว่าจ้างจากบุคคลนอกกลุ่มส่วนมากเป็นการว่าจ้างเรื่องใด
- 4.7 การติดต่อกว่าจ้างจากบุคคลนอกกลุ่มมีเรื่องการซื้อขายบริการทางเพศหรือไม่
- 4.8 บุคคลที่ติดต่อหรือว่าจ้างส่วนมากทำงานลักษณะใด
- 4.9 ถ้ามีการติดต่อลักษณะการขายบริการทางเพศ ลักษณะการติดต่อเป็นอย่างไร
- 4.10 การซื้อขายบริการทางเพศ มีลักษณะของการผ่านคนกลางหรือไม่
- 4.11 อัตราค่าบริการเท่าไร
- 4.12 ลักษณะการให้บริการเป็นอย่างไร

- 4.13 มีการป้องกันทุกครั้งหรือไม่
- 4.14 บุคคลที่มาว่าจ้างหรือซื้อบริการส่วนมากเป็นกลุ่มเดิมหรือไม่แน่นอน
- 4.15 บุคคลที่มาว่าจ้างหรือซื้อบริการส่วนมากเป็นบุคคลในพื้นที่หรือไม่
- 4.16 สถานที่ที่ให้บริการคือที่ใด
- 4.17 ปัญหาจากบุคคลที่ว่าจ้างหรือมาซื้อบริการ
- 4.18 ปัญหาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้รับผิดชอบ
- 4.19 เมื่อมีการขายบริการมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรสาธารณสุขมาตรวจสอบบ้างหรือไม่
- 4.20 ในการรวมกลุ่มมียาเสพติดหรือไม่
- 4.21 กิจกรรมการใช้ชีวิตในช่วงเวลากลางวัน คืออะไรบ้าง
- 4.22 ความคิดเห็นเรามองคนภายนอกกลุ่ม และความคิดเห็นที่คนภายนอกกลุ่มมองเรา
- 4.23 เครือข่ายของกลุ่มมีจำนวนกี่เครือข่ายที่เชื่อมโยงกัน
- 4.24 มีการเชื่อมโยงเครือข่ายที่ไม่ใช่กลุ่มชายรักชายหรือไม่

5. ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็น

.....

.....

ผู้ประกอบอาชีพในพื้นที่ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี เช่น พ่อค้าแม่ค้า จักรยานยนต์รับจ้าง และบุคคลทั่วไป

1. สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

- 1.1 ชื่อ..... นามสกุล.....
- 1.2 เพศ..... อายุ.....
- 1.3 การศึกษา.....
- 1.4 อาชีพ..... รายได้/เดือน.....
- 1.5 สถานะภาพ / การสมรส.....

2. ความหมายในการเลือกพื้นที่ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี
 - 2.1 เหตุใด จึงเลือกสถานที่นี้ในการประกอบอาชีพ
 - 2.2 ค่าใช้จ่ายหรือค่าเช่าสถานที่ / แพงค่า ราคาเท่าไร
 - 2.3 ลักษณะการชำระค่าเช่า / สถานที่เป็นอย่างไ
 - 2.4 ลักษณะลูกค้าที่มาใช้บริการ เป็นอย่างไร (อาชีพ อายุ)
 - 2.5 ลักษณะ หรือเงื่อนไขการค้าในตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ เป็นอย่างไร
 - 2.6 ความสะดวกสบายในการทำธุรกิจในตลาดเพียงพอหรือไม่
 - 2.7 ผลประโยชน์อย่างอื่นที่ทางตลาดเอื้อให้แก่ผู้ประกอบการในตลาดเป็นอย่างไร
3. การกระทำทางสังคมเมื่อเกิดการรวมกลุ่มของชายรักชาย
 - 3.1 รู้สึกอย่างไร เมื่อมีการรวม กลุ่มของชายรักชายในตลาด
 - 3.2 ผลกระทบจากการรวมกลุ่มของชายรักชายในตลาดเป็นอย่างไร
 - 3.3 ผลกระทบจากลูกค้าที่มาใช้บริการเป็นอย่างไร
 - 3.4 ปฏิกริยาของพ่อค้า แม่ค้า และผู้ประกอบการอาชีพในตลาดเป็นอย่างไรต่อกลุ่มชายรักชาย
4. กิจกรรม หรือปฏิสัมพันธ์ของ พ่อค้า แม่ค้า และบุคคลที่ประกอบอาชีพในพื้นที่หลังจากที่เกิดจากการรวมกลุ่มชายรักชาย
 - 4.1 รู้จักสมาชิกในกลุ่มชายรักชายหรือไม่
 - 4.2 เคยมีกิจกรรมในตลาดที่ร่วมกันทำโดยมีกลุ่มชายรักชายเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่
 - 4.3 ข้อดีและข้อเสีย ที่มีผลกระทบต่อทางร้านค้า หรือกิจการ เมื่อเกิดการรวมกลุ่มของชายรักชายคืออะไร
 - 4.4 มีลูกค้าเพิ่มมากขึ้นจากผลของการรวมกลุ่มของชายรักชายหรือไม่
5. เครือข่ายทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการรวมกลุ่ม ของชายรักชาย
 - 5.1 นอกจากชายรักชายที่รวมกลุ่มกัน ได้มีบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องของการติดต่อเกี่ยวกับการทำธุรกิจ หรือไม่
 - 5.2 การติดต่อของภาครัฐ และเอกชนที่จะว่าจ้างกลุ่มชายรักชายในงานแสดงโชว์ต่าง ๆ มีการติดต่อผ่านร้านหรือไม่
 - 5.3 กลุ่มชายรักชายได้เคยใช้ร้านค้าเป็นสถานที่ในการติดต่อลูกค้า หรือไม่

6. ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็น

.....

.....

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานด้านความมั่นคง หน่วยงานด้านสุขภาพ เป็นต้น

1. สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล

- 1.1 ชื่อ..... นามสกุล.....
- 1.2 เพศ..... อายุ.....
- 1.3 การศึกษา..... หน่วยงาน.....
- 1.4 ตำแหน่ง..... รายได้/เดือน.....
- 1.5 สถานะภาพ / การสมรส.....

2. มุมเหตุ และความหมาย ของการเลือกใช้พื้นที่ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ อำเภอเมือง
จังหวัดราชบุรี ของกลุ่มชายรักชาย

- 2.1 เหตุใด กลุ่มชายรักชาย จึงเลือกพื้นที่แหล่งนี้ในการรวมกลุ่ม
- 2.2 กลุ่มชายรักชาย ที่รวมกลุ่มในพื้นที่ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ เป็นบุคคลในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี แห่งเดียวหรือไม่
- 2.3 ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี มีสถานที่แห่งอื่นที่มีการรวมกลุ่มของชายรักชาย
หรือไม่
- 2.4 จำนวนสมาชิกในกลุ่มชายรักชายมีกี่คน
3. ปัญหา และผลกระทบทางสังคมที่ตามมาจากการรวมกลุ่มของชายรักชาย
- 3.1 ปัญหาที่เกิดขึ้น จากกลุ่มชายรักชาย คืออะไร
- 3.2 บุคคลทั่วไปที่พบเห็นการรวมกลุ่มของชายรักชาย มีปฏิกิริยา หรือข้อเสนอแนะส่งมาที่
หน่วยงานอย่างไรบ้าง
- 3.3 นอกจากปัญหาที่เกิดขึ้นจากกลุ่มชายรักชาย มีปัญหาจากบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องจาก
กลุ่มชายรักชายหรือไม่
- 3.4 การรวมกลุ่มของชายรักชายมีปัญหาสาเหตุด้วย หรือไม่
- 3.5 ในพื้นที่ของตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ นอกจากมีกลุ่มชายรักชายแล้ว ยังมีกลุ่มอื่น

- หรือไม่ เช่น กลุ่มผู้หญิงค้าประเวณี หรือกลุ่มวัยรุ่น เป็นต้น
- 3.6 แนวทางปฏิบัติ หรือมาตรการในการควบคุมดูแล มีอะไรบ้าง
- 3.7 อุปสรรคในการดำเนินมาตรการคืออะไร
- 3.8 งบประมาณ และบุคลากรของหน่วยงานในการดำเนินมาตรการพอเพียงหรือไม่
4. **ความเป็นเครือข่ายที่ขยายตัว และส่งผลต่อบุคคลทั่วไป คืออะไร**
- 4.1 ชายรักชายที่รวมกลุ่มกัน มีการติดต่อหรือมีปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มอื่นหรือไม่ เช่น กลุ่มนักเที่ยวกลางคืน กลุ่มผู้หญิงค้าประเวณี เป็นต้น
- 4.2 การค้าประเวณี ที่เกิดขึ้นมี พ่อค้า แม่ค้าในตลาดเป็นคนกลาง หรือมีพฤติกรรมที่เอื้ออำนวยต่อการกระทำ หรือไม่
- 4.3 กลุ่มลูกค้าที่เข้ามาซื้อบริการ หรือมาติดต่องานแสดงต่างๆ คือกลุ่มไหน
- 4.4 สถานที่ ที่มักจะไปทำกิจกรรมต่อหลังจากใช้ตลาดเป็นที่แรกในการพบเจอ หรือตกลงราคา
5. **ข้อเสนอแนะ / ความคิดเห็น**

.....

.....

ภาคผนวก ข

ประวัติกระทรวงการคลัง และหน้าที่ของกรมธนารักษ์

ประวัติกระทรวงการคลัง และหน้าที่ของกรมธนารักษ์

พระราชบัญญัติกรมพระคลังมหาสมบัติ จุลศักราช 1237

ภายหลังที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงวางระเบียบสำหรับปรับปรุงการคลังของประเทศตามพระราชบัญญัติสำหรับหอรัษฎากรพิพัฒน์ไปแล้ว ทรงพระราชดำริว่า การภาษีอากรอันเป็นเงินผลประโยชน์ก้อนใหญ่สำหรับใช้จ่ายในราชการทูลบำรุงบ้านเมือง และใช้จ่ายเป็นเบี้ยหวัดเงินเดือนข้าราชการฝ่ายทหารและพลเรือนนั้น พระคลังมหาสมบัติยังจัดไม่รัดกุมเป็นระเบียบเรียบร้อย เงินผลประโยชน์ของรัฐบาลยังกระจัดกระจายตกค้างอยู่กับเจ้าภาษีนาอากรเป็นจำนวนมาก เป็นเหตุให้เงินยังไม่พอใช้จ่ายในราชการ และทูลบำรุงบ้านเมืองให้สมดุศล จึงทรงปรึกษากับสภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน หรือเคาน์ซิลเลอร์ ออฟ สเตต (Councillors of State) พร้อมด้วยคณะเสนาบดี ตราพระราชบัญญัติกรมพระคลังมหาสมบัติ จุลศักราช 1237 ขึ้นเมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2418 ว่าด้วยกรมต่างๆ ซึ่งจะเบิกเงินส่งเงินของทางราชการ

พระราชบัญญัติสำหรับกรมพระคลังมหาสมบัติฉบับนี้ถือได้ว่าเป็นกฎหมายงบประมาณฉบับแรกของเมืองไทยดังปรากฏอยู่ในมาตราที่ 1 และมาตราที่ 2 ของพระราชบัญญัติ และจากพระราชบัญญัติฉบับนี้ เห็นได้ว่า กรมพระคลังมหาสมบัติมีฐานะเป็นกระทรวงเพราะใช้คำภาษาอังกฤษเพื่อเรียกอธิบดีว่า มินิสเตอร์ ออฟ ฟิแนนซ์

เมื่อเปรียบเทียบเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบตามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติสำหรับกรมพระคลังมหาสมบัติกับหน่วยงานในกระทรวงการคลังสมัยปัจจุบัน ก็จะเห็นได้ดังนี้

1. เจ้าพนักงานบัญชีรับเงิน อำนาจ และหน้าที่ ของเจ้าพนักงานผู้นี้เป็นหน้าที่ ของกรมสรรพากร กรมสรรพสามิต และกรมศุลกากร
2. เจ้าพนักงานบัญชีจ่ายเงิน และเจ้าพนักงานผู้เก็บเงิน เป็นอำนาจ และหน้าที่ ของกรมธนารักษ์
3. ปลัดอธิบดี เทียบเท่ากับ ปลัดกระทรวง และอธิบดีกรมบัญชีกลาง
4. เจ้าพนักงานใหญ่ ก็คือประธานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

กรมพระคลังมหาสมบัติ ตามที่กล่าวมาแล้วนี้ ก็คือกระทรวงการคลังในปัจจุบันนั่นเอง และโดยที่กรมพระคลังมหาสมบัติ ได้รับการสถาปนาขึ้น ณ วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2418 จึงถือเอาวันนี้เป็นวันสถาปนากระทรวงการคลัง นับถึงบัดนี้เป็นปีที่ 120

ประมาณปี พ.ศ. 2431 ได้มีการย้ายศูนย์กลางหรือโรงภาษี ซึ่งเป็นที่ทำการของกรมศุลกากรจากปากคลองผดุงกรุงเกษม มาอยู่ที่ริมแม่น้ำ อำเภอบางรัก

ยกฐานะกรมพระคลังมหาสมบัติเป็นกระทรวง พ.ศ. 2433

ในปี พ.ศ. 2430 เมื่อสมเด็จพระยาเทววงศ์วโรปการจะเสด็จเป็นผู้แทนพระองค์ไปช่วยงานฉลองรัชกาลสมเด็จพระบรมราชินีวิกตอเรีย ครบ 50 ปี ณ ประเทศอังกฤษ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ตรัสสั่งให้ไปพิจารณาดูแบบอย่างการปกครองของประเทศในทวีปยุโรป เมื่อสมเด็จพระยาเทววงศ์วโรปการเสด็จกลับมา ก็ถวายรายงานให้ทรงทราบ ในปี พ.ศ. 2433 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติพระธรรมนูญการปกครองแผ่นดินขึ้น กำหนดการปกครองส่วนกลางเป็นกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ซึ่งถือเป็นการปฏิรูปการปกครองของไทยให้ทันสมัย กรมพระคลังมหาสมบัติจึงได้รับการยกฐานะเป็นกระทรวง

พระราชบัญญัติพระธรรมนูญหน้าที่ราชการในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ร.ศ. 109

ใน พ.ศ. 2433 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่า เมื่อกรมพระคลังมหาสมบัติได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นกระทรวงแล้ว ตำแหน่งเจ้าพนักงานต่างๆ ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกรมพระคลังมหาสมบัติ พ.ศ. 2418 ไม่เพียงพอแก่ราชการที่เป็นอยู่ ตำแหน่ง และหน้าที่ของผู้จะมารับราชการตามพระราชบัญญัติเดิมนั้น ก็ยังเป็นการบกพร่อง ขาดเกินกว่ากายไม่เรียบร้อยสมควรจะได้จัดการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติแบ่งกรม และตำแหน่งหน้าที่ ให้เหมาะสมแก่กาลสมัย จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติพระธรรมนูญหน้าที่ราชการในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติขึ้น เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2433

พระราชบัญญัตินี้ กำหนดให้กระทรวงมหาสมบัติมีหน้าที่สำหรับ รับ จ่าย และรักษาเงินแผ่นดินทั้งสรรพราชสมบัติพัสดุทั้งปวง กับถือบัญชีพระราชทรัพย์สำหรับแผ่นดินทั้งสิ้น และเก็บภาษีอากรเงินขึ้นแผ่นดินตลอดทั่วพระราชอาณาจักร มีเสนาบดีรับผิดชอบบังคับราชการในกระทรวงสิทธิ์ขาด ประกอบด้วยกรมเจ้ากระทรวงและกรมขึ้น รวมเป็นกรมใหญ่ 13 กรม ดังนี้

กรมเจ้ากระทรวง มี 5 กรม ได้แก่

1. กรมพระคลังกลาง มีหน้าที่ประมาณการ ใช้จ่ายเงินแผ่นดินว่าด้วยภาษีอากร และบังคับบัญชาราชการในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติทั้งหมด
2. กรมสารบาณชี มีหน้าที่ใช้จ่ายเงินแผ่นดิน และถือสารบาณชีพระราชทรัพย์ทั้งหมด
3. กรมตรวจ มีหน้าที่ตรวจบัญชี ตรวจราคา ตรวจรายงานการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน และสรรพราชสมบัติการภาษีอากรทั้งหมด
4. กรมเก็บ มีหน้าที่รักษาพระราชทรัพย์ทั้งหมด
5. กรมพระคลังข้างที่ มีหน้าที่จัดการเงินในพระองค์ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

กรมขึ้น มี 8 กรม แบ่งเป็น 2 แผนก คือ

1. กรมทำการแผ่นดิน มี 3 กรม คือ
 - (1) กรมกระสาปณสิทธิการมีหน้าที่ทำเงินตรา
 - (2) กรมพิมพ์ธนบัตร มีหน้าที่ทำเงินกระดาษและตัวตรา
 - (3) กรมราชพัสดุ มีหน้าที่จัดการซื้อขายของห้างหลวง และรับขายของส่วย
2. กรมเจ้าจำนวนเก็บเงินภาษีอากรมี 5 กรม คือ
 - (1) กรมส่วย มีหน้าที่เร่งเงินค่าราชการตัวเลขและค่าธรรมเนียม
 - (2) กรมสรรพากร มีหน้าที่จัดเก็บเงินอากรต่าง ๆ
 - (3) กรมสรรพภาษี มีหน้าที่เก็บเงินภาษีต่าง ๆ
 - (4) กรมอากรที่ดิน มีหน้าที่เก็บเงินอากร ค่าที่ต่าง ๆ
 - (5) กรมศุลกากร มีหน้าที่เก็บเงินภาษีขาเข้า ขาออก

โดยผลแห่งพระราชบัญญัติพระธรรมนูญ หน้าที่ราชการในกระทรวง พระคลังมหาสมบัติกรมสรรพากรจึงถือเอา วันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2433 เป็นวันสถาปนากรมและกรมบัญชีกลาง กำหนดให้วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2433 เป็นวันสถาปนากรมตามลำดับ

การปฏิรูปการปกครองส่วนกลาง พ.ศ. 2435

เพื่อให้การจัดระเบียบราชการส่วนกลางเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้แบ่งหน่วยราชการส่วนกลางเป็น 12 กระทรวง จัดสรรอำนาจ

หน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละกระทรวง ให้เป็นส่วนไม่ก้าวกำในการปฏิบัติราชการ โดยมีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งกระทรวงแบบใหม่ ขึ้นเมื่อวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2435

กระทรวงทั้ง 12 กระทรวงมีดังนี้

1. กระทรวงมหาดไทย
2. กระทรวงกลาโหม
3. กระทรวงการต่างประเทศ
4. กระทรวงวัง
5. กระทรวงนครบาล
6. กระทรวงเกษตราธิการ
7. กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ
8. กระทรวงยุติธรรม
9. กระทรวงยุทธานุการ
10. กระทรวงธรรมการ
11. กระทรวงโยธาธิการ
12. กระทรวงมูรธาธิการ

ทรงประกาศตั้งเสนาบดีเจ้ากระทรวงต่าง ๆ ขึ้นให้มีศักดิ์เสมอกันทั้ง 12 กระทรวง ยูลิเกิตตำแหน่งอัครมหาเสนาบดี และเสนาบดีจตุสดมภ์

พระบรมราชโองการฉบับนี้โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้าจาดุรนต์ รัศมี กรมพระจักรพรรดิพงษ์ เป็นเสนาบดีกระทรวงการคลังพระมหากษัตริย์ แต่เนื่องจากทรงพระประชวร กรมหมื่นนราธิปประพันธุพงศ์ จึงทรงปฏิบัติราชการแทนต่อมาในปีเดียวกัน วันที่ 21 มีนาคม พ.ศ. 2435 ได้มีประกาศเปลี่ยนแปลงตำแหน่งเสนาบดี โดยให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงดำรงตำแหน่งเสนาบดีกระทรวงการคลังมหาสมบัติแทน

ในปี พ.ศ. 2435 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กรมพระคลังข้างที่ ซึ่งแต่เดิมสังกัดกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ให้มาสังกัดกระทรวงมูรธาธิการ ปัจจุบันกรมพระคลังข้างที่เปลี่ยนมาเป็นสำนักงานพระคลังข้างที่สังกัดอยู่ในสำนักพระราชวัง

การยกเลิกระบบเจ้าภาษีอากรเปลี่ยนมาเป็นรัฐบาลจัดเก็บภาษีอากรเอง

นับตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว การเก็บภาษีอากรจากรายษฎรใช้วิธีการประมูลผูกขาด ให้เจ้าภาษีนายอากรรับผูกขาดไปเก็บภาษีจากรายษฎรทุกปี ปรากฏว่าวิธีการดังกล่าวนี้ ไม่มีประสิทธิภาพรัฐบาลไม่ได้รับเงินผลประโยชน์ครบตามจำนวน ถึงแม้ว่าจะได้มีการปรับปรุงมาตรการต่างๆ เช่น การตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ พ.ศ. 2416 แล้วก็ตาม ในปี พ.ศ. 2436 พันเอกพระยาฤทธิรงค์ธรรมา (สุข ชูโต) สมุหเทศาภิบาลมณฑลปราจีนบุรี ได้เสนอให้เจ้าพนักงานของรัฐบาลจัดเก็บภาษีอากรเอง ในสมัยที่พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมขุนสิริรัชชังกาศ เป็นเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ แต่ยังไม่สามารถดำเนินการใดๆ จนกระทั่งเมื่อพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมขุนมหิศรราชหฤทัย มาเป็นเสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ (พ.ศ. 2439-2449) ทรงทราบเรื่องและทรงเห็นว่าเป็นผลดีสมตามความมุ่งหมายของรัฐบาล จึงมีพระประสงค์จะปรับปรุงแก้ไขวิธีการเก็บภาษีอากรและได้กราบทูลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสนอวิธีการปรับปรุงการเก็บภาษีอากรใหม่ยกเลิกการประมูลผูกขาดเก็บภาษีอากรเปลี่ยนมาเป็นรัฐบาลดำเนินการจัดเก็บเอง ครั้นเมื่อได้รับพระบรมราชานุญาตแล้ว ก็เตรียมการในเรื่องนี้ต่อไป

การจ้างที่ปรึกษาชาวต่างประเทศในกิจการคลัง

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อจะทรงปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย จำเป็นต้องใช้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ แต่ข้าราชการไทยในเวลานั้น ยังขาดความรู้และประสบการณ์ จึงทรงเห็นควรจ้างชาวต่างประเทศที่รู้งานเข้ามารับราชการ และเป็นທີ່ปรึกษากระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ได้จ้างชาวต่างประเทศที่มีความรู้ในด้านการคลังมาทำงานหลายคน ได้แก่

- มิสเตอร์ อี. โพล ริโอ เข้ารับราชการในกรมสารบาญชี เมื่อปี พ.ศ. 2436 ท่านได้วางรูปบัญชีแบบสากลเป็นคนแรก ซึ่งใช้ถือปฏิบัติในกรมบัญชีกลางสืบมา
- มิสเตอร์ เอฟ. เอช. ไยลส์ และ มิสเตอร์ คับเบิลยู เอ. เกรแฮม ชาวอังกฤษจากอินเดีย ช่วยเตรียมวิธีการปรับปรุงให้เจ้าพนักงานของรัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บภาษีอากรเอง เมื่อปี พ.ศ. 2440
- มิสเตอร์ ริเวต คาแวค ชาวอังกฤษ ตำแหน่งที่ปรึกษากระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ใน พ.ศ. 2441 ได้เสนอความเห็นให้แยกการสรรพากรออกจากกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ไปอยู่ในบังคับของกระทรวงมหาดไทย เพื่อมิให้เกิดการทุจริตฉ้อเงินและผลประโยชน์ของแผ่นดิน ซึ่ง

รัชกาลที่ 5 ทรงเห็นชอบด้วย ใน พ.ศ. 2442 จึงให้ยกกรมสรรพากรนอกมาขึ้นกระทรวงมหาดไทย แล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้มิสเตอร์ไฮลส์ เป็นเจ้ากรมสรรพากรนอก ส่วนมิสเตอร์เกรแฮม ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้ากรมสรรพากรในขึ้นอยู่กับกระทรวงนครบาล และมิสเตอร์คาเวกก็ได้รับแต่งตั้งเป็นอธิบดีกรมบัญชีกลาง (พ.ศ.2443-2445)

การทำงานประมาณแผ่นดิน

เพื่อให้การรับจ่ายเงินของแผ่นดินเป็นไปอย่างรัดกุมใน พ.ศ. 2439 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดฯ ให้มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินขึ้นเป็นครั้งแรก กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เริ่มวางระเบียบการจัดงบประมาณรายจ่าย แล้วรวบรวมขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตและจะไม่มีการจ่ายเงินเกินงบประมาณ โดยมีได้รับความเห็นชอบจากองค์พระมหากษัตริย์เสียก่อน นอกจากนี้ ยังวางระเบียบการควบคุมการใช้จ่ายเงินของกระทรวงและกรมต่างๆ ทั้งหมด การจัดงบประมาณอย่างคร่าวๆนี้ เป็นการกำหนดรายจ่ายมิให้เกินกำลังของเงินรายได้ เพื่อรักษาคุณภาพและความมั่นคงของฐานะการคลังของประเทศ ใน พ.ศ. 2444 รัฐบาลสามารถจัดพิมพ์งบประมาณรายรับรายจ่ายแผ่นดินขึ้นเป็นครั้งแรก

หนึ่ง ในการจัดทำงบประมาณแผ่นดินนี้ โปรดฯให้แยกการเงินส่วนแผ่นดิน และส่วนพระองค์ออกจากกันอย่างเด็ดขาดพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์นั้นให้พระคลังข้างที่เป็นผู้จัดการดูแลการคลังของไทย ตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงสมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475

ตั้งกรมพระคลังมหาสมบัติ

เมื่อพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติในปี พ.ศ. 2453 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวบรัดพระคลังในท้องที่ต่างๆ ทั่วพระราชอาณาจักร เข้ามาอยู่ในบังคับบัญชาของกระทรวงมหาสมบัติ กรมพระจันทบุรีนฤนาถ ก็ได้ดำเนินการตามแนวทางนี้จนสำเร็จ

ในพระราชบัญญัติพระธรรมนูญหน้าที่ราชการในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ พ.ศ. 2433 กรมเก็บในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ทำหน้าที่เป็นพระคลังแผ่นดินสำหรับจ่ายและรักษาพระราชทรัพย์ทั้งปวงในกรุงเทพมหานคร และเป็นต้นเรื่องรับส่งเงินแผ่นดินถึงพระคลังในหัวเมือง ทั่วพระราชอาณาจักร แต่ชื่อเรียกกรมเก็บนี้ ไม่เหมาะสมกับขอบเขตหน้าที่การงาน พระบาทสมเด็จพระ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามกรมเก็บเป็นกรมพระคลังมหาสมบัติ ตามประกาศ ณ วันที่ 26 มีนาคม 2454

สำหรับการรวบรัดคลังหัวเมืองมาอยู่ในบังคับบัญชาของกระทรวงพระคลังมหาสมบัติก็สำเร็จสมบูรณ์ด้วยการโอนคลังในจังหวัดต่าง ๆ แห่งมณฑลกรุงเทพฯ ซึ่งเดิมอยู่ในกระทรวงนครบาลมาขึ้นกับกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2458 เป็นต้นไป

ในปี พ.ศ. 2456 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2456 เพื่อวางระเบียบกำหนดเวลาที่กระทรวงต่าง ๆ จะต้องยื่นงบประมาณต่อกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เวลาที่จะต้องทูลเกล้าฯ ถวาย กับเวลาที่จะพระราชทานพระบรมราชานุญาต และกำหนดวิธีการจ่ายเงินนอกงบประมาณในระหว่างปี การใช้จ่ายเงินงบประมาณของแต่ละปี กำหนดให้สิ้นสุดในวันที่ 31 มีนาคม ของปีงบประมาณนั้น

การรวมกรมสรรพากรในและกรมสรรพากรนอกเป็นกรมสรรพากร

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้มีกรมราชการขึ้น 2 กรมคือกรมสรรพากรใน และกรมสรรพากรนอก ขึ้นอยู่ในกระทรวงนครบาล และกระทรวงมหาดไทยตามลำดับ ต่อมา พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริว่าหน้าที่กรมสรรพากรใน และกรมสรรพากรนอกนี้ ไม่สมควรที่จะอยู่ในกระทรวงฝ่ายปกครอง น่าจะได้มาอยู่ในเสนาบดีที่มีหน้าที่ทางการเงิน เพื่อจะได้จัดการตรวจตรา และจัดการให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกกรมสรรพากรใน และกรมสรรพากรนอกมาขึ้นอยู่ในบังคับบัญชาพระคลังมหาสมบัติ และได้รวมกรมสรรพากรในกับกรมสรรพากรนอกเป็นกรมเดียวกันเรียกว่า "กรมสรรพากร"

ตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดิน

เนื่องจากเงินรายได้และรายจ่ายของประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้น โดยลำดับพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริว่า ควรจะมีการตรวจตราการรับจ่าย และการรักษาเงินให้รัดกุมยิ่งขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่เฉพาะสำหรับปฏิบัติการนี้แผนกหนึ่ง จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง กรมตรวจเงินแผ่นดิน ขึ้นในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติตามประกาศตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดิน ณ วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2458 ให้ทำหน้าที่ตรวจตราเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ซึ่งทำการรับหรือจ่ายเงินแผ่นดิน และเงินอื่น ๆ ที่รัฐบาลต้องรับผิดชอบ และอาศัยอำนาจแห่งพระราชบัญญัตินี้ เสนาบดีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติได้ออกประกาศระบุหน้าที่การงานต่าง ๆ ซึ่งกรมตรวจเงินแผ่นดินจะต้องตรวจตราและวิธีการที่จะต้องปฏิบัติ

กรมบัญชีกลาง

เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งกรมตรวจเงินแผ่นดินนั้น เพื่อมิให้กรมใหม่ที่ตั้งขึ้นนี้มีหน้าที่ปะปนกับกรมตรวจ และกรมสารบัญชี ซึ่งมีอยู่แล้วแต่เดิมในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ และทรงพระราชดำริ เห็นว่านามกรม และหน้าที่ราชการของกรมตรวจเงินในแผ่นดินจะทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่า ปะปนกับกรมตรวจและกรมสารบัญชี จึงเปลี่ยนนามกรมตรวจและกรมสารบัญชีเป็นกรมบัญชีกลาง ตามประกาศวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2458 มีหน้าที่จัดระเบียบการประมวลบัญชีเงินรายได้และรายจ่ายของแผ่นดิน และสอบสวนการเบิกจ่ายเพื่อรักษาแบบประมาณ กับเพื่อให้การเบิกจ่ายได้ ปฏิบัติไปตามความมุ่งหมายของการงบประมาณ ทั้งกำหนดหน้าที่ของกรมบัญชีกลางไว้

ตั้งกรมสถิติพยากรณ์

การวางนโยบายการปฏิบัติราชการของหน่วยงานต่างๆ ย่อมต้องอาศัยความรู้ในความเป็นไปของบ้านเมืองและราษฎร เป็นพื้นฐานแห่งนโยบายนั้น สถิติของบ้านเมือง กระทรวงบางแห่งได้เคยเก็บรักษาไว้ แต่เพื่อให้ได้รับประโยชน์ยิ่งขึ้นจากสถิติเหล่านี้ก็สมควรมีเจ้าหน้าที่กองกลางเป็นผู้รวบรวมข้อความและตัวเลขต่าง ๆ แสดงสถิติของบ้านเมืองขึ้นเป็นพยากรณ์สำหรับประโยชน์ทั่วไป พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ จึงตั้งกรมสถิติพยากรณ์ขึ้นในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2458 ภายหลังได้รับการยกฐานะเป็นกระทรวงพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2463

กรมศุลกากร

เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 (พ.ศ. 2457-2461) ประเทศไทยได้ประกาศสงครามเข้าร่วมกับฝ่ายสัมพันธมิตร ซึ่งเป็นฝ่ายชนะสงครามภายหลังสงคราม ประเทศไทยถือโอกาสเจรจายกเลิกสัญญาที่ไม่เป็นธรรมกับนานาประเทศ ซึ่งได้ทำไว้ตั้งแต่ครั้งสนธิสัญญาบาวริง โดยเฉพาะในเรื่องพิกัตศุลกากรซึ่งเดิมเราจะเก็บภาษีศุลกากรเกินกว่าร้อยละสามไม่ได้ ในการนี้รัฐบาลได้แต่งตั้งให้ ดร.ฟรานซิส บี.แซร์ที่ปรึกษากระทรวงต่างประเทศ ไปเจรจาแก้ไขสนธิสัญญากับประเทศต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยตามสนธิสัญญาฉบับใหม่ไทยมีอิสระสมบูรณ์ที่จะตั้งพิกัตอัตราศุลกากรได้เต็มที่

ในการเจรจาแก้ไขสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีศุลกากร ปรากฏว่าในสมัยที่พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าพร้อมพงษ์อัครราช ทรวงดำรงตำแหน่งอธิบดี และ มร.วิลเลียมสันท์ เป็นที่ปรึกษาศุลกากร ทางกรได้จัดร่างกฎหมายวางระเบียบวิธีการศุลกากรขึ้นฉบับหนึ่ง โดยอาศัยตามหลักกฎหมายอังกฤษเป็นแบบฉบับ แล้วส่งไปให้นานาประเทศที่มีสัญญาทางพระราชไมตรีกับ

ประเทศไทย พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน หลังจากนั้นจึงประกาศใช้เป็นกฎหมาย นั่นคือ พระราชบัญญัติศาลากร พ.ศ. 2469 นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา กิจการศาลากรได้ดำเนินไปอย่างกว้างขวางมีอิสระสมบูรณ์ทุกประการ

ส่วนในด้านพิกค้อตราศาลากรก็เช่นเดียวกัน ประเทศไทยได้ประกาศพระราชบัญญัติพิกค้อตราศาลากรฉบับปฐมฤกษ์ เมื่อปี พ.ศ. 2469 ปีเดียวกันนี้ด้วย

ใน พ.ศ. 2471 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเงินตรา พุทธศักราช 2471 ในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดให้มีกรมราชการกรมหนึ่งเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ เรียกว่า กรมเงินตรา มีหน้าที่กระทำการทั้งปวงอันเกี่ยวแก่การจำหน่ายและถอนคืนธนบัตร ต่อมาทรงพระราชดำริว่า กิจทั้งปวงซึ่งกรมเงินตราจะพึงปฏิบัติดังกล่าวมานี้ กรมธนบัตรซึ่งตั้งขึ้นตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติธนบัตรสยาม รตน โกสินทร์ศก 121 ได้ปฏิบัติอยู่แล้วจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามกรมธนบัตรว่า "กรมเงินตรา" และให้อธิบดีกรมบาณชีกกลางเป็นผู้บังคับบัญชากรมเงินตรา ตามประกาศเปลี่ยนนามกรมธนบัตรเป็นกรมเงินตรา ณ วันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2471

ในปี พ.ศ. 2473 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้ยุบกรมกระษาศาสตร์พิธีการลงมามีฐานะเป็นโรงงานขึ้นกับกรมฝิ่นหลวง หรือกรมสรรพสามิตในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องมาจากเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง ด้วยเหตุนี้โรงกษาปณ์ไทยจึงหยุดการผลิตเหรียญกษาปณ์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

การสรรพากรในสมัยที่พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ทรงดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมสรรพากร (พ.ศ. 2473-2478) ได้มีการรวมกรมสุราเข้ามาอยู่ในกรมสรรพากร เนื่องจากพิจารณาเห็นว่ากรมทั้งสองมีหน้าที่ และกิจการพิจารณาเห็นว่ากรมเกี่ยวพันกันอยู่ แต่การรวมนี้เป็นไปได้เพียงปีเดียว ก็มีประกาศพระบรมราชโองการแยกกรมสุราออกจากกรมสรรพากรไปตั้งเป็นอีกกรมหนึ่งต่างหาก และโดยที่ทรงพิจารณาเห็นว่า ต่อไปภายหน้าจะมีกิจการอื่นเพิ่มขึ้นอีก สมควรเปลี่ยนนามกรมนี้ให้เหมาะแก่หน้าที่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามกรมสุรา เป็นกรมสรรพสามิต

การคลังของไทยตั้งแต่สมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครองถึงปัจจุบัน

เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 คณะราษฎรซึ่งประกอบด้วยทหารบก ทหารเรือ และพลเรือนได้ร่วมกันทำการปฏิวัติ โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครอง จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นระบอบประชาธิปไตย โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด และมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญในแถลงการณ์ของคณะราษฎรได้กล่าวถึงการปรับ

ปรุงประเทศทางด้านเศรษฐกิจอยู่ด้วย เมื่อมีการตั้งรัฐบาลพระยามโนปกรณนิติธาดา นายกรัฐมนตรี ก็ได้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติด้วย

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง คณะกรรมการราษฎรได้ผลักดันให้มีการแก้ไขโครงสร้างของระบบภาษีอากรเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่สังคมยิ่งขึ้น แต่เดิมมาภาระภาษีตกอยู่กับคนกลุ่มเดียว คืออภิศัก เมื่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำลง ก็เกิดความอึดอัดฝืดเคืองทั่วไป ราษฎรประสบความยากลำบากในการประกอบอาชีพ และการเสียภาษีให้รัฐ ดังนั้นเพื่อเฉลี่ยภาระแห่งภาษีออกไปในลักษณะที่เป็นธรรม จึงให้ยกเลิกภาษีอากรเก่าๆ ให้มีการจัดเก็บภาษีขึ้นใหม่ให้เหมาะสมแก่ความเจริญของบ้านเมือง ในปี พ.ศ.2475 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีต่าง ๆ ขึ้น การปรับปรุงกฎหมายภาษีอากรครั้งนี้ นับว่าเป็นรากฐานของกฎหมายประมวลรัษฎากรในปัจจุบัน

นอกจากนี้ คณะกรรมการราษฎรได้พิจารณาปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกาลสมัย ในการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ.2476 ได้มีการประกาศใช้กฎหมาย 2 ฉบับ กฎหมายฉบับแรก ได้แก่ พระราชบัญญัติว่าด้วยธรรมเนียมราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2476 โดยมีสาระสำคัญว่า ให้แบ่งการบริหารราชการแผ่นดินเป็นกระทรวง มีรัฐมนตรีเป็นผู้ว่าการ ในกระทรวงหนึ่ง อาจแบ่งราชการออกเป็นกรมเลขานุการรัฐมนตรี กรมปลัด และกรมอื่น ๆ ตามความจำเป็น กฎหมายอีกฉบับหนึ่ง คือ พระราชบัญญัติจัดตั้งกระทรวง และกรม พ.ศ.2476 ให้มีกระทรวงรวม 7 กระทรวง โดยกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ มีกรมขึ้นรวมทั้งกรมเลขานุการรัฐมนตรี และกรมปลัดเป็น 8 กรม ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้เปลี่ยนนามกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นกระทรวงพระคลัง และในวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ.2476 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มีประกาศพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงพระคลังมหาสมบัติขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

1. แยกหน้าที่กรมพระคลังมหาสมบัติซึ่งเดิมรวมอยู่ในกรมบาญชีกลาง ไปตั้งเป็นกรมใหม่ขึ้นอีกกรมหนึ่งพร้อมกับได้รวมกรมพระคลังมหาสมบัติ กรมเงินตรา กรมรักษาที่หลวง และกัลปนา และกรมกระษาปณ์สิทธิการเข้าด้วยกัน เรียกชื่อกรมใหม่นี้ว่า กรมพระคลัง กองกระษาปณ์ เริ่มทำการผลิตเหรียญกษาปณ์ออกให้ประชาชนจ่ายแลกตามปกติ
2. เปลี่ยนนามกรมบาญชีกลางเป็นกรมบัญชีกลาง

3. รวมกรมสรรพสามิตต์ และกรมฝิ่นเป็นกรมเดียวกัน แยกออกจากกรมสรรพากร เรียกชื่อว่า กรมสรรพสามิตต์และฝิ่นต่อมา ในวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2476 พระยาพหลพลพยุหเสนาได้ทำการยึดอำนาจการปกครองประเทศ และจัดตั้งคณะรัฐบาลชุดใหม่ขึ้น ได้มีการจัดระเบียบราชการบริหารประเทศอีกครั้งหนึ่งใน วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2476 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ.2476 และพระราชกฤษฎีกาจัดวางระเบียบกรมในกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2476

4. แก้ไขนามกระทรวงพระคลัง เป็นกระทรวงการคลัง

5. แก้ไขนามกรมพระคลัง เป็นกรมคลัง

6. แก้ไขนามกรมสรรพสามิตต์และฝิ่น เป็นกรมสรรพสามิตต์

จากพระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2476 กระทรวงการคลัง ได้แบ่งส่วนราชการเป็น 8 กรม ได้แก่

1. สำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี
2. สำนักงานปลัดกระทรวง
3. กรมคลัง
4. กรมบัญชีกลาง
5. กรมพัสดุ
6. กรมศุลกากร
7. กรมสรรพสามิตต์
8. กรมสรรพากร

ในระหว่างที่ พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ทรงดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมศุลกากร (พ.ศ. 2478 - 2481) ได้ทรงปรับปรุงงานด้านศุลกากร เพื่อให้เป็นกรมที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย ผลงานสำคัญคือ การตราพระราชบัญญัติพิกัตอัตราศุลกากร พ.ศ. 2478 เปลี่ยนการเก็บภาษีศุลกากรจากหลักการเก็บตามราคามาเป็นตามสภาพ นับเป็นแม่บทในการเรียกเก็บภาษีอากรของไทยตามแบบอารยประเทศ และยังได้ขยายประเภทของสินค้าที่ต้องเสียภาษีจาก 30-40 ประเภท เป็น 198 ประเภท

นอกจากนี้ยังทรงรับสั่งให้จัดรวบรวมประมวลคำสั่ง ระเบียบและกฎหมายต่าง ๆ ที่เจ้าพนักงานศุลกากรต้องปฏิบัติ เข้าเป็นหมวดหมู่ เป็นคู่มือของข้าราชการเรียกว่า "ประมวลข้อบังคับศุลกากร พ.ศ.2481" ซึ่งข้าราชการกรมศุลกากร ได้ยึดถือเป็นคู่มือการปฏิบัติราชการตลอดมา

เมื่อนายปรีดี พนมยงค์ ได้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (พ.ศ. 2481-2484) ได้แถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎร ข้อหนึ่งว่า "จะจัดการปรับปรุงภาษีอากรให้ ยุติธรรมแก่สังคม" จึงได้มีการปรับปรุงระบบการภาษีอากรครั้งใหญ่ โดยการออกพระราชบัญญัติ ประมวลรัษฎากร ประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2482 ได้ยกเลิกกฎหมายเก่าที่เกี่ยวกับภาษี อากรที่ล้าสมัย

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ปี พ.ศ.2482 เกิดสงครามโลกครั้งที่สอง สงครามและเหตุการณ์ที่เกิดจากสงครามได้ เร่งรัดความจำเป็นต้องจัดตั้งธนาคารกลางขึ้นในประเทศไทย พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย ได้ทรงร่วมมือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเริ่มจัดตั้งสำนักงานธนาคารชาติขึ้นในปี พ.ศ. 2482 อันเป็นแนวทางไปสู่การตราพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ.2485 ในสมัย ที่ พลเอกภา เพียรเลิศ บริภัณฑ์ยุทธกิจ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (2484-2487) ได้มีการ ตราพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 จัดตั้งธนาคารแห่งประเทศไทย ขึ้น เป็นองค์กกรอิสระ และ จากพระราชกฤษฎีกากำหนดกิจการธนาคารแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2485 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเริ่มประกอบธุรกิจได้ตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ.2485 เป็นต้น ไป พร้อมกันนี้ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิวัฒนไชย เป็นผู้ว่าการธนาคารพระองค์แรก (พ.ศ.2485-2489) พระองค์ได้ทรงวางระเบียบแบบแผนและ ดำเนินการจนธนาคารแห่งประเทศไทยได้ดำรงอยู่เป็นปีกแผ่นมั่นคงตลอดมาจนปัจจุบัน

การควบคุมปริวรรต

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2485 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยน เงิน เนื่องจากความจำเป็นของสงครามมหาเอเชียบูรพา และการที่ประเทศไทยต้องจำยอมเข้าร่วม เป็นสัมพันธมิตรกับประเทศญี่ปุ่น ได้มีผลกระทบกระเทือนต่อการเงินของประเทศในขณะนั้น และ ภายหลังเป็นอย่างมาก กล่าวคือ การติดต่อค้าขายกับต่างประเทศต้องหยุดชะงักลง ทุนสำรองเงินตรา ที่เก็บไว้ในประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกาที่ถูกกักกัน ไม่สามารถนำมาใช้หนี้ระหว่างประเทศได้ นอกจากนี้ประเทศไทยยังต้องยอมรับภาระหลายประการ อันเป็นผลทำให้เสถียรภาพเงินบาทอยู่ใน สภาพไม่มั่นคงพระราชบัญญัติควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน พ.ศ. 2485 นี้ ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการคลังในการออกกฎกระทรวง ควบคุม จำกัด หรือห้ามการปฏิบัติกิจการทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง

กับการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ ในการดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบการควบคุมการแลกเปลี่ยนเงิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ควบคุมดูแล

เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจควบคุมธนาคารพาณิชย์ต่างๆ รัฐบาลจึงตราพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2488 ประกาศใช้ เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2488 มีหน่วยงานควบคุมโดยเฉพาะคือ หน่วยควบคุมธนาคารพาณิชย์ แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังยังคงเป็นผู้กำกับดูแลการตามพระราชบัญญัติอยู่

เมื่อพลเอกเอกา เพียรเลิศ บริภัณฑ์ยุทธกิจดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นสมัยที่ 2(พ.ศ.2494-2500)ได้มอบหมายให้นายเสริม วินิจฉัยกุล ปลัดกระทรวงการคลังไปติดต่อกณะสำรวจเศรษฐกิจของธนาคารโลก โดยธนาคารโลกได้ส่งผู้เชี่ยวชาญสาขาวิชาต่างๆ มาสำรวจประเทศไทยซึ่งคำแนะนำในการสำรวจเศรษฐกิจของคณะผู้เชี่ยวชาญ เป็นแนวทางในการวางแผนเศรษฐกิจ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติสมัย จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง

โดยพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. 2496 กำหนดให้รัฐบาลสามารถจัดตั้งองค์การของรัฐบาลที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยตรงเป็นพระราชกฤษฎีกาขึ้นได้ ตามที่เห็นสมควรเพื่อดำเนินกิจการอันเป็นสาธารณะหรือเพื่อประโยชน์ในการเศรษฐกิจหรือช่วยเหลือในการครองชีพหรืออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยใช้เงินทุนจากงบประมาณแผ่นดิน พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นรากฐานของการก่อกำเนิดรัฐวิสาหกิจต่างๆ

รัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงการคลังประกอบด้วย

1. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
2. ธนาคารออมสิน
3. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
4. ธนาคารอาคารสงเคราะห์
5. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
6. องค์การสุรา
7. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
8. โรงงานยาสูบ

9. โรงงานไฟ

10. บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด

11. บริษัท สหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด

(หมายเลข 10 - 11 กระทรวงการคลัง ได้มาด้วยการมอบหนังสือบริคณห์สนธิของผู้ประกอบการให้ธนาคารแห่งประเทศไทย มีลักษณะเป็นหน่วยงานอิสระ มีใช้รัฐวิสาหกิจ)

ภายหลังการรัฐประหาร พ.ศ. 2501 และ จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐบาลได้พยายามที่จะปฏิรูประบบการบริหารนโยบายเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการคลัง

ได้ตราพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ. 2501 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพของเงินตรา ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรักษาทุนสำรองเงินตราไว้ก่อนหนึ่ง สิทธิทรัพย์ที่มีอยู่ในทุนสำรองเงินตรามีหลายประเภท

เมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2502 ได้สถาปนาสำนักงบประมาณขึ้น มีฐานะเทียบเท่ากรมในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี งานจัดทำงบประมาณซึ่งเป็นหน้าที่ของกระทรวงการคลัง มาตลอด ก็เปลี่ยนเป็นงานของสำนักงบประมาณให้เป็นผู้จัดทำงบประมาณ

ในวันที่ 18 ตุลาคม 2504 ได้มีการจัดตั้งสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการคลังโดยมีฐานะเทียบเท่ากรม ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2504 การจัดตั้งหน่วยงานใหม่นี้ เนื่องจากคำริของนายสุนทร หงส์ลดารมภ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในสมัยนั้น ที่เห็นว่าจำเป็นต้องนำวิทยาการแผนใหม่เข้ามาใช้ในการบริหาร และการกำหนดนโยบายการคลังตลอดจน จะต้องมืองค์กรหรือจุดรวมที่จะสามารถประสานกิจกรรมที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและการคลังของประเทศ จึงควรต้องมีการจัดตั้งหน่วยงานที่เหมาะสม โดยการปรับปรุงสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง และจุดมุ่งหมายที่สำคัญ คือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือทางวิชาการในการวางแผนนโยบายการคลังและเศรษฐกิจของรัฐ ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำนักงานเศรษฐกิจการคลังจึงก่อตั้งขึ้น โดยยุบกองเศรษฐกิจการคลังและกองสถิติในสำนักงานปลัดกระทรวงมาอยู่ในหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่นี้ และแต่งตั้ง ดร. ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ผู้เชี่ยวชาญการคลัง สำนักปลัดกระทรวงการคลังในขณะนั้นเป็นผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังคนแรก

ในวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2505 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 ขึ้น โดยให้ยกเลิกพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2488 เนื่องจากในขณะนั้น การธนาคารและการเศรษฐกิจได้ขยายตัวเป็นลำดับ จึงสมควรได้ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ให้เหมาะสม เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ ตลอดจนให้ความคุ้มครองแก่ผู้ฝากเงินกับธนาคาร

พ.ศ. 2506 กรมศุลกากรได้ปรับปรุงรหัสสินค้าของไทย เนื่องจากองค์การสหประชาชาติได้ปรับปรุงรหัสสินค้าเพื่อนำมารวบรวมสถิติสินค้าเข้าออกของนานาประเทศ ซึ่งในปีเดียวกันนี้ กรมศุลกากรได้เสนอคณะรัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังแต่งตั้งคณะกรรมการพิทักษ์อัตราศุลกากร ให้ทำหน้าที่กำหนดหรือปรับปรุงแก้ไขพิทักษ์อัตราศุลกากร

ในวันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2516 กระทรวงการคลังในสมัยที่ นายเสริม วินิจฉัยกุล เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ออกกฎกระทรวงฉบับที่ 21 (พ.ศ.2516) ออกตามความในพระราชบัญญัติเงินตรา พ.ศ.2501 สาระสำคัญของกฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เพื่อประโยชน์ในการดำรงไว้ซึ่งค่าของเงินบาท สมควรจะได้กำหนดสกุลเงินตราต่างประเทศ ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราซื้อขายทันทีตามที่ธนาคารพาณิชย์ ในราชอาณาจักรจะเรียกให้ซื้อหรือขาย โดยกำหนดให้เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเป็นเงินตราต่างประเทศนั้น

พ.ศ. 2517 กระทรวงการคลังได้เสนอร่างพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ.2517 และประกาศใช้เป็นกฎหมาย เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2517สืบเนื่องมาจากความจำเป็นต้องจัดให้มีตลาดหรือสถานที่อันเป็นศูนย์กลางการซื้อ หรือขายหลักทรัพย์ที่มีสภาพสมบูรณ์ ภายใต้การควบคุมของทางการอย่างใกล้ชิด และมีมาตรการอันเหมาะสมเพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนส่วนรวม เพื่อเป็นการระดมเงินทุนในการพัฒนาประเทศ และการพัฒนาตลาดทุนในราชอาณาจักร

ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 ขึ้น โดยที่พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 ได้ประกาศใช้บังคับมานาน มีบทบัญญัติหลายมาตราไม่เหมาะสมกับกาลสมัยสมควรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติเดิมและเพิ่มเติมบทบัญญัติใหม่ เพื่อให้เกิดความมั่นคง และเป็นหลักประกันแก่การประกอบการ

ธนาคารพาณิชย์ พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบกิจการด้วย

วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ.2522 ขึ้น เป็นกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการ และหลักเกณฑ์ของธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ โดยการกำกับของธนาคารแห่งประเทศไทย

ในปี พ.ศ.2530 ได้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร โดยพระราชกำหนด พิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 พิกัดอัตราศุลกากรนี้ได้ใช้ระบบจำแนกประเภทสินค้า และรหัสประเภทพิกัดของคณะกรรมการความร่วมมือทางศุลกากร ที่เรียกว่า ระบบ ฮาร์โมนไนซ์ (Harmonized System) โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2531

ในปี พ.ศ.2531 ได้มีการพิจารณาว่าโครงสร้างอัตราเงินเดือนข้าราชการในขณะนั้น ยังไม่เหมาะสม เนื่องจากมีความแตกต่างกับผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในลักษณะใกล้เคียงกันในภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจมาก ประกอบกับกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่าฐานะการคลังของรัฐบาลดีขึ้นเนื่องจากเศรษฐกิจดีขึ้น จึงเห็นสมควรปรับโครงสร้างอัตราเงินเดือนข้าราชการให้เหมาะสมกับภาวะหน้าที่ความรับผิดชอบ และให้เกิดความเป็นธรรมเมื่อเทียบกับกลุ่มอาชีพอื่น ตามบัญชี ก และให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2532

ในปี พ.ศ. 2532 คณะรัฐมนตรีมีมติแต่งตั้ง "คณะกรรมการป้องกันปรามธุรกิจการเงินนอกระบบ" สาเหตุเนื่องมาจาก มีการประกอบธุรกิจการเงินนอกระบบ ซึ่งมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ คณะกรรมการชุดนี้จะกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจการเงินนอกระบบทั้งหมด สำหรับให้เจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงาน

ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2533 รัฐบาลอนุมัติให้ทำการปรับโครงสร้างอัตราเงินเดือนข้าราชการ จากบัญชี ก เป็นบัญชี ข โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2534

ในปัจจุบัน เศรษฐกิจการค้าของโลกมีการเปลี่ยนแปลงขยายตัวเพิ่มมากขึ้นประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และมีแนวโน้มจะขยายตัวเพิ่มมากขึ้นการเปลี่ยนแปลงจากประเทศเกษตรกรรม และนำเข้าสินค้าจากประเทศอื่น มาเป็นการส่งออกผลผลิตในเกษตรกรรม

และการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก ขณะเดียวกันสถานการณ์ทั่วโลก มีกลุ่มเศรษฐกิจการค้ารวมตัวกันหลายกลุ่ม ทั้งยุโรป อเมริกา และเอเชีย ตลอดจนประเทศสังคมนิยมต่าง ๆ ก็มีการเปิดการค้าเสรีขึ้นหลายประเทศ ทำให้ประเทศไทยต้องปรับปรุงนโยบายโครงสร้างอัตราภาษี และแผนเศรษฐกิจการค้าให้มีลักษณะเป็นสากล เพื่อรองรับสถานการณ์โลก และเมื่อประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีกับนานาประเทศ ก็จำเป็นต้องดำเนินนโยบายเศรษฐกิจการค้า เพื่อให้สอดคล้องกับพันธสัญญาที่ทำไว้ เช่น พันธะภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน พันธะภายใต้องค์การค้าโลก เป็นต้น

ในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2534 ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมสภาผู้ว่าการธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ประจำปี 2534 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ในบริเวณโรงงานยาสูบ ถนนรัชดาภิเษกนับเป็นการประชุมที่สำคัญและยิ่งใหญ่กว่าการประชุมใดๆ ที่เคยจัดขึ้นในประเทศไทย ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้แทนทางการจากรัฐบาลประเทศต่าง ๆ จำนวน 151 ประเทศ นำโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และ/หรือ ผู้ว่าการธนาคารกลาง ผู้แทนจากธนาคารพาณิชย์ และสื่อมวลชนทั่วโลก รวมทั้งผู้สังเกตการณ์จากสถาบันการเงินองค์การระหว่างประเทศผู้เข้าร่วมมีจำนวนประมาณ 10,000 คนการจัดประชุมครั้งนี้เป็นการสร้างชื่อเสียงและก่อประโยชน์แก่ประเทศโดยส่วนรวมในด้านต่าง ๆ เป็นอันมาก

ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)

ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2535 ได้เริ่มมีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นครั้งแรก การนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้มาจากเหตุผลในทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ จากการศึกษาเศรษฐกิจของไทยขยายตัวอย่างรวดเร็ว ฐานะทางเศรษฐกิจการเงินการคลังของประเทศมั่นคงขึ้นมาก ในขณะที่มีการกล่าวถึงความไม่เหมาะสมของโครงสร้างภาษีการค้าต่อเศรษฐกิจของประเทศ อันได้แก่ความซ้ำซ้อนของระบบภาษีการค้าที่เป็นอยู่ และความหลากหลายของโครงสร้างอัตราภาษีนอกจากความบกพร่องของระบบภาษีการค้า ซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคตความต้องการเปลี่ยนแปลงระบบภาษีของทางการ ยังเนื่องมาจากเหตุผลทางด้านภาษีอากรอีกด้วย กล่าวคือ ความสามารถในการหารายได้ของรัฐผ่านเครื่องมือทางภาษีการค้าและภาษีศุลกากรได้ลดน้อยลงเป็นลำดับ

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงได้เสนอพิจารณายกเลิกภาษีการค้า และนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทน โดยภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวจะมีอัตราเดียวที่ใช้กับสินค้าและบริการทุกชนิด

สำหรับสินค้าใดที่มีเหตุผลทางเศรษฐกิจที่จะเก็บสูงกว่าอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม ให้เก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มเติมจากภาษีมูลค่าเพิ่ม

การนำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญต่อระบบภาษีอากรของประเทศไทยเป็นการปฏิรูปภาษีการค้าครั้งใหญ่ทำให้ระบบภาษีอากรของประเทศไทยมีความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันและเอื้ออำนวยต่อการลงทุนการส่งออก และการขยายตัวอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มไม่มีความซับซ้อนของภาระภาษีดังเช่นภาษีการค้า นอกจากนี้ภาษีมูลค่าเพิ่มทำให้เกิดความเป็นธรรมและความสะดวกต่อการปฏิบัติตามของผู้เสียภาษีอีกด้วย

ในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2535 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 โดยยกเลิกพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 และพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ตามพระราชบัญญัติฉบับใหม่นี้ ให้มีคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่เรียกว่า "คณะกรรมการ ก.ล.ต." โดยมีอำนาจหน้าที่วางนโยบายการส่งเสริมและพัฒนา ตลอดจนกำกับดูแลในเรื่องหลักทรัพย์ ธุรกิจหลักทรัพย์ตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง องค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ การออกหรือเสนอขายหลักทรัพย์ต่อประชาชน การเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการ และการป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์

เมื่อประเทศไทยได้ร่วมกับสมาคมอาเซียน จัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน โดยมีเป้าหมายหลักคือ การลดภาษีศุลกากรแก่สินค้าที่ขายระหว่างประเทศภาคีอาเซียน ให้เหลือไม่เกินร้อยละ 5 รวมทั้งขจัดมาตรการกีดกันทางการค้าอื่นๆ ภายใน 15 ปี นับจากวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2536 กระทรวงการคลังก็ได้ประกาศลดอัตราศุลกากร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดอัตราอากรอุตสาหกรรมที่นำเข้าจากประเทศสมาชิกอาเซียนให้เหลือไม่เกินร้อยละ 30 นับจากวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการลดภาษีของไทย

ในวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2536 กองทุนการเงินระหว่างประเทศได้คัดเลือกประเทศไทยเป็นตัวอย่างที่ดี ในด้านการบริหารเงินทุนเข้าและออก เพราะในช่วงเวลาที่ผ่านมามาตราการแห่งประเทศไทยสามารถจัดการใช้ประโยชน์จากเงินทุนต่างประเทศได้ดี

สืบเนื่องจากการส่งออก มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของไทยมากขึ้น ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ประเทศไทยมีนโยบายส่งเสริมการส่งออก

ดังนั้นการให้ความช่วยเหลือผู้ส่งออกทางการเงิน และการให้บริการอื่นจึงมีความจำเป็น ใน พ.ศ. 2536 ได้มีพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย เพื่อดำเนินการ จัดตั้งธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้า (ธสน.) หรือเอ็กซิมแบงก์ ธสน. ได้เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537 เกี่ยวกับนโยบายการเงินของประเทศไทย สำหรับปี พ.ศ. 2537 เป็น เรื่องของการเปิดเสรีทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดทิศทาง และเป้าหมายไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. ส่งเสริมการพัฒนาตลาดเงินระยะสั้น ด้วยการให้ธุรกิจเอกชนและรัฐวิสาหกิจ ออก ตราสารในประเทศให้มากขึ้น
2. ผ่อนคลายการควบคุมปริวรรตเงินตราให้มากขึ้น ขยายขอบเขตการค้าชายแดน และ ให้นำเงินออกไปลงทุนในต่างประเทศเพิ่มขึ้น
3. จัดตั้งกองทุนเพื่อส่งเสริมการค้าและการลงทุนในกลุ่มประเทศอินโดจีนประเทศพม่า
4. ให้สถาบันการเงินขยายธุรกิจสู่ภูมิภาค และกระจายเงินทุนให้กับลูกค้ารายย่อยมาก ขึ้น
5. สนับสนุนการขยายบริการทางการเงินไปต่างจังหวัดให้มากขึ้น เช่น การขยายสาขา ของธนาคารไทยพาณิชย์ และธุรกิจวิเทศธนกิจ (BIBF) รวมทั้งการตั้งสำนักงานสินเชื่อของบริษัท เงินทุนในต่างจังหวัด

จากนี้ต่อไปในระยะ 5 ปีข้างหน้ากระทรวงการคลังได้วางนโยบายการคลังด้วยการรักษา วินัยด้านการคลังอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง วิธีการคือ รักษาฐานะดุลการคลังไม่ให้ลดต่ำมากไปกว่า นี้ และจะต้องรักษางบประมาณให้สมดุลสำหรับนโยบายการเงิน ได้วางกรอบที่จะรักษาเสถียรภาพ ทางการเงินให้มั่นคง ด้วยการสร้างระบบการเงินที่ทันสมัย ภาพของโครงสร้างระบบการเงินต่อไป จะมีความหลากหลาย และเกิดสถาบันการเงินในรูปแบบใหม่เพิ่มขึ้น

กระทรวงการคลัง เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ เกี่ยวกับการบริหาร การเงินการคลังของแผ่นดิน การจัดเก็บภาษีอากร และกิจการอื่น ๆ อันเกี่ยวข้องกับการหารายได้ ของประเทศตลอดจน ควบคุมดูแลระบบงานด้านเศรษฐกิจ และการคลังให้ดำเนินไปได้อย่างมี ประสิทธิภาพ การบริหารงานการคลังได้เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย สืบต่อมาจนถึง สมัยพระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบ

ราชการในกรมพระคลังมหาสมบัติขึ้นเมื่อวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2418 โดยมีพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ามหามาลา กรมพระยาบำราบปรปักษ์ทรงเป็นเสนาบดีกรมพระคลังมหาสมบัติ และ ในปี พ.ศ. 2476 จึงเปลี่ยนเป็นกระทรวงการคลังจนถึงปัจจุบัน

การดำเนินงานของกระทรวงการคลังได้ผ่านปัญหาอุปสรรคและวิกฤตการณ์ทางการเงิน การคลังหลายครั้งแต่ก็สามารถแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ จนประสบความสำเร็จเรียบร้อยตลอดมาใน ขณะเดียวกันกระทรวงการคลัง ได้พัฒนาปรับปรุงระบบงานของหน่วยงานในสังกัด ให้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทางเศรษฐกิจของโลกที่จะมีผลกระทบต่อประเทศไทย ทำให้การเงิน การคลังของประเทศมีเสถียรภาพและมีความเจริญรุ่งเรืองในทางเศรษฐกิจ อย่างเห็นได้ชัดเจนจนถึง บัดนี้

สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ราชบุรี

ภารกิจ ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ให้ใช้ จัดประโยชน์ จัดทำนิติกรรม และดำเนินการในเรื่อง ต่างๆ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518

พันธกิจ 1. ปกครอง ดูแล บำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม พร้อมที่จะนำไปใช้ ประโยชน์

2. พัฒนาที่ราชพัสดุ เพื่อเพิ่มมูลค่าและหรือรายได้
3. ประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์

การให้บริการ

ข้อมูลการบุกรุกที่ราชพัสดุ

ข้อมูลการดำเนินงานด้านคดี

ข้อมูลการระงับชี้แนวเขต

ข้อมูลอนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุ

ข้อมูลที่ราชพัสดุ

ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 มาตรา 4 ที่ราชพัสดุนั้นหมายถึงอสังหาริมทรัพย์ อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

- (1) ที่ดินรกร้างว่างเปล่าและที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดิน

โดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(2) อสังหาริมทรัพย์ สำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมือง ใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ส่วนอสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคล และขององค์การปกครองท้องถิ่น ไม่ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ

วัตถุประสงค์

ที่ราชพัสดุมิไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ กระทรวงทบวง กรม และองค์การปกครองท้องถิ่นใดประสงค์จะใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการถ้าที่ราชพัสดุนั้น ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานครให้ ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ แต่ถ้าที่ราชพัสดุนั้นตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นให้แจ้งการขอใช้ที่ราชพัสดุดังกล่าวแก่ราชการจังหวัด พร้อมทั้งแจ้งเหตุผลและความจำเป็นในการขอใช้ที่ราชพัสดุ

ที่ราชพัสดุที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการหรือมิได้สงวนไว้เพื่อประโยชน์ในราชการกรมธนารักษ์ จะนำมาจัดหาประโยชน์ โดยการจัดให้เช่าหรือโดยวิธีการจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่าก็ได้

การปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์

- กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518
- กรมธนารักษ์ เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการที่ราชพัสดุ ตามกฎกระทรวง และระเบียบซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.2518
- คณะกรรมการที่ราชพัสดุ เป็นผู้กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

ทะเบียนทั่วไป

ที่ราชพัสดุประเภททะเบียนทั่วไป

ลำดับ ที่	อำเภอ	รายการที่ดิน			รายการสิ่งปลูกสร้าง	
		จำนวน แปลง	จำนวนเนื้อที่	มูลค่าที่ดิน	จำนวน สิ่งปลูก สร้าง	มูลค่า สิ่งปลูกสร้าง
1	เมือง	277	8,409-1-44.59	1,414,019,412.03	1,019	1,843,850,259.62
2	จอมบึง	63	884-3-84.00	212,991,441.50	656	213,219,959.00
3	สวนผึ้ง	50	501,410-3-15.50	1,267,308,492.00	523	185,653,161.50
4	ดำเนิน สะดวก	35	180-1-29.00	12,510,620.00	193	243,497,247.00
5	บ้านโป่ง	84	483-3-14.4	193,596,509.00	548	352,499,080.79
6	บางแพ	22	101-2-83.00	13,224,954.00	149	58,333,577.20
7	โพธาราม	75	6,244-1-90.60	117,302,592.75	758	331,033,587.92
8	ปากท่อ	76	1,164-3-38.2	48,893,118.50	500	252,549,969.65
9	วัดเพลง	13	27-2-71.00	2,939,305.00	48	16,600,401.00
10	บ้านคา	7	137-0-65.60	5,347,500.00	57	29,775,600.00
	รวม	702	519,045-0-35.89	3,288,133,944.78	4,451	3,527,012,843.68

ข้อมูล ณ. วันที่ 20 เมษายน 2552

สิ่งปลูกสร้างทั่วไป

สิ่งปลูกสร้างในทะเบียนทั่วไป

อำเภอ	รายการสิ่งปลูกสร้าง	
	จำนวน สิ่งปลูกสร้าง	มูลค่าสิ่งปลูกสร้าง
เมือง	1,019	1,843,850,259.62
จอมบึง	656	213,219,959.00
สวนผึ้ง	523	185,653,161.50
ดำเนินสะดวก	193	243,497,247.00
บ้านโป่ง	548	352,499,080.79
บางแพ	149	58,333,577.20
โพธาราม	758	331,033,587.92
ปากท่อ	500	252,549,969.65
วัดเพลง	48	16,600,401.00
บ้านคา	57	29,775,600.00
รวม	4,451	3,527,012,843.68

ข้อมูล ณ วันที่ 20 เมษายน 2552

ทะเบียนสาธารณประโยชน์

ทะเบียนสาธารณประโยชน์

ประเภททะเบียน	จำนวนแปลง	เนื้อที่	จำนวนสิ่งปลูกสร้าง	มูลค่าสิ่งปลูกสร้าง
สาธารณประโยชน์	3,870	15,312-0-49.86	28	22,610,290.00

ข้อมูล ณ วันที่ 20 เมษายน 2552

- ยุทธศาสตร์** - การบริหารทรัพย์สินของรัฐเพื่อประโยชน์เชิงสังคมและเชิงเศรษฐกิจ
- ยุทธศาสตร์ ปิงบประมาณ พ.ศ.2552

การได้มา

ประกาศสงวนไว้ใช้ในราชการ

- ตกเป็นของรัฐบาลเนื่องจากค้างชำระภาษีอากร
- รัฐบาลจัดซื้อด้วยเงินงบประมาณ
- โบราณสถาน กำแพงเมือง คูเมือง
- โดยคำพิพากษาของศาล
- ที่ดินเหลือเศษจากการเวนคืนซึ่งรัฐบาลต้องจ่ายเงินชดเชย
- โดยคำสั่งนายกรัฐมนตรีตามธรรมนูญการปกครอง
- เอกชนบริจาคให้ทางราชการ
- โดยเข้าครอบครองใช้ประโยชน์ในที่ดินรกร้างว่างเปล่า
- โดยเหตุอื่น ๆ

ผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุ กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518 มาตรา 5

การปกครองดูแลบำรุงรักษา

- กรมธนารักษ์เป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการที่ราชพัสดุตามกฎหมายกระทรวง และ

ระเบียบซึ่ง ออกตามความในพระราชบัญญัติ ที่ราชพัสดุ พ.ศ. 2518

- คณะกรรมการที่ราชพัสดุ เป็นผู้กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และวิธีการในการปกครองดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

รายการ เมืองสะอาดราชบุรี ผู้ว่าฯ พบประชาชน วันที่ 9 กันยายน 2549 เวลา 13.05 -14.00 น. ท่านผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ท่านวงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พาณิชย์ ได้มอบหมายให้ นายสกันธ์ สุนทรชาติ ธารักษ์พื้นที่ราชบุรี เป็นผู้ดำเนินรายการ นำข่าวสารสำคัญเกี่ยวกับราชบุรี พร้อมทั้งสาระเรื่อ่น่ารู้ ในเรื่องเกี่ยวกับ กรมธนารักษ์ มาเล่าให้ทุกท่านฟัง ดังนี้

ในฐานะที่ผมดำรงตำแหน่ง ธารักษ์พื้นที่ราชบุรี ซึ่งได้รับมอบหมายจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ท่านวงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พาณิชย์ ให้มาดำเนินรายการนี้ จึงอยากจะเล่าเรื่องราวของ กรมธนารักษ์ ให้ทุกท่านได้รับทราบกัน

หลายท่านคงเคยรู้จัก กรมธนารักษ์ มาแล้ว ในแง่มุมของผู้ผลิตเหรียญกษาปณ์ ซึ่งเราเรียกกันติดปากว่า เหรียญสตางค์ แต่ยังมีอีกหลายแง่มุมของ กรมธนารักษ์ ที่ผมจะนำท่านไปรู้จัก กรมธนารักษ์ เป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงการคลัง ในต่างจังหวัดมีหน่วยตั้งขึ้น เพื่อจัดการงานในหน้าที่ต่างๆ โดยชื่อเดิมที่อาจคุ้นเคยกันมาก่อนจะเรียกว่า สำนักงานราชพัสดุจังหวัด ปัจจุบันเรียกว่า สำนักงานธารักษ์พื้นที่ โดยมีผม นายสกันธ์ สุนทรชาติ ตำแหน่งธารักษ์พื้นที่ราชบุรี เป็นผู้บริหารงาน ภายใต้การกำกับดูแลของท่านผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี กรมธนารักษ์ มีหน้าที่แยกตามลักษณะงานได้ 5 ประการ ได้แก่

1. งานด้านบริหารที่ราชพัสดุ

ดำเนินการปกครองดูแลรักษาจัดให้ใช้ประโยชน์และทำนิติกรรมเกี่ยวกับที่ราชพัสดุให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ภาครัฐ

สำหรับงานด้านที่ราชพัสดุนี้ คงต้องขออนุญาตเล่าให้ฟังมากหน่อย แม้ว่าหลายท่านในราชบุรีจะคุ้นเคยกับที่ราชพัสดุมามาก แต่หลายท่านอาจยังไม่รู้จัก

ที่ เป็นคำนาม หมายถึง แผ่นดินแห่งหนึ่งๆ คำนำหน้าแสดงพื้นที่ แหล่งแห่งหรือถิ่น เช่นที่ดิน เป็นต้น

ราช หมายถึง พระราชา พระเจ้าแผ่นดิน ฯลฯ

พัสดุ หมายถึง สิ่งของ ที่ดิน บ้านเรือน

ที่ราชพัสดุ หมายถึง อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิด เว้นแต่ สาธารณสมบัติของแผ่นดินบางประการ ซึ่งจะขออนุญาตข้ามไป เนื่องจากเป็นรายละเอียดข้อกฎหมาย

อาจกล่าวโดยสรุปสั้นๆ ได้ว่า ที่ราชพัสดุ คือ ที่ดินของรัฐประเภทหนึ่งที่สงวนไว้ใช้เพื่อประโยชน์ในทางราชการ โดยมีกระทรวงการคลัง เป็นเจ้าของ และมีกรมธนารักษ์เป็นผู้บริหารจัดการ ที่ราชพัสดุทั่วประเทศมีอยู่ประมาณ 12.5 ล้าน ไร่ สำหรับในจังหวัดราชบุรี มีที่ดินราชพัสดุประมาณ 530,000 ไร่ คิดเป็นเนื้อที่ประมาณ 14.10 % ของพื้นที่ทั้งจังหวัดราชบุรี กระทรวงการคลัง ได้ที่ราชพัสดุมาหลายทาง

1. การได้มาโดยทางนิติกรรม

1.1 โดยการซื้อ

1.2 โดยการแลกเปลี่ยน เป็นไปตามกฎหมายเฉพาะ

1.3 โดยมีผู้ยกให้ จะต้องเป็นการให้โดยเสน่หา ไม่มีค่าตอบแทน หรือเงื่อนไข หรือภาระผูกพันใด ๆ ทั้งสิ้น

1.4 โดยผลของสัญญาไม่ได้เป็นการได้มาโดยเปล่า แต่เป็นการยกกรรมสิทธิ์ที่ดินอาคารให้แก่รัฐบาลโดยมีเงื่อนไขตอบแทน เช่น สัญญาก่อสร้างอาคารยกกรรมสิทธิ์ให้กระทรวงการคลัง

2. โดยผลของกฎหมาย

2.1. โดยการหวงห้าม ซึ่งต้องดำเนินการโดยผู้มีอำนาจ เช่น การหวงห้ามตามพระราชบัญญัติ ว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่า อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. 2478 ซึ่งต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและประกาศในราชกิจจานุเบกษา การหวงห้ามตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา 8 เป็นต้น

2.2 โดยการริบทรัพย์สิน เช่น ริบจากการค้างค่าภาษีอากร ริบโดยการใช้อำนาจพิเศษตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ตามธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร เป็นต้น

2.3 โดยบทบัญญัติของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น การได้มาโดยหลักส่วนควบ การได้มาโดยอายุความครอบครองปรปักษ์ ภาระจำยอม และทางจำเป็น

2.4 โดยการเวนคืน ซึ่งต้องออกกฎหมายบังคับโดยเฉพาะ เช่น พ.ร.ก. เวนคืน

2.5 โดยกฎหมายที่ดิน ได้แก่ การได้มาโดยการครอบครองก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ เป็นต้น

2.6 โดยกรณีอื่น ๆ เช่น การได้มาโดยรัฐบาลจัดทำด้วยเงินงบประมาณ ได้มาโดยการยุบรัฐวิสาหกิจ โดยคำพิพากษาศาล การได้อาคารสิ่งปลูกสร้างที่ราชพัสดุ เป็นต้น

ที่ดินราชพัสดุมีมาตั้งแต่เมื่อใด

ในสมัยก่อน บ้านเมืองของเราปกครองด้วยระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ดังนั้นกรรมสิทธิ์ทั้งหลายในที่ดินต่างๆ ที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย ถือเป็นของพระเจ้าแผ่นดิน หรือของหลวง ทั้งสิ้นความเดิมเรื่องที่ดินราชพัสดุนั้น มิได้มีไว้เป็นที่แจ้งชัด โดยกฎหมายใดมีแต่เฉพาะพระบรมราชโองการรัชกาลที่ ๖ เมื่อวันที่ ๒๕ เดือนมีนาคม ๒๔๖๕ ที่ทรงวินิจฉัยคำกราบบังคมทูลของเหล่าเสนาบดีกระทรวงการคลังมหาสมบัติในขณะนั้น มีใจความว่า

- (ก) ที่ราชพัสดุเป็นทรัพย์สินของพระคลังอย่างหนึ่ง
- (ข) คงกระทรวงมาแต่เดิมบ้าง ได้มาด้วยการเป็นที่หลวงหวงห้ามไว้ใช้ในราชการ บ้าง ด้วยการที่ราษฎรเวนคืนให้แก่หลวงบ้าง หรือได้รับ หรือยึดจากเจ้าหน้าที่เกษียณอายุการก็มี
- (ค) ทรัพย์สินนี้กระจัดกระจายอยู่ตามกระทรวงต่าง ๆ
- (ง) ให้กระทรวงพระคลังมหาสมบัติจัดการรวบรวมทรัพย์สิน จากกระทรวงต่าง ๆ มาปกครองดูแลรักษาไว้แต่แห่งเดียว
- (จ) เมื่อกระทรวงใดจะใช้เพื่อราชการใด ก็ให้ข้อมไปโดยไม่ ต้องเช่า (เมื่อเลิกใช้ให้ส่งคืนกระทรวงพระคลังมหาสมบัติ)
- (ฉ) ที่แห่งใดยังมีได้ใช้ราชการ ให้กระทรวงพระคลังมหา สมบัตินำไปประโยชน์หารายได้เข้าแผ่นดิน
- (ช) ที่ใดควรขายก็ให้ขายไป

พระบรมโองการฯ ในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์มีผลเป็นกฎหมาย และโดยที่ไม่มีกฎหมายอื่นใดลบล้างพระบรมราชโองการนี้ แม้ปัจจุบันจะมีพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ พระบรมราชโองการส่วนใดที่ไม่ขัดแย้ง หรือที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ยังไม่ได้กำหนดไว้ก็ยังมีผลใช้บังคับ

มีคำถามว่า ที่ราชพัสดุ ใช้ทำประโยชน์อะไรได้บ้าง

1. ใชัราชการ

ส่วนนี้เป็นการใช้ที่ราชพัสดุที่สัมผัสกับทุกท่าน ได้ชัดเจนในชีวิตประจำวันก็ว่าได้ ที่ราชพัสดุมีไว้ให้ กระทรวง ทบวง กรม องค์กรปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยงานของรัฐ หรือ องค์กรอื่นของรัฐต่าง ๆ ใช้ประโยชน์เป็นอาคารสถานที่ราชการ เช่น เป็นที่ตั้งศูนย์ราชการ ที่ทำการ ศาลากลางจังหวัด โรงเรียน โรงพยาบาล ที่ว่าการอำเภอ สถานีตำรวจ และใช้ราชการทหารเป็นต้น ซึ่งเมื่อส่วนราชการใดต้องการใช้ที่ราชพัสดุ ก็สามารถดำเนินการขอใช้ที่ราชพัสดุจากกรมธนารักษ์ ได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประหยัดเงินงบประมาณแผ่นดินในการจัดซื้อที่ดิน

นอกจากจะใช้ประโยชน์ที่ราชพัสดุในทางราชการแล้วยังมีการนำที่ราชพัสดุ มาสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น

1) การจัดสร้างสวนสาธารณะ สนามกีฬา ลานกีฬา ห้องสมุด ฯลฯ ในที่ราชพัสดุ โครงการนี้คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงการคลังโดยกรมธนารักษ์ประสานงาน ร่วมกันกับผู้ว่าราชการจังหวัด เทศบาล องค์กรปกครองท้องถิ่นอื่นๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำที่ดินราชพัสดุที่ยังมิได้ใช้ประโยชน์เต็มพื้นที่ และที่ดินราชพัสดุที่เหมาะสมมาจัดสร้าง เป็นสวนสาธารณะ สนามกีฬา ลานกีฬา ห้องสมุด และอื่นๆ เพื่อให้พี่น้องประชาชนได้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่ออกกำลังกาย และสถานที่ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในจังหวัดราชบุรี ที่เห็นได้ชัด คือ สนามกีฬาจังหวัด ยิมเนเซียม สวนสาธารณะ ที่กำลังดำเนินการก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ คือ สวนสาธารณะบริเวณเรือนจำเก่า ซึ่งดำเนินการ โดยเทศบาลเมืองราชบุรี

2) การนำที่ราชพัสดุ มาสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ประการต่อมาก็คือ การนำมาจัดหาประโยชน์ โดยการจัดให้เช่าหรือ โดยวิธีการจัดทำสัญญาต่างตอบแทน นอกเหนือจากการจัดให้เช่า สำหรับการจัดหาประโยชน์ ในลักษณะใด ขึ้นอยู่กับสภาพทำเลของที่ราชพัสดุ โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

สำหรับตลาดสนามหญ้า เป็นตลาดราชพัสดุซึ่งมีประวัติค่อนข้างยาวนาน แม้ปัจจุบันจะมีสภาพร่วงโรยไปตามกาลเวลา และอาจมีปัญหาด้านมลภาวะในบริเวณ โดยรอบบ้างแต่ทางท่าน

ผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้แก้ไข ปรับปรุง โดยมีการประสานงาน กับชมรมผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นผู้เช่า ตลาดดังกล่าวซึ่งได้ให้ความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ สละกำลังทรัพย์ทำการปรับปรุงสภาพแวดล้อม โดยในขั้นแรก ได้ติดลูกหมุนระบายอากาศบนหลังคาเพิ่มเติม สามารถลดความร้อน และทำให้ สภาพอากาศภายในตลาดหมุนเวียนดีขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการรณรงค์การลดมลภาวะทางอากาศด้วย กิจกรรมหลายอย่าง ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าชื่นชม และท่านผู้ว่าราชการจังหวัด มอบหมายให้ผมขอขอบคุณ ผู้เช่าที่ราชพัสดุทุกท่านมาด้วย

2. งานด้านผลิตเหรียญกษาปณ์ และของสังฆภัณฑ์

ดำเนินการผลิตเหรียญกษาปณ์หมุนเวียน ตั้งแต่ชนิดราคา 10 บาท ลงมาจนถึง 1 สตางค์ รวมทั้งผลิตเหรียญกษาปณ์ที่ระลึก เหรียญที่ระลึกเนื่องในวโรกาสและโอกาสสำคัญต่าง ๆ ตลอดจนการจัดสร้างเครื่องราชอิสริยาภรณ์จัดทำเครื่องหมายตอบแทนและของสังฆภัณฑ์ที่หน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนสั่งจ้างทำการชุบหลอมทำลายและล้างตัวเหรียญ ตลอดจนติดตั้ง ตรวจสอบ ซ่อมแซมประตูห้องมั่นคงและจัดทำซ่อมแซมกุญแจตู้নিরภัยของส่วนราชการ

3. งานด้านประเมินราคาทรัพย์สิน

ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดราคาประเมินและเสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาในการกำหนดราคาประเมินของอสังหาริมทรัพย์และทรัพย์สินอื่น ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งพัฒนาระบบการประเมินราคาอสังหาริมทรัพย์ให้เป็นที่ยอมรับเชื่อถือได้ และเป็นมาตรฐานสากล

4. งานด้านบริหารเงินตรา

ดำเนินการควบคุมการรับ - จ่ายแลกเปลี่ยน และเก็บรักษาเหรียญกษาปณ์ การเบิก ส่ง เงินคลังของจังหวัด การควบคุมยอดเงินฝากของรัฐที่ธนาคารแห่งประเทศไทย รับเช็คเงิน ผลประโยชน์รายได้ของรัฐ ตรวจสอบพิสูจน์เหรียญกษาปณ์

5. งานด้านทรัพย์สินอันมีค่าของแผ่นดิน

ดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ เก็บรักษา จัดแสดงและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ เงินตรา เหรียญที่ระลึก เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และทรัพย์สินอันมีค่าของ แผ่นดินรวมทั้งการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมการสะสมเหรียญกษาปณ์ ทั้งในประเทศ และ ต่างประเทศ

ภาคผนวก ค
ภาพจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ภาพจากการเก็บข้อมูลภาคสนาม



ภาพที่ 2 แผนที่แสดงบริเวณรอบตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 3 บรรยากาศตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ในเวลากลางวัน



ภาพที่ 4 ด้านถนนอัมรินทร์ ด้านหน้า ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 5 ด้านถนนวิจิตรสงคราม ด้านขวา ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 6 ด้านถนนประชาภิจ ด้านซ้าย ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 7 ด้านถนนวระเดช ด้านหลัง ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์

สถานที่ราชการสำคัญรอบบริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 8 สถานีตำรวจจังหวัดราชบุรี



ภาพที่ 9 สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และที่ทำการไปรษณีย์ราชบุรี



ภาพที่ 10 ศาลแขวงจังหวัดราชบุรี



ภาพที่ 11 บริเวณท่าเรือข้ามฟากแม่น้ำแม่กลองไปฝั่งค่ายภาณุรังษี ราชบุรี



ภาพที่ 12 หอนาฬิกาและลานน้ำพุ ของตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 13 ที่ทำการชมรมผู้ประกอบการค้าตลาดราชพัสดุ และศูนย์เฝ้าระวังคุณภาพอาหาร
ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ตั้งอยู่ใต้อาคารหอนาฬิกา

ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์เวลาค่ำ



ภาพที่ 14 ท่ารถประจำทางบริเวณ ตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 15 บริเวณหลังตลาดริมแม่น้ำแม่กลองมีร้านค้าแผงลอยขายอาหาร



ภาพที่ 16 แผงขายพวงมาลัยข้างถนนบริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 17 ภายในตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ในเวลากลางคืน



ภาพที่ 18 บริเวณลานหอนาฬิกา ในตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์

ถนนคนเดินริมน้ำ ตลาดเก่าโคยที้ บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 19 ตลาดเก่าโคยที้ บริเวณตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 20 บริเวณนวดแผนไทย ริมหตลิ่งแม่น้ำแม่กลอง



ภาพที่ 21 บริเวณเรือแจวขายอาหารริมหตลิ่งแม่น้ำแม่กลอง

บริเวณสำคัญที่ชายรักชายรวมกลุ่มเป็นประจำ



ภาพที่ 22 บริเวณหัวมุมถนนหน้าธนาคารออมสินหลังเวลาปิดทำการ



ภาพที่ 23 บริเวณต้นมะขามหัวมุมตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์ ด้านตรงข้ามสถานีตำรวจนคร
จังหวัดราชบุรี



ภาพที่ 24 บริเวณริมแม่น้ำแม่กลอง ด้านหลังตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์



ภาพที่ 25 ภาพการเสียชีวิตของสาวประเภทสอง บริเวณแม่น้ำแม่กลองด้านหลังตลาดราชพัสดุ กรมธนารักษ์

ภาคผนวก ง
ภาพจากหนังสือพิมพ์



● สาวประเภทสองตายลอยน้ำ

เมื่อ เวลา 12.30 น. วันที่ 7 มิ.ย. พ.ต.ท.เรวัต ไซสุวรรณ สารวัตรเวร สภ.เมือง จ.ราชบุรี รับแจ้งเหตุพบศพลอยน้ำมาติดอยู่ริมตลิ่งวัดสัตตนารถปริวัตร เขตเทศบาลเมืองราชบุรี ไปตรวจสอบพบศพชายไทยไม่ทราบชื่อ อายุประมาณ 20-25 ปี สูงประมาณ 165 ซม. ผมหาวประดำ ผิวดำแดง แต่งกายลักษณะผู้หญิง สวมเสื้อชั้นในสีดำ กางเกงยีนส์น้ำดाल มีรอยสักลายกราฟิกที่หน้าท้อง ก้นกบ หัวไหล่ซ้ายและหัวไหล่ขวา คาดว่าเสียชีวิตมาแล้วประมาณ 1-2 วัน เบื้องต้นไม่พบร่องรอยบาดแผลใด ๆ จากการสอบสวนทราบว่า ผู้ตายเป็นสาวประเภทสอง โดยมีชาวบ้านเคยพบเห็นผู้ตายอยู่บริเวณริมเขื่อนรัฐประชาพัฒนา ซึ่งอยู่ห่างจากจุดที่พบศพประมาณ 800 เมตร เป็นประจำในเวลากลางคืน จึงสันนิษฐานว่าผู้ตายอาจจะมีผู้เรียกไปใช้บริการทางเพศ แล้วเกิดไม่พอใจหรือตกลงกันไม่ได้ จึงผลักผู้ตายค่น้ำเสียชีวิตก็เป็นได้ หรืออาจเป็นอุบัติเหตุค่น้ำเสียชีวิตเอง อย่างไรก็ตาม จะได้นำศพส่งสถาบันนิติเวชเพื่อชันสูตรหาสาเหตุการเสียชีวิตที่แน่ชัดอีกครั้ง.

ภาพที่ 26 ภาพข่าวการเสียชีวิตของสาวประเภทสอง

ที่มา : เดลินิวส์, 8 มิถุนายน 2552, 14.



● พบศพสาวประเภทสองลอยน้ำ

ราชบุรี-พ.ต.ท.เรวัตติ ไชยสุวรรณ สารวัตรเวร สภ.เมืองราชบุรี รับแจ้งเมื่อเวลา 12.00 น. วันที่ 7 มิ.ย. ว่า พบศพลอยน้ำในแม่น้ำแม่กลอง. ใกล้ร้านอาหาร เรือนขายน้ำ ติดกับจวนผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ถนนวระเดช เขตเทศบาลเมืองราชบุรี ดังนั้น จึงรีบไปตรวจสอบ เมื่อไปถึงพบศพลอยคว่ำหน้าในน้ำ ไร้ผมยาว สวมเสื้อสายเดี่ยวสีดำ ยกทรงสีดำ กางเกงยีนส์ขาวสีน้ำเงิน จากนั้นจึงลากศพขึ้นจากน้ำเพื่อตรวจสอบ เบื้องต้นพบว่าผู้เสียชีวิตเป็นสาวประเภทสอง ค้นในตัวไม่มีหลักฐานว่าเป็นใคร และเมื่อชันสูตรศพไม่พบบาดแผลจากการถูกทำร้าย แต่พบว่าผู้ตายคอหัก คาดว่าเสียชีวิตมาแล้วไม่ต่ำกว่า 3 วัน จากนั้นเจ้าหน้าที่ได้บันทึกเป็นหลักฐาน เพื่อดำเนินการต่อไป.

ภาพที่ 27 ภาพข่าวการเสียชีวิตของสาวประเภทสอง

ที่มา : ไทยรัฐ, 8 มิถุนายน 2552, 19.



สาวประเภทสอง

ตายลอยน้ำปริศนา



พ.ต.ท.เรวัติ ไชยสุวรรณ สารวัตรเวร สภ.เมืองราชบุรี รับแจ้งพบศพลอยน้ำในแม่น้ำแม่กลอง บริเวณใกล้ร้านอาหารเรือนชายน้ำ ติดกับจวนผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี ถนนวรเดช เขตเทศบาลเมืองราชบุรี ตอนเวลา ๑๒.๐๐ น. วันที่ ๘ มิ.ย.๕๒ จึงรีบไปดูตรวจสอบพร้อมด้วยหน่วยกู้ภัยมูลนิธิปัจุบันกรมราชานุสรณ์ พบศพลอยคว่ำหน้า ไร้ผมยาวลักษณะเป็นหญิงสาว สวมเสื้อสายเดี่ยวสีฟ้า ยกทรงสีดำ กางเกงยีนขาขาวสีน้ำเงิน จึงลากศพขึ้นจากน้ำมาตรวจสอบ พบว่าผู้เสียชีวิตเป็นสาวประเภทสอง ทราบชื่อต่อมา นายไพรัช ตุ่มมณี อายุ ๒๓ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๔๙๑ ถนนไกรเพชร ต.หน้าเมือง อ.เมืองราชบุรี ชั้นสุดรเบื่องต้นไม่พบบาดแผลจากการถูกทำร้าย เสียชีวิตมาแล้วประมาณ ๒ วัน สอบสวนเพื่อน ๆ ให้การว่านายไพรัช ได้หายไปกับหมู่ผู้ร่วม ตอนกลางคืนวันที่ ๕ ต่อรุ่งเช้าวันที่ ๖ มิ.ย. กระทั่งกลายเป็นศพลอยน้ำ ซึ่งตำรวจคาดว่าอาจจะกระโดดน้ำฆ่าตัวตาย หรือไม่ก็ถูกผลักจากที่สูงลงไปในน้ำ จึงนำศพมาพิสูจน์หรือมสอบสวนหาสาเหตุการเสียชีวิตที่แน่ชัดอีกครั้ง

ภาพที่ 28 ภาพข่าวการเสียชีวิตของสาวประเภทสอง

ที่มา : ก้าวหน้า, 16 มิถุนายน 2552, 8.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นาย อัครเดช พ่วงโต
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 129/36 ตำบลคอนตะโก อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2534	สำเร็จการศึกษานุปริญญาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการจัดการทั่วไป จากสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี
พ.ศ. 2536	สำเร็จการศึกษานุปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป จากสถาบันราชภัฏพระนคร บางเขน กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2550	ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและ ภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2538 - 2540	Modern form Group Public Company Limited.
พ.ศ. 2540 - ปัจจุบัน	ประกอบกิจการรับออกแบบตกแต่งภายใน